הארץ

1.50 ש"ח יום ו' ר' בתמוז תשמ"ז, 3 ביולי 1987 JULY 3 1987 VOL. 68/20725

בדרך לאפרטהייד

הרוב במועצת מנהלי מקרקעי ישראל, טרח להכשיל רפורמה חשובה בסדרי הבעלות ה קרקעית, כדי למנוע מצב שבו ערבים, אזרחי מדינת ישראל, יוכלו להפוך לבעלי קרקע. ח"כ כהן־אבידוב, מציע "שכו נות נפרדות אבל שוות" ל ערבים בחיפה. בריונים שפלים היכו ערבים ושרפו דירותיהם בשכונה רמת בגין.

כל אלה נשמעים מוכרים. אך באם בעבר ידענום ממרחקים, עתה הם בתוך ביתנו. אם לא נשרשם מיד, נחזה במשטר של אפרטהייד גם ללא סיפוח השטחים.

שינוי מפלגת המרכז

פסק הדין במשפטו של בארבי צפוי הערב או מחר בבוקר

ההגנה משלימה את טיעוניה ו־9 המושבעים פורשים לקבוע אם בארבי אשם בכל אחד מ־371 סעיפים ● העונש המירבי: מאסר עולם

מאת יואב טוקר, סופר "הארץ" בצרפת

ליון (מיוחד ל"הארץ"). פסק הדין במשפטו של קצין הגסטאפו קלאוס בארבי צפוי הערב או מחר בבית המשפט בליון, לאחר השלמת סי כומי ההגנה ופרישת תשעה המושב עים להתייעצויות סגורות. התביעה דורשה להרשיע את בארבי בכל סעיפי האשמה המיוחסים לו, מכלי להכיר בנסיבות מקלות. חבר ה מושבעים — ארבע נשים וחמישה גברים תושבי אזור ליון — אמורים להשיב היום על 371 שאלות

(סוף בעמוד 9)

שמיר ופרס ממתינים להמלצות רבין — וייפגשו היום ● טרם ברור אם הממשלה תכריע בעניין הלביא ביום א' או שתחליט שוב על דחיה

רבין: הגיע רגע האמת בעניין הלביא; חוזר מארה"ב עם "תשובות חיוביות" לשאלותיו

מימון הפסקת הלביא המוערך ב־400 מליון דולר ישולם מהסיוע הצבאי ● ישראל תוכל להוציא בארץ כ־400 מליון דולר מהסיוע לעומת 300 כיום ● נמכור לארה"ב סחורות ללא מכרז ב־300 מליון דולר בשנתיים ● ישראל עשויה להשתתף בבניית מטוס העתיד האמריקאי ● לעומת זאת, מתנגד הממשל לספק לישראל מטוסי "אף־16־סי" במחיר הניתן למדינות נאט"ו

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שר הביטחון יצחק רבין חוזר היום ארצה לאחר שהשיג תשובות חיוביות והסכמה מעשית לרוב השאלות, שאותן ביקש לברר עם הממשל האמריקאי.

אמש, בפגישה עם אנשי המכון למדיניות חוץ בוואשינגטון, אמר שר הבטחון: "הגיע רגע האמת ועלינו להחליט בעניין הלביא".

בין התשובות שניתנו לרבין, בשעות הערב המאוחרות לאחר דיון ממושך:

● ישראל תקבל אישור להוציא בארץ כ־400 מליון דולר לעומת 300 מליוני הדולר שאותם היא מוציאה כיום מתוך הסיוע הצבאי מארה"ב (סכום זה עשוי אף לגדול אם יחליט הקונגרס לאשר הגדלה נוספת להוצאה בארץ).

● הסדרי האופ־סט יחודשו ועל פיהם תוכל ישראל למכור לארה"ב סחורות ללא מכרז בשיעור 300

(סוף בעמוד 9)

מחר 11 שנה למבצע ● עתה ניתן לגלות:

המשק על סף סחרור ביחסי העבודה

הברפלד: יחס האוצר — חוצפה; נתכנס ביום א' לקבוע עיצומים

14 ימי הציונן מאז הוכרז סכסוך עבודה במשק יפוגו ביום שלישי

מאת יהודית וינקלר, סופרת "הארץ"

המשק עומד על סף סחרור ביחסי העבודה בעקבות כשלון סיבוב נוסף במשא ומתן בין האוצר להסתדרות, על הסכם השכר במיגזר הממשלתי והציבורי.

האוצר חזר על עמדתו לפיה אין מקום לתוספת שכר אלא בהיקף מיוחד לכ־2,500 מבין 450 אלף השכירים, המשתכרים פחות משכר המינימום בסך 525 ש"ח, ובדיקה משותפת של הדרכים לשפר את הגימלאים בשרות הציבורי על השי חיקה שחולה בגימלאות.

לאחר פסק זמן של כשבועיים במשא ומתן ובפגישה בין שר האוצר משה נסים למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, בראשות המשנה, הושגה בוחדר הגורל של ההסתדרות תקוה מסויימת להתקדמות בדיונים. אך אתמול, לאחר כשעתיים של דיונים, ראשי ההסתדרות אמרו שהאוצר לא זו בלבד שלא הגמיש את עמדתו, כי אם הקשיח אותה.

חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, הגדיר את הצעות האוצר כחוצפה וזלזול באינטליגנציה של הציבור והודיע על כינוס מטה המאבק המשותף לאיגודים המקצועיים כבר ביום א' הבא, כדי להחליט על העיצומים בתום 14 ימי הציונן שלאחר הכרזת סכסוך העבודה, ביום שלישי. 14 ימי הציונן מאז הכריזו עובדי המדינה על סכסוך עבודה יחלפו קודם לכן ביום שני.

בנוסף לעיצומים, העלולים לגרום לשיבושים בכל מיגזרי המשק הציבורי, אין זה מן הנמנע שה הסתדרות תאשר לאיגודים ולועדים ארציים לנהל משא ומתן נפרד על הסכמי שכר, אלטרנטיבה

(סוף בעמוד 9)

צפוי הסכם פשרה בין בל"ל ליפת

מאת נחמיה שטרסלר

ביומים האחרונים מתברר שארנסט יפת מעדיף להגיע להסכם פשרה עם בנק לאומי בנושא הפנסיה וה פיצויים — למרות כתב ההגנה שה גיש לבית המשפט.

חוגים בכירים בבנק לאומי לא שללו את האפשרות של פשרה, כך שצפוי בקרוב הסכם בין שני הצד דים שיבטל דיון ארוך בבית המשפט. ההסכם, אותו הם אומרים, יפת לקבל עמדה על 28,000 דולר לחודש, הפיצויים ששולמו לו עמוד על סך של 4.4 מליון דולר.

הרב פרץ רוצה לנסוע לפאריס ולשכנע את שר המשפטים הצרפתי לוותר על הבקשה להסגרת נקש

לשכת רה"מ ביקשה מהשגריר עובדיה סופר לטפל בהסדרת הפגישה; לשכת פרס התערבה והורתה לסופר: אל תטפל בזה ● בינתיים, החליט בג"צ לדחות עתירת נקש נגד הסגרה — אך צץ עיכוב חדש: אשת נקש הוציאה צו עיכוב יציאה בביה"ד הרבני ● חריש יבקש מבית הדין הרבני לבטל את הצו

מאת עקיבא אלדר, סופרו המדיני של "הארץ"

לשכת ראש הממשלה ביקשה באחרונה משגריר ישראל בצרפת עובדיה סופר לפנות אל שר המש פטים הצרפתי בבקשה שיקבל

(סוף בעמוד 9)

ויליאם נקש ואשתו רינה אתמול בבית המשפט העליון. (צילום: ירון קמינסקי, "הרשות")

פרשנות משפטית/ פרופ' ברוך ברכה

לביה"ד הרבני אין שיקול דעת: יהיה עליו לבטל צו עיכוב היציאה

צו עיכוב יציאה מן הארץ הוצא על ידי בית הדין הרבני מכוח תקנות הדיון בבתי הדין הרבניים בישראל משנת תש"ם. פסק הדין הקודם של בג"צ בפרשת נקש מתייחס למעמדו המשפטי של הצו.

(סוף בעמוד 9)

שמיר לא מאשר הסגרת מונדרוביץ לארה"ב — כי השר פרץ מתנגד

המגמה בדיון שנערך אתמול אצל רה"מ: להתחמק מהחלטה על מנת למנוע עימות עם ש"ס ● רוני מילוא טען בדיון: על שמיר לחתום לאלתר על צו הגירוש ● יוסי שריד: "רק סדום לא היתה מסגירה מי שחשוד במעשי סדום בילדים ומאפשרת לו להתהלך חופשי"

השר יצחק פרץ

מאת עקיבא אלדר ונדב שרגאי, סופרי "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר לא יאשר את גירושו של אברהם מונדרוביץ לארה"ב בניגוד לדעתו של השר בלי תיק יצחק פרץ מש"ס. בדיון, שהתקיים אתמול בלשכת ראש הממשלה בהשתתפות השר הרב פרץ, היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש וסגן השר רוני מילוא, הסתמנה מגמה ברורה להתחמק מהחלטה על מנת למנוע עימות נוסף עם ש"ס.

למרות שהמשפטנים אינם מצדדים במתן מקלט לרב החשוד בעבירות מין, מתנגד הרב פרץ להסגרתו.

לפיכך אברהם מונדרוביץ, הנאשם במעשים מגונים ומעשי סדום בילדים באה"ב, לא

(סוף בעמוד 9)

מנכ"ל אריה דרעי

בג"ץ למשרד הפנים: נמקו מדוע לא תבוטל הקידומת

דרעי: לא אציית להוראה לבטל את סימון הזיהוי ל"ילדי ברזיל"

ההוראה שדרעי מסרב לבצעה ניתנה ע"י המשנה ליועץ המשפטי לממשלה יהודית קרפ ● דרעי טוען: קרפ לא הורתה, היא רק שאלה, ואני עניתי שאין שום בעיה משפטית ואין צורך לשנות דבר ● ח"כ צוקר לשמיר: פטר את דרעי

מאת נדב שרגאי, סופר "הארץ"

מנכ"ל משרד הפנים אריה דרעי הודיע אתמול, כי לא יציית להוראת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה יהודית קרפ, לבטל את סימון הזיהוי בתעודות הזהות של "ילדי ברזיל" המאומצים. כך בכך הוציא אתמול בג"צ צו על תנאי נגד שר הפנים בפועל, ראש הממשלה יצחק שמיר, המורה לו לבוא ולנמק בתוך 30

(סוף בעמוד 9)

יו"ר הבנק הבינלאומי יגאל ארנון התפטר עקב ההחלטה להעמידו לדין

התחייב עם מינויו בפברואר לפרוש אם יוגש אישום בפרשת הפגישה הלילית ● הדירקטוריון יתכנס בשבוע הבא ● אחד המועמדים להחליפו: שלמה תוסיה כהן, נציג נאסר בישראל

מאת אריה לביא, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

יו"ר מועצת המנהלים של הבנק הבינלאומי הראשון, עו"ד יגאל ארנון, החליט להתפטר מתפקידו. הוא שיגר על כך מכתב למנהלי הבנק וביקש לכנס ישיבה של הדירקטוריון לצורך בחירת יו"ר חדש.

עו"ד ארנון נימק את התפטרותו בפירסום בכלי התקשורת מאתמול, כי היועץ המשפטי לממשלה חריש החליט להעמידו לדין בעבירה של הסדרת עד. במכתבו למנהלי הבנק הבינלאומי כתב ארנון:

"הכלל בשיטה המשפטית שלנו הוא שאדם הוא בחזקת זכאי אלא אם הורשע על ידי בית משפט מוסמך. עם זאת בנסיבות שנוצרו ולאור הפירסום לה זכתה הפרשה הידועה בשם "הפגישה הלילית", לא הייתי רוצה בצורה כלשהי להכביד על הדירקטוריון והבנק בהמשך כהונתי כיו"ר הדירקטוריון".

מיד לאחר מינויו ליו"ר מועצת המנהלים של הבנק, בסוף פברואר אמר ארנון בתשובה לשאלות עתנר כאים כי אם יוגש נגדו כתב אישום בפרשת "הפגישה הלילית" הוא יתפטר מתפקידו כיו"ר דירקטוריון, ואתמול לאחר שפורסמה החלטת היועץ המשפטי הוא מימש את הבטחתו.

אחד המועמדים להחליף את עו"ד ארנון הוא עו"ד שלמה תוסיה כהן, נציגו בישראל של בעל השליטה בבנק הבינלאומי ז'אק נאסר. עם זאת הנושא טרם גובש סופית.

עורך את העמוד: בועז שפירא

שוק ההון / יהודה שרוני

שינוי במגמה בבורסה

נבלמה מגמת הזרימה וההמרה של מט"ח מחו"ל

מגמת ירידות השערים התלולות בבורסה נבלמה אתמול ולחלק גדול מניירות הערך נרשמו ביקושים גדולים. בבורסה לא ידעו אתמול לומר, אם המדובר ב"תיקון טכני" בלבד או במפנה של ממש. עליית השערים מאתמול הקטינו במקצת את השחיקה בבניות חופשיות שהיתה השבוע, ושהסתכמה ב־3.2 אחוזים. מדד המניות הכללי ללא בנקים שב ועלה לרמה של 127.14 נק', שהיא הרמה מתחילת חודש פברואר שנה זה.

אריה לביא, סופר "הארץ" לענייני כלכלה, מוסר: מגמת המרת מטבע החוץ לשקלים, שאיפיינה את שוק ההון בחודשים האחרונים, נבלמה בשבועיים האחרונים. בחודשים האחרונים זרמו לישראל קרוב למיליארד דולר שהומרו לשקלים והושקעו בפקדונות שקליים וכן בשוק המניות. המרה זו היתה מהגורמים לגדול הדר ביתרות המט"ח של ישראל. בשבועות האחרונים הצטמצמה ההמרה (נטו) בצורה ניכרת ובימים שונים היא פסקה למעשה כמעט לחלוטין. אחת הסיבות לכך היא הגידול בהוצאת מט"ח לצורך נסיעות לחו"ל, אך גם החשש מפיחות גורם לכך שמי שנהגו להמיר מט"ח לשקלים חוששים מכך כעת.

בגליון זה 32 עמודים
בצירוף 56 עמודי מוסף
העיתון מופיע
ב־3 חלקים

הכלכלה והעסקים / חדשות הארץ

מתפרסם היום בעמודים

חלק א' 9 - 11
חלק ג' 1 - 12

סוף שבוע עם הארץ

עמ' ב'1:

הליכוד פישל בגדול
יואל מרקוס

שחיתות בצמרת: מקרה לוי
אברהם טל

סכנת תוכנית הירמוך הסורית
זאב שיף

זה חייב להתפוצץ
נחמיה שטרסלר

עמ' ב' 2

מקורות מדיניים: על כנפי הלביא
עקיבא אלדר

מסדרונות מפלגתיים: חלפון נגד העבודה
אילן שחורי

שיחת השבוע עם יצחק טוניק על דו"ח המבקר
גדעון אלון

עמ' ב' 3

גוענת מלה גסה
רן כסלו

תעשיות בלי בטחון
רמן פריסטר

המפד"ל קורצת לקונסרבטיווים
נדב שרגאי

כלבי השמירה של זכויות האזרח בגדה
אורי ניר

עמ' ב' 4

הם יורים גם בבודדים
שפיגל

מבוכה בחונטה
ניוזוויק

הזמנה למחול
ניוזוויק

ברזיל באדרת ישנה
שפיגל

עמ' ב' 5

שריקה באפילה: עונת הזומבי'ס
גדעון סאמט

בספת
נחמיה שטרסלר
יהודה שרוני
אריה לביא

עמ' ב' 6–7:

תרבות וספרות

עמ' ב' 8:

הטלוויזיה של השבוע
הדה בושס

מזג האוויר

התחזית: ירידה קלה בטמפרטורות

הטמפרטורות:

ירושלים 16–26, תל־אביב 20–29, חיפה 20–30, הגולן 15–31, צפת 17–28, נתב"ג 19–30, באר־שבע 16–33, אילת 23–40

אתה צריך מזגן?

אל תתרוצץ קרא ליועץ!

ת"א 03-9630303 • חיפה 04-671416 • י־ם 02-718910 • ב"ש 057-72317 • אילת 059-72933

אלקטרה

שערי הדולר

	שער הדולר	השנוי בש"ח
יציג	1.6063	0.0002-
נהסעים	1.5092	0.0003-
שחור	1.6300	1.6784

דירה גדולה בשכונה טובה

נוה הדרים

שכונה של איכות חיים בראשון לציון.

רחוב ברנשטיין

▲ דירות 4 חדרים 125 מ"ר
החל מ־115,000 ש"ח (כולל מע"מ ופתוח מלא) $71,900.-

▲ דירות 5 חדרים 146 מ"ר
החל מ־138,000 ש"ח (כולל מע"מ ופתוח מלא) $86,250.-

▲ דירות 5 חדרים 150 מ"ר
החל מ־149,500 ש"ח (כולל מע"מ ופתוח מלא) $93,500.-

נמשכת מכירת קוטג'ים אחרונים 5 חדרים
170 מ"ר בנוי על מגרש 250 מ"ר
כמו כן נמשכת מכירת שטחים מסחריים במרכז המסחרי

בואו לבקר באתר הבניה
בימים א', ג', ה', ו' בשעות 9.00-13.00
בימים ב', ד' בשעות 16.00-19.00
ובשבת בשעות 16.00-19.00
טלפון באתר 03-959556

החלה מכירת דירות בבנין 204 א'

אלדים
מיסודה של החברה לישראל המשכרים

משרד ראשי אלדים שד' רוטשילד 133 ת"א (ליד כיכר הבימה) טל. 03-203341 פתוח בימים א'-ה' 8.30-18.00, ביום ו' 8.30-13.00

חוסיין שיבח את ולדהיים: איש ישר, אוהב מולדתו, בעל תבונה

העניק לו את העיטור הגבוה ביותר של ירדן ● ציידת הנאצים ביאטה קלארספלד נעצרה על ידי משטרת ירדן כשנכנסה לתחום האנדרטה לחללי המלחמה ברגע שוולדהיים השתתף שם בטקס

ולדהיים: מבט מירדן על ישראל

המלך חוסיין והנשיא ולדהיים במיצפה הגבולות בין ירדן, ישראל וסוריה. (תצלום איפי)

רבת עמון (עי"ת). העיטור הגבוה ביותר של ירדן הוענק אמש לנשיא אוסטריה קורט ולדהיים, המבקש להדוף האשמות שהועלו על ידי ארגונים יהודיים, שהיה לו חלק בפשעי הנאצים במלחמת העולם השניה.

המלך חוסיין העניק למי שהיה המזכיר הכללי של האו"ם את עיטור חוסיין בן עלי. הענקת העיטור נעשתה בסעודה חגיגית לכבוד נשיא אוסטריה, בה שיבח חוסיין את "אהבת המולדת, היושר והתבונה" של אורחו.

ולדהיים התקבל בחמימות כאשר הגיע לרבת־עמון, על אף הפולמוס המתנהל בזירה הבינלאומית, בקשר עם מעשיו במלחמת העולם השניה, שבמהלכה שירת כקצין בכוחות הצבאיים הנאציים באזור הבלקאנים.

שר החוץ איננו מבין

שר החוץ האוסטרי אלויס מוק, אמר במסיבת עיתונאים, כי אין הוא מבין מה היו המניעים שהביאו ארגונים יהודיים למחות נגד ולדהיים. הוא דוחה את הביקורת שנמתחה על ידי ישראל על הביקור שערך נשיא אוסטריה בירדן.

פקיד ישראלי בכיר אמר אתמול, שעד שלא הובהר מה עשה ולדהיים בתקופת מלחמת העולם השניה, כל מדינה המקבלת אותו "אינה נוהגת בדרך הנבונה".

מוק התנבא, כי תמיכת המלך חוסיין בוולדהיים, תשפיע "בצורה חיובית ביותר" על מעמדו של נשיא אוסטריה בזירה הבינלאומית.

שר החוץ קרא לארה"ב ולברית"מ להשתתף בוועידת שלום בינלאומית לעניני המזרח־התיכון, באומרו "גישה ריאליסטית מחייבת נוכחות שתי מעצמות־העל". עוד אמר, כי השתתפות פלשתינאית היא "יסוד חדש ומועיל כשלעצמו". אלה המייצגים את הפלשתינאים, מן הראוי שישתתפו בוועידה, במיוחד לאחר שערפאת השמיע את קולו נגד הטרור הבינלאומי", הוסיף ואמר השר האוסטרי.

להקה צבאית של נגני חמת־חלילים ניגנה עבור ולדהיים ורעייתו באמפיתיאטרון בג'רש, מצפון לרבת עמון. חיילים ניצבו כשומרים בחורבות, כאשר הזוג הגיע במסוק צבאי.

קודם לכן הראה המלך חוסיין לוולדהיים את הנוף של עמק הירדן לעבר ישראל ואת רמת הגולן הכבושה, מנקודת תצפית באום־קיס, בצפון־מערב ירדן, קילומטרים ספורים מנקודת מפגש של גבולות ירדן, סוריה וישראל.

"הבטחון מקורו בשלום. שלום צודק", אמר חוסיין לעיתונאים. "הבטחון הוא הלך־רוח — של צדק ושל שלום. אני מקווה כי נצליח להשיג זאת".

ביקור בעתיקות ירדן

נשיא אוסטריה קורט ולדהיים הביע קורת רוח מקבלת הפנים החמה לה זכה בירדן. מזכיר האו"ם לשעבר, שסייר בעיר הרומית העתיקה ג'רש ביום השני לביקורו, אמר לכתב רויטר כי קבלת הפנים לה זכה היתה "מצויינת, לבבית, הטובה ביותר שיכולתי להעלות על דעתי".

קלארספלד נעצרה לחקירה

ציידת הנאצים ביאטה קלארספלד מסרה כי נעצרה אתמול בבוקר ע"י משטרת ירדן, כאשר נכנסה לתחום האנדרטה לחללי המלחמה, ברגע שנשיא אוסטריה קורט ולדהיים השתתף שם בטקס של הנחת זר פרחים.

היא הובלה לתחנת משטרה, ולאחר מכן הוחזרה תחת שמירה לבית המלון שלה. שם החרימו ממנה אנשי המשטרה חולצת־טי שחורה, ועליה הכתובת "ולדהיים התפטר" וכן "מסמכים", שהעידו לדבריה על אחריותו של ולדהיים לגירוש יהודים מהבלקאנים למחנות ההשמדה.

קצין משטרה הזהיר אותה לא "להמצא עוד במסלול" של ולדהיים, במהלך ביקורו של נשיא אוסטריה בירדן.

אבן מחייב חקירה על הלביא את ועדת חו"ב לדון בדו"ח

"לא מקובלת עלי הגדרתו של פרס כי אי אפשר להפוך את ישראל למדי[נה]...

מאת אילן שחורי

יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת ח"כ אבא אבן אמר אתמול כי פרויקט הלביא מחייב כיום בדיקה וחקירה ויהיה זה בלתי נמנע להפיק לקחים בעקבות הדין והחשבון של מבקר המדינה. אבן הדגיש כי אינו פוסל מראש הקמתה של ועדת חקירה ממלכתית בנושא הלביא.

אבן, שדיבר בפגישה עם הכתבים לענייני מפלגות, אמר, כי לא מקובלת עליו הגדרתו של מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, כי אי אפשר להפוך את מדינת ישראל למדינה של ועדות חקירה, וועדות חקירה בנושא זה עשויות לעצור יוזמות חדשניות בתחום הביטחון ובתחומים אחרים. אבן אמר, כי אינו רואה סתירה בין השניים וציין, כי ברורה עתה העובדה, שמפעל הלביא לא התגשם על פי התכנון המקורי שלו, ויש לבדוק את הסיבות לכך. "הציבור לא יקבל הצעה לעבור גם בנושא זה לסדר היום, וכבר הוכיח העבר כי מאמצים שנעשו בעבר סביב פרשות שונות למנוע הקמת ועדות חקירה לא השתלמו בסופו של דבר. אין אני רואה כל סתירה בין תביעה ליוזמות חדשות לבין צורך לבדוק תקלות" — אמר אבן.

לדברי יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת אין להפוך את הויכוח על הלביא לניגוח מפלגתי, ולשתי המפלגות הגדולות אחריות משותפת לפרויקט זה. הוא סיפר כי יכנס כבר בראשית השבוע הבא את ועדת החוץ והביטחון של הכנסת יחד עם שר הביטחון יצחק רבין לדיון ראשון בנושא מסקנות דו"ח מבקר המדינה.

אבן אמר כי הוא שולל את פרישתה של מפלגת העבודה מהממשלה. לדבריו אין כיום סיכוי רב להקדמת הבחירות ואסור למפלגת העבודה להפקיד משרדים חשובים כמו ביטחון, חוץ, חינוך והקלאות שיעברו לידי הליכוד לפרק זמן כה רב. "יש היגיון מצפתי בפרישה מהממשלה, אך אין להסטוריה שום הגיון מצפתי, וקיים לסכנות העשויות להיווצר למדינת ישראל אם היזמה לא תתקבל. אבן התרשם משיחותיו האחרונות עם גורמים בכירים בארצות הברית, ביניהם ריצ'ארד מרפי, כי בשיחות של האמריקאים עם הנציגים הרוסים, ביניהם פוליאקוב, יעשה מאמץ לשכנע את הסובייטים לתמוך בוועידה הבינלאומית על פי גירסת ארצות הברית ומפלגת העבודה.

צה"ל וצד"ל הפגיזו מחבלים בדרום לבנון

חייל צה"ל נפצע קל

מאת מנחם הורוביץ

מקורות לבנוניים מדרום לבנון מסרו כי ביממה האחרונה הפגיזו טנקים וארטילריה של צה"ל וצד"ל עמדות מחבלים וריכוזים שבהם נמצאים גורמי טרור מצפון לאזור הביטחון. במהלך חילופי אש בין מחבלים לחיילי צה"ל מסרו עדי־תושבים לבנוניים, כי ניזוקו בתים של תושבים לבנוניים מצפון לאזור הביטחון וכי כמה תושבים נפצעו.

אתמול לפנות בוקר נפצע חייל צה"ל באורח קל בגיזרה המרכזית של לבנון סמוך לערוץ הסלוקי. המחבלים פתחו באש לעבר חיילי צה"ל שהיו בסיור באזור.

כאמור על פי הידיעות מלבנון ירו תותחים של צה"ל לעבר הכפר זוטרן שבגיזרה המרכזית מצפון לאזור הביטחון. כתוצאה מהירי נפצעו שני תושבים ושישה בתים נפגעו. גורמים צה"ליים מסרו כי כפר זה ידוע כבסיס יציאה לפיגועים כנגד אזור הביטחון.

1050 עובדי סולתם דוחים הצעת כור לצאת לחופשה בת חצי שנה

מערערים על כוונת ההנהלה לשלם שכר מופחת במשך ארבעה וחצי חודשים מכלל ששת חודשי החופשה מאונס ● המו"מ יימשך היום

מאת ירח טל
סופר "הארץ" בחיפה

ועד עובדי סולתם דחה אמש בישיבה שהתקיימה במועצת פועלי חיפה את הצעת הנהלת כור להוציא את 1050 עובדי המפעל, שנקלעו לקשיים, לחופשה מאולצת בת חצי שנה החל ממחצית חודש זה בתנאים שמציע כור. נציגי העובדים מערערים על כוונת ההנהלה לשלם לעובדי המפעל שכר מופחת במשך ארבעה וחצי חודשים מכלל ששת חודשי החופשה מאונס.

הנהלת כור מוכנה לשלם לעובדים שכר עבודה מלא רק במשך חודש וחצי ובשאר החופשה — שכר חלקי בלבד. העובדים תובעים שכר מלא בכל התקופה. הצעת הנהלת כור זכתה לתמיכת מועצת פועלי חיפה לאחר שניתנה התחייבות להחזיר תבום החופשה את כל 1050 עובדי המפעל לעבודה. הנהלת כור מצידה הזהירה את העובדים כי אם לא יקבלו את הצעתה לא יהיה מנוס מסגירתו המוחלטת של המפעל. הצדדים סיכמו ביניהם להמשיך את הדיונים היום וביום א' עד להשגת הסדר שיניח את דעת כל הצדדים.

בכוונת הנהלת כור לפעול במהלך חצי השנה שבה יהיה מפעל סגור למכירת חלק מהמלאי שהצטבר במפעל ושערכו כ־80 מיליון דולר וכמו כן להשיג הזמנות יצור חדשות ממערכת הביטחון ומגורמים נוספים בארץ ובחו"ל ו/או להעביר חלק מקווי היצור הביטחוניים לקווי יצור אזרחיים. הנהלת כור הציעה למערכת הביטחון הלוואה בסך כ־30 מיליון דולר כדי שתרכוש בכספי זה מוצרים ביטחוניים מסולתם. משרד הביטחון טרם השיב להצעה.

אמש ב"לילות יפו" / הרי גולומב

חסד הלילה השני

פתיחת ערב האילטורים של יצחק שטיינר היתה אישית ומהודרת, והדרתה המופרזת של כנסיית סנט פיטר העניקה לה מתיקות קלידרמנית. אחר כך נבנתה יצחק שטיינר ושני שותפיו הצעירים ועלומי השם ל"טראנס" ג'אזי סוער.

בהמשך הראה שטיינר שליטה מרשימה ביותר, בהצללה האופיינית לסגנון באך, ללא שליטה מקבילה בעקרונות המבנה של הסגנון. התקבלה תערובת של מיקרי־באך עם מאקרו־שטיינר, שהיתה מהנה ברגעים בודדים, ומייגעת באופן מצטבר. אפיזודות באכיות וג'אזיות על נושא משותף זרמו זו לתוך זו בחלקו הראשון של הקונצרט, תוך הפגנת שליטה רבה, הן מבחינת מסגנונית והן באילתור.

הקונצרט שהוקדש ל"ירושת סקרלאטי" — יצירות האב אלסנדרו והבן דומניקו — היה רצוף הנאה מוסיקלית מעודנת. מבחר היצירות נעשה בתבונה, והציג שני עקרי־בארוק אלה כעולמות עשירי גוונים, כאוצרות של ברק, העמקה, הבעה ושלימות מוסיקלית. זמרת הסופראן גילה ירון — אף כי ניכרו אצלה ליקויי אינטונאציה לא אופייניים ועמימות קלה ביותר בצלילים הנמוכים — הפגינה ברק קולי, שליטה ביצירות וסגנון, קלות ואינטנסיביות במקומות הנבונים. היא אף הגישה את היצירות בהומור ובחן.

הצ'מבלן ערן(?) נשמע הפעם בשל וירטואוזי במיוחד. גם הסאוויירים הקלים שלו השתלבו בתפיסה משכנעת, המעוגנת בתכונות הייחודיות של יצירותיו המרתקות והמפתיעות תמיד של גאון המקלדת דומניקו סקרלאטי. כצפוי, היה חלקו של נגן החלילית והחליל המצוין מיכאל מלצר וירטואוזי, חם ומלא הבעה. ערב חסד של מוסיקה נפלאה בשני מבין "לילות יפו".

ראיתי שמעתי

שגרירים יוצאים שגרירים באים

יום עמוס שגרירים עבר אתמול על ראש הממשלה, יצחק שמיר. תחילה, נפרד משלושה דיפלומטים ממשרד החוץ: מנחם ברמן, היוצא כשגריר לחוף השנהב, ישראל אלישיב, שמונה לשגריר בסינגפור ואבי פיטון שיהיה שגריר באקוודור וגם צעיר שגרירי ישראל (41). שמיר החזיב את הימנות בעיקר על מקום כהונתו של ברמן, חוף השנהב, שכן הוא מצוי עדיין תחת רשמי המקום שם ביקר לא מכבר.

הבאים בתור היו שגריר אוסטרליה החדש בארץ, ג'ון ברדס קמפבל, והשגריר החדש של קוסטה ריקה, לודבר אל־באן. האחרון זכה לברכה מיוחדת, שכן קוסטה ריקה היא בהמדינות הבודדות שלא העתיקו את שגרירותן מירושלים. השגריר החדש סיפר כי יש לו עניין מיוחד בעיר, שכן הוא שרוי בעצם בכתיבתו של ספר על הכותל המערבי.

א. לם

התרומה של הדירקטורים בבל"ל תהיה קטנה יותר

כזכור, החליטה אספת בעלי המניות של בנק לאומי, ביוזמתו של עובד הבנק לשעבר, שמואל שנקר, לא לשלם את שכר הדירקטורים שכיהנו בשנת 1986 ואשר היו אחראים לתשלומים המופלגים ליו"ר לשעבר של הבנק, ארנסט יפת ולחדרום אותו לבנק.

כעת האספה מסרה לציבור שהשכר מסתכם ב־220 אלף שקל. מתברר שחלק ניכר מסכום זה, בסך של 91 אלף שקל, כבר שולם לדירקטורים בגין דמי השתתפות בישיבות הדירקטוריון וועדותיו. כך שהסכום שנותר לתרומה עומד על 130 אלף שקל, סכום שיתרום על־פי שיקול הדעת של ההנהלה.

אריה לביא

וולוך מתנגד להרם של הנהלת עיריית ת"א על אוסטריה

סגן ראש עיריית תל אביב, נתן וולוך, הודיע כי הוא מתנגד להרם שהטילה הנהלת עיריית תל־אביב על חילופי נוער בין העיר לבין ערים באוסטריה. במסגרת החרם הוחלט לשנות את מסלול סיורים של קבוצות בני נוער תל־אביביים העומדים לצאת לפרלין בזמן הקרוב. וולוך אמר כי עם כל הזעם נגד מינויו של קורט ולדהיים, הרי יש לישראל ולתל־אביב ידידים טובים באוסטריה העוסקים בחילופי נוער. כן הראוי היה שלא לפגוע בהם ולהמשיך ולחזק את הקשרים עם אותם גורמים ידידותיים לישראל. ירושלים, למשל, ממשיכה בקשרי חילופי הנוער בינה לבין אוסטריה ואין שום סיבה שתל־אביב לא תמשיך בכך גם היא.

חיים הנדוורקר

אבן ונתניהו פופולאריים בקרב הנוער

אבא אבן מהמערך ובנימין נתניהו מהליכוד הם הדמויות הפופולאריות ביותר בקרב בני הנוער העתידים להשתתף לראשונה בבחירות לכנסת בשנה הבאה. כך עולה מסקר מיוחד שסיים בימים אלה גיל סגל, מי שהיה לפני שנים אחדות אחראי להפעלתם של הפרלמנטים לנוער בארץ. הסקר נערך בקרב 604 בני נוער ב־11 נקודות ישוב בסוף החודש שעבר.

בני הנוער גם רואים באבן את ההגון מבין הפוליטיקאים במפלגת העבודה. הדמויות להן צופים בני הנוער תפקיד ממלכתי בכיר בשנים הבאות, הם המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, יוסי ביילין (מערך) ומזכיר הממשלה לשעבר, ח"כ דן מרידור (ליכוד).

השר הפופולארי בין בני הנוער הוא השר משה קצב, ש־58 אחוז מהם טוענים כי הוא ממלא את תפקידו על הצד הטוב ביותר. אחריו, ב־52 אחוז נמצא השר דוד לוי. אחוזי תמיכה מועטים קיבלו ראש הממשלה, יצחק שמיר וממלא מקומו, שמעון פרס.

לפי תוצאות הסקר, אילו מחר היו מתקיימות בחירות בקרב בני נוער בלבד, היו 25 אחוז מצביעים ליכוד, 17 אחוז מערך, 5 אחוזים התחיה, 4 אחוזים כהנא, 3 אחוזים מפד"ל, 2 אחוזים ר"צ, והיתר לא הביעו דעה.

אילן שחורי

אבן נתניהו

שגריר מצרים: אורח הכבוד בטקס "נסיכת ההדר"

שגריר מצרים בישראל, מחמד בסיוני, ורעייתו נבחרו, הם דמויות מבוקשות באירועים חברתיים שונים בישראל. מחר יהיה השגריר אורח כבוד בטקס בחירת... "נסיכת ההדר 87" שיתקיים במרכז על־שם וייסגל ברחובות. האירוע יערך בחסות ראש עיריית רחובות, יחזקאל הר מלך.

זהר בלומנקרנץ

בכורה חגיגית ל"לא שם זין"

"אני מקווה שהסרט יעשה למען הנכים בארץ את מה שעשה הסרט 'השיבה הביתה' לנכים באמריקה", אמר ד"ר אברהם עוזי, מנהל מחלקת השיקום תל השומר, המגלם את תפקיד עצמו בסרטו החדש של שמואל אימברמן, "לא שם זין".

בהקרנת הבכורה החגיגית לסרט עליו ספרו של דן בן אמוץ, נכחו שרים, חברי כנסת, אלופי צה"ל, אישי ציבור ושדרנים. בקבלת הפנים שנערכה בתום ההקרנה, התקיים מפגש בין כוכב הסרט, איקה זהר, הבימאי הצוות וההפקה של סרטי "דול" לבין המומחים שהיו עדיין תחת רישומו של הסרט. לגבי הכוכבת הנשית של הסרט, ענת וקסמן, ההצגה חייבת להמשיך והיא נאלצה לוותר על הקרנת הבכורה לטובת הצגה שנקבעה לה לאותו ערב.

בעריכת עידית רוזנבלום

שיחת היום / ירח טל

עם: רותי רז, אם לשני ילדים מאומצים מברזיל
על: החלטת בג"צ למחוק "קידומת ילדי ברזיל" בתעודות הזהות

אם בג"צ יכופף את דרעי הוא ימצא דרך אחרת

בג"ץ ציווה אתמול על מחיקת "קידומת ילדי ברזיל" בתעודות הזהות שלהם. את חשה הקלה?

במקרה לשני הילדים שאימצתי לפני שנתיים, בן ובת מברזיל שהם כיום בני שלוש וחצי ושנתיים וחצי, ניתנה הקידומת 01 כמו לכל הילדים שנולדו בחו"ל ולא 02. הקידומת 02 הונהגה רק לפני כשנה וחצי, אחרי שאני סיימתי כבר את הליכי האימוץ. אבל גם אם היתה לילדי הקידומת הבעייתית לא היה איכפת לי שתישאר.

זה קצת מפתיע מה שאת אומרת. לא היה איכפת לך שלילדיך יוצמד ציון שיבדיל אותם מכלל ילדי ישראל?

תראה, עם כל הכבוד להחלטת הבג"צ שאני מעריכה ומוקירה, אני חושבת שזה יתן רק תיקון קוסמטי לבעיה. אני חושבת שעם או בלי קידומת, תהיה לילדינו המאומצים בחו"ל — ובארץ מדובר בכ־5000 ילדים מאומצים רק מברזיל — איזושהי "רשימה שחורה". כך, בהגיעם לגיל 16 או לנישואין, יהיה מישהו ברבנות או במשרד הפנים, אם זה יהיה עדיין נשלט בידי הדתיים, שידאג לשלוף את אותה רשימה ולעשות לנו בעיות.

את אומרת זאת מתוך ידיעה או השערה בלבד?

אני "סומכת" על הרבנות שלנו שהיא עשתה זאת. אני לא חושבת שזה ניחוש פראי. הוא מבוסס על מציאות שאנו כבר מכירים בארץ. אני בטוחה שאם בג"צ יכופף את דרעי, הוא ימצא דרך אחרת לסמן את "ילדי ברזיל". כך שאני חוזרת ואומרת שאני לא יוצאת מגדרי לנוכח החלטת הבג"צ.

אבל אם ילדיך עברו גיור כהלכה אין לך מה לדאוג?

נכון שילדי סיימו זה לא מכבר את כל התהליכים להמרת הדת כדת וכדין ויש לי אישורים שהם יהודים כשרים לכל דבר ודבר. אבל מי יודע אם בבואם בעוד 15—20 שנה, לבקש מהרבנות אישור נישואין, יקום איזשהו רב שיחלוק אולי על צורת הגיור וידרוש גיור כהלכה כפי שהוא מבין. אני מקווה שגם אז בג"צ יעמוד לעזרנו.

את אני מבין שאת לא מסתירה את עובדת היות ילדיך מאומצים מברזיל. אז לקידומת בתעודות זהות להורים כמוך אין כל משמעות, גם אם היתה נשארת בעינה?

נכון שאני לא מסתירה זאת. לגננות, לחברי ובכל פניה שלי לגורמים ממשלתיים אני אומרת בגלוי, שילדי הם "ילדי ברזיל". אבל למרות זאת אני חושבת שהורים שמבקשים לשמור על הדבר בחשאיות, הם זכאים לכך שילדיהם לא יובדלו משאר ילדי ישראל בציון מלאכותי.

את חשה שהיחס כלפי ילדיך משתנה כשנודע לבאים עימם במגע שהם ילדי ברזיל?

לחלוטין לא. מתעניינים, מגלים סקרנות, אך לא עויינים אותנו בגלל זה. זו גם התחושה של מאמצי ילדי ברזיל אחרים שאיתם אני בקשר.

בחרת במקרה בילדים בהירי עור?

לא במקרה. ביקשתי זאת מהאשה שתיווכה באימוץ, כי רציתי בילדים שלא יחושו עם התבגרותם, כאי נחות הזרות בארץ, אלא שיהיו דומים ככל האפשר לכלל הצברים ואני חושבת שהצלחתי. אבל אני מכירה גם אשכנזים שאימצו ילדים כהי עור מברזיל ולא שמעתי מהם על בעיות מיוחדות שיש לילדים שלהם עם הסביבה.

תאורטית ואולי מעשית, ילדיך עלולים להתחתן עם בני משפחה שלהם מברזיל מבלי שידעו על כך. אולי זו הסיבה שמשרד הפנים ביקש להשאיר את הקידומת המזהה את ילדי ברזיל?

מה שאתה אומר בהחלט יכול לקרות וקשה יהיה לגלות זאת. אבל קידומת מיוחדת לא תפתור את הבעיה, שכן למרבית ההורים המאמצים ילדי ברזיל, אין בידיהם תעודות לידה אמיתיות של ילדיהם. כך שיהיה קשה לאמת את זהותם.

ביטול הקידומת המיוחדת יעודד ישראלים להגביר אימוץ ילדים מברזיל?

זה לא התחיל גם קודם והביקוש לילדי ברזיל היה גדול כל הזמן, הרי הקידומת היום אנו שומעים שגם נוספים לאמץ ברומניה.

את עצמך תנסי לנתק את ילדיך מעברם?

בהחלט לא. כמתנת בת מצווה ובר מצווה לשניהם אני מתכוונת לערוך להם טיול לברזיל, לבקר איתם בעיר הולדתם ולספר להם שם על שורשיהם. אני כלל לא חוששת מכך.

ועדת לנדוי תתכנס לישיבה ראשונה ביום ראשון

(ע). ועדת החקירה הממלכתית לעניין שיטות ונהלי החקירה של השב"כ תתכנס ביום א' בבוקר לישיבה, שבה היא תגבש את סידורי העבודה שלה.

הוועדה תתכנס בקומה העשירית של בית החולים "שערי צדק", בבניין שבו יתקיימו הדיונים. הוועדה תבחן את כל החומר שהתווסף בה לנושא החקירה של הוועדה.

כל הסידורים הטכניים לישיבות הוועדה כבר הושלמו. בקומה העשירית של בית החולים "שערי צדק" הוכשר חדר לישיבות וכן הוכשרו חדרים לכל אחד מחברי הוועדה ולאנשי הצוות. כמו כן יחליטו חברי הוועדה ביום ראשון כמה אנשי חומר ימנו ואילו משימות יוטלו עליהם.

כל ישיבות הוועדה הדיוניה סגורות וחל איפול מלא על עבודתה.

השופט משה לנדוי, יו"ר הוועדה עוסק בעניני הוועדה כמה שעות מדי יום ביומו. במשך השבוע האחרון כבר הכין את תוכנית העבודה הכללית של הוועדה, תוכנית שיביא לידיעת שאר חברי הצוות כאשר יוועדו ביום ראשון.

התברג בהצלחה של סקאנדיה
דרושות חנויות רהיטים

לאור הביקוש הגדול לרהיטי ההברגה העצמית של סקאנדיה אנו מרחיבים את רשת נקודות המכירה.

אם יש לך חנות באחד המקומות המרכזיים בערים ברחבי הארץ, הצטרף גם אתה להצלחה שלנו.

בברכה
פנה לטלפון:
03-344474

2782 היחידות שנמכרו מאז אפריל 87 הם ההוכחה להצלחה האדירה שלה זוכים רהיטי ההברגה העצמית של סקאנדיה

חדרי ילדים ונוער מזנונים

סקאנדיה הברג זאת בעצמך

המרכז הישראלי לניהול בשיתוף התעשיה והמסחר

הכנס השנתי של יזמים בישראל

21 ביולי 1987, מלון דן, ת"א

בהשתתפות ה"ה (לפי סדר הופעתם):

ד"ר יוסי ורדי * אבי קרבס, מנכ"ל "נבטים" - חברה לייזום מפעלים בע"מ * דוד ברודט, סמנכ"ל משרד התעשיה והמסחר * פרופ' משה אורון, קדרון מערכות ספרתיות * ד"ר יגאל ארליך, המדען הראשי משרד התעשיה והמסחר * דן וילנסקי, מנכ"ל חברת KLA למכשור, ישראל * עמוס מר-חיים, מנכ"ל כלל תעשיות * פרופ' עזרא סדן, יועץ, כלל * פרופ' יוסף גרוס, משפטן, אוניברסיטת תל-אביב * עו"ד ג'ין קליינהנדלר *

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-257202; 04-640678; 02-234863; 057-37914.

"וכמעט שכחנו שבאנו עם הילדים"

בתקופה 15.7.87-31.8.87 בגני מוריה
$38 בשלושה תשלומים*

- המחיר לאדם ליום בחדר זוגי כולל לינה וארוחת בוקר
- תוספת לארוחה לאדם $15
- המחיר לבודד ליום בחדר זוגי $60
- 50% הנחה לילדים בגיל 2-12 בחדר ההורים.
- המחיר כולל מע"מ ודמי שירות.
- בריכות פנימיות ממוזגות של מי ים המלח, ג'קוזי וסאונה - בתשלום נוסף.

ולילדים

בגני בית הספר "בית צבי" משחקים, מספרים, רוקדים ויוצאים עם הילדים כל היום.
- תפריט מיוחד לילדים בחדר האוכל.
- מיני דיסקו והפתעות כל ערב.

* באמצעות כרטיסי אשראי - לשהייה מינימום 3 לילות.
* התשלומים צמודים לדולר ומחושבים ע"פ השער היציג ביום התשלום.

מלונות מוריה - מובילים בפרטים קטנים.
ת"א, ירושלים, ים המלח, עין בוקק ואילת.
להזמנות: מלונות מוריה ת"א 03-217068, 03-219165
מלון גני מוריה: 057-84411, 057-84351

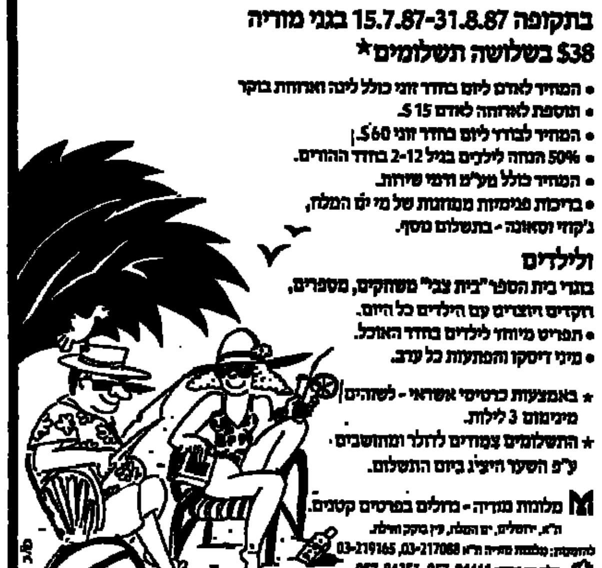

אל על

	מעלות מינימום	מעלות מכסימום		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	11	12	מ"ח	9	21
אתונה	20	29	נאה	22	34
בוקרשט	20	31	נאה	—	—
בזיל	12	20	נאה	10	24
וינה	18	24	מ"ח	15	30
ז'נבה	18	24	מעונן	20	30
לונדון	15	21	מ"ח	14	25
ליסבון	17	24	נאה	17	34
מדריד	23	30	נאה	20	35
ניו־יורק	19	28	גשום	20	30
פאריס	16	22	נאה	14	25
פרנקפורט	17	22	מ"ח	14	25
ציריך	18	24	מ"ח	—	—
קהיר	22	36	בהיר	21	36
קופנהאגן	12	18	נאה	11	20
רומא	20	29	נאה	19	22
שטוקהולם	13	20	נאה	15	19

EL AL אל על

ביום ראשון, ח' בתמוז, תשמ"ז (5 ביולי, 1987)
במלאת אחת־עשרה שנה לנפילתו של

סא"ל יונתן נתניהו הי"ד

יתקיים טכס אזכרה על־יד קברו בבית־הקברות הצבאי בהר הרצל בירושלים
ישא דברים:
מאיר שמגר
נשיא בית־המשפט העליון
הטכס יתחיל בשעה 5.30 אחה"צ
אוטובוסים יצאו מתל־אביב להר הרצל בשעה 4.00 אחה"צ מרחבת היכל התרבות.

חבריו של יוני ומשפחתו

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו הפתאומית של יקירנו

אלי רונן

בדבר פרטים על מועד ההלוויה נא לפנות בטלפונים
04-664322, 04-666128 04-664323

המשפחה המתאבלת

هكذا من الاصل

"הבת שלי רואה יהודי בלי כיפה ופוחדת, היא חושבת שהוא ערבי"

— כך אמר תושב רמת עמידר לחברי ועדת הפנים של הכנסת בעת סיורם בשכונה אתמול

חברי ועדת הפנים (משמאל לימין: דב שילנסקי, עובדיה עלי, בני שליטא, מיכאל איתן ודוד רגינו) מציצים לדירת ערבים שרופה ברחוב החרמון (צילום: עוזי קרן)

עדות ראיה

/ אור גונדר

הפעם לא היה דב שילנסקי זקוק לאלף שוטרים שילווהו, אלא שגם ברמת עמידר היו מי שלא אהבו את הביקור.

דוד בר צבי, מנהל פרוייקט השיקום בשכונה, אומר שהתושבים לא רצו את הוועדה. "רוצים לרדת מהכותרות. ושפוליטיקאים לא יתפסו עלינו טרמפ", מסביר פעיל מרכזי אחר. אלא ששילנסקי הודיע שהוא בא, ועימו מגיעים עובדיה עלי, בני שליטא ומיכאל איתן מהליכוד, דוד רגינו מהמפד"ל, עדנה סולודר — נציגה יחידה של מפלגת העבודה — וצללי ביטון, שהוא מתחרה של ממש לשילנסקי כאטרקציה לצלמים. שילנסקי אינו אוהב את התחרות הזאת, מבקש פעם אחר פעם להתעלם מביטון, המרבה בהפרעות. רק איש מפלגתו שלו, מיכאל איתן מוכיח ליו"ר כי טבעי שח"כ ביטון רוצה להיות בתמונה. "כל שבוע מוזמן שילנסקי לסיור טלוויזיה". אומר איתן. "כל אחד מאיתנו רוצה להיות בתמונה, לא רק ח"כ שילנסקי".

נפגשים במסעדה של שרעבי, ברחוב אצ"ל. משם מבקש שילנסקי להוביל את חברי הוועדה, מוקפים צבא סקרנים, אל מקום האירוע עצמו. שכונה שאתרים מבתיה שמורים מוזנחים, ואחרים בוהקים בסיס שיקום חדש, האחרים בעצם תהליך שיפוצם. מוקפים פיגומים, ועליהם פועלי בניין ערבים. מבעד לחלון שמימי שרפה סבינו מביטים אל הדירה השרופה בקומת הקרקע. דירה שחורה מפיח.

עובדיה עלי אומר שזה חמור מאוד, עדנה סולודר אומרת שזה פשע, הרב שילנסקי אומר שזה לא מרגיז, אבל צריך לראות. צללי ביטון מוכיח שפעם עשו ככה ליהודים, וכבר הוא מעורר עליו את חמתו של שכן אחד. במכנסיים קצרות ובגופיה. זה מכיח בו "בין יהודים לא היו שריפות! לא נשרפו בתים! אתה לא רבת עם שכן שלך?"

לקו הזה, של הצגת הדברים כסכסוך שכנים ותו לא, יחזרו רבים מן הדוברים בשם השכונה בפגישה עם חברי הוועדה באולם המתנ"ס המקומי.

שילנסקי אומר שאמצעי התקשורת, ששונאים את עצמם ואת אימם שהולידה אותם יהודים, הפריזו את המצב. ויגאל שמע, יו"ר ועד השכונה, מתרה מוזיק אחריו "יוסי שריד אומר שאנחנו ברברים. התקשורת עושה אותנו לגזענים".

עניין שבעת בני השכונה העצורים במשטרה עולה בכל דברי התושבים, וכבר מודיע שילנסקי כי הוא ושני חברים אחרים בוועדה מוכנים לארח את עצורי השכונה למעצר בית בשבת, ולמנוע מהם לבוא במגע עם ערים — הכל על מנת שישוחררו לאלתר. "כמו שהיה מקובל עם רפי סויסה".

בני גוטה, חבר הנהלת עיריית רמת גן, מספר על תורה בלב התושבים ובלב משפחות העצורים כי דעת הקהל תשפיע על חומרת העונש. אביו של אחד העצורים אינו אוהב את התבטאויותיו של צללי ביטון בזכות הנוגעות, הוא מתנפל עליו באגרופים שלוחים, כמעט מצליח להכות בו לפני שהוא מוצא מן האולם.

עדנה סולודר אומרת שהוועדה עצמה שותפה עכשיו בהצגה לא מכובדת, ועובדיה עלי מתריע כי אירוע שכזה מזיק לכל יהדות העולם. יוסף לוגה, חבר הנהלת עיריית ר"ג, נדרש לסכסוך השכנים האומר: שאם רוצים ארץ ישראל גדולה חייבים לגור יחד איתם. בני שליטא חוזר אל השמאלנים. קובע כי "אחרי ח"כ כהנא, הנה הכי מלוכלך בכנסת הוא של יוסי שריד". שילנסקי מנסה להרגיעו, ושליטא חותם: "אתה צודק, על שרצים אני לא רוצה לדבר". מתיאמת. הכפיים שהוא קוצר מקהל אנשי השכונה, היושבים עם הוועדה, רמות ונלהבות מאלה שליוו את הבעת הצער והזעזוע.

אברהם דנוש, איש ועד השכונה, מספר על מגבית למימון הגנתם המשפטית של שבעת העצורים. הוא מבטיח שקט ושלום וסולחה — בתנאי שהעצורים ישוחררו. "לקחו ערבי ושמו אותו מאחורי וילון בתוך ניידת וכל צעיר שהוא אמר לקחו למשטרה", הוא טוען.

מיכאל איתן סבור כי דווקא תנועת החירות היא הגורם המרכזי שצריך להילחם בגזענות. לדבריו, מה שקרה ברמת עמידר לא יכול לקרות בקיבוצים, כי בקיבוצים לא נותנים לערבים לגור. עדנה סולודר אינה אוהבת את הדברים האלה, מבקשת שלא יקבעו.

אביו של אחד העצורים, בעלי עבודה ומכנסיים קצרות, מבקש לעשות למען בנו. הוא מדבר על לבבות בוכים, אומר שערבי אינו צריך להיפגע.

אחרי הדברים על הריג חריש עמי, אחרי הגינוי, באים שני הדוברים האחרונים וקוראים לדברים בשמם. משה גמליאל, זקן לבן, כיפה שחורה וקול רועד קמעה, אומר שהתגאים בהם גרים אנשים הם שגרמו לכל. לילדי השכונה אין היכן לגור. ובאים בני מיעוטים, תגובות מתיחות. עוזי שלום שואל להתרסה מה עם אכיפת החוק לגבי תושבי השטחים היושבים בשכונה. "כשישבתי בין גויים לא הפכתי לגוי. אותם אנשים שומרי מסורת, שמסכימים לבתי הכנסת רואים בתורות שלנו יוצאות מבתי האנשים האלה. בתים של תושבי השטחים. היתה התגרות של אותם אנשים. יושבים אנשים בבתי היום ומטרידים את ילדינו. הבת שלי רואה יהודי בלי כיפה ופוחדת, כי היא חושבת שהוא ערבי".

עכשיו, מתמיל רב שילנסקי בסיכום הדעת הסיכום. ביקורת, הרעדה, מגנית ...הקהל צועקים לעברו "מה עם שוהים אסורים", והוא נענה, "ערים לכאב המשפחות שבניהם במעצר". מיכאל איתן מתריע מפני סוביוריזציה, מה שלא מפריע ליו"ר הנמרץ להמשיך. "אנחנו ערים שסכום הכוחה אשמתם ואנחנו מבקשים מהמשטרה לשקול. הפעולות נעשו בלהט היצרים. אנחנו מבקשים מהמשטרה להצטרף ליצירת האווירה הטובה בשכונה". עוד לירוט של מה בכך — הענין סגור.

בדרך חזרה אל המסעדה של שרעבי אני עובר ליד פועלי הבניין הערבים, וזוכר כי בכל הביקור, בין כל הדוברים בכל המפגשים, לא היה אפילו ערבי אחד. לשילנסקי ולחבריו זה לא הפריע.

הוקמה מינהלה לניהול פרויקט חפירות הכותל

המנהל החדש: מרדכי אליאב, בוגר ישיבת עטרת כהנים • בכיר בעיריית ירושלים: לא נועצו בנו, המינוי מוזר • קולק: 19 שנה חפרו שם בלי רשיון • מנכ"ל משרד הדתות: הקנאה מדברת מגרונם • נציג אונסקו הוזמן לבקר בכותל בלי תיאום אתנו

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

משרד הדתות מקים בימים אלה גוף חדש: "מינהלת פרוייקט חפירות הכותל המערבי, הרחבה, האולמות, המחילות והמנהרות".

מנכ"ל משרד הדתות, זבולון אורלב, מינה למנהל הגוף החדש את מרדכי אליאב, בוגר ישיבת עטרת כהנים שבעיר העתיקה בירושלים.

הדבר בעיריית ירושלים סירב להגיב על הקמת המנהלת ועל מינוי העומד בראשה, עד שהנושא יילמד. באופן לא־רשמי, אמר פקיד בכיר בעירייה כי הקמת המנהלת בלא התייעצות עם העירייה, ועוד יותר מכך מינוי העומד בראשה "איש בעל השקפת עולם מוגדרת ולאו דווקא כוללת", הינם מוזרים.

ראש עיריית ירושלים טדי קולק סירב להתייחס להקמת המנהלה, אך תקף את עבודות החפירה במנהרת הכותל, שהסתיימו לפני חודשים אחדים.

"הם עבדו כל השנים בלי רשיון. נוצר מצב שכל אחד עושה בעיר הזאת מה שהוא רוצה ורק ממי שבכוח לעשות זאת".

מנכ"ל משרד הדתות, זבולון אורלב, הגיב בתקיפות על דברי הפקיד הבכיר מעיריית ירושלים: "משרד הדתות החליט שהכשרת המערות והחדרים לפתיחה לציבור הרחב יתנהלו בקצב מהיר מזה של 19 השנים האחרונות, ולכן הוקמה מנהלת שתתרכז במשימה. ספק אם היחידות הרגילות לטיפול היומיומי, מסוגלות לעצור את כל סדר היום שלהן ולעסוק רק בזה".

"השקפת העולם של מרדכי אליאב כפי שמוכרת לנו מעבודותיו הקודמות תואמת בהחלט את השקפת עולמו של השר, המנכ"ל והמשרד. תפקידו לגבש הצעות, ולהביאן לאישור ועדת ההיגוי בראשות המנכ"ל. אני מבין שלאותם גורמים אנונימיים בעיריית ירושלים כואבות הצלחות משרד הדתות בחפירות הכותל. ואני רואה בכל תוקף את הביקורת הלא עניינית. משרד הדתות הפסיק זה למעלה מחצי שנה להגיב לאותם גורמים אנונימיים בעיריית ירושלים שעיניהם צרה בהצלחות המשרד".

אורלב גילה עוד כי משרדו גינה את הזמנת נציג אונסקו לבקר בנושאי בחפירות בלי להביא זאת לידיעת המשרד.

"מנכ"ל המשרד הודיע כמה וכמה פעמים למנכ"ל עיריית ירושלים כי פני המשרד לקיים שיתוף פעולה תוך יחסים תקינים, אבל לא נסבול בשום פנים ואופן הטחת ביקורות אנונימיות לא־ענייניות. נדחה אותן על הסף ולא נתייחס אליהן. אם יש לעיריית ירושלים הצעות לראש מנהלת אחר, יואילו להודיע את הצעותיהם באופן רשמי למנכ"ל משרד הדתות. כשם שבמשרד הדתות לא מעלים על הדעת להתערב במינויים בעיריית ירושלים, אף שמינויים אלה אינם לרוחו של המשרד, כך מצפים במשרד שעיריית ירושלים, או אותם גורמים אנונימיים בעירייה, יידעו את גבול סמכויותיהם, יכירו את מקומם, ולא יתערבו במינויים של משרד הדתות".

עורך את העמוד: משה ריינפלד

זווילי מזהיר: עומדים להקים 6 ישובים ביו"ש

(עו). ראש החטיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית, ניסים זווילי, הזהיר אתמול את ראשי מפלגת העבודה מפני "הקמה פרטיזנית" קרובה של 6 ישובים חדשים בשטחים, ביזמת משרד השיכון וגוש אמונים, תוך הפרת ההסכם הקואליציוני.

דוברת משרד השיכון דוחה את הדברים מכל וכל.

זווילי קרא למ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס, לשר הבטחון, יצחק רבין, ולמזכ"ל מפלגת העבודה, עוזי ברעם, "להתכונן להפרה קרובה של ההסכם הקואליציוני מצד הליכוד".

במכתב ששלח ביום ה' אל השר לשעבר, אומר זווילי: "לפי מה שנודע לי, מתכונן משרד הבינוי והשיכון, עם גוש אמונים, להתחיל ביישובן של 6 נקודות ישוב חדשות מתוך השמונה האלה: שאת שדה, צורית, אשכולות, הנר, שמעה, סוסיה, אלמון ותנוחות."

דוברת משרד השיכון עליזה גורן הכחישה את הדברים מכל וכל, וטענה בתגובה, כי אין זו פעם ראשונה שזווילי יוצא בהודעות על דברים פוליטיים שלא נבדקו עד תום.

נפטר ד"ר ג'ורג' וייז נגיד אוניברסיטת ת"א

ד"ר ג'ורג' וייז

(עט"ת). ד"ר ג'ורג' ס. וייז, נגיד אוניברסיטת תל אביב ונשיאה הראשון, נפטר אתמול בבית החולים מאונט סיני במיאמי, פלורידה. בן 81 היה.

הלווייתו תהיה ביום ראשון ב־11.00 בבוקר בניו יורק.

ד"ר וייז מונה לנשיא אוניברסיטת תל אביב בשנת 1963, כשהיתה מוסד עירוני קטן, שכלל שתי פקולטות, בניין אחד, ו־1200 סטודנטים.

הוא יזם תנופת בנייה ותכנית פיתוח, ועם פרישתו מתפקיד הנשיא בשנת 1971, הכיל הקמפוס ברמת־אביב 26 בניינים, 9 פקולטות ו־11 אלף סטודנטים.

כציוני מסור ופעיל, היה ממייסדי "כלל ישראל" החברה האמריקאית לפיתוח, שבה שירת כיו"ר וכנשיא

נאטמו חדרים בבתיהם של 3 רוצחי אליהו עמדי בג'נין

מאת אורי ניר
סופר "הארץ" בשטחים

כוחות הביטחון אטמו אתמול חדרים בבתיהם של שלושה צעירים מהעיר ג'נין, שהורשעו ברצח בחור הישיבה אליהו עמדי לפני 8 חודשים, ונידונו למאסר עולם.

החדרים נאטמו לאחר שבג"ץ דחה עתירה של משפחות הרוצחים, שדרשו מרשויות הביטחון להימנע מצעד זה.

בסך הכל נאטמו 10 חדרים, מהם ששה בבית משפחתם של האחים עומר וחמזה זיאד, וארבעה בביתו של סאמר מחרם.

אתמול הוצא עוד צו מעצר מינהלי נגד צעיר מהגדה המערבית, החשוד בפעילות למען ה"חזית הדמוקראטית לשחרור פלשתין". הצו הוצא נגד חסן עיות, בן 24, ממחנה הפליטים עסכר שליד שכם.

ביומיים הקודמים הוצאו צווי מעצר מינהלי נגד עוד שלושה צעירים, בחשד דומה.

חידושים בחקר איידס וסרטן בכינוס באוניברסיטת בר אילן:

שיטה שפותחה בישראל מסייעת לשקם המערכת החיסונית בגוף

— בהזרקת חומר כימי • בכינוס גם הוצגו שיטות חדשות שפותחו בארה"ב לטיפול בסרטן בלי ניתוח או טיפול כימי

(עו). שיטה המסייעת לריפוי איידס וסרטן בהזרקת חומר כימי המעורר תגובה ביולוגית ליצירת תאים במערכת החיסונית של הגוף, הציגו פרופ' בנימין שרדני ופרופ' מיכאל אלבק מאוניברסיטת בר אילן, בכינוס לחקר הסרטן והאיידס, על שם מרלין פינקלר ז"ל, המתקיים באוניברסיטה.

החוקרים, העובדים בשיתוף צוות מחקר מבסיקאי גילו כי כשמזריקים לגוף חומר כימי הקרוי "איי־אס־101", הוא מעורר התפתחות של חומר ביולוגי הנקרא אינטרלוקין2.

חומר זה מעודד את התפתחות התאים החיסוניים, ומערכת החיסון בכללותה, וכן התפתחות תאים קוטלי תאים חולים, ובהם תאים סרטניים.

בניגוד לאינטרלוקין2 שהוא רעיל, אם מזריקים אותו במינון גבוה, האיי־אס־101 אינו רעיל, ולפיכך ניתן להשתמש בו בכמויות גדולות, והוא יעיל לריפוי איידס וסרטן כאחד.

החוקרים ערכו ניסוי בגידול, ש־95 אחוז ממנו היו נגועים בתאי סרטן. לאחר הזרקת איי־אס־101 היו באותו גידול רק 50 אחוז תאים סרטניים כעבור שלושה ימים, ואחרי שבעה ימים נמצא רק אחוז אחד של תאים סרטניים. כלומר 99 אחוז מהגידול נרפא כליל.

בניסויים בבני אדם, הוכח כי ב־80 אחוז מהחולים חלה עליה דרמטית בשיקום המערכת החיסונית בגוף.

לטיפול באיי־אס 101 יש כמה תופעות לוואי: הוא גורם ריח של שום, עלייה בחום, תחושת עייפות, ולעתים — צמרמורת קור. תופעות אלה עוברות אחרי תקופה קצרה, אמר פרופ' שרדני.

למרות שהאיי־אס־101 גורם לשיקום המערכת החיסונית, אין הוא תוקף את הווירוס הגורם את האיידס. לפיכך, שיקום המערכת החיסונית בלבד אינו יכול לרפא את החולה מאיידס. לכל היותר, הוא יכול לעצור או להאט את המחלה. דרוש צירוף של איי־אס־101 עם חומר נוסף, שיגרום לתקיפת הווירוס הקוטלני, ואז יהיה אפשר להבטיח ריפוי ממחלת האיידס, אמר המרצה.

שיטות מארה"ב

גם שיטת טיפול חדשנית לחיסול גידולים סרטניים באמצעות התאים הלבנים במערכת החיסון של הגוף, התוקפים את הסרטן באופן עצמאי, הוצגה אתמול בכינוס.

את השיטה פיתחו ד"ר סטיבן רוזנברג, רופאו של הנשיא רונלד רייגן וראש המחלקה לחקר הסרטן במכון הלאומי לסרטן בארה"ב, וד"ר ס. טופליאן, אף היא ממכון זה.

על פי השיטה הזאת, נוהגים לבודד את התאים הלבנים הדומיננטיים טי־4 שכבר תקפו את הגידול הסרטני, ושהתפתחו באופן טבעי בגוף, להוציאם מהגידול ולהרבות אותם. בדרך כלל, נוהגים להוציאם מגידולים של סרטן העור. לאחר מכן, מזריקים את התאים הללו, בכמויות גדולות, לגידול הסרטני. התאים תוקפים את הגידול, מחסלים אותו ומונעים את התפשטותו. אין צורך בניתוח להסרת הגידול הסרטני. הוא נעלם מעצמו, עקב הזרקת התאים התוקפים.

ד"ר טופליאן אמרה ששיטה זו עדיין בחיתוליה, ונוסתה על מספר קטן של חולים. עם זאת, אחוזי ההצלחה בטיפול היו גבוהים, והשיטה נראית מבטיחה ביותר.

היא דיווחה על שיטה אחרת, שגם אותה פיתח ד"ר רוזנברג ושכבר נוסתה בהצלחה רבה על חולים רבים. זאת באמצעות הזרקת תאים לבנים פעילים הורגים — לא"ק, בצירוף חומר הנקרא אינטרלוקין2, לתאים הסרטניים. התאים המוזרקים קוטלים את תאי הסרטן.

שיטה זו מתאימה לטיפול בכל סוגי הסרטן. היא מחליפה את הטיפול הכימותראפי, ויכולה לבוא גם במקום ניתוח כירורגי להסרת גידול.

כל חולה שיש לו תוחלת חיים של 30 יום, ושלא טופל 30 יום קודם לכן בשום שיטה אחרת, יכול לקבל טיפול בשיטה זו.

אחוזי ההצלחה של טיפול זה: 100 אחוז בטיפול בסרטן הלימפומות, 31 — בסרטן הכליה ו־29 אחוז בסרטן העור.

דירה במגדל אשדר עכשיו למי שקורא נכון את המצב

אם אתה קורא נכון את המצב,
אתה ודאי מבין שכדאי לך להחליט על החלפת דירתך - עכשיו,
לפני שתהיה עלית מחירים, לפני שלא יישאר לך דירות.
אם אתה קורא נכון את המצב,
כדאי לך מאוד לקנות דירה במגדל אשדר.
16 קומות של איכות מסודרת ראשונה, דירות מרווחות, מטופחות ומוארות
בסטנדרט הגבוה ביותר של אשדר, חברת הבניה הפרטית הגדולה בישראל
ועוד הרבה יתרונות שצריך לראות.
אם אתה קורא נכון את המצב, כדאי לך לבוא עכשיו.

מגדל אשדר
סטנדרט גבוה בצפון העיר

אשדר
חברה לבניה בע"מ
מיסודה של קבוצת אשטרום

שעות הביקור בדירה לדוגמא:
בימים א'-ה' בין השעות 10.00-15.00 ו־16.00-19.00
ביום ו' בין השעות 09.00-13.00
ובשבת בין השעות 10.00-16.00
מגדל אשדר, ארלוזורוב פינת דרך חיפה (הכניסה מרחוב הלסינקי)
פרטים נוספים: בית אשדר, בן יהודה 190א', ת"א טל. 03-245375

עץ ומוצרי נייר ודפוס
[illegible]

חברות להשקעה
השקעה ואחזקה
[illegible]

נסחרות במט"ח
[illegible]

דלק ונפט
[illegible]

מלונות ושרותי תיירות
[illegible]

מקרקעין ופיתוח
[illegible]

מתכת, אלקטרוניקה ואופטיקה
[illegible]

מוצרי בניה
[illegible]

תעשייה
מזון וטבק
[illegible]

בנקים מסחריים
[illegible]

בנקים למשכנתאות
[illegible]

מוסדות ביטוח
ביטוח
[illegible]

מסחר ושרותים
[illegible]

[illegible]

هكذا صدر الأصل

שערי המניות 2.7.87

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ.	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש ש"ח ע.נ.

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

אגוד ש	21500		2			−2
המזרחי 0.1	1850	תב	2480	+150	+7.6	+4782
המזרחי א 0.5	1686	תב	1785	+99	+10	+6199
המזרחי אפ 2			—	הפסקת	מסחר	—
כללי לא בהסדר	21690		96	+990	+4.5	+155
בנק צפון אמר' 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפון אמר' 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
ת.ב.ב. 0.5	8216		3146	+316	+4	+6127
בנק בינלאומי 0.5	6858		529	+140	+2.5	−105

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה

איד"בי רג 100.0	99120		525	+1200	+1.2	+1529
איד"בי ב 100.0	97920		7			+249
איד"בי בב א	597400		2			
אגוד 0.1	74150		291	+800	+1.1	+280
דיסקונט ב	125370		20	−3000	−2.3	−60
דיסקונט א	125000		959			−410
דיסקונט שה ב	15344		3	−556	−3.5	−448
המזרחי ש	40325		724	−400	−1	−800
המזרחי מ	40595	תב	112	−3600	−8.2	−316
המזרחי שה 9			—	הפסקת	מסחר	—
הפועלים מבב	93900		8	+3890	+4.2	8
הפועלים ש	66800		1402	+100	+0.2	+172
הפועלים מ	66949		118	+1000	+1.5	+467
כללי א 1.0	170500		3	−7951	−4.5	−66
כללי שה 7	8050		3	−279	−3.4	−3
כלל 0.1	42500		1752			−717
כלל שה 11	16790		148	+700	+4.4	+118
מימון המזר 1.0	56370	שב				
מימון המזר 5.0	29100		17			−2

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	24800			+800	+3.3	+20
לאומימשכ' ש	9555	תב	423	+800	+9.4	+1905
לאומימשכ' מ	8999		8	+49	+0.6	+8
כרמל ש	5601		586	+170	+3.1	+1660
כרמל שה 1	3950		180			−180
בנין ב 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
פת מכב ש	2191		1567	+51	+2.4	+3384
משכן ב ש	3590		609	+170	+5	+2377
עצמאות 0.1	17400			+500	+3	+100
טפחות מכב ש	22500		10	+700	+3.2	+50
טפחות רג ש	22250		193	+550	+2.5	+355
טפחות שה 1	9850		45			−45
טפחות שה 2	5070		217			−28
ישמד 1.0	3018	תב	527	−260	−7.9	−2210
ישמד 5.0	1718		1945	+30	+1.8	+1285
מירב 1.0	7600	תב	115	+565	+8	+197

מוסדות מימון

שלמון אש	755	תב	8327	+50	+7.1	+29690
החקלאות מכב א	194997	לנ				
החקלאות מכב ג	178000	לנ				
לאומי תעש א ש	11700		27	+300	+2.6	+123
פתוח תעש מכב	162499	לנ				
פת תעש בב ג	381286	לנ				
פת תעש בב גג	238771	לנ				
פת תעש בב גגג	226271	לנ				
פת תעש בב ד	230464	לנ				
פת תעש בב דד	68066	לנ				
ברכל קבלנים 5.0	1007	בת	1444	+92	+10.1	+4503
תיירות בב	195049	לנ				
כלל ליסינג 0.1א	19700		20	+400	+2.1	+30
כלל ליסינג 0.52ב	17955		184			−45
כלל ליסינג אגח	16980		25	−100	−0.6	−138

ביטוח

איתן	154	תב	19879	+10	+6.9	+58871
אררט 0.1	1218	קב		+98	+5	+1572
אררט א 0.5	900					−120
בטוח משנה 0.1	575		294			−120
בטוח משנה 0.5	235		4082	+11	+4.9	+3800
הדר 1.0	225		4880	+11	+5.1	+9476
הדר 5.0	179		13320	+7.5	+4.4	+34035
הדר אפ סד 2	213		7140	+12	+6	+15835
הפניקס 0.1	740		1012	+20	+2.8	+3299
הפניקס 0.5	720		3682	+21	+3	+1406
כלמגדל־הראל 1.0	4730		186	+50	+1.1	+46
כלמגדל־הראל 5.0	3605		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
מנורה 1.0	2424	בת	190	+24	+1	+80
מנורה 5.0	1660		[illegible]	+80	+5.1	+990
סהר 1.0	372		10534	+12	+3.3	+12586
סקוריטס 0.1	1150		850	+21	+1.9	+115
צור ש	242		8826	+10	+4.3	+25705
ציון החזקות 1.0	8823		20	+173	+2	+47
ציון החזקות 5.0	2222		395	+44	+2	+212
שמה ש	298		14433	+17	+6.1	+20372

מסחר

אינטר גאמא 1 ש	7650		20	+150	+2	+10
אינטר גאמא 5 ש	3820		551	+140	+3.8	+1677
מאיר עזרא 1.0	850	תב	5257	+55	+6.9	+14115
מאיר עזרא אפ	658	תב	672	+70	+12.1	+2372
אלוס 4	311		51558	+13	+4.4	+84356
אלוס 2	146	תב	29838	+11	+8.2	+91250
קריסטל 1.0	913	תב	3491	+75	+9	+7877
רפק 0.1	23120		2.6	+890	+4	+54.4
רפק 0.5	11200		20	+110	+1	+112
כלל סחר	390		5080	+17	+4.6	+16732
שופרסל א 2.0	12075		100	+323	+2.8	−6
שופרסל ב 10.0	8459		179	+165	+2	−175

שירותים

הראל 1.0	1300	תב	50	−100	−7.1	−77
מכונת הפסקה 0.1	695		779			−1174
מכונת הפסקה 0.5	267		10520			−6550
קידר 0.1	1185		5340			−4674
קידר 1.0	292		14281	+13	+4.7	+80613
מוס עזה 0.1	2320		252	+85	+3.8	+157
מוס עזה 0.5	1050	תב	4253	+60	+6.1	+5129
קונסורציום 0.1	2784	תב	400	+200	+7.7	+1890
קונסורציום 0.5	2100	תב	348	+109	+5.5	+1954

מלונות ושירותי תיירות

קפל 1.0	7800		110			−9
דלק ג ש	2319		2459	+73	+3.3	+469
גלי זהר 1.0	5031	לנ				−20
גלי זהר 5.0	3850	לנ				−29.5
מלונות דן 1.0	1618		414	−1	−0.1	−216
מלונות דן 5.0	1542		375			−50
חוף האלמוג 1.0	6700		159	+200	+3.1	+326
כנס פר 1 ש	2390	תב	167	−265	−10	−87
מלונות הירדן	2616	בת	113	+26	+1	+242

מחשבים ושירותי מחשבים

איכות מחשבים	1010		2175			−548
דטה מיכון 1.0	9800	בת	403	+150	+1.6	+150
תיל.ן. 1.0	4560		522			−488
יעקא 1.0	5359		99	−100	−1.8	−189
כלל מחשבים 1.0	9702	בת	15	−98	−1	−21
מ.ל.ל. 1.0	14000		15			−10
מ.ל.ל. 5.0	6250		16			−16
מטב מחשבים 1.0	495		950			−315
מטב אפ'	342		1034	+7	+2.1	+473
ניקוב מחשבים 1	1632	תב	956	+93	+6	+1985
ניקוב מחש' 5	850	תב	2298	+49	+6.1	+5857
ניקוב אפ סד 2	3972		354	+200	+5.3	+234
תים מחשבים 1.0	780		4450	+30	+4	+6673
אורן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אורן 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
אורים אפ	781		7794	+42	+5.7	+27198
אורים אגח	144		28952	+4	+2.9	+15277
אילון 1.0	400	תב	10329	+20	+5.5	+46448
אל־רוב 1.0	1386		5877			+8777
אמטים 1.0	7000		280	+250	+3.7	+256
אפריקה 0.1	44624		110	+1500	+3.5	+209
אפריקה 1.0	38500		437	+1000	+2.7	+482
אפריקה אפ	28250	תב	147	+1600	+6	+212
אבים	3750		171	+150	+4.2	+151
אילדן 0.1	3220	תב	1296	+240	+8.1	+3064
אילדן 0.5	2420	תב	309	+120	+5.2	+609
בן־יקר בת 1.0	6173		266	+61	+1	+62
קבנבין 1.0	2619		122			−65
בבנבין 5.0	2090	תב	238	+190	+10	+489
דוקר 1.0	6030		112	+200	+3.4	+570
דוקר 1.0	2118	לנ				−183
דוקר 5.0	1991	לנ				−180
דקסר 0.1	195	תב	2882	+15	+8.5	+5484
דקסר 0.5	158.5		1997	+3	+1.9	+1027
המכלול 1.0	1288		152	−47	−3.5	−355
המכלול 5.0	981	תב	550	+89	+10	+409
תלב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תלב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
חברה לירושלים	284	תב	16819	+15	+5.6	+48185
ירושלים אפ	159		13490	+6	+3.9	+29106
נכסים 0.1	4179		607	+199	+5	+816
נכסים 0.5	3442		887			+449

(המשך)

ישפרו 0.1	2903	תב	1426	+240	+9	+1982
ישראלום 1.0	1270		1070	+28	+2.5	+275
ישרס 10.0	17155	תב	430	+1200	+7.5	+471
כנן פיתוח 1.0	9719	תב	15	+600	+6.6	+355
לומיר 1.0	3766		1098			+581
לומיר 5.0	1853		1390			−1233
מ.ת.ב. 1.0	388	תב	11210	+20	+5.4	+31035
מ.ת.ב. אפ 2	282	תב	1842	+22	+8.5	+7086
מ.ת.ב. אגח	125	תב	8644	+7	+5.9	+96644
מגורי בניה 1.0	552	תב	3151	+48	+9.5	+10029
מישגאל 5.0	311		7004	+10	+3.3	+7090
מישגאל אגח	176	תב	24298	+25	+16.6	+43612
מרב 5.0	2100		533	+100	+5	+467
מרלן 1.0	721		450	+22	+3.2	+494
לידנשטין 1.0	400	תב	508	+20	+5.3	+2987
לידנשטין 5.0	198	תב	27069	+15	+8.2	+65564
ליפשיץ 1.0	1718		2070			−2477
ליפשיץ 5.0	1257		2499			+1211
נאות אביב 0.5	5045		98			
נכסי אורים	298	תב	9956	+22	+8	+43555
סוד החזקות 1.0	950		65			−65
סוד החזקות 5.0	870		1194			−1236
סונ 1.0	8200		80			−80
סונ 5.0	6000		105			+13
עמי' וולף מר 1 ש	491	לנ				−2812
עיר 5.0	1782	תב	750	+162	+10	+712
קימרה 0.1	3297		424			−288
קימרה 0.5	1280		300	+41	+3.5	+1395
רוגבין 1.0	388	תב	6208	+35	+9.5	+5925
רוגבין 5.0	203		2558			−1904
רוגבין אפ'	1176	בת	4527	+127	+12.1	+5990
רוגבין אג"ח	128.5	בת	1000	+3.5	+2.8	+8600
רסקו מכוב	4276		263	+1		+49
רסקו רג	3659		287	+95	+2.7	+124
אורים 1.0	1055		6733	+57	+5.6	+9079
נכסים ובנין	2905		418	+71	+2.5	−55
השקעות הישוב ש	63953		89	+1863	+3	+67

חקלאות

מטעי הדר 0.1	3045		665	+145	+5	+465
מטעי הדר 0.5	2950		100	+100	+3.5	+180
מהדרין 0.1	5950		449	+120	+2.1	+456
מהדרין אפ'	3870		120	+80	+2.1	+253
נכסי הדרים 1.0	1535		1250	+45	+3	+4398
פרי אור 0.5	2280	תב	750	+181	+8.6	+1575
שגור 5.0	2100		841			+66
שגור אפ	1080	תב	778	+65	+6.4	+318

מזון וטבק

אסם	1586	תב	640	+126	+10	+2065
בלדפרוסט 1.0	2600		157	+108	+4.1	+357
בלדפרוסט 5.0	1850	תב	295	+90	+5.2	+1594
דובק מב ש	5430		247	+50	+0.9	+122
דובק מב מ	5535		150	+50	+0.9	+151
צלכל 1.0	845		1154	−5	−0.6	−1154
צלכל 5.0	720		1100	−3	−0.4	−1100
פרי־גת 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
פרי־גת 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מטמר בירה 1.0	31350	תב	71	+2850	+10	+51
מטמר בירה 5.0	25400	תב	69	+1530	+6.4	+181
יכזר 1.0	1500		705	−2	−0.2	−647
יכזר א 5.0	735		2350	+35	+5	+2350
יכזר אפ 2	594		73	+10	+1.7	+73
מן 1.0	653		759			−77
מן 5.0	384	תב	4228	−42	−9.9	−6495
פנפרוסט 1.0	15150		125			−125
עסיס ב 0.5	441	תב	9765	+40	+10	+15806
אבגל שקל 1	3190		490	+100	+3.2	+460
שקד מכב א	4617	תב	764	+342	+8	+1744
עלית	16000		210	+685	+4.5	+179

טכסטיל והלבשה

אתא מר 1 ש	554	תב	17110	+50	+9.9	+37745
אתא אפ	340		5820	+10	+3	+7801
אתא אגח	112		27000			−10000
אופים 1.0	940	בת	564	+50	+5.6	+1000
אופנת כתר 1.0	385	תב	3299	+36	+6.6	+3811
אופנת כתר 5.0	397	תב	6715	+24	+6.4	+14459
אפ א	420	תב	1400	+34	+8.8	+6766
ארגמן רג ש	14000	תב	164	+900	+6.9	+518
דלתא־גליל 1.0	4180	תב	932	+240	+6.1	+2429
דלתא־גליל א 5.0	3480		1645	+153	+4.6	+4824
טכסטיל מאוחד 1	1701	תב	152.2	−189	−10	−311.8
טכסטיל מאוחד 5	925		1200	+26	+2.9	+981
ויסלגו 1.0	368	תב	200	+22	+6.5	+1700
ויסלגו 5.0	248		1510	+8	+3.5	+3460
הוזקן 1.0	5750	בת	50	+226	+4.1	+105
דיקלה 1.0	2236	תב	1401	+203	+10	+3476
דיקלה 5.0	1680		1662			+538
דיקלה אפ	1101		2177			−1927
לודזיה 0.1	2791		435			−584
לודזיה 0.4	2236		555	+66	+3	+310
ליבת 1.0	302		6076	+12	+4.1	+10639
מים גליק	1126	לנ				−97
מקסים 0.1	4606		347	+150	+3.4	+183
מקסים 0.5	2750		180	+90	+3.4	+970
קיט 1.0	565		2293			−1543
קיט 5.0	252	תב	5273	+17	+7.2	+32643
עמק מיגה 1 ש	261	תב	10684	+13	+5.2	+35434
עמק אפ	166	בת	10922	+10	+6.4	+20798
פולגת א 1	1699		3862			
פולגת א 0.5	9220		181			+206
פרטר	700	בת	275	+32	+4.8	+1299
גיבור סבירינה	11500		64	+425	+3.8	+501
תעש רוגוזין 1.0	2430		296			−96

מתכת ומוצריה

אקסטן 5.0	2291	תב	751	−255	−10	−985
אורדן 0.1	8000		265	+150	+1.9	+522
אורדן 0.5	7150		101	+100	+1.4	+508
אלומית 1.0	6750		46			−46
אלומית 5.0	5650		55			−45
כבלים ש	365		3100			
התכוף 1.0	7042		44	+200	+2.9	+256
התכוף 5.0	4290		180	+90	+2.1	+657
התכוף אפ	4036		1	+140	+3.6	+51
דיקה 1.0	4150		48.1			
דיקה 5.0	1845	תב	4954	+145	+8.5	+1199.5
קטמטל פז 1.0	4010		1806	+130	+3.4	+4955
קטמטל פז 5.0	3750	תב	770	+190	+5.3	+1725
מתכת מרום 1.0	226		6500	+8	+3.7	+3157
כבלי ציון 1.0	2710		440	+10	+0.4	+385
כבלי ציון 5.0	1435		1319	+65	+4.7	+6898
כבלי ציון אפ	870		2933			−525
מרגן 1.0	884	לנ				
קרנבי 1.0	328		6138			−5660
קרנבי 5.0	182.5	תב	12227	+11.5	+6.7	+52998
מושגן 0.1	40000		14			
מושגן 0.5	16090		59			−49
מקר פלדה 1.0	2865		750	+80	+2.9	+4480
קינג 1.0	928		1442			−1785
קינג 5.0	530		1666	+20	+3.9	+1166
קליל 1.0	2280	תב	718	+150	+7.3	+3880
קליל 5.0	1810			+70	+4	+30
קליל אפ	1010	תב	1670	+110	+12.2	+1532
קליל אגח	113		21699			−26332
שלודות 5.0	9230		95	+400	+4.5	+182
תעשיות לכיש 1.0	1070		118			−118
תעשיות לכיש 5.0	660	שב				
אלקו 0.1	7920	תב	65	+720	+10	+108
אלקו 0.25 ש	5980	תב	423	+280	+6.1	+754
אלקו 0.25 מ	4612		435	+100	+2.2	+425
אלקטרה 0.1	1790	תב	4885	+110	+6.6	+11902
אלקטרה א 0.5	1411		2584	+51	+3.8	+6590
אלקו אפ 5	1152		1923	+72	+6.7	+6696
אגח 3	142		7648	+4	+2.9	+38457
אריה 1.0	23900		140	+200	+0.8	+111
כלל תעש אלק'	2187		6251	+60	+2.8	+17677
סקטרוניקס 1.0	1400		300	+30	+2.2	+300
סקטרוניקס 5.0	1190	תב	1869	+60	+5.3	+4370
פירטונר 1.0	730		380			−400
פירטונר 5.0	540	תב	2354	+50	+6.9	+795
ציקלון 1.0	2180		152	+10	+0.5	+153
ציקלון 5.0	1265	שב				
קנוסטין אלקר 1	7702		14	+250	+3.4	+14
קנוסטין אלקר 5	4572	שב				
ת.א.ת. 1.0	1510	תב	480	+100	+7.1	+627
ת.א.ת. 5.0	720		2176	+25	+3.6	+9289
ת.א.ת. אפ 1	17701		19	+201	+1.2	+51
תדיראן	780		3134	+30	+4	+1266

מוצרי בניה

א.ע.ב. תעשיות 1	195	תב	11970	+11	+6	+49070
א.ע.ב. אפ	680		877			−615
א.ע.ב. אגח	133	תב	16038	+7	+5.6	+41725
אקרשטין 1.0	581		2040	+25	+4.1	+3575
אקרשטין 5.0	416	תב	10474	+34	+8.9	+13496
אקרשטין אפ'	350		2074	+30	+5.8	+4989
אקרשטין אגח	131		45712			+76188
בי־טון 1.0	1280		47			−206
בי־טון 5.0	600		1180	+24	+4.2	+540
פרומוטכס 1.0	10000	תב	38.4	+557	+5.9	+24.7
פרומוטכס 5.0	4800		162	+50	+1.1	+28
מ.ל.ב. 1.0	955		329	+45	+5	+479
מ.ל.ב. 5.0	710		38	−19	−2.6	−88

(המשך)

מודל השק בנתש	660	תב	160	+40	+6.5	+190
מתאיקה ולבמן 1	22165	לנ				
מתאיקה ולבמן 5	16000		4	−500	−5	−4
אגן 5.0	1555	תב	950	+125	+8.7	+1943

כימיה, גומי ופלסטיק

אליאנס ב	2450		166	+71	+5	+218
גל תעשיות 1.0	940		2220	+28	+3.1	+2966
גל תעשיות 5.0	648		2864	+12	+1.9	+2824
דקסכר 1.0	2600		214			
דשנים 0.1	4300		402	+200	+4.9	+450
דשנים 0.5	1700		556			−306
חיפה כמי' 10.0	840		10435	+24	+2.9	+14477
ליפסקי 1.0	2500		50	+100	+4.2	+469
מקסימה 1.0	8300		7	+80	+1	+7
מקסימה 5.0	6060		3	+81	+1.4	+5
נקה כימיקל 1.0	7128	תב	328	+648	+10	+689
מבי 1.0	21281		18			−18
מבי 5.0	16660	בת	92	+170	+1	+25
פריקלאס	449		5760			+4861
פריקלאס אפ'	199		3123	+11	+6.9	+7123
קרם כימיקל 1.0	4851		251			−80
ת.ג.ל. 1.0	2212	תב	240	−390	−15	−240
ת.ג.ל. 5.0	1943	תב	550	−343	−15	−450
תיא 5.0	4130		280	+156	+3.9	+1000
פרומוגים 10.0	31020	בת	335	+2820	+10	+510
תדר א 5.0	9500		18	−20	−0.2	−29
ים המלח	2550		1417	+74	+5	+675

עץ, נייר ודפוס

כתר	230		13401	+8	+3.6	+27304
רפרון 1.0	9000		126	+161	+1.8	+106
רפרון 5.0	6139		100	+220	+3.7	+100
תנבג 1.0	10863		57	−300	−2.7	−550
יאה 1.0	5500		50			−98
לבידי אשקלון 1	524	תב	5320	+30	+6.1	+14039
מלט ב 0.5	50791		82	+20		+32
סקאודיה 1.0	3068		65			+142
רים 0.1	399		1866	+19	+5	+3058
רים 0.4	280		2500	+13	+4.9	+4112
תעל ב 0.2	15600		169	+420	+2.8	+189
מפעלי ניר 10.0	365100		16	+13537	+3.9	+24

תעשיות שונות

אבגון 1.0	457	תב	4344	+42	+10.1	+4344
אבגון 5.0	209		2458			−910
חזגיה יד	3150		199			−99
הג.פלק 1.0	1750		261	+50	+2.9	+1816
הג.פלק 5.0	1407		297			−297

שף נאמנות
בטחה
חברה לביטוח כלל
ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות בע"מ

השקעות בתעשיה

כור בב' ש	13081		1205			
מרכזית ב 0.1	11178		146	+352	+3.5	−90

חברות השקעה

אמפא ש	7350			+800	+4.1	+114
אינקבה 0.1	88		35812	+3	+3.8	+51715
אלגר ש	14150		85	+400	+2.9	+35
אלגר מ	14250		1	+400	+2.9	+20
אלרן מ	5302	קב		+252	+5	+482
אמיסר בב'	1099		817	+19	+1.8	+421.2
אפיק 1.0	429	לנ				−1296
אפיק 5.0	300	לנ				−983
גולן 1.0	1250		400			+400
דנבור 1.0	750	תב	2842	+47	+6.7	+2255
דנבור 5.0	532	תב	788	+30	+6	+983
חברה לישראל 1.0	3861		4104	+130	+3.5	+8516
חברה לישראל 5.0	3680		5334	+150	+4.3	+5899
הלפמן 0.1	130050		1	+5000	+4	+6.8
הלפמן 1.0 ש	22120		60	+670	+3.1	+347
אמפא א 0.5	21001		51	+951	+4.6	+265
פועלים השק ש	841	תב	11123	+41	+5.1	+25849
מזרחי השק ש	35000		26	+1170	+3.7	+29
מסר השקעות 124.0	12915	שב				
חירון 1.0	2200		375	+18	+0.8	+75
חירון 5.0	1385	תב	2094	+75	+6	+5904
ישום החזקות	245		11770	+5	+2.1	+1286
יצוא ש	14000		70	+500	+3.7	+53
ירדן א 0.1	1620		364			−234
כלל 50.0	1190		1185	+46	+4	+1157
לנדיק 0.1	1272	מב		−67	−5	−946
לנדיק 0.1	725	מב		−38	−5	−1987
מגוד 0.1	585	בת	2179	+6	+1	+1436
מגוד א 0.5	390		3826	−10	−2.5	−3826
מגוד אפ	271		1050			−105
אגח 1	125	שב				
עין השק ב 0.1	3600	תב	214	+200	+5.9	+328
עין השק ב 0.5	2090		94	−42	−2	−127
מבה א 0.1	7750		125	+361	+4.9	+420
מבה 0.5	6250		379			−429
פריון ב 2.5	12180	תב	413	+700	+6.1	+627
קרדן 1.0	108	תב	25306	+9	+9.1	+104718
קרדן 5.0	92		17339	+4	+4.6	+20219

נסחרות במט"ח

בית מ	210		980	+10	+5	+900

חיפושי נפט

דלק נפט 1	4850		471			−19
דלק נפט 5	3124	תב	526	+284	+10	+1211
דלק חיפ אפ 2	2384	תב	2252	+284	+13.5	+7020
מ חיפושי נפט	34643	בת	60	+343	+1	+6
יואל 5.0	780		38590	+38	+5.1	+61600
מ.ב.ג. 1.0	6628		450	+317	+5	+374
מ.ב.ג. 5.0	3170	תב	445	+220	+7.5	+1739
פראיל ב 0.5	7350		24	+350	+5	+39
נפטא ש	2950000		4	+77000	+2.7	+3

רשימה מקבילה

בני הדר	147	לנ				−12620
בני הדר אפ	91	לנ				+2600
רשף	1176		4875			−2170
תבל	405		2826	+18	+4.7	+2416
אלקול 5.0	162		28000	+8	+5.2	+9509
גולן	707		1317			−1173
מאגרי טכנולוגיה	163		1856			
סו הן	520	תב	1649	+43	+9	+9189

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

שוב התהפכה המגמה

יום המסחר האחרון של השבוע בבורסה עמד אתמול בסימן עליות שערים בכל ענפי המסחר. מדד המניות הכללי ללא בנקים עלה אתמול ב־3.34 אחוזים, אך בסיכום השבועי הוא ירד ב־3.2 אחוזים. בבורסה אתמול לא היו תמימי דעים אם אכן המדובר בתפנית של ממש, או שהמדובר ב"תיקון טכני" נוסף, כפי שהיה בתחילת השבוע. כך או אחרת, מנהלי קרנות הנאמנות העדיפו לספק את הביקושים הנדרשים בתנודות שערים מתונות יחסית, ועל ידי כך ביקשו להשיג שתי מטרות: הגדלת המוצעים הגדולים, במקרה של פדיונות אפשריים, והזמנת קונים נוספים, שעשויים להגיע לשוק, במידה ויוכחו כי תנודות השערים לא היו חריפות במיוחד. היקף הפדיונות בקרנות הנאמנות ירד לעומת הימים האחרונים והסתכם ב־3 מיליון דולר. ההערכה הרווחת בבורסה היא, שהמבחן האמיתי של שוק המניות יהיה בשבוע הבא, אם סוחרי הבורסה ישכילו לנהוג בשיקול דעת, תוך מניעת תנודות שערים חריפות, צפויה התייצבות של השוק ברמת השערים הנוכחית, ואולי אף מגמה בתוך מספר שבועות. מחזור המסחר במניות ההמשיות ירד בימים האחרונים בצורה משמעותית, והסתכם ב־10.1 מיליון שקל.

פעילות ערה בפי.בי.

פעילות ערה יחסית, שלוותה בעליית שער של 4 אחוזים ובמחזור גדול, נרשמה אתמול למניות פי.בי.

מניות הבנקים בהסדר נהנו גם אתמול מביקושים גדולים יחסית. רמת התשואה לפדיון במניות אי.די.בי. אף ירדה אל מתחת לרמה של 13 אחוז. מחזור המסחר בבנקאיות הסתכם ב־4 מיליון שקל.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	121.40	+1.45
כללי ללא בנקים	127.14	+3.34
מדד אג"ח כללי	111.66	−0.07
אג"ח צמוד מדד	110.84	−0.06
אג"ח צמוד מט"ח	116.36	−0.19

תיקונים טכניים

במסגרת נזילות ערך הנסחרים במסגרת המסחר במשתנים, נרשמו אתמול עליות שערים בולטות, זאת כתגובה לשחיקה ברמת השערים שהיתה בתקופה האחרונה. מניות אלה זכו לביקושים אף במסגרת המ.ר.צ. שלאחר המסחר במשתנים. מניית הסבה עלתה ב־6 אחוזים במחזור בינוני בהיקפו. עליות שערים חדות נרשמו אף במניות פולגת ב' ומו השקעות. ואולם, קרנות הנאמנות נטו כאמור לספק את הביקושים לניירות הערך המוחזקים איתם בעליות שערים מתונות, ועליות שערים אלה היו בדרך כלל חריגים.

מוכרים בלבד בלנדיק

שער של מוכרים בלבד בפעם השנייה נרשם למניית לנדיק 1, ואילו במניה בת 5 שקלים נרשם לראשונה מוכרים בלבד. היצעים הגדולים למניות החברה נבעו מפירסום בעיתונות על הגשת בקשה לפירוק החברה שהוגשה על־ידי שמואל פילובסקי, המנהל לשעבר של חברת קופל. הנהלת לנדיק מסרה אתמול בתגובה כי בקשת הפירוק היא חסרת בסיס, ומהווה חלק מאמצעים להשגת דרישותיו הבלתי מוצדקות של פילובסקי. בכתב האופציה של אלקול נרשמה עלית שער חדה ביותר, זאת לאור רמת השערים הנמוכה ביותר שבה נסחר כתב האופציה.

	תשואה שנתית דולרית ב־%
כלל 0.1	13.33
הפועלים ש	13.44
אי.די.בי. רג.	12.76
דיסקונט א	13.79
המזרחי ש	13.76

יציבות באג"ח

בשוק אגרות החוב נרשמה אתמול יציבות ברמת השערים. היקף הפעילות במלוות קצרי המועד הסתכם ב־15 מיליון שקל, אך ברמת התשואה לפדיון לא נרשם שינוי משמעותי.

מתמנה בקרוב
איש סחר בינלאומי
* בעל קשרים ענפים ברחבי תבל
* מומחה לרכש, מכירות, מלאי ועיתוד מלאי
* בקיא בתעבלת אחריות הוטית
* דובר חמש שפות על בוריין
מעוניין בתפקיד בכיר בארץ או בחו"ל לתקופה מינימלית של 5 שנים
המעוניינים יפנו לת.ד. 11929 תל־אביב 61116
עבור איש סחר, בציון המשרה המוצעת ומקום העבודה
כל הפניות ייענו.

המדורה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
727	5	99.77	1.41
737	12	99.48	1.35
747	19	99.16	1.35
757	26	98.93	1.27
817	33	98.64	1.27
827	40	98.41	1.23
837	47	98.10	1.25
847	54	97.85	1.23

הודעות בורסה

● חברת בת של נייר הדרה התנמה בלונדון על תשקיף להנפקת אגרות חוב בסכום של 15 מיליון דולר.
● טבע סיימה את השנה שהסתיימה במרץ 1987 ברווח של 23.8 מיליון שקל לעומת רווח של 12.8 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד.
● המסחר במניות דורקי יונהל ביום ג' הקרוב תוך הגבלת שער בלתי מוגבלת, לאחר שהשבוע נרשם למניה מוכרים בלבד בפעם השלישית.
● עמוס כהן חיים התפטר מתפקידו כדירקטור חיצוני ביזאל האתאשד נמס בגלל עומס עבודתו.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	5438.71	5365.95	79.79	1.51
אבוקה	514.68	504.69	9.13	1.84
אגוז	246.30	241.59	−0.18	−0.07
אדיר	1614.17	1582.65	5.44	0.34
אדום	2663.00	2610.94	46.84	1.83
אהוד	1900.49	1863.12	3.72	0.20
אוד	440.45	431.33	−1.34	−0.31
אודיון	147.66	144.71	−0.59	−0.41
אור־לי	269.45	267.53	0.75	0.28
אורן	768.46	753.68	2.28	0.30
אריה	3795.72	3722.90	−2.32	−0.06
אירים	5353.82	5236.09	11.94	0.23
איתן	729.48	714.91	1.98	−0.28
אלון	599.70	587.37	−0.60	−0.10
אלמוג	657.03	644.20	−0.03	−0.00
אלמוס	102.32	100.19	0.19	0.19
[illegible]	351.85	345.09	9.21	2.74
[illegible]	170.97	167.23	4.75	2.92
[illegible]	180.98	177.47	−1.00	−0.56
[illegible]	243.03	240.80	0.41	0.17
[illegible]	2641.41	2590.89	30.36	1.19
[illegible]	535.70	525.49	3.41	0.69
[illegible]	533.70	523.39	0.43	0.08
[illegible]	299.17	297.83	−0.89	−0.30
[illegible]	1531.23	1501.92	5.80	[illegible]
[illegible]	1071.34	1055.87	1.71	[illegible]
[illegible]	419.29	417.61	1.25	[illegible]
[illegible]	9815.23	9669.59	−5.48	[illegible]
[illegible]	3312.03	3249.97	30.50	[illegible]
[illegible]	607.57	600.28	0.72	[illegible]
[illegible]	400.07	396.23	4.34	[illegible]
[illegible]	488.45	479.01	4.93	[illegible]
[illegible]	238.34	233.33	−0.17	[illegible]
[illegible]	1480.91	1452.82	[illegible]	[illegible]
[illegible]	262.84	257.91	0.17	[illegible]
[illegible]	578.43	568.88	18.34	[illegible]
[illegible]	375.96	369.28	5.17	[illegible]
דקל	426.45	418.34	8.03	1.96
הדס	411.79	408.18	11.15	2.81
ורד	529.59	520.48	1.43	0.28
זהבית	2692.20	2633.51	50.14	1.94
זוהר	20261.77	19966.72	55.09	0.28
זית	18853.99	18580.34	58.53	0.32
זמיר	520.12	509.95	13.56	2.73
זהרית	158.23	154.77	0.30	0.19
חלמיש	131.79	131.22	0.06	0.05
חלמיש	205.45	204.49	−1.95	−0.94
חן	140.08	139.52	0.28	0.20
טופז	1431.10	1400.03	1.75	0.13
טל	6114.74	6036.83	22.06	0.37
יובל	423.58	415.52	0.87	0.21
יהלום	2464.92	2417.17	35.10	1.47
יסודות	399.27	395.39	5.51	1.41
יערה	420.38	411.43	1.00	0.24
כוכב	349.37	342.66	8.86	2.65
כחל	135.22	132.61	−0.18	−0.14
כלנית	636.57	624.85	3.97	0.64
כספית	253.49	252.27	−0.47	−0.19
כרמל	148.45	145.44	0.35	0.24
כתר	1182.75	1160.15	2.88	0.25
להב	4756.57	4667.89	30.15	0.65
למשקיע	121639.13	119642.58	49.15	0.04
לפיד	421.44	413.23	8.05	1.99
לשם	1777.48	1742.02	3.28	0.19
לשם	329.98	328.43	−0.10	−0.03
מבחר	1252.21	1228.49	2.65	0.22
מבטח	3668.71	3635.89	12.15	0.34
מגד	252.94	249.30	−1.74	−0.69
מגוון	3583.78	3550.80	23.82	0.68
מגל	389.45	386.08	2.02	0.53
מור	1948.20	1920.44	41.93	2.23
מורן	921.43	912.85	8.86	0.98
מטח	25587.19	25167.32	325.77	1.31
מיטר	969.90	951.30	2.20	0.23
משוף	4609.00	4522.16	14.26	0.32
מעיין	750.59	736.61	1.82	0.25
מנשה	339.90	338.27	0.29	0.09
מרגלית	1488.43	1459.30	13.07	0.90
מפעם	1047.25	1016.92	0.36	0.31
מרום	1252.72	1228.95	3.53	0.29
נגה	27935.30	27532.96	157.39	0.57
נופך	316.40	314.95	8.58	2.80
נמש	503.51	493.36	4.16	0.85
נילי	6500.82	6408.46	217.85	3.52
נריון	665.28	652.85	8.08	1.25
סגולה	134.58	131.90	0.21	0.16
סלע	335.39	333.76	0.06	0.02
סנונית	491.90	482.34	0.55	0.11
ספיר	395.11	387.93	4.01	1.04
סער	181.50	181.48	−2.09	−1.14
עדיף	378.23	371.29	5.28	1.44
עדינה	797.17	793.68	20.71	2.68
עידן	475.82	469.47	2.08	0.45
עובר	1254.73	1228.72	−14.33	−1.15
ענת	2616.34	2595.72	49.70	1.95
עפרוני	456.53	446.54	0.55	0.12
ערמון	136.49	133.89	−0.47	−0.35
פזא	1672.92	1641.04	14.77	0.91
צבר	575.79	564.43	−0.81	−0.14
צופית	482.06	472.59	6.22	1.33
צוק	117.06	116.60	0.01	0.01
צמיר	1051.18	1029.60	3.89	0.38
צמיחה	534.03	526.69	6.02	1.16
צמרת	1843.09	1807.24	−3.10	−0.17
קלע	2312.74	2301.21	15.63	0.68
רוזית	18676.56	18526.20	443.69	2.45
רימון	123.74	123.49	−0.36	−0.29
רקפת	808.63	795.44	2.25	0.28
רשף	407.46	398.75	0.43	0.11
שבים	415.69	407.72	0.83	0.20
שחם	330.83	327.87	−0.07	−0.02
שירה	452.47	449.19	3.49	0.78
שמיר	376.13	368.74	1.26	0.34
שנהב	877.44	864.86	17.20	2.03
שסק	900.95	879.38	26.58	3.12
שקד	178.70	175.21	−0.62	−0.35
תאנה	247.46	245.28	1.11	0.45
תדהר	562.45	559.65	8.55	1.55
תירוש	507.31	501.32	−0.08	−0.02
תמר	223.94	219.77	−0.12	−0.05
תמה	183.31	182.14	0.60	0.33
תרשיש	1416.52	1388.80	−13.19	−0.94
תשרי	498.07	491.34	1.38	0.28

שערי אגרות החוב

3% מלוה מדינה (100% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי
3601	38358	+239
3602	35333	+222
3603	33509	+316
3604	29879	+17
3605	27242	+16
3606	25655	+15
3607	25795	+14
3608	22491	+14
3609	21396	+15
3610	19475	+113
3611	18943	+146
3612	18752	+79
3613	18166	+10
3614	17341	+8
3615	16266	+9
3616	14980	−112
3617	13737	−115
3618	15117	+7
3619	12037	−80
3620	11412	−4
3621	10859	−4
3622	9772	−4
3623	9161	−120
3624	8624	−116
3625	7931	+5
3626	7335	+5
3627	6940	+4
3628	6336	−6
3629	5956	−5
3630	5611	−5
3631	5159	−25
3632	4857	−25
3633	4588	−21
3634	4017	−5
3635	3798	−4
3636	3657	−4
3637	3430	+2
3638	3192	+1
3639	2982	+1
3640	2459	+2
3641	2131	+1
3642	1902	+1
3643	1650	+1
3644	1466	−17
3645	1321	−16
3701	1085	−41
3702	838.5	— —
3703	731.2	+2.7
3704	644.8	+2.4
3751	338.7	+0.9

סדרה	שער	שינוי
3752	133.6	+0.5
3753	152.1	+0.5
3901	127.8	— —
3902	121.6	— —
3903	120.7	— —
3904	118.7	−0.1
3754	117.9	−1.2
3755	115.4	−1.2
3756	109.4	−1.2
3757	107.3	−1.2
3758	106.1	−0.6
3759	105.6	−0.7
3760	107.3	−0.7
3761	105	−0.6
3762	102.2	−0.6
3763	99	−0.6
3764	97.2	+0.1
3765	94.8	+0.1
3766	93.6	— —
3791	101	— —
3792	99.2	+0.1
3826	119.7	+0.1
3827	117.4	+0.1
3828	113.3	+0.1
3829	111.1	+0.1
3830	108.4	+0.9
3831	107.9	+0.8
3832	109.6	+0.9
3833	107.2	+0.9
3834	104.3	+0.8

4.25% שגיא

סדרה	שער	שינוי
4101	365.9	+0.3
4102	142.4	+0.6
4103	140.7	+0.7
4104	136.2	+0.7
4301	136.2	+0.7
4302	128.9	+0.4
4303	128	+0.5
4304	125.9	+0.5
4105	111.7	−1.2
4106	108.7	−1.2
4107	105.3	−1.2
4108	103.4	−1.2
4109	101	— —
4110	99.8	— —
4201	124.9	+0.8
4204	116	+0.8
4205	113.8	+0.8
4206	111.8	−0.8
4207	111.3	−0.9
4208	113	−0.8
4209	110.5	−0.8
4210	107.6	−0.7
4211	104.2	−0.8
4212	102.7	— —
4213	100.5	+0.1

סדרה	שער	שינוי
3213	196200	— —
3214	186400	−1000
3501	180200	— —
3502	182591	— —
3503	168774	— —
3504	159400	— —
3505	154700	−400
3521	154000	— —
3522	149460	— —
3523	141000	— —
3524	141300	— —
3525	138000	— —
3526	137500	— —
3527	134080	— —
3528	130000	+58
3529	131093	— —
3530	126600	+800
3531	133500	+1000
3532	130000	+1300
3533	129000	−800
3534	122100	+900
3535	122050	— —
3536	121600	−600
3537	122080	— —
3538	114500	+640
3539	114501	— —
3540	114300	+400
3541	110000	−400
3542	110100	— —
3543	104150	−750
3544	105000	−400
3545	102188	−322
3549	96470	−322
3552	88484	−313
3554	88256	−350
3555	88256	−350
3546	102549	+375
3547	102316	+376
3548	102208	+377
3550	96818	+368
3551	96434	+370
3553	88275	+50
3556	84101	+194
3558	83952	+200
3559	80960	+193
3560	76578	+188
3557	84679	−26
3572	76891	−58
3561	76360	+36
3571	76148	+36
3573	77515	+37
3574	71477	+34
3577	74578	+42
3578	68898	+38
3575	74328	+42
3576	74123	+41
3579	68414	+38
3580	63151	+230
3581	57411	+216
3582	53924	+206
3583	48940	+84
3584	46528	+82
3585	44083	+79
3586	40131	+2
3588	40061	+3
3589	36577	+2
3587	40259	+488
3591	36655	+457
3592	36614	+458
3593	36552	+458
3590	36985	+21
3595	35244	+19
3594	34737	−844

5% מלוה פיתוח (בריה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	152100	— —
2002	152900	— —
2003	146200	— —
2004	148600	— —
2005	139600	+1000
2006	138700	— —
2007	136000	— —
2008	134000	— —
2009	136100	— —
2010	134100	— —
2011	132800	— —
2012	132000	— —
2013	135100	— —
2014	130300	+600
2015	129300	— —
2016	129200	— —
2017	126500	+1500
2018	131300	— —
2019	130800	— —
2020	127000	— —
2021	127000	— —
2022	120000	— —
2023	120000	— —
2024	111400	— —
2025	112800	— —
2026	112200	— —
2027	107500	— —
2028	110500	— —
2029	103100	+500
2030	103800	— —
2031	99800	+1000
2032	102924	+216
2034	97288	+212
2033	98151	−1555
2035	90222	−1507
2036	89667	+47
2038	85452	+45
2040	82347	+43
2037	86099	+43
2039	83072	+42
2041	76300	+260
2052	70257	+243
2051	76747	−718
2053	75468	+2149
2055	69817	+2069
2054	69015	+1817
2056	65941	+977
2057	62299	−1735
2059	56640	−1640
2058	58965	+29
2060	54486	+27
2061	48531	−308
2062	37080	−290
2063	35325	−286

רמון

סדרה	שער	שינוי
7001	264.9	−4.4
7002	256.9	−4.3
7003	242.8	−3.9
7004	231.5	−3.8
7005	226.2	+3.7
7006	205.1	+6
7007	192	+2.5
7008	182.5	+2.2
7009	175.8	−0.2
7010	164.4	−0.6
7011	154.6	+0.2
7012	149.2	+0.2
7013	141.5	+0.5
7014	123.3	— —
7015	105.3	— —
7016	104.6	— —
7017	103.9	— —
7018	103.7	— —
7019	104.2	— —
7020	104	— —
7021	103	— —
7201	101.5	— —

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13686	+19
6102	8210	−53
6103	7468	+103
6104	6821	+44
6105	6465	+42
6106	6226	— —
6107	6001	— —
6108	4324	— —
6109	4126	−1
6110	4056	— —
6111	3371	+18
6112	3270	+18
6113	2215	−35
6151	845	+15.7
6152	807.3	+15
6153	702.1	−13.6
6154	691	−13.4
6155	448.8	−13.2
6156	365.3	— —
6157	267.7	−6.6
6158	254	−4.3
6159	217.5	+1.5
6160	205.4	— —
6161	198.5	— —
6162	176.1	−5.2
6163	165.4	— —
6164	159	— —
6165	149.8	+0.5
6166	141.5	— —
6167	138.5	— —
6168	136.5	— —
6169	128.2	— —
6170	120.5	— —
6171	87.7	— —
6172	86.5	— —
6801	94.9	— —

ארמון

סדרה	שער	שינוי
2508	128.4	— —

צמודות זהב

	שער	שינוי
5 יוד	125	+2.3

100% מט"ח

	שער	שינוי
אל אות	1297	+2
אלכים	212	— —
אלונא	1211	−1
אלסטום	2210	−10
מרסקס	826	−5
תור 84	96.2	−0.1
תור 85	391	— —
ד.ק.דים	228.8	−0.2
דים השי	188.8	— —
כור	147.3	+0.1
כלל	441	— —
מ'צט ז'	197.8	— —
מ'צט ח'	277.6	— —
מ'צט ט'	319.1	— —
רו	120	— —
סול בנ	157	— —
תיעוש	222	— —

מדד/מט"ח

	שער	שינוי
בל.ת.	140.8	— —
דים השי	144.1	— —
כור	156.9	— —
כלל	178.1	— —
ים דים	142.9	+2.9
משא מו	134.2	— —
משא מו	127.2	+0.8
משא מו	118	+2.1
לאומי	119.7	−0.2

שערי מטבע חוץ 2.7.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.56	1.63	1.5960	1.6160	1.56	1.63	1.5955	1.6155	1.56	1.63	1.5980	1.6181	1.6063	−0.0002
1 לישט"ש	2.52	2.63	2.5839	2.6163	2.54	2.66	2.5824	2.6146	2.54	2.66	2.5888	2.6213	2.6006	−0.0089
1 מארק גרמני	0.85	0.89	0.8724	0.8833	0.86	0.90	0.8736	0.8844	0.86	0.90	0.8749	0.8859	0.8785	−0.0032
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.2615	0.2647	0.25	0.27	0.2619	0.2651	0.25	0.27	0.2621	0.2654	0.2633	−0.0009
1 גולדן הולנדי	0.76	0.79	0.7742	0.7839	0.76	0.80	0.7757	0.7853	0.76	0.80	0.7756	0.7853	0.7797	−0.0033
1 פרנק שווייצרי	1.03	1.07	1.0522	1.0654	1.03	1.08	1.0526	1.0657	1.03	1.08	1.0521	1.0654	1.0582	−0.0050
1 כתר שוודי	0.24	0.26	0.2501	0.2532	0.25	0.26	0.2499	0.2530	0.24	0.26	0.2503	0.2535	0.2516	−0.0007
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.2384	0.2414	0.23	0.25	0.2382	0.2412	0.23	0.25	0.2385	0.2415	0.2398	−0.0006
1 כתר דני	0.23	0.24	0.2307	0.2336	0.23	0.24	0.2303	0.2332	0.22	0.24	0.2307	0.2336	0.2320	−0.0008
1 מרק פיני	0.35	0.37	0.3592	0.3637	0.35	0.37	0.3588	0.3633	0.35	0.37	0.3592	0.3637	0.3612	−0.0007
1 דולר קנדי	1.17	1.22	1.1986	1.2137	1.18	1.23	1.1992	1.2141	1.18	1.24	1.2006	1.2157	1.2072	-
1 דולר אוסטרלי	1.08	1.19	1.1486	1.1630	1.11	1.19	1.1490	1.1634	1.12	1.20	1.1502	1.1647	1.1566	−0.0032
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7814	0.7912	0.47	0.79	0.7818	0.7916	0.49	0.69	0.7815	0.7914	0.7857	−0.0041
10 פרנק בלגיים	—	—	0.4210	0.4263	—	—	0.4207	0.4259	—	—	0.4214	0.4267	0.4235	−0.0017
10 שילינג אוסטריים	1.21	1.27	1.2424	1.2579	1.22	1.28	1.2426	1.2581	1.22	1.28	1.2434	1.2590	1.2495	−0.0046
1000 לירות איטלקיות	1.17	1.24	1.2063	1.2215	1.18	1.26	1.2071	1.2221	1.18	1.27	1.2072	1.2224	1.2132	−0.0029
100 ינים יפאניים	1.06	1.11	1.0857	1.0993	1.07	1.12	1.0854	1.0989	1.06	1.12	1.0874	1.1011	1.0925	−0.0037

שערי מטבע בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 2.7.1987 באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.6200/1.6205	ל־1 שטרלינג
מרקים גרמניים	1.8265/1.8270	ל־1$ ארה"ב
פלורינים הולנדיים	2.0593/2.0603	"
פרנקים שוויצריים	1.5178/1.5188	"
פרנקים בלגיים	37.91/37.93	"
פרנקים צרפתיים	6.0960/6.0990	"
לירות איטלקיות	1323.70/1324.20	"
ינים יפאניים	146.95/147.05	"
$ ארצות הברית	1.2596/1.2601	לס.ד.ר.

שער הזהב 447.40 $ ארה"ב אונקיה לזהב מזוקק

מסירה עתידית (פורוורד)

	ל"ש/$	מ"ש/$	פ"ש/$
1 חו'	1.6168/1.6174	1.5134/1.5147	1.8215/1.8222
3 חו'	1.6115/1.6123	1.5052/1.5066	1.8114/1.8122
6 חו'	1.6852/1.6062	1.4920/1.4935	1.7959/1.7968

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

הליכוד גיבש המלצות העשויות לבטל דו"ח רביד על המושבים

המלצות סיעת הליכוד בוועדת הכספים כוללות הקטנת החוב של בעל המשק היחיד והגדלת הנטל על הבנקים

מאת עדנה ארידור

סיעת הליכוד בוועדת הכספים גיבשה אתמול את עמדתה בנושא הסיוע למושבים. ההמלצות הסיעה שיוגשו כהמלצה לוועדה, יש בהן כדי לבטל את המלצות דו"ח ועדת רביד והאוצר לסיוע למושבים, ולהחזיר את הנושא לנקודת ההתחלה.

המלצות הסיעה כוללות בין השאר הקטנת החוב של בעל המשק היחיד והגדלת הנטל על הבנקים. יש לחייב כבית נכסים ששייכים למוסדי המושבים ואשר הושקעו בהם כספי חקלאים. בין השאר מדובר על מבנה בית תנועת המושבים בתל־אביב, מפעלים אזוריים ונכסים אחרים ומניות של אגודות השתופיות בתנובה והמשביר המרכזי.

עוד הומלץ לפעול לשנוי הרכב מועצת הפיקוח ומינהלת המוסד שיפונו כדי להבטיח ביצוע הסיוע לאחר שיאושר. השינוי נועד להבטיח שחברי ועדות אלו לא יהיו בעלי עניין, כלומר לא ייצגו בעלי חוב.

הסיעה מחייבת הקמת ועדת חקירה. מאחר שועדת הכספים יכולה רק להמליץ על הקמתה, יפעלו חברי הסיעה להוציא החלטה זו אל הפועל באמצעות החלטת ממשלה או באמצעות הוועדה לבקורת המדינה.

בשבוע הקרוב יערכו חברי הסיעה בדיקה כלכלית ומשפטית של החלטותיהם כדי להביאן לאישור מליאת הוועדה שתחדש את דיוניה בנושא בעוד שבוע כהמלצות אופוזיציות לביצוע.

עוד הוחלט שההחלטות שתתקבלנה יחייבו את חברי הסיעה למשמעת סיעתית. בישיבת הסיעה היום נכחו גם יו"ר הוועדה ח"כ שפירא (אגודת ישראל) וח"כ יוסף בן שלמה (ש"ס) שהם חברי הוועדה על תקן הליכוד. ח"כ מיכאל דקל (ליכוד), לשעבר סגן שר החקלאות.

הביצוע אינו אפשרי בטווח הקרוב

מעריכים שביצוע המלצות סיעת הליכוד אינו אפשרי בטווח הקרוב ויש חשש אצל גורמים בירושלים, כי הדבר יגרום מחיקת של חובות מספר. הבנקים המסחריים מוכנים להגדיל את סכום מחיקת החובות אולם בתמורה הם דורשים של הפקדון שמעמיד האוצר לפריסת חובות למושבים, תינתן ערבות מדינה כדי להחזיר את הסיכון שלהם. האוצר דוחה דרישה זו על הסף. ועדות המשנה שדנו בשנה האחרונה בחובות המושבים התקשו לפרק את חוב המושבים עד לרמה של החוב שיצר בעל המשק, וזאת בשל הערבות ההדדית, שטילה מבנק לבנק ומגורם לגורם בשוק האפור.

ממונה על בטיחות

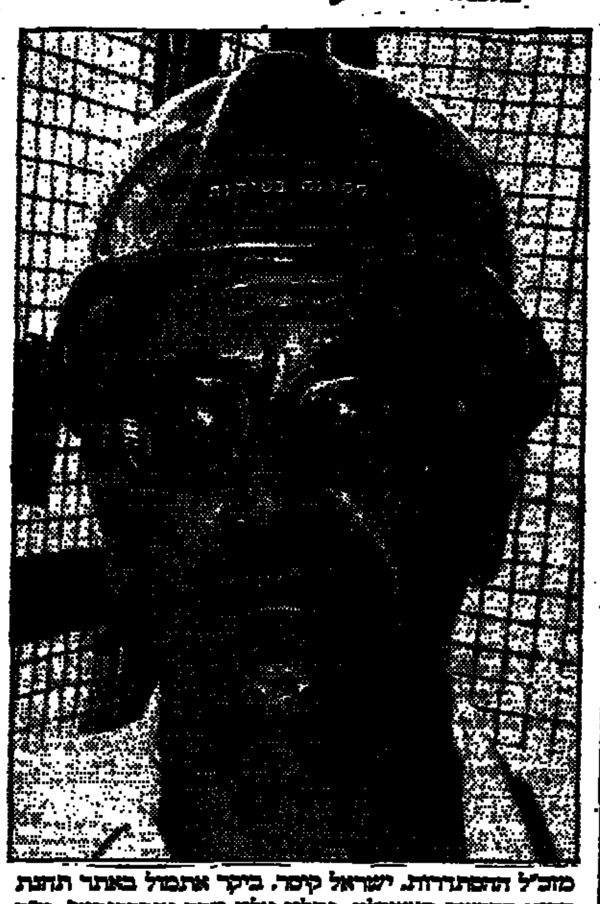

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ביקר אתמול באתר תחנת הכוח החדשה באשקלון. נלוו אליו יורם ארבוקביק, יו"ר ארגון עובדי חברת החשמל, וראש העיר אלי דיין. (תצלום ישראל סמיונסקי, יפפ"א)

מצרים חזרה בה מנכונותה לייצא פרי הדר מרצועת עזה דרך נמל פורט סעיד

המצרים דחו גם בקשה של המגדלים ברצועה שביקשו לבוא לקהיר על מנת לדון בסירוב

מאת אודי ניר
כתב "הארץ"

מצרים חזרה בה מנכונותה לייצא פרי הדר מתוצרת רצועת עזה דרך נמל פורט־סעיד. מקורות מצריים רשמיים מסרו על כך באחרונה לגורמים בכירים בממשל הישראלי.

לפני כשלושה חודשים, לאחר פניות חוזרות ונשנות של מגדלי ההדרים מעזה, הודיעה שגרירות מצרים בישראל לגורמים המוסמכים במינהל האזרחי בשטחים, כי ארצו תסכים לייצא לחו"ל הדרים מעזה דרך נמל פורט־סעיד. כעבור חודש יצאה למצרים משלחת ישראלית, שכללה את ראש המינהל האזרחי בעזה, תא"ל ישעיהו ארז, לשם בירור העניין. אז גם הובהר לחברי המשלחת כי המצרים עדיין מהססים בעניין זה.

לפני כשבועיים מסרו מקורות מצריים רשמיים לגורמים המוסמכים בממשל הישראלי, על החלטתה הסופית של קהיר, שלא להוציא את התוכנית אל הפועל. לסופר "הארץ" נמסר, כי המצרים אף דחו בקשה של מגדלי הדרים מעזה, לצאת במשלחת לקהיר, כדי לדון בפרטי התוכנית.

יו"ר אגודת מגדלי ההדרים ברצועת עזה, האשם עטא אישאווה, הכחיש אמש את דבר ביטול נכונותה של מצרים בעניין זה, ואת סירובה לקבל משלחת של מגדלי ההדרים מעזה. לדברי אישאווה, מצרים לא הסכימה עד כה להגבלת ייצוא ההדרים דרך נמליה, ולכן גם לא ביטלה את הסכמתה. לדבריו, הוא וחבריו לאגודת מגדלי ההדרים בעזה הוזמנו לפני כחודשיים בידי גורמים בממשלת מצרים, לצאת לקהיר כדי לבחון את הרעיון.

האשם אישאווה מסר כי מזה כחודשים הוא מנהל מגעים עם גורמים במשרד החוץ המצרי, אך עד כה לא נקבע מועד לצאתה של המשלחת. להערכתו, ייקבע המועד בתוך ימים אחדים.

מגדלי ההדרים בעזה מתלוננים זה שנים אחדות, על מצוקת שיווק של פרי ההדר מתוצרתם, בשל ההגבלות שממשלות ישראל וירדן מטילות על ייצוא ההדרים מעזה. לדבריהם, בעונות האחרונות נאלצו למכור כמויות גדולות של פרי באיכות טובה למפעלים לייצור מיצים בישראל, במחירי הפסד.

ועדת הכלכלה דורשת משר התעשיה להנהיג ליברליזציה ביבוא בשר, דגנים, ומספוא

מאת עדנה ארידור

ועדת הכלכלה של הכנסת פנתה לשר התעשיה והמסחר בדרישה לזרז את ההליכים לפירוק זרועת הסחר הממשלתית, ולהנהיג ליברליזציה ביבוא בשר, חיטה, כוספה, מספוא, פולי סויה ועוד.

השר מינה בשעתו וועדות לבדיקת מבנה הסחר הממשלתי. הדו"ח האחרון בנושא הוגש לשר לפני כחודש. המלצות הוועדות כולן מחייבות ליברליזציה הקטנת המערכות הממשלתית אולם טרם החלו במימושן.

ההמלצות מתייחסות בין השאר להעברת יבוא של פולי סויה ושמן גולמי לחברה משותפת של בתי הבד. יבוא המספוא יתבצע באמצעות יבואני המספוא, ויבוא החיטה — על ידי יבואני המספוא בשיתוף עם תנועות הקטנות. יבוא הבשר יפתח ליבוא חופשי שבמסגרתו תהיה הכמות המינימלית 3,000 טון לשנה. היבואן יתחייב להחזיק מלאי חרום.

יו"ר הוועדה, ח"כ אליהו שפייזר, טען כי מאות מליוני דולרים מכספי המדינה משוקעים ומבוזבזים שלא לצורך במלאי המסחר. הוא הודיע כי הוועדה תחזור לנושא בתוך חודשיים במטרה לעקוב אחר ההתקדמות בביצוע ההמלצות.

בתזכיר שהעביר איגוד לשכות המסחר לוועדת הכלכלה נקבע כי פתיחות השוק לתחרות חופשית תוזיל את מחירי היבוא עד 30% ביחס למחיריהם כיום.

קרטלים יתפסו את מקום הממשלה

בישיבת הוועדה שהוקדשה לנושא הביע נציג משרד האוצר חשש כי לא ניתן יהיה לבצע יבוא חופשי בעיקר של שמנים וכוספה, היות והקרטלים של יצרני השמן ויבואני המספוא ישתלטו על הענף המסחרי שלה ובמקרה כזה לא יושג השנוי במבנה, שיאפשר יבוא חופשי.

80 עובדי "רותם" יצאו לטיול שנתי וחברת הביטוח שותקה

דובר קבוצת הסנה, שהחברה שייכת לה: הטיול מעוגן בהסכמי העבודה

מאת אריה לביא
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

משרדי חברת הביטוח "רותם", הנמנית עם קבוצת הביטוח ההסתדרותית "הסנה" לא פעלו אתמול. 80 העובדים, כולל המנכ"ל, אלכס פלד, יצאו לטיול שנתי. ביום ו' אין עובדים בענף הביטוח.

ביום א' תחודש פעילות החברה באופן חלקי ורק ביום ב' תחזור לפעול באופן מלא. דובר קבוצת הסנה יורם אפק אמר שבחברה נותנת תורנים למיקרי חרום, אך לאחר שנאמר לו שאין כל תורנות בחברה חזר הדובר ואמר שאמנם כל העובדים יצאו לטיול, פרט למרכזנית.

אפק הסביר שבקבוצת הסנה יש נוהג לפיו העובדים יוצאים מדי שנה לטיול משותף בן יום, על חשבון מקום העבודה. ביום שישי לא עובדים בענף הביטוח כך שהעובדים יחזרו בחלקם לעבודה ביום א' וחלקם ביום ב'. לדברי אפק הדבר מעוגן בהסכמי העבודה של העובדים ויש בכך כדי לתרום לגיבוש החברתי של העובדים ועבודה המשותפת.

בחברות הסנה יוצאים העובדים בקבוצות, אך בגלל היותה של רותם יחידה קטנה הוחלט שכולם יצאו בעת ובעונה אחת. לדברי אפק, מי שזקוק לשרותי החברה מקבל אותם באמצעות הסוכנים והמתאמים. "מי שצריך להגיע ישירות לחברה סימן שהטיפול בו לא היה תקין".

יעקבי מזהיר מפני מעבר ל־5 ימי עבודה לפני בחינת הנושא

מאת צבי זרחיה

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי אומר שיש לבחון את המשמעות וההשלכות של המעבר לשבוע עבודה בן חמישה ימים במגזר הציבורי, טרם קבלת החלטה בנושא.

יעקבי העומד בראש המועצה לייעול המשק הציבורי הזהיר מפני הכוונה להנהיג שבוע עבודה בן חמישה ימים על בסיס נסיוני, בכמה יחידות במיגזר הציבורי, שעלול להתפשט "כשריפה בשדה קוצים". לכל המיגזרים גם במקרה שיוכח כי למעבר יהיו השלכות שליליות מבחינה כלכלית חברתית.

מנתונים שהוצגו לפני המועצה עולה כי אין מספיק נתונים המבוססים על תרומת המעבר לקיצור שבוע העבודה, להגברת פריון העבודה, הייצור והתפוקה במשק.

יעקבי הציע להקים צוות מיוחד שבו ישתתפו נציגי משרדו, נציבות שירות המדינה, ההסתדרות והמעסיקים שיגבש תוכנית מוסכמת ויקבע סדרי עדיפויות להחלטה.

נציב שירות המדינה מאיר גבאי אמר כי המעבר לחמישה ימי עבודה בשבוע בסקטור הציבורי, ישפיע על כלל המשק ולכן יש להתאים השירותים הניתנים לציבור להסדר הזה, אם יופעל.

"כלל" מתנגד לדרישת הבורסה לביצוע הצעת רכש במניות קריסטל

התנגדות הדירקטוריון מתבססת על הנימוק שלבורסה אין סמכות חוקית לאכוף דרישה זו • גורמי בורסה: התנגדות כלל עלולה למוטט את הנחיות הבורסה בנושא הצעות הרכש

מאת יהודה שרוני
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

דירקטוריון קונצרן כלל מתנגד לדרישת הבורסה, לביצוע הצעת רכש למניות חברת קריסטל שבידי הציבור — כך הוחלט בישיבת דירקטוריון החברה שהתקיימה אתמול.

דרישת הבורסה להצעת הרכש הופנתה בעקבות רכישת השליטה בקריסטל על ידי חברת כלל־סחר מקבוצת כלל. הבורסה דרשה מכלל לרכוש 12.5 אחוזים ממניות קריסטל במחיר 7.5 שקל למניה, שהוא המחיר, בו רכשה "כלל" את השליטה מידי אלחנן פרידמן, הבעלים הקודמים של קריסטל.

הנימוק המרכזי להתנגדות חברי הדירקטוריון היה, שלבורסה אין שום סמכות לאכוף על כלל את ביצועה של הצעת הרכש, כיוון, שהדבר אינו מעוגן בתקנון הבורסה על פי החוק.

עוד נטען בישיבה, כי ביצוע הצעת הרכש, עלול להקטין מאוד את הסחירות במניות החברה, כיוון שבעקבות הצעת הרכש, חלקו של הציבור בקריסטל ירד ל־12.5 אחוזים בלבד.

עוד טענו חברי הדירקטוריון, כי לא יעלה על הדעת לדרוש מהציבור את המניות במחיר שבו רכשה כלל את השליטה בקריסטל, כיוון שכלל שילמה פרמיה עבור רכישת השליטה, ואין לשלם פרמיה זו גם לציבור הרחב.

גורמים בורסאים הביעו את הערכה, כי אם קונצרן כלל אכן יעמוד בסירובו לביצוע הצעת הרכש, אזי קיימת סכנה כי גם חברות אחרות ילכו בעקבות הקונצרן, דבר שיביא בסופו של דבר להתמוטטות מוחלטת של הנחיות הבורסה בנושא זה. עוד הוערך, כי ספק אם לבורסה תהיה יכולת חוקית לאכוף על קונצרן כלל את ביצוע הצעת הרכש.

דירקטוריון הבורסה קיבל בישיבתו אתמול דיווח על ההתפתחויות בנושא, והחליט לחייב את בעלי השליטה בבזית ומאגרי בזיה לבצע הצעת רכש לציבור בעלי המניות הרחב.

ההסתדרות הרפואית הצטרפה ללשכת ארגוני העצמאיים

מאת אברים צדור
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

ההסתדרות הרפואית הצטרפה אתמול ללשכת ארגוני העצמאיים, ותזכה בארגונים אלה לייצוג מלא. הוועד המרכזי של ההסתדרות הרפואית אישר אתמול את החלטות ההצטרפות, והנימה על ההסכם בעניין זה.

להסתדרות הרפואית הוקצו ששה חברים במועצת ארגוני העצמאיים ושניים מחברי ההסתדרות הרפואית יהיו חברים גם בהנהלת ארגונים אלה.

בלשכת ארגוני העצמאיים חברים כבר רואי החשבון, עורכי הדין, ארגון בעלי המוסכים ועשרות ארגונים אחרים של עצמאיים מכל ענפי המשק.

אחרי סכסוכים על רקע כספי

ארגון בני ציון בניו־יורק לא יתרים למען בית הלוחם

מאת אבי בנאור
סופר "הארץ"

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). הארגון היהודי האמריקאי "בני ציון", שמרכזו בניו יורק, לא יאסוף יותר תרומות עבור ארגון "בית הלוחם" בישראל, לאחר שבין שני הארגונים נתגלעו סכסוכים על רקע כספי, שהביאו את בית הלוחם להחלטה לנתק את הקשר עם הארגון האמריקאי ולגייס את התרומות בכוחות עצמו.

ארגון בני ציון נרתם לנושא גיוס התרומות לבית הלוחם כמטרתו העיקרית והוא עוסק בכך במשך שנים. לאחרונה החלו ראשי בית הלוחם להתלונן שהארגון האמריקאי אינו פועל דיו באיסוף התרומות ואף מחזיק ללא הצדקה בכספים שמגיעים, לטענתם, לבית הלוחם.

בסופו של דבר החליטו ראשי שני הארגונים להסכמה לנתק ביניהם את הקשר והסכם ברוח זו הושג בפגישות עם מל פרנק, העומד בראש ארגון בני ציון, שביקר בימים אלה בישראל.

לדברי גורמים בניו יורק, המקורבים לפעילות בני ציון, מאשימים חברי הנהלת בית הלוחם את הארגון בהחזקתם שלא בדין של עשרות אלפי דולרים, אבל במקביל הם פועלים להקמת ארגון עצמאי משלהם שיעסוק בגיוס הכספים.

מי שיעמוד בראש המשרד החדש יהיה מישל צ'ופק, שעד עתה עבד בגיוס הכספים מטעם "בני ציון".

ערך את העמוד יצחק לאור

מול קניון אילון
מבנה
כ־1000 מ"ר
מתאים לתעשיה, מסחר, שרותים
טלפון בערב 052-78606

طبق الأصل

مطابق للأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

הבכורה של אוחנה בבריז' אך לא נגד רוני רוזנטל

הכדורגלן הירושלמי יוצא רק הבוקר לבלגיה

ברוז'

מאת משה הרינגשע ורוני דיאמן מכתבי "ספורט הארץ"

המישחק הראשון של מאליק, קבוצתו החדשה של אלי אוחנה, יהיה בבריז' ב־19 באוגוסט — מועד פתיחת הליגה הבלגית. אך מישחק זה לא יהיה נגד פ.ק. בריז' בה משחק ישראלי אחר, רוני רוזנטל, אלא נגד קבוצת המועדון המקומי סרקל.

המיפגש בין קבוצותיהם של הכדורגלנים הישראלים יהיה רק במחצית השניה של הסיבוב הראשון. זאת גילה אמש ישראל מעוז, מהכנם של שני הישראלים בשיחה טלפונית מבריז'.

אוחנה לא יצא אתמול לבלגיה, כפי שתוכנן, אך מעוז הביע תקווה כי הכדורגלן יגיע לבלגיה במשך היום. בירור של סופר "ספורט הארץ" העלה, כי הטיסה לבלגיה נדחתה להבוקר בגלל תקלה טכנית. מעוז גם הבהיר, כי הנבחרת הד־פרא־אפריקאית שתשתתף בטורניר הידידותי, שיארח הקיץ מועדון פ.צ. בריז', תהיה מארוקו — ולא אל־ג'יריה, כפי שנמסר בטעות.

מחר — שני מישחקי הנעילה ברמת־גן

ניצחון על בוכום ישפר סיכויי בית"ר ירושלים לפני הגומלין באירופה

בן־יהודה נגד ברונדבי מדנמרק

אינטרטוטו

מאת סופר "ספורט הארץ"

אינטרטוטו רמת־גן ייערך מחר בערב טורניר האינטרטוטו לעונה זו, ימים אחדים לפני יציאת שני הנציגים הישראלים למיפגשי הגומלין במערב גרמניה ובדנמרק.

במישחקים האחרונים בארץ ינסו בית"ר ירושלים ובן־יהודה לשפר את מעמדם. בית"ר, הצועד בראש הדירוג בתום שלושה מחזורים, יבקש להשיג ניצחון שלישי כדי לשפר את סיכויו לזכות בבכורה ובפרס כספי בסך 15 אלף פרנקים שוויצים. הירושלמים יתמודדו מחר עם בוכום ממערב גרמניה, שסיימה בתיקו 2–2 עם בן־יהודה בשבת שעברה. המשימה של הבית"רים לא תהיה קלה לאור העובדה, שהגר־מנים יעשו כל מאמץ כדי להשיג ניצחון ראשון בטורניר זה. ספק אם בהרכב הירושלמי ישולב רונן רוקמן, חלוץ הפועל חיפה, שעבר השבוע לבית"ר. המישחק יחל בשעה 17.30.

לאחר מכן — בשעה 19.30 — יתמודדו בן־יהודה וברונדבי מדנמרק. גם לאחר הנקודה הראשונה של התוכים מול בוכום מורה מאמנם, דוד שוויצר, כי הוא מתייחס לאינטרטוטו בצורה מסויגת ומט־רתו העיקרית שלו לבחון שחקנים לעונה הבאה. "ברונדבי קבוצה טובה מאוד. הדבר הוכח בניצחון 1–0 על בית"ר ירושלים", אמר שוויצר, שאינו מתכוון בשלב זה לכלול בהרכב את שחקן־הרכש החדש ברוך ממן.

טבלת הבית הישראלי

1. בית"ר ירושלים	3	1–3	4
2. ברונדבי (דנמרק)	1	0–1	2
3. בוכום (גרמניה)	1	2–2	1
4. בן־יהודה	3	5–2	1

טניס שולחן

הצלחות לצעירים ישראלים בספרד

גיא בסיס, אלוף ישראל לקדטים, נוצח בשמינית הגמר 1–2 ע"י הצרפתי לברון, שהפסיד אחרי כן בגמר.

שגיא צוקרמן העפיל לחצי הגמר בתחרות הבינלאומית לקדטים בטניס שולחן בספרד, אך נוצח בשלב זה על ידי טראן 0–2. טראן, ממוצא וייטנאמי, הוא אלוף צרפת לקדטים וזכה בטורניר. קודם לכן גבר צוקרמן על הספרדי קאנו 0–2.

בתחרויות הנוער ניצח מיקי זיכל מישראל את אלוף ספרד זוליקה 1–2 ברבע הגמר, אך בחצי הגמר נוצח ע"י אלוף איטליה בונגיני 0–2. אלוף הנוער של יוון, קריקידיס, גבר על הישראלי טל מטרני ברבע הגמר 0–2.

טור דה־פראנס

איטלקי ניצח, פולני מוביל

ברלין (אי־פי). ההולנדי ניקו ורהובן ניצח אתמול בקטע הראשון של הטור דה־פראנס ה־74, למרחק 105 ק"מ, ברחובות מערב ברלין. המנצח עבר את המרחק בשעתיים, 11 דקות ו־53 שניות, כשהוא מקדים בסיום את האיטלקי ג'ובאני בוטורה.

המולצה הצהובה עברה לידי הפולני לך פיאסצקי, המוביל בסיכום הזמנים הכללי.

סרוסי יאמן את בית"ר נתניה

מאת סופר "ספורט הארץ"

ויקטור סרוסי, שחקן־העבר של מכבי נתניה, יאמן את בית"ר נתניה שירד לליגה הארצית. סיכום על כך הושג אתמול. סרוסי אימן העונה בחוליית הנוער של מכבי נתניה.

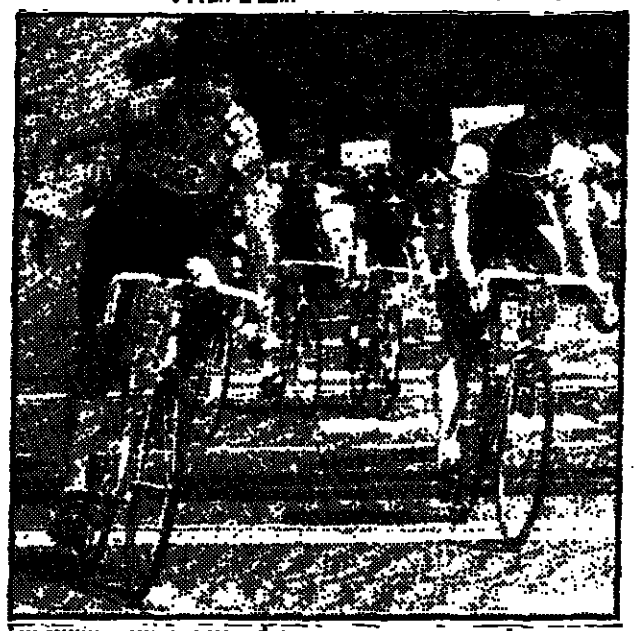

הרוכב ההולנדי ניקו ורהובן (משמאל) מנצח בקטע הראשון של הטור דה־פראנס בברלין. (צילום אי־פי).

נברטילובה נגד גראף מחר בקרב המכריע

ווימבלדון 1987: מהדורה חוזרת של הגמר בפאריס?

היום חצי הגמר לגברים: לנדל נגד אדברג, קונורס מול קאש

אלופת 1986, מרטינה נברטילובה מארה"ב (מימין) ושטפי גראף ממערב־גרמניה עלו אתמול למישחק הגמר לנשים ויתמודדו מחר על הבכורה בווימבלדון. (צילומי אי־פי).

ווימבלדון

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). זה היה צפוי למדי, בנסיבות הקיימות, ולא הפתיע איש מ־15 אלף הצופים שנכחו אתמול ביציעי המיגרש המרכזי של ווימבלדון: מרטינה נברטילובה ושטפי גראף ניצחו כל אחת בחצי הגמר, כדי להתמודד מחר אחר הצהריים בקרב האחרון על כתר האלופות של 1987.

מרטינה בת ה־30, האלופה היוצאת והמדורגת הבכירה, ניצלה ביעילות שילוב של יכולת מהקו האחורי, הגשה חזקה, והבגשות אקרובטיות כדי להכניע את יריבתה הותיקה כריס אוורט 6–2, 5–7, 6–4. היה זה המיפגש ה־73 בין השתיים, מאז 1973, וניצחונה ה־39 של מרטינה, אשר הודתה כי "ייתכן שהיתה זו ההתמודדות הטובה ביותר בינינו". כריס בת ה־32 הודחה כאן הפעם שלישית.

גראף בת ה־18 ממערב גרמניה, שהודחה שניה בווימבלדון וניצחה כבר לפני כן את נברטילובה בגמר טורניר רולאנד־גארוס בפאריס, הגנה את ניצחונה המרשים ביותר על דשא אי־פעם. היא הביסה 6–0, 6–2 את המדורגת 5, פאם שרייבר מארה"ב.

לאחר ניצחונה באליפות צרפת אמרה גראף, כי לדעתה עדיין אינה בשלה לזכות בבכורה בווימבלדון. עתה, לאחר שהעלתה ל־45 את מספר ניצחונותיה הרצופים, נשקפים לגראף הערכות סיכויים טובים להשיג מחר בגמר את התואר השמיני ברציפות — ולמנוע ממרטינה לעשות היסטוריה על המשטח האהוב עליה ביותר. אבן, אין לשכוח כי בכל פעם ששיחקה נברטילובה בגמר בווימבלדון, היתה ידה על העליונה. אם תמשיך בשבת מסורת זו, תקבע האמריקאית המהוללת ילידת צ'כיה שיא זכיות חדש — תואר שישי ברציפות — ותשווה את השיא בזכיה בשמונה כתרים (לא ברציפות) בסיכום הכללי של מאונה. ולמרטינה הפלא יהיה זה, אגב, ניצחונה הראשון בטורניר כלשהו בשנה מאכזבת ביותר, יחסית, מבחינתה.

אבל מרטינה, המנוסה בין השתיים, אינה שוכחת. אף לרגע כי גראף קורצה מחומר של אלופות. הגרמניה הצעירה חזרה והוכיחה זאת אתמול, לעיני הנסיכה דיאנה וקהל אוהדים נלהב, כאשר מחצה את שרייבר האומללה תוך 51 דקות בלבד.

היום חצי גמר הגברים

ג'ימי קונורס בן ה־34 מארה"ב, אלוף 1974 ו־1982, שרק מעטים האמינו כי יחזיק השנה בווימבלדון — ינסה להעפיל היום פעם נוספת לגמר. המדורג 7 יתמודד בחצי הגמר עם האוסטרלי פאט קאש (מדורג 11), הנחשב בעיני רבים ל"סוס השחור" של טורניר זה.

חצי הגמר האחר יפגיש את המדורג 2, הצ'כי איוון לנדל שלא ניצח מעולם בווימבלדון, עם המדורג 4 שטפאן אדברג משבדיה.

מדליית־כבוד לגליקשטיין

תוענק על־ידי איגוד הטניס הבינלאומי

מאת סופר "ספורט הארץ"

לטניסאי המצטיין של ישראל, שלמה גליקשטיין, תוענק מדליית־כבוד מטעם איגוד הטניס הבינלאומי. על כך החליטה אתמול הנהלת איגוד זה בישיבתה בווימבלדון.

גליקשטיין זכה במדליה זו על תרומתו לטניס בכלל, על הישגיו האישיים לנוער בארץ ועל 50 הופעותיו בגביע דייוויס בנבחרת ישראל. גליקשטיין יהיה הטניסאי הראשון בישראל הזוכה לכבוד בינלאומי זה. מדליות הוקרה לפעילים ניתנו בעבר למי שהיה יו"ר איגוד הטניס הישראלי ועתה נשיא הכבוד, אברהם פיינר, ולנשיא איגוד הטניס מרדכי מאיר.

שחיה

ישראל מזנקת מחר לתחרות 8 האומות בבלגיה

נבחרת השחיה של ישראל השלימה הכנותיה לתחרות המסורתית של 8 האומות, שתחל מחר בערב באנטוורפן, בלגיה.

שחייני ישראל, נערות ואילנבר כבר הגיעו לאנטוורפן. היום צפוי בואן של הנבחרות האחרות: ויילס, סקוטלנד, שוייץ ופינלנד. התחרות תימשך יומיים.

אנשי המשלחת הישראלית אמרו כי מה שאיר הם, יוסית, לעונה הם מצפים לזכיה במדליה על־ידי שיאן הזוה, אייל שטיגמן.

אתלטיקה

יאיר קרני שביעי בחצי מרתון בבלגיה

יאיר קרני, מהפועל עמק חפר, זכה במקום השביעי במירוץ חצי מרתון שהיה בסטבין, בלגיה. הוא עבר 21.1 ק"מ בזמן 1:06.8 שעה. המנצח, הטנזני ויקטור מגווין, קבע 1:04.39 שעה.

בדירוג הקבוצתי סיימה ישראל שניה, אחרי צ'כוסלובקיה ולפני הונגריה. השתתפו 140 רצים מעשר מדינות, בהן גם פורטוגל, פולין, בלגיה, צרפת, אירלנד וטוניסיה.

אמיתי אלמוג מהפועל אשקלון סיים עשירי ב־1:09.04 שעה; שלום לוי מהפועל עמק חפר סיים במקום ה־12, בזמן 1:10.31 שעה (שיא אישי); ציון נגר מהפועל אשקלון דורג 16 ב־1:12.20 שעה (שיא אישי); יורם קיטעי מהפועל אשקלון דורג 17, ב־1:12.38 שעה (ראשון בין הותיקים מעל גיל 40).

אולימפיאדה

מחיר כרטיס למישחקי סיאול עד 200 דולאר

● לטכסי הפתיחה והנעילה ההפצה בחו"ל — מאוקטובר

סיאול (אי־פי). מכירת הכרטיסים בחו"ל לאולימפיאדת 1988 תחל באוקטובר, כאשר המחירים יגיעו עד ל־200 דולאר לכרטיס — מסרה כאן אתמול הועדה המארגנת.

כן נמסר, כי הועדים האולימפיים הלאומיים וסוכניהם הרשמיים יטפלו בהפצת הכרטיסים מעבר לים, בעוד שמכירה בדרום קוריאה עצמה תתבצע באמצעות הגרלה.

מחירי הכרטיסים ינועו בין 2.70 דולאר (לתחרויות הקליעה) ל־50 דולאר (גמר האיגרוף). לטכסי הפתיחה והנעילה יימכרו 27,695 כרטיסים, למושבים היקרים ביותר, ב־200 דולאר כל־אחד, 17,297 כרטיסים יימכרו ב־160 דולאר, ועוד 4,588 כרטיסים ב־40 דולאר כל־אחד. רוב הכרטיסים היקרים מיועדים למכירה בחו"ל.

ההכנסה הכוללת ממכירת כרטיסים תגיע ל־20 מיליון דולאר.

אוויטה 3:46.76 במייל בהלסינקי

ההישג השני בהיסטוריה

הלסינקי (אי־פי). סעיד אוויטה ממארוקו הציב כאן אמש את הזמן השני בטיבו בהיסטוריה בריצת המייל, כאשר קבע 3:46.76 דקות בתחרות בינלאומית משופעת כוכבים.

ההישג הזה שיא מארוקאי ואפריקאי חדש, ונפל רק משיאו העולמי של הבריטי סטיב קראם (3:46.32), שנקבע לפני כשנתיים באוסלו.

מרקוס הקשטיינר משוייץ סיים אמש שני ב־3:55.67 דקות, לפני סידני מארי מארה"ב, שקבע 3:55.99 דקות.

טניס

דוהאן — בנבחרת אוסטרליה בגביע דייוויס נגד מכסיקו

מלבורן (אי־פי). פיטר דוהאן, שהיה באורח מפתיע בסיבוב השני בווימבלדון את האלוף בוריס בקר, ייצג את אוסטרליה בשלב רבע הגמר של גביע דייוויס.

אוסטרליה תתמודד ב־24–26 ביולי בבריזביין עם מכסיקו. שחקניה האחרים יהיו ג'ון פיצג'ראלד, וואלי מאסור ופט קאש.

מכבי נתניה האלוף הראשון בקט־רגל

ניצח בגמר את הפועל ר"ג 3–1 ● מכבי חיפה דורג שלישי לאחר שגבר 3–2 על שמשון ת"א

מאת חיים מלינק, סופר "ספורט הארץ"

מכבי נתניה הוכתר אמש לאלוף הראשון של ישראל בקט־רגל. הוא ניצח במישחק הגמר 3–1 את הפועל רמת־גן, וקיבל פרס כספי של 45 אלף ש"ח. 30 אלף ש"ח ניתנו למנוצחים.

מכבי חיפה סיים שלישי לאחר שגבר במישחק מוקדם 3–2 על שמשון תל־אביב. החיפאים קיבלו 15 אלף ש"ח, השמשונים עשרת אלפים ש"ח. שני המישחקים היו באולם "עלית" באוניברסיטת תל־אביב.

מכבי נתניה, למרות סוללת כוכביו ובראשם לם, מוסיקה וגבאי, התקשה להבקיע את צעירי רמת־גן שהפגינו שאפתנות רבה. המחצית הראשונה היתה פושרת והסתיימה בשיוויון 1–1 משערים של מהלוף מנתניה וביינגר מרמת־גן. במחצית השניה נעשה המישחק מלהיב בכוח אירועים רבים ליד השערים. לם המנוסה העלה ל־2–1, וקבוצתו ניסתה לגונן על יתרונה. הרמת־גנים לחצו כדי להשוות, אך מחוגי השעון היו להם לרועץ. הזמן ביסס את ניצחון נתניה בדקות הסיום. זמן קצר לאחר מכן קיבל את הגביע מידי שאול סוידי, יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל והניפו אל־על לקול מצהלות האוהדים.

שפט צבי שריר, לעיני 1,000 צופים.

מהפך חיפאי בסיום

במישחק המוקדם, הוכיחה מכבי חיפה, בהרכב אלמוני, כי שמות מפורסמים אינם בהכרח ערובה לניצחונות. הוא שלט במגרש וניצח בסיום, לאחר מישחק מהנה ומרתק. עובדיה משמשון הבלבל מחיפה ראנו לשיוויון במחצית הראשונה, ברדה משמשון העלה ל־2–1, שש דקות מהסיום, אך שמחת התל־אביבים היתה מוקדמת. החיפאי צרפתי חולל מהפך דרמטי, והבקיע צמד שהיקנה לקבוצתו ניצחון צודק.

שפט רפי ימפולר, לעיני 500 צופים.

העיר תל־אביב־יפו

מרכינה את ראשה באבל על מותו של

ג'ורג' ויין

אזרח כבוד של העיר תל־אביב־יפו
ציוני מסור בכל שורשי נשמתו
מיוזמיה ומקימיה של אוניברסיטת תל־אביב
ואיש רב פעלים

שלמה להט
ראש עיריית ת"א־יפו

אגודת ידידי אוניברסיטת תל־אביב בישראל

מבכה את מותו של איש החזון והיוזמה ממקימי האוניברסיטה

ד"ר ג'ורג' ס. ויין

ומביעה תנחומיה
לגב' פלורנס ויין
ולבני המשפחה

משה שמיר, נשיא האגודה
חברי ההנהלה
וכל ציבור ידידי האוניברסיטה

אוניברסיטת תל אביב

מרכינה את דגלה עם מותו של

ד"ר ג'ורג' ס. ויין

הנשיא הראשון ונגיד האוניברסיטה
איש החזון ואיש המעש

חבר הנאמנים, הועד המנהל, הסנאט,
הסגל האקדמי, ציבור העובדים והתלמידים
משתתפים בצערה של רעייתו, גברת פלורנס ויין,
ובצער בני המשפחה.

ההלויה תערך בניו־יורק

ג'ורג'

הלך מעמי לעולמים

פלורנס ויין

יקירנו

משה דויד

איננו

הלויה היום יום שישי 3.7.87 בשעה 11.00 בכפר סמיר חיפה

המשפחה

ניסן ברגגרין

איננו
ברוך דיין האמת

משפחות הבנים: אריה אמיתון
לאה בר־אפרת
משפחות האחים: אליעזר ערד
אסתר ברגגרין
הנכדים והנינים

השבעה ברחוב יפה נוף 15, ירושלים.
השבעה תסתיים ביום שני בבוקר.

אנו מודיעים בצער על פטירת יקירתנו

חנה לוין ז"ל

הלויה נערכה ביום שלישי כ"ז סיון תשמ"ז 23.6.87

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

ד"ר מקס זינגר ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שני, ט' בתמוז תשמ"ז, 6.7.87, בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין כפר סמיר, חיפה

נפגשים ליד השער הראשי

המשפחה

במלאת שמונה שנים לפטירת יקירתנו

ד"ר פליציה־לוטה קצ'גינסקי ז"ל

מבית זנדברג

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה מחרתיים
יום ראשון, ח' בתמוז, תשמ"ז (5.7.87) בשעה 15.00
בבית העלמין בקרית־שאול

נפגשים ליד השער

שלמה קצ'רגינסקי המשפחה

למיכאל פסויג

אתך באבלך במות רעיתך

אלה ז"ל

פרדס מוצרי הדר בע"מ
מועצת המנהלים וההנהלה

לאתי ויידנר

אתך בצערך

כיתה ו'–2
בית־ספר אילנות

לישעיהו אהרון

אתך באבלך הכבד
על מות אחיך

יחיא ז"ל

בית עמיגור

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר

ארד צבי והמשפחה

על מות האח ז"ל

לאילן פלד ובני ביתו

אתכם באבלכם על מות האב

יצחק פלדמן

בית גונן

אוניברסיטת תל־אביב
הפאקולטה למדעי הרוח
החוג לתורת הספרות הכללית

משתתפים באבלה של
נגה דוכובני
על מות **אביה**

ההסתדרות הציונית העולמית
הסוכנות היהודית לארץ ישראל

מכללת הנגב ע"ש פ. ספיר
קרית החנוך שער הנגב

אזכרה וטקס חלוקת מלגות

במלאות 10 שנים לפטירתו של

אברהם ציגל ז"ל

חבר הנהלת הסוכנות היהודית לשעבר

הטקס יתקיים ביום א', ח' בתמוז 5.7.87 בשעה 16.30
באמפיתיאטרון במכללת הנגב

ישאו דברים:
מר משה ריבלין – יו"ר קרן הקימת לישראל
מר שלום דניגו – ממונה מחוז הנגב משרד הפנים
פותח ומנחה:
מר אורי בית־אור – מנכ"ל מכללת הנגב

ההתייחדות עם זכרו באותו יום בשעה 14.30 אחה"צ
בבית העלמין בהרצליה.

שגרירות צרפת בטהראן — במצור

האיראנים מכתרים את הבניין בתגובה על חסימת הדרכים לבניין שגרירותם בפאריס במסגרת חיפושים אחר מתורגמן בשגרירות החשוד בקשרים עם מחבלים מזרח־תיכוניים

בוריין (ע'ה, ע'צ). שגרירות צרפת בטהראן נתונה זה יומיים במצור, בתגובה על צעדים שנקטה משטרת צרפת ליד בניין השגרירות האיראנית בפאריס.

כשלושים אנשים, ובהם תינוק בן שבועיים, שוהים בבניין השגרירות מאז יום ג' בערב.

עשרות שוטרים צרפתיים, הערוכים חיפושים אחר מתורגמן בשגרירות האיראנית, החשוד בקיום קשרים עם מחבלים מזרח־תיכוניים, חסמו את דרכי היציאה משגרירות איראן לפאריס ביום ג'.

צרפת מוחזקה עשרה דיפלומטים בטהראן, ובהם הקונסול פל'מארי [illegible] מורי, שאשתו ילדה תינוק לפני שבועיים.

בבניין השגרירות בטהראן נמצאים גם כמה עובדים בעלי אזרחות כפולה — איראנית וצרפתית.

ממודיעין צרפתים סבורים כי המתורגמן של השגרירות האיראנית, ואליד גורדזי. [illegible]

צרפת מבקשים לחקור אותו, הוא האחראי למודיעין האיראני בצרפת.

גייניס ברהאן, דובר של ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק, אישר את הידיעות שפורסמו בעיתונות כי גורדזי, שאינו בעל חסינות דיפלומטית, ביקש מקלט בשגרירות כדי לא להיחקר בידי שופט.

בקונגרס מעריכים: הנזק לארה"ב מפרשת טושיבה — 30 מיליארד ד'

מכונות שמכרה החברה היפאנית לבריה"מ, וציוד מחשבים שמכר לה המפעל הממשלתי הנורווגי "קונגסברג" איפשרו לסובייטים לייצר מדחפי צוללות שקטים ביותר

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה ומסוכנויות הידיעות

ממשלת נורווגיה הביעה אתמול אכזבה מהחלטת הסנאט האמריקאי להטיל עיצומים על מפעל הנשק הממשלתי הנורווגי "קונגסברג".

באוסלו מעריכים, כי אם יאשר רייגן את ההחלטה, ייגרם נזק כבד ביותר לארגון נאט"ו, מאחר שמפעל "קונגסברג" מספק את רוב הרכש לצבא נורווגיה, החולשת נורווגיה פירושה החלשת אחת ממדינות המפתח של נאט"ו הגובלות עם בריה"מ.

מפעל הנשק הנורווגי שרוי זה כמה שנים בקשיים חמורים, וקיימת סכנה שהטלת "ענישה" בארה"ב תביא להתמוטטותו.

המפעל הודה כי מכר ב־1982 ציוד רגיש לבריה"מ, בניגוד לתקנות של קוקו"ם (ועד התיאום לפיקוח על היצוא למדינות הגוש הסובייטי). מדובר בציוד של מחשבים שהותקן על מכונות משוכללות מתוצרת החברה היפאנית "טושיבה".

שירותי הביון האמריקאיים מסרו כי השילוב של המכונות היפניות עם ציוד המחשבים הנורווגי איפשר לבריה"מ לייצר מדחפים חרישיים יותר לצוללות, ועקב כך יהיה קשה יותר לארה"ב לאתר צוללות סובייטיות.

אחד מעובדי המפעל הנורווגי נעצר, ושלטונות אוסלו פתחו בחקירה בנורווגיה ובכמה מדינות אחרות באירופה.

בינתיים סגר המפעל הנורווגי את משרד המכירות שלו במוסקווה, וכן את מחלקת המחשבים, שהיתה אחראית למכירה לבריה"מ.

בטוקיו נמסר, כי פקידי רשות אמרו אתמול שיפאן קיבלה מידע על המכירות הבלתי חוקיות של טושיבה לבריה"מ 19 חודשים קודם שנעצר מישהו.

מכירות אלו עוררו זעם בקונגרס האמריקאי, ונמסר כי הפרשה גרמה נזק בלישעור לארה"ב, שכן היא תצטרך עתה לפתח ציוד חדש כדי שכל זאת תוכל לגלות צוללות סובייטיות. הנזק הוערך ב־30 מיליארד דולר.

הנשיא רייגן יתקשה להתנגד להחלטת הסנאט, הרואה במעשה הבגידה של נורווגיה ויפאן נזק "בלא תקדים" למערך ההגנה של ארה"ב.

בניגוד לחברה היפאנית "טושיבה", שהיא פרטית, מפעל הנשק הנורווגי "קונגסברג" הוא ממלכתי שקיבל במישרין מארה"ב ידע סודי ביותר בתחום הלוחמה הצבאית.

צ'יצ'ולינה: יום ראשון בפרלמנט

כוכבת סרטי הפורנו אילונה סטאלר (ראשונה משמאל) הגיעה אתמול בלווית קהל אוהדים לפתיחת מושב בית הנבחרים של איטליה, ביומה הראשון בצירה. אילונה, הידועה בכינוי "צ'יצ'ולינה", נבחרה מטעם המפלגה הרדיקלית (תצלום: אי־פי)

"אני מזועזע", אמר הנסיך צ'ארלס בביקור בשכונות העוני של לונדון

לונדון (ע'צ וע'ה). הנסיך צ'ארלס, יורש העצר הבריטי, ביקר אתמול באחדות משכונות העוני של לונדון, ואמר כי הוא "מזועזע" מתנאי הדיור והעבודה בהן, ובייחוד מתנאי הדיור של המהגרים.

הנסיך צ'ארלס אמר לכתבים, כי הוא נבעת ממה שראה בשכונת העוני של איסט־אנד, שמעולם לא התאוששו מהפצצת ה"בליץ" הגרמני במלחמת העולם השנייה.

סיורו של הנסיך בבתיים הצפופים ובבתי המלאכה העלובים שבהם עמלים מהגרים מאסיה, מהווה איתות חזק לממשלת תאצ'ר, כי הוא מתכוון לעקוב מקרוב אחר ההבטחות להחיות שכונות עוני אלה ולשקמן.

מצוקתן של שכונות העוני בערי בריטניה שימשה נושא מרכזי במערכת הבחירות בחודש שעבר, שהביאה להחזרת תאצ'ר לשלטון לתקופת כהונה שלישית ברציפות.

הנסיך צ'ארלס, שוכה בעתונות לכינוי "פטרון שכונות העוני", ראה במו עיניו את הזוהמה והעליבות נוסח דיקנס, בצילו של הרובע הפיננסי הזוהר של לונדון, ואמר כי שכונות העוני הכירו לו את תחושת ההדרה המרשעת.

הוא ביקר באיסט־אנד עם אותם מאנשי העסקים בעלי ההשפעה הרבה ביותר בבריטניה, בעוד רעייתו, הנסיכה דיאנה, טעמה את הזוהר של אליפות הטניס בווימבלדון.

הנסיך ביקש לערוך את הסיור בתור נשיא של "זוגי העסקים בקהילה", קבוצה של אנשי עסקים, עובדים סוציאלים ואנשי איגודים מקצועיים המתגייסים לשיקום שכונות עוני בערים.

צ'י שוודיה שוב רודף אחר צוללת זרה שחדרה לתחומה

מסוק הטיל פצצות עומק • עתון שוודי: יש תצלום של הצוללת

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). בכותרת ראשית מסר אתמול העתון השוודי "סוונסקה דאגבלדט" כי הצי השוודי הצליח לצלם צוללת זרה בצפון המפרץ הבוטני, שבו מתנהל זה כמה ימים מרדף אחר צוללת אלמונית.

זו פעם ראשונה השנה הטיל מסוק המשתתף במרדף פצצות עומק.

דובר הצי סרב למסור כל פרטים, וגם לא היה מוכן לאשר את הפרסום על תצלום הצוללת.

המרדף מתנהל בעיצומו של פולמוס חריף. שעורר מי שהיה מפקד משמר החופים השוודי, קולונל לארס האנסון, שטען, כי מפקדי הצי והרמטכ"ל התירו לפרסום רק חמישה אחוזים מכלל החדירות של צוללות זרות למימי שוודיה.

רמטכ"ל שוודיה, גנרל בנגט גוסטאפסון, טען כי מטל חלק מהתגלות על פרסום חדירת צוללות, והכחיש שרק 5 אחוזים הותרו לפרסום.

שודדי קברים בארגנטינה: קטענו ידי פרון מגופתו; תנו 8 מיליון דולר כופר

באונוס־איירס (ע'ר). שודדי קברים טוענים, כי קטעו את הידיים מגופתו של נשיא ארגנטינה, חואן פרון, והם דורשים כופר בסך 8 מיליוני דולר, מסר אתמול הנשיא בפועל של המפלגה הפרוניסטית.

סנטור ויצ'נטה סאדי אמר, כי קיבל תביעת כופר מאלמוני וביקש משר הפנים לצוות על פתיחת מערת הקבורה כדי לברר אם הידיים עדיין נמצאות שם.

ביום שני נגנבו חרבו וכומתתו של פרון הדגל ארגנטינה ממערת הקבורה בבית הקברות צ'אקאריטה.

פרון כיהן כנשיא ארגנטינה מ־1946 עד 1955, כאשר הודח בקשר צבאי והגלה.

לאחר שחזר לארגנטינה ב־1973, נבחר מחדש ושלט עד יום מותו כשנה לאחר מכן.

בן 11 הטיס מטוס קל לכל רוחבה של ארה"ב

הטייס הצעיר נזקק ל־3 כריות להגיע להגאים • בתום הטיסה הבריז: בעוד כמה שנים אקיף בטיסה את כדור הארץ

וואשינגטון (ע'צ). נער בן 11 שנה, ג'ון קווין היל, נעשה לטייס הצעיר ביותר שחצה את ארה"ב לרוחבה, בהנחיתו אתמול בלא קשיים את מטוסו החד־מנועי הקל בנמל התעופה של וואשינגטון.

ג'ון היל, שהוא צעיר מכדי לקבל רשיון טייס, טס בלווית מדריכו ובן עיתונאי וצלם. הוא הורשה להמריא רק בתנאי שמנע האוויר יאפשר ראות טובה.

שלוש כריות נדרשו כדי שהטייס הצעיר יגיע לגובה ההגאים.

בעוד שנים מספר מתכוון ג'ון להקיף בטיסה את כדור הארץ.

הוא המריא מלוס אנג'לס, בחוף המערבי, ערך חניות ביניים בסולט־לייק סיטי במדינת יוטה, ברנוור ובסינסינאטי, ואתמול אחה"צ הגיע לחוף המזרחי בוואשינגטון.

נדרש לשלם חשבון טלפון על 50 ימי שיחות רצופים

פלנטיישן, ארה"ב (ע'צ). חשבון הטלפון האחרון של ג'ים וייאט הפתיע אותו הפתעה לא נעימה: 210 עמודים (בעובי של 5 סנטימטרים) ובהם פירוט של 4,931 שיחות. ובעיקר, החשבון זה תבע ממנו 14,720 דולר ו־96 סנט.

תושב זה של העיירה פלנטיישן שבפלורידה, שלא ידע כלל כי הוא רבהן בלי כך גדול, קיבל חשבון על 72,849 דקות של שיחות טלפון, כלומר 50 ימים של שיחות בלי סוף, 24 שעות ביממה.

דובר של חברת הטלפון המקומית אמר, כי קרוב לוודאי שוייאט נפל קורבן לשודד מחשבים, שכנראה הצליח להשיג מתוך מחשב חברת הטלפונים את המספר הסודי של כרטיס האשראי של וייאט, ונמסר אתו למכריו.

בחשבון פורטו שיחות לאוסטרליה ולפורטו־ריקו, בעוד שוייאט הצליח להיזכר רק בשיחה אחת מחוץ לפלורידה, למדינת וירג'יניה, שעלתה לו 3.01 דולרים.

"כל אחד באה"ב השתמש בכרטיס האשראי שלי, חוץ ממני", אמר וייאט, בהדגישו כי לא ישלם חשבון זה וכי יחליף את חברת הטלפונים.

שליטי ניגריה: נחדש את הדמוקרטיה בעוד 5 שנים

לאגוס (ע'ר). השליטים הצבאיים של ניגריה מתכוונים לשוב לקסרקטיניהם ב־1992, בסיומו של שנתיים לפי התוכנית הקודמת, אמר אמש הנשיא איברהים באבאנגידה.

הוא דיבר בטלוויזיה אחרי דיון מרתוני של יומיים שהתנהל מאחורי דלתיים סגורות, בהשתתפות 28 החברים של המועצה הצבאית העליונה.

מכונית תופת התפוצצה ליד המטה הצבאי הסורי בביירות

ביירות (ע'צ וע'ר). מכונית תופת ניפצה אתמול את החלונות במטה הצבאי הסורי במערב ביירות המוסלמית, בהתקפה שלישית מסוגה על הכוחות הסורים בבירה מאז פברואר.

מייקל בנט מפיק "שורת המקהלה" מת מאיידס

ניו יורק (ע'ר, ע'צ). מייקל בנט, המפיק והכוראוגרף האחראי לכמה מהמחזות שהועלו בברודוויי, כולל "שורת המקהלה" ו"נערות החלום", מת היום ממחלה הקשורה באיידס — זאת גילה פרקליטו.

ג'ון ברגליו ציין, כי בנט, בן ה־44, מת מ"לימפומה" — צורה של סרטן — "לאחר שסבל מאיידס". בנט, שזכה ב־8 פרסי־טוני, האוסקר של ברודוויי, מהערכה לעבודתו, נחשב בארה שהפיח רוח חדשה לתיאטרון בברודוויי, שעה שהוא היה בשלבי גסיסה.

"שורת המקהלה" הוצגה בפעם הראשונה באפריל 1975. ההצגה נמשכת מזה 12 שנה, זמן ארוך יותר מאשר כל מחזמר אחר.

ערך את המדור: משה ריינפלד

צאן מבצ 3

הנחות

דגמי אביב/קיץ '87 יפים־יפים

חנות המפעל בקיבוץ צרעה
וליד בית שמש ומעברת הגוטיבה)
פתוחה 7 ימים בשבוע 16.00-10.00
יום ו' 12.00-10.00 טל. 02-918237
אנו מוכרים כרטיסי ישראכרט ויזה
אופנה נשית מאוד

גאון

האופנה מקיבוץ צרעה

טיולים זה השטח שלנו

קניה
ספארי בלודג'ים ובקמפינג
13.8 ,6.8 ,30.7 ,16.7
10.9 קניה ואיי סיישל
בהדרכת ד"ר עוזי פז

בריטניה
אנגליה, סקוטלנד, ווילס
10.8

יוגוסלביה
הרים, ערים, חופים ואגמים
6.8 בהדרכת אוריה בן־ישראל
30.9

איטליה
רומא, נאפולי, ונציה, פירנצה ועוד
27.7 בהדרכת מוטי אביעם
30.9

תורכיה
טיולים נוספים.
לאור הביקוש הרב
5.10 ,11.9 ,17.8.

יוון
אל כל האתרים הקלאסיים
13.7 בהדרכת ד"ר גידי נאמן
4.8 בהדרכת צביקה צוק

בשיתוף
EL AL אל על

בטיולינו ניצול זמן מירבי, תכנית מלאה, אמינות מינהלית והדרכה מעולה, כל אלה מבטיחים תמורה מלאה למטיילים.

טלפן וקבל חוזר טיולים לביתך 381044, 03-375063
מח' טיולי חו"ל השפלה 3 ת"א

החברה להגנת הטבע

קול המפרסם

מלון וחוות בריאות מצפה הימים

שבוע יופי ובריאות

6 ימים 5 לילות

התאריך הקרוב 17.7.87 - 12.7.87

התאריך הנוסף 24.7.87 - 19.7.87

דיאטה בפיקוח רפואי צמוד
קוסמטיקה, מסג', פדיקור מניקור, רפלקסולוגיה, ג'קוזי, סאונה, אמבטיות צמחים, יוגה פלדנקרייז, התעמלות, חדר כושר ובריכת שחיה
* חדרים מרווחים וממוזגים * טלויזיה * וידאו * טלפון בכל חדר

פרטים בטלפון 069-37013

מלון מצפה הימים כביש ראש פינה צפת

"שרשים"
מרכז לימודים יהודיים — משרד החינוך והתרבות

משפט הקופים — או דת ומדע

בהשתתפות:
פרופ' ישעיהו ליבוביץ
ד"ר חננאל מאק
מר יהוידע עמיר
הרב פרופ' פנחס פלאי
ד"ר מנחם פרידמן
פרופ' שלום רוזנברג
גב' רינה רוזנברג

סמינר עיוני בן 3 ימים המוקדש לדילמת המפגש בין הפילוסופיה המדעית לפילוסופיה הדתית. המפגש יעסוק בשאלות מקור המוסר ויסוד ההשקפות החברתיות הפוליטיות על פי אמות המידה הדתיות־תיאולוגיות מול אמות המידה המדעיות־רציונליות.
הסמינר יתקיים בימים שלישי־רביעי־חמישי 16־15־14 ליולי 1987 (י"ז־י"ט תמוז) במלון "מרגוע" בערד. אירוח בתנאי פנסיון מלא. הסעה מוסדרת.

לפרטים והרשמה: אגודת "שרשים", טל' 02-286749, 02-280873

נפתחה ההרשמה לסיור/סמינר "ירושלים בימי בית ראשון" בסוף חודש יולי 1987.

מקום בצמרת שכונת היוקרה של ירושלים

בקרוב שלב ג'

לכניסה מיידית!!!
לכניסה אחרונים
שני קוטג'ים אחרונים
ששה חדרים, מרתף, חנייה מקורה,
גינה פרטית

* **דירות 4, 5, 6 חדרים (שלב ב')**
הסקה דירתית. מחסן פרטי. שיש ברצפת חדר המגורים. חלונות צרפתיים. דלת כניסה — רב בריח. לובי מפואר! שיש בחדרי המדרגות.

מקום בצמרת — שכונת היוקרה בליבה של ירושלים — רח' ש"י עגנון — המשך רח' הפלמ"ח, מול גבעת האורנים

מקום בצמרת — צופה אל נופיה המרהיבים של ירושלים.

מקום בצמרת — שטחי גינון ירוקים בין הבניינים (פיאצות) תוך שילוב אבן בשבילים.

מקום בצמרת — מרכז מסחרי, תחבורה ציבורית ובתי ספר בקרבת הבניינים.

מקום בצמרת — מחסן, חנייה מוארת 24 שעות בימבה עם שער המופעל בשלט־רחוק.

מקום בצמרת — ערבות בקאית צמודה.

מקום בצמרת — משכנתא עד $35,000

מכירות
מקום בצמרת — רח' ש"י עגנון 14, דירה 2
טל: 02-667464 02-699531

مطابق للأصل

هكذا في الأصل

ישראלים לא קונים מלוא קצבת מט"ח ביציאה לחו"ל

ההקצבה לנוסעים הועלתה באחרונה ל־2000 דולר — אך באוצר חישבו שבממוצע רוכש כל נוסע לחו"ל, בדרך רשמית, 520 דולר בלבד

מאת צבי זרחיה

ישראלים אינם מנצלים את מלוא ההקצבה הרשמית לרכישת מט"ח, שהועלתה לפני חודשים מספר ל־2,000 דולרים. דבר זה נובע מהפער של כ־16 אחוזים, שבין שער הדולר לנוסעים לבין שערו של הדולר הנמכר בשוק השחור.

חרף עליה זו במספר היוצאים לחו"ל, ירדו הכנסות המדינה מהקצבת היטל מט"ח. מסיכום הכנסות המדינה מגביית היטל נסיעות עולה שביוני יצאו 60 אלף ישראלים לחו"ל. זוהי עליה בתנועה בשיעור 10 אחוזים בהשוואה לחודש המקביל אשתקד.

בחישוב שערך אתמול סגן הממונה על הכנסות המדינה באוצר יורם גבאי, הוא מצא כי בממוצע מוציא ישראלי היוצא לחו"ל כ־520 דולרים מהקצבת המט"ח.

חייל גבעתי הטיל מום בעצמו — כדי להשתחרר

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

בבית הדין הצבאי בפיקוד הדרום הוגש כתב אישום נגד חייל צה"ל, המשרת בחטיבת גבעתי הנאשם בהטלת מום בעצמו.

על פי כתב האישום נאמר, כי החייל בדרגת טוראי ניסה להשתחרר מיחידתו, משלא עלה הדבר בידו בדרכים כשרות נטל את נשקו האישי וירה בעצמו.

כתוצאה מכך הוא אושפז בבית החולים וכך הצליח להשתחרר מיחידתו.

נגד החייל הוגש כתב אישום בבית הדין על שימוש בנשק שלא כדין והטלת מום בעצמו.

משפטו ייפתח בקרוב.

תושבת אילת תובעת לבטל גביית מע"מ על מים בעיר

מאת איתן רבין

לבית המשפט השלום באילת הוגשה תביעה נגד גביית מע"מ על צריכת מים מתושבת העיר. בתביעה נגד שר החקלאות אריק נחמקין, נציב המים צמח ישי, והעיריה, דורשת אותה תושבת להחזיר לה כספי מס ערך מוסף אותם שילמה עבור חשבונות מים, משום שלטענתה נגבו בניגוד לחוק, והואיל ובאילת קיים איזור סחר חופשי הפוטר את התושבים מתשלום מס ערך מוסף באופן כללי.

התובעת כותבת שלפנייתה לעיריית אילת בשאלה מדוע לא הורדו תעריפי המים לתושב בשיעור מרכיב המע"מ שבוטל, נענתה כי בכל הארץ אין מע"מ על מים ולכן אין כל אפשרות להוזיל את המים לתושב באמצעות ביטול המע"מ.

בכתב התביעה טוענת התובעת כי עיריית אילת גבתה ממנה תשלום על מים הכולל מס ערך מוסף כתוצאה מהחלטה מוטעית הנוגדת את החוק ושנעשתה בחוסר סמכות. טרם הוגש כתב הגנה.

בן 33 איים לרצוח את אמו בת ה־70 כי סרבה לתת כסף

(ע). תושב קריית אתא, ניסים זכרי (33), חשוד בתקיפת אמו בת ה־70 ובאיום לרצוח אותה ולנפץ את תכולת ביתה.

החשוד הובא אתמול לפני שופט השלום החיפאי חנוך שילוני. בא־כוח המשטרה רס"ר בכיר חיים שרון טען, כי החשוד תקף את אמו במכות אגרוף, ואיים לרצוח אותה, אם לא תתרצה ותשלשל לידיו כספים.

שלושה הרוגים ו־8 פצועים, מרביתם קשה, בתאונת דרכים שאירעה ברצועה

ליד צומת צמח פגעה משאית בחמישה חיילים שהלכו בלילה לצד הכביש

(ע). שלושה אנשים נהרגו ועוד שמונה נפצעו, מרביתם באורח קשה, בתאונת דרכים שארעה שלשום בערב ברצועת עזה.

סמוך לשעה 18.30 סטתה ממסלולה לצורך עקיפה של מכונית פרטית מרצועת עזה, שנסעה בכביש חאן יונס־רפיח. אותה עת הגיעה ממולה מכונית מאיזור ושני כלי הרכב התנגשו חזיתית ובעוצמה רבה.

מעוצמת ההתנגשות, נהרגו שלושה אנשים ביניהם, ככל הנראה, גם נהג המכונית הפרטית. זהות ההרוגים טרם ידועה. עוד שמונה מנוסעי שני כלי הרכב נפצעו, מרביתם פצועים קשה והם הועברו לטיפול בבתי חולים באיזור.

בוחני התנועה של משטרת גזרת עזה חקרו את נסיבות התאונה ומצאו, שזו התרחשה בשל עקיפה, שביצע נהג המכונית הפרטית, כששדה הראיה שלו היה מוגבל. המשטרה ממשיכה לחקור את נסיבות התאונה ומנסה לזהות את ההרוגים.

5 חיילי צה"ל נפצעו

חמישה חיילי צה"ל נפצעו ביום ד' בלילה, שניים מהם באורח קשה, מפגיעת משאית ליד צומת צמח. התאונה ארעה סמוך לחצות. החיילים הלכו על הכביש ונפגעו על ידי משאית אזרחית.

למקום הגיעו אמבולנסים של מד"א ותג"ן שהגישה לפצועים עזרה ראשונה.

שלושה חיילים נפצעו קל עד בינוני אושפזו בבית החולים "פוריה" בטבריה ושני החיילים האחרים שנפצעו קשה, אושפזו בבית החולים רמב"ם.

קיבוץ להבות הבשן קיבל, אחרי דיון סוער, בן־משק שעזב — כמרכז־שכיר

שבועון הקיבוץ הארצי: הצעירים ברובם תמכו בהעסקה, הוותיקים — התנגדו • "צלם בהיכל" כינו המתנגדים את ההחלטה

מאת אלי אלעד סופר "הארץ"

בראשונה בתולדות התנועה הקיבוצית, החליט קיבוץ להעסיק כשכיר, את מבני אותו קיבוץ שעזב את המשק. קיבוץ להבות הבשן (הקיבוץ הארצי) החליט, בתום ויכוח ממושך וקשה, באספת חברים שנערכה באחרונה וברוב גדול של 81 נגד 9, להעסיק את איתי בוסתני (31), כשכיר שירכז את ענף הבקר לבשר של להבות הבשן — ענף שנקלע למצוקה ידיים עקב עבודות קשה וכן לקשיים בניהול המקצועי.

בכך קיבלה האסיפה את הערעור שהוגש לה על החלטתה של מזכירות המשק, שלא להעסיקו ואישרה את פניית עובדי ענף הבקר לבשר לשכור בוסתני, שכיהן בעבר במשך שנים אחדות בהיותו חבר משק, כרכז הענף.

"השבוע", בטאון הקיבוץ הארצי, מספר כי בוסתני היה עד לפני ארבע שנים חבר בקיבוץ להבות הבשן, הוא מקובל מאוד בקיבוץ ונחשב "לבן אהוב ואהוד" שעזב על רקע משפחתי שאינו תלוי בו.

באחרונה חזר מהולנד והתיישב בראש פינה. ישובים שונים באיזור, שבו הוא מוכר היטב, הציעו לו עבודה בתחום זה של התמחותו. הבקר לבשר הוא מהענפים החקלאיים המרכזיים של להבות הבשן, מונה כ־400 ראש בקר (בעבר 500) ומועסקים בו צעירים.

הענף סובל מתחלופה רבה — בחמשת השנים האחרונות התחלפו בו שישה רכזים, דבר שפגע בניהולו המקצועי. "השבוע" מספר כי ההצעה שעוזב קיבוץ ירכז, כשכיר, את אחד הענפים, הסעירה את הקיבוץ. צעירים תמכו. הוותיקים ברובם התנגדו. היו שכינו זאת כ"עבודה זרה" וכ"צלם בהיכל". היו שאמרו "למה שיעבוד במשבב עם כשכירו שיעבוד אצלנו".

2 שנות מאסר בפועל לתושב בית חנינא ששדד כסף מבעל ביתו הקשיש בתל אביב

(ע). עאטף בן אברהים גרדאת, 31, מבית חנינא ליד אבו־גוש, שהורשע בשוד קשיש, שבדירתו התגורר בעבר, נידון אתמול לשתי שנות מאסר בפועל בבית המשפט המחוזי בתל אביב.

השופט מנחם אילן שהרשיע את גרדאת בחמישה אישומים של שוד, תקיפה בסכין, גניבה החזקת סם ותקיפת שוטר, גזר עליו שנה וחצי מאסר בפועל ושנה וחצי מאסר על תנאי. למאסר בפועל הוא הוסיף ששה חודשים מתוך 12 חודשי מאסר על תנאי שנגזרו לנאשם בבית משפט ברמלה, כך שבסך הכל יישב הנאשם בבית הסוהר שנתיים.

עאטף גרדאת, התגורר בשעתו בדירתו של אברהם שטסאל ברחוב ביאליק 15 בתל אביב. ב־18 בינואר 1987, הוא פרץ לאותה דירה ובאיומי סכין דרש כסף משטסאל. תוך כדי האיומים, תקף אותו בסכין וחתך את ידו. מתחת למזרון הוא הוציא ארנק וגנב מתוכו 100 ש"ח. הנאשם גם הורשע בגניבת 20,000 שקלים ישנים משטסאל ב־13 באוקטובר 1985 ובגניבת 160 ש"ח ממנו ב־5 ביולי 1986. כמו כן הורשע בהחזקה כמות קטנה של חשיש ובתקיפת שוטר והעלבתו לאחר שנעצר.

קיבוצים ומושבים נקנסו על אי הגשת מאזנים שנתיים

(ע). קיבוצים ומושבים באזורי הצפון והמרכז הורשעו ונקנסו בבית משפט השלום בחיפה על אי הגשת מאזנים שנתיים.

קיבוץ גניגר חוייב בתשלום 2,500 ש"ח קנס, לאחר שלא הגיש לביקורת את המאזן לסוף דצמבר 85, בניגוד לפקודת האגודות השיתופיות.

התביעה טענה עוד כי הקיבוץ לא ערך גם אסיפה כללית בשנים 1985/86. בא כח הקיבוץ טען, כי העדר מאזנים של גופים אחרים מנע את הגשת המאזן במועד.

קיבוץ רגבים שהורשע באשמה דומה חוייב בתשלום 2,000 ש"ח קנס. בא כח הקיבוץ טען, כי אף ארגון ארצי לא סיים את עריכת המאזן, כמתבקש עפ"י פקודת האגודות השיתופיות עד סוף שנת 1986 ומכאן הסיבה לפיגור.

קיבוץ שדות ים הורשע באשמה דומה חוייב בתשלום 1,500 ש"ח קנס, לאחר שבא כח הקיבוץ טען, כי המקרה הוא חריג וחד פעמי ומקורו בהחלפת נציגות במזכירות המשק.

השופט כמאל זהיר הקל בדינם של שני מושבים שהורשעו בעבירה זו וגזר על המושב עומר 750 ש"ח קנס ועל המושב כרם מהר"ל 1,000 ש"ח קנס, לאחר שנציגי המושבים טענו, כי המושבים נמצאים במצוקה כספית קשה.

פרוסט יפרוש מניהול "אמנות לעם"

מאת סופר "הארץ" לענייני תרבות

מנכ"ל "אמנות לעם" ב־12 השנים האחרונות, יוסי פרוסט, יפרוש מתפקיד זה כדי לעמוד בראש חברה לניהול מפעלי תרבות הנמצאת בשלבי הקמה. מועד הפרישה טרם נקבע.

יוסי פרוסט

לקראת פרישתו, כשיוסדרו הסדרי ההקמה, תמנה הנהלת "אמנות לעם" ועדה שתבחר את מי שימלא את מקומו.

מטרת החברה לניהול שתוקם היא להוות תשתית ניהולית למפעלי תרבות שלא למטרות רווח ברחבי הארץ, כדוגמת פסטיבלי זמר, ג'ז או מחול, דוגמת פסטיבל לתיאטרון אחר בעכו או מפעל "צוותים בחו"ל". החברה תספק למפעלים אלה, אשר חלקם נוהלו עד עתה דרך "אמנות לעם", את שירותי הניהול, תוכל לגייס עבורם כספים, היא תתקיים מהקצבות התקציב של מפעלים אלה, מבלי להזיק להקצבת כספי ציבור לעצם קיומה.

עיריית חיפה חתמה הסכם על הקמת קניון בעיר התחתית

מאת ירח טל

הסכם על הקצאת קרקע להקמת מרכז קניות (קניון) ומשרדים בעיר התחתית בחיפה, נחתם השבוע בין עיריית חיפה לבין מנהל מקרקעי ישראל.

המרכז ישתרע בין שדרות פלי"ם לרחוב שיבת־ציון על שטח של כ־33 אלף מ"ר בניה, שמתוכם 18 אלף מ"ר יוקצו למרכז הקניות, שטחים ציבוריים, מעברים להולכי רגל ומגרשי חניה. מטעם העיריה נמסר כי מכרז להקמת הפרוייקט יפורסם בשבועות הקרובים.

נסים: בעלי יכולת צריכים לשלם יותר בעד טיפול רפואי

שר האוצר ביקר בפעם הראשונה במערכת הבריאות מאז נכנס לתפקידו

מאת נורית אמיתי כתבת "הארץ"

יש להגדיל את ההכנסות למערכת הבריאות מציבור בעלי היכולת — כך אמר אתמול שר האוצר משה נסים, בסיור שקיים במוסדות בריאות באזור המרכז, בלוויית שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו.

השר משה נסים הדגיש, כי יש להתאמץ ולהתייעל יותר, וכי צריך להגדיל את ההכנסות מציבור בעלי היכולת: "הם צריכים לשלם יותר עבור שירותי הבריאות ואינם צריכים לקבל שירותי חינם", אמר השר אתמול בבית החולים אסף הרופא.

נסים הדגיש, כי לא ניתן יהיה בינתיים להגדיל את התקציב, אלא לגייס ממשאבים שיופקו מתוך התייעלות המערכת.

שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו הדגישה, כי חוק ביטוח סיעוד לא ייענה באופן מלא על הצרכים. שירותי הבריאות חלקם במצוקה ואני מקווה שבמאמצים משותפים המלאכה תושלם".

מכל מקום הדגישה שרת הבריאות כי הגדלת התקציבים קשורה גם בשיקולים אמוציונליים "אנו חשים בסבלם של החולים והמאבק הוא למען החולים".

השרה ציינה, בנוגע לדו"ח מבקר המדינה, כי כבר הוחל בתיקון הליקויים, וזאת עוד לפני שפורסם הדו"ח עצמו.

יצויין כי זהו ביקורו הראשון של שר האוצר במערכת הבריאות. ועיקר הסיור התמקד בבית החולים בבאר יעקב, גן שמואל ואסף הרופא.

מפקד כלא עזה המודח ייפגש עם בר לב ויבקש ועדת חקירה

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

מפקד כלא עזה המודח, גונדר משנה מרצ'לו לבל, ייפגש בשבוע הבא עם שר המשטרה, חיים בר לב וישטח בפניו את טענותיו לגבי הנימוקים, שהביאו להדחתו כמפקד כלא עזה, בעקבות בריחתם של ששת האסירים הבטחוניים מהכלא.

לסופר "הארץ" נודע ממקורות בשירות בתי הסוהר, כי גונדר משנה לבל מתכוון לדרוש משר המשטרה להקים ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת נסיבות בריחתם של ששת האסירים ובכך לבטל, למעשה, את ממצאיו בחקירתו של הקצין הבודק, גונדר משנה יוסי פולק, שכזכור המליץ להדיח את מפקד כלא עזה בעקבות הבריחה.

מספר חברי כנסת הביעו הסכמה לעזור לגונדר משנה לבל בתמיכה להקמתה של ועדת חקירה ממלכתית.

נעצרו 8 חשודים בהפצת סמים

מאת זוהר בלומנקרנץ

חמישה תושבי חולון, בגילאים שבין 21 ל־34, ושלושה תושבי בת־ים, בגילאים שבין 20 ל־36, נעצרו בנפרד על ידי בלשי המשטרה, כחשודים בהפצת סמים.

במקרה הראשון, פרצו בלשי המשטרה, סמוך לשעה 11.40 בבוקר, שלשום, לדירה ברחוב אלופי צה"ל בחולון, ששימשה על פי החשד כתחנה למסחר סמים. אחד מהנוכחים (34), מיהר להשליך, עם כניסת השוטרים, דבר מה דרך החלון, אל מתחת לדירה.

ערך את העמוד: יצחק לאור

היפר שוק
רשת הגל הירוק
רחובות ★ הרצליה ★ ראשל"צ ★ רעננה
מבצע השנה
שלמו ב־2.10.87 החל ממוצ"ש 4.7.87
גל האשראי
קנו עוד היום שלמו בשנה הבאה ט' בתשרי תשמ"ח
מבצע מיוחד בשיתוף עם ויזה
לבעלי כרטיס אשראי ויזה בלבד!
על קניה מעל 100 ש"ח!!
שי חינם לכל קונה מעל 100 ש"ח במוצ"ש יום א'-ב'
ללא תוספת ריבית
ראשל"צ | רחובות | רעננה | הרצליה
• מבצעים • הוזלות •
כדאי לעבור לגל הירוק

הכינוס השנתי של ענפי הדפוס בישראל
1987
25–22 ביולי 1987
בנייני האומה, הילטון ורמדה־רנסנס ירושלים
בתוכנית:
★ ימי עיון ופנלים מקצועיים
★ התערוכה המקצועית הגדולה
★ תערוכת הפקות דפוס וכרזות
★ בערב המרכזי — חתני יובל הדפוס
מותרו מקומות ספורים בלבד!
לפרטים והרשמה טלפון 04-668888־641266
מדור שייעסוק בענף הדפוס בישראל יפורסם ב־17 ביולי
לרשות המעוניינים יעמוד עמיחי, טל. 5121128.

המשרד לעניני דתות
לב שומע
חייג 02־551000, 02־551009
בימים ראשון ורביעי
בין השעות 18.00־22.00
תיענה פניותך ושאלותך בנושאים ערכים ורוחניים ובנושאים מעשיים טכניים וארגוניים הקשורים לשרותי הדת בישראל.
השרות ניתן לצבור ע"י המשרד לעניני דתות בסיוע תנועות אל־עמי.

למכירה
1. מכונת מדידה: BENDIX XYZ
דגם: CORDAX 1810 CHEFFEAD
עם מחשב HP-86, מדפסת, בונן דיסקטים.
לפנות טלפונית 03-557092 למתי איינר.
2. מכונת עיבוד שבבי ושונות.
לפנות טלפונית 03-5574072 לגסול מרדכי.

למכירה בחולון
קוטג'ים מפוארים,
ארבעה מפלסים
מקלטים נפרדים, כניסות נפרדות
בר"ח אלחריזי 32 חולון
לפנות: קבלנים "משיסד רוטשילד 30 בת־ים
טלפונים 585297, 03-868365

כשאתה צריך מכונית, או מכונית נוספת, תשכור אותנו.
איזו מכונית לקנות לך, את הראשונה או את השניה?
קופל מציעה לך הצעה מסחרית שקשה לסרב לה.
תבחר את המכונית שאתה צריך: פרטית או מסחרית,
יוקרתית או עממית
ואנחנו נקנה לך אותה.
תשכור, ההגה הוא שלך —
וההוצאות מתגלגלות הלאה.
רק חברה ציבורית מבוססת ואמינה יכולה לפתור את בעיית הרכב הראשון או השני שלך. ולהבטיח לך ביצוע מהיר, טיפול אישי ושירות אמין.
קופל (נהיגה עצמית) בע"מ
"יועץ הרכב" של קופל לשרותך־
הזמן אותו לשיחה בלתי מחייבת.
משרד ראשי הירקון 122 ת"א, 229189, 03-229180
קופל - המשכירה הצמודה שלך.

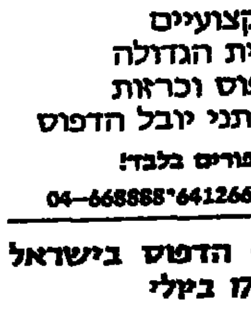

לגלות עולם נסתר עם צוות מדריכי נאות הככר ברכוזו של חיים שוסטר
למזרח הרחוק עם נאות הככר
30־37 יום במסלול מרתק, ליפן, טיוואן, הונג קונג, פיליפינים, תאילנד, נפאל והודו
יעוץ והכוונה עם חיים שוסטר 03-5465996/7 בתאום לענת
בשיתוף מועדון מטיילי מעריב
יציאה: 14.9, 21.9, 6.10, 19.10
פרטים והרשמה: ירושלים: קרן היסוד 36, טל. 636494, 02־699385, תל־אביב: הירקון 252, טל. 03־5463111, חיפה: הרצל 61, טל. 04־671292

פרץ רוצה לנסוע

(סוף מעמוד 1)

לשגרירה את השר הרב יצחק פרץ. המנסה לשכנע את הצרפתים לוותר על בקשתם שוויליאם נקש יוסגר לידיהם. מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן אהרן שוחר כבריק באותו ענין לספר באכסנות משרד החוץ של משרד החוץ וללא אישורו של המנכ"ל יוסי ביילין. השגריר מסר דיווח על הפניה למשרד ויוסי ביילין הורה לו שלא להיענות לפנייתו של לשכת רוה"מ עד אשר יקבל אישור לכך במשרד המשפטים.

ראש הממשלה התלונן באוזני שר החוץ שמעון פרס, אך זה טען באוזניו, כי אין מקום שהשגריר הישראלי יהיה מעורב בפניה המנוגדת לעמדתו של שר המשפטים והיועץ המשפטי לממשלה. פרס דחה גם את טענתו של שמיר, כי פרץ ביקש להתקבל אצל השר הצרפתי כאיש פרטי, כרב ולא בתוקף תפקידו כשר. לדברי פרס, אין במקרה כזה מקום שהשגריר יסדיר פגישה לאדם פרטי.

גורם בכיר במשרד החוץ אישר את הידיעה אשר פורסמה אתמול לראשונה ב"הבבר". לשכת רוה"מ סירבה להתייחס לנושא.

נמסר גם כי פרץ היה מעוניין לשוחח עם הנשיא מיטראן ולשכנעו לבטל את הבקשה להסגרת נקש, אך הוסבר לו כי אין סיכוי לפגישה כזאת.

לא יגורש לפני שנה

גדעון אלון, מוסר "הארץ": מוסף כי ויליאם נקש לא יגורש לפני שנה מהארץ, למרות החלטת בג"צ מאתמול לדחות את העתירה שהגיש נגד ביצוע צו ההסגרה. זאת משום שעדיין עומד בתוקפו צו עיכוב יציאה מהארץ נגד נקש, שהוצא בזמנו ע"י ביה"ד הרבני לבקשת אשתו רינה. חוששת שאם בעלה יוסגר היא תישאר עגונה. תוקף הצו של ביה"ד הרבני עד סוף חודש מרס 1988.

גורמים משפטיים אמרו אמש, כי היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש יפנה לאלתר לבית הדין הרבני ויבקש לבטל את צו עיכוב היציאה. אותם גורמים הדגישו, כי אם ביה"ד הרבני ידחה את הפניה, עשוי היועץ המשפטי לעתור לבג"צ נגד ביה"ד הרבני.

פרקליטו של נקש עו"ד דולנר רוס, שחזר מפריס, סיפר אמש בשיחה ל"הארץ", כי בשיחות שקיים עם אנשי משרד החוץ והמשפטים הצרפתיים, התרשם שצרפת איננה להוטה שנקש יוסגר לידיה. עו"ד רוס גם שיגר מכתב לנשיא צרפת פרנסואה מיטראן, בו ביקש בשמה של רינה נקש, כי מתוך שיקולים הומניטריים יורה על ביטול הבקשה להסגרתו של נקש.

במקביל עומד עו"ד רוס לפנות היום אל ראש הממשלה יצחק שמיר בבקשה שיורה על עיכוב ביצוע צו ההסגרה, עד שתתקבל תשובה מר פית מצרפת. כמו כן מסר רוס, כי פנה במכתב לנשיא צרפת פרנסואה מיטראן בבקשה, כי בשל טעמים הומניטריים ימיר את בקשת ההסגרה לצרפת, בבקשה להעמיד את נקש לדין בישראל.

שיפוטי, ענייני והוגן

בדיון בבג"צ שהתקיים בפני השופטים מאיר שמגר, מרים בן־פורת ושלמה אלון, לא הצליח פרקליטו של נקש לשכנע בטיעוניו נגד ביצוע צו ההסגרה. השופטים קבעו, כי צוות הבדיקה של משרד המשפטים ערך בדיקה שיטתית, עניינית והוגנת, כפי שהדריך אותו בג"צ. השופטים ציינו, כי התרשמו שהצוות בראשות מנכ"ל משרד המשפטים איפשר לעו"ד רוס להשמיע את דבריו בכמה פגישות וכי החומר שהוגש על ידו לצוות נבדק בצורה הוגנת ומלאה וגם עתה לא הובא בפנינו חומר חדש. באשר לטענת פרקליטו של נקש על שיקולים הומניטריים, כגון התחשבות ברעייתו של נקש ובכך שהיא הרה, ציינו השופטים, כי שיקולים אלה אינם רלוונטיים. בהתייחסם להצעה שנקש יישפט בישראל ולא בצרפת, אמרו השופטים, כי אפשרות זו אינה יכולה כלל להידון על ידם.

פרשנות

(סוף מעמוד 1)

צו עיכוב יציאה מוצא כנגד מי שרוצה לעזוב את תחומי המדינה; אך המקרה הנוכחי, כפי שמבהיר השופט שמגר, המדובר במי שאינו רוצה לעזוב את המדינה ולפיכך מכוון הצו על ידי מוציאיו, במידה רבה, כנגד שר המשפטים כדי שלא יוכל להפעיל את סמכותו מכוח חוק ההסגרה לבצע את ההסגרה.

השופט שמגר קובע עוד שיש לפרש את תחומי הסמכות של בית הדין הרבני באשר לעיכוב יציאה כשוות ערך לזו המוקנית לבתי המשפט הכלליים, לקבוע, בין השאר, בתקנה 384 לתקנות סדר הדין האזרחי. תקנה זו קובעת שאם "ניתן על אדם צו עיכוב יציאה, וכו'... צו ההסגרה לפי חוק ההסגרה... יבטל בית המשפט... את צו העיכוב אם ביקש זאת היועץ המשפטי לממשלה". מכאן המסקנה של השופט שמגר, "כי אם יינתן צו של שר המשפטים לפי סעיף 18 לחוק (הכוונה לצו לביצוע ההסגרה המוצא על ידי שר המשפטים מכוח חוק ההסגרה — ב"כ) יפעל בית הדין הרבני באותו אופן בו פועל בית משפט אחר בכל הנוגע לצו עיכוב יציאה מן הארץ שניתן על ידיו".

נוכח הנחה זו, קרי שבית הדין הרבני יפעל ברוח תקנה 384, לא מצא השופט שמגר לנכון לפסוק בעתירה נגד בית הדין הרבני, שנועדה כנגד להליך בבג"צ בגלגול הקודם של פרשת נקש. יש לשים לב לכך שתקנה 384 אינה מותירה שיקול דעת לבית המשפט במקרה של פניה של היועץ המשפטי לממשלה בעקבות צו לביצוע הסגרה. נוכח דבריו של השופט שמגר נראה שבמקרה כזה לא יהא גם לבית הדין הרבני שיקול דעת והוא יהיה חייב לבטל את צו עיכוב היציאה.

אשר למעורבותם של ראש הממשלה ושל השר פרץ בפרשה לאחר החלטת בג"צ יש לציין שלגורמים אלה אין כל מעמד משפטי לפי חוק ההסגרה, שכל כולו נתון לסמכות הביצוע של שר המשפטים והלה הורה, כאמור, על ביצוע ההסגרה והחלטתו זו קיבלה את הגושפנקא של בג"צ.

רבין חוזר מארה"ב

(סוף מעמוד 1)

מליון דולר במשך השנתיים הבאות.

● הפיצויים על הפסקת פיתוח ויצור הלביא המוערכים בסך של 400 מליון דולר ישולמו מתוך הסיוע הצבאי ולא מתוך תקציב המדינה.

● ישראל תוכל להשתתף בייצור תת מערכות למטוס העתיד האמריקאי אם אכן יהיה מקום במטוס זה לידע הישראלי שנצבר, וישראל תוכל לקבל מטוס זה כאשר ייוצר.

לא במחיר נאט"ו

לעומת זאת דחה הממשל לפי שעה את בקשת שר הביטחון לקבל את מטוסי האף 16 סי במחיר אותו מקבלות מדינות נאט"ו. רבין הבהיר לעמיתו האמריקאי, כי האלטרנטיבה אותה הוא רואה כמתאימה לישראל במקום מטוס הלביא היא רכישת 120 מטוסי אף 16 סי. אך הוא ביקש, כי ישראל תהנה מאותה "הנחה" של כ־8 אחוזים על כל מטוס וכך תוכל ישראל לחסוך כ־120 מליון דולר.

בקשה זו שנדחתה אתמול, תעבור עתה דרך הקונגרס כאשר הלובי היהודי וידידי ישראל ינסו למצוא נוסחה שתעזור לישראל להתגבר על מכשול זה. משרד ההגנה האמריקאי הבהיר לנציגים הישראלים כי אם ישראל תעמוד על כך שתקבל הנחה על יצור המטוס תבוא הנחה זו על חשבון הקרן לשתוף פעולה בפתוח בטחוני שעליה אין ישראל רוצה לוותר.

החלטה מהירה

"עם סכום חיובי כזה על רוב הבקשות נראה לנו כי מה שמתבקש עכשיו זו החלטה מהירה והסבת מערכות מהירה שימנעו הוצאות מיותרות של כספים", אמרו אתמול פקידים בכירים בממשל.

אישיות בכירה במשרד ההגנה האמריקאי אמרה ל"הארץ", כי יהיה זה מגוחך לצפות מהממשל שיתן עוד ועוד כספים או סיוע לישראל מעבר למה שהוסכם אתמול. קופתנו מצומקת אף היא ואין בממשל מצב רוח להוריד עוד ועוד כספים בתרומה להמשך של מטוס הלביא כן אין לכם צורך". פקידים אחרים הביעו תקווה, כי ההחלטה הישראלית לא תגרום למורת רוח בצבור ובממשל האמריקאי. "איננו לוחצים ואיננו אומרים לישראל מה לעשות, אך הנתונים נבחנים לא רק על פי הדו"חות האמריקאיים אלא גם על פי הנתונים שלכם. ההחלטה קשה אבל צריך לקבל אותה מהר".

שר החוץ ג'ורג' שולץ הבטיח כי הממשל ימשיך לדרוש מן הקונגרס שרמת הסיוע לישראל לא תרד, והוא אף פעל נמרצות בשבוע שעבר להביא לאשור מהיר וחיובי של המשאלות אותן העלה שר הביטחון בפני הממשל. אתמול נפגש רבין גם עם יועץ הנשיא לביטחון לאומי פרנק קרלוצ'י.

אור שלילי ביותר

ראובן פדהצור, הכתב הצבאי של "הארץ", מוסיף: מקורות מדיניים בכירים אמרו אתמול, כי נסיעתו של שר הביטחון לוואשינגטון מעמידה את מערכת הביטחון, בראשה הוא עומד, באור שלילי ביותר. היות שבעמדה שהוא מציג, שר הביטחון מודיע לבכירי שיחו בארה"ב, כי אין לו למעשה אמון בראשי הצבא שלו ובכלכלני משרדו. זאת משום שאין הוא מקבל את עמדתם הנחרצת נגד הלביא, ומופיע בארה"ב כמי שעדיין לא גיבש את עמדתו.

"רק בשל עמדתו ההססנית של השר רבין נקלענו להסבוכת בה אנו מצויים היום. עמדה ברורה שלו, אפילו בעד המשך הפרוייקט, לא היתה מאפשרת את מחול השדים המתנהל בימים אלה, המציג את צמרת צה"ל ומערכת הביטחון כחבורה של נוכלים, המתקוטטים ביניהם. יש רק לקוות כי כשיחזור רבין מארה"ב יהיה לו העוז להציג עמדה ברורה בנושא הלביא. עמדה כזאת, אם תוצג בישיבת הממשלה ביום ראשון, תסייע לשרים רבים לגבש את עמדתם".

"אסור לתת לשרי הממשלה הרגשה כאילו כאשר יבוטל הלביא נפתרו בעיותיה של מערכת הביטחון. תהיה זו גם אשליה מסוכנת לחשוב כי תוספת של 220 מיליון דולר תסגור את הפערים הנוצרים לצה"ל למימוש תוכנית העבודה שלו. מוטב שהשרים ידעו זאת עכשיו, עוד בטרם הצביעו בממשלה על פרוייקט הלביא", אמרו עוד המקורות הצבאיים הבכירים.

להערכתם, יהיה נחוץ לצה"ל בשנה הבאה סכום של כ־400 מיליון דולר על מנת להתכנס אל תוכנית העבודה.

עקיבא אלדר, מוסרי המיוחד של "הארץ", מוסר כי ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו שמעון פרס יועדו היום לפגישה בנושאים שונים ובהם כנראה גם פרוייקט הלביא. נראה כי השניים לא יקבלו הכרעות כלשהן בפגישה זו, שכן שניהם מבקשים להישען על ההמלצות שיביא עמו שר הביטחון יצחק רבין מוואשינגטון. מקורות, המקורבים לשמיר ולפרס, מעריכים, כי שניהם יתמכו בהמלצה שיביא רבין לממשלה בשם מערכת הביטחון.

הממשלה תמשיך ביום ראשון בדיון בנושא הלביא, אולם תיתכן דחיה נוספת בהכרעה עד לעיבוד המשמעויות הכלכליות של ההצעות האמריקאיות במשרד האוצר.

בארבי

(סוף מעמוד 1)

ולהכריע לגבי כל אחת מהן אם הם מוצאים את בארבי אשם או לא אשם.

סניגורו הראשון של בארבי עו"ד ז'אק ורזס המשיך בישיבת בית המשפט אתמול בהצגת סיכומי ההגנה. הוא תיאר את בארבי כ"חף מפשע בכל סעיפי האשמה שהוצגו במשפט" הציג, בין היתר, את גירוש ושם למותם של יהודים מאזור ליון כתוצאה של "בגידה" מצד מנהיגי הקהילה היהודית בעיר.

ישיבת בית המשפט היום תוקדמה לשעות הבוקר כדי לאפשר לסנגור ורזס להשלים את טיעוניו.

מיד אחר כך אמור נשיא בית המשפט להקריא את הרשימה המלאה של השאלות שיוצגו לשבעת המושבעים ולהזמין את המושבעים להתבודד בתוך צדדי כבדי לקבל את החלטתם. להוציא התפתחויות בלתי צפויות עתיד פסק הדין להינתן היום בשעות הערב המאוחרות או בשבת בבוקר. העונש המירבי שניתן יהיה לגזור על בארבי במידה שיורשע הוא מאסר עולם. עונש המוות בוטל בצרפת לפני כשבע שנים.

סכסוכי העבודה

(סוף מעמוד 1)

העלולה לדעת ראשי איגודים להיות הרבה יותר יקרה לקופת המדינה מהסכם מרכזי.

השכר עלה ריאלית

הממונה על השכר במשרד האוצר הלל דודאי חזר וטען, כי השכר בשורות הממשלתי עלה ריאלית ב־18% בין אוגוסט אשתקד למאי השנה. העלאה שאינה מצדיקה תוספת, אלא תיקוני שכר למשתכרים פחות משכר המינימום. ההסתדרות גורסת לעומת זאת, כי 70% מעובדי המיגזר הציבורי משתכרים בין 500 ל־700 ש"ח, הכנסה שאינה מאפשרת עוד קיום בכבוד, ולקבוצה גדולה זו באוכלוסית השכירים האוצר אינו מתייחס כלל.

בהתייחסם לנתונים על העלאת השכר כפי שהאוצר טוען, ראשי ההסתדרות מדגישים כי הממוצעים מטעים, שכן הם משקפים את תוספת השכר שניתנו לאחיות, שוטרים, וקבוצות אחרות שניהלו מאבק מקצועי ייחודי, אך הם אינם מצביעים על רמת השכר הכללית של עובדי המדינה והמיגזר הציבורי, שעדיין לא תוקן לכדי רמתו לפני תכנית הצמצום הכלכלית, שחיקה המגיעה לכ־11%.

האוצר לא קורא המפה

הבדילד אמר, כי הוא מצטער על כך שהאוצר איננו קורא את מפת יחסי העבודה ושומט מתוך חוסר אחריות את האפשרות להגיע לידי הסכם מרכזי על יסוד תביעות מתונות יחסית המבוססות על עלויות נמוכות וסבירות, שאין בהן כדי לערער את היציבות במשק. כן אמר, כי אם לא תהיה ברירה, ההסתדרות תפעיל באורח חד צדדי את קיצור שבוע העבודה, לאחר שגם תביעה זו נדחתה על הסף.

נקודת ההסכמה היחידה שהושגה בין הצדדים היא בסעיף פיצויי הגימלאים. כאן הוחלט להקים צוות משותף שיגבש לאלתר פתרונות. נציגי ההסתדרות תבעו להפריד את הנושא ממכלול בעיות הסכם השכר בהדגישם שגימלאים אינם צריכים לסבול מפתולי המשא ומתן הכולל, לאחר שעניינם נסחב תקופה ארוכה למרות שוועדת הכספים של הכנסת פסקה לטובתם.

הפער שנפער אתמול בעמדות הצדדים לא איפשר קביעת מועד נוסף להמשך המשא ומתן על הסכם שכר.

רישום ילדי בראזיל

(סוף מעמוד 1)

יום מדוע לא יבטל את הקידומת 20 בתעודות הזהות של "ילדי ברזיל". הצו הוצא לבקשת הורה שאימץ שני ילדים מברזיל. פרקליטו, עו"ד אביגדור פלדמן מהאגודה לזכויות האזרח, טען בעתירה, כי הקידומת נוגדת את חוק האימוץ ופוגעת בפרטיות הילדים.

שמות האב ושני ילדיו נאסרו בצו בית המשפט לפירסום. האב סיפר, כי אימץ שני ילדים בברזיל והם נרשמו בארץ לאחר שעברו גיור. אז התברר לו, כי ילדיו זכו למספר תעודת זהות שאינו מהווה המשך רצוף של סידרת המספרים הניתנים לפי שמקבלים תעודת זהות בישראל. רבים הילדים שאומצו בברזיל, קיבלו ילדי העומר מספרי זהוי המתחילים במספר 200.

מנכ"ל משרד הפנים, אריה דרעי, אמר בנושא זה, כי אין בענין זה "שום בעיה משפטית". עוד אמר דרעי, כי עד היום, לא הגיעה אליו שום פניה של הורה לילד מאומץ, שביקש לשנות את הקידומת המספרית של זהותו. דרעי אמר את הדברים במהלך ביקור בנמנן הארץ.

[illegible]

מאמץ, נוגד את רוחו של חוק אימוץ ילדים בשנת 1981". קרע ביקשה באותו מכתב מדרעי להודיע לה, מה בכוונתו לעשות כדי לבטל את הקידומת המוזרה.

"הגב' קרע לא הודתה דבר אלא שאלה ואני עונה, כך שאין צורך לשנות דבר", הבהיר מנכ"ל משרד הפנים במהלך סיור בנמנן. "איני מבין מי מעורר את המהומות ומי עולה על בריקודות בנושא", אמר דרעי. הוא הבטיח, כי "כל הורה לילד מאומץ, שיפנה למשרד הפנים "נפתור לו את הבעיה... בינתיים איש לא פנה אלינו. זה מאבק שאין לו רגליים".

אחת האמהות שאמצה ילד מברזיל סיפרה אמש לכתבים בעקבות הודעתו של מנכ"ל משרד הפנים אריה דרעי: "מנכ"ל משרד הפנים אומר, שאינו מוכן להחליף את מספרי הזיהוי של כל "ילדי ברזיל", אבל אם יבואו כבודדים ויבקשו — הם ישקלו. אני רוצה לספר, שכאשר באתי ללשכת הרישום בעיר מגורי וביקשתי להחליף את מספר הזיהוי של הילדים שלי, הפקיד במקום התלוצץ עלי בחיוך ואמר לי, שאני כבר ילדה גדולה, ובוודאי שלא אאמין לכל מה שמספרים בעיר.

"אחר כך הואיל הפקיד לברר, אולי בכל זאת ימצא הסבר, שאומר דברים באותה רוח, ואחרי כמה דקות חזר וקבע בפסקנות שהחוק מורה לו לנהוג בדיוק הפוך, כלומר — אין להחליף מספרים של "ילדי ברזיל".

ח"כ דדי צוקר קרא אתמול לראש הממשלה לפטר את אריה דרעי בעקבות דבריו. צוקר טוען, כי "מעת שלמר דרעי שמותר לו לגרום לפיטורי סגן שר, הוא מרשה לעצמו עתה לסרב להוראות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה. על ראש הממשלה להכיר בעובדה, כי גם ש"ס היא חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל, וכי על המנכ"ל לציית להוראות החוק". כזכור הודיע סגן השר רוני מילוא על התפטרותו מתפקיד הממונה על משרד הפנים, בעקבות סירובו של המנכ"ל אריה דרעי להשמע להוראותיו בנושא הקידומת לילדי ברזיל.

בארץ ישנם כ־10,000 ילדים, שלמספר הזיהוי שלהם צורפה הקידומת 20 ובהם כ־2600 ילדים מאומצים. לדברי דרעי יש בישראל 15 אלף ילדי חוץ הרשומים עם אותה קידומת, ורק 160 מהם בסך הכל הם "ילדי ברזיל". "יש כאן מהומה ללא כל סיבה ומי שעורר את הפרשה, גרם נזק כבד", אמר אתמול דרעי.

פרשת מונדרוביץ

(סוף מעמוד 1)

יגורש בינתיים. כזכור לפני שלושה חודשים הודיע סגן השר, הממונה לשעבר על משרד הפנים רוני מילוא, על ההחלטה לגרש את מונדרוביץ.

בישיבה אתמול הסמיכו המנכ"ל דרעי והשר פרץ דעה המנוגדת לזו של מילוא. מילוא גרס, כי על שמיר לחתום לאלתר על צו הגירוש למונדרוביץ.

ח"כ יוסי שריד תובע מראש הממשלה להורות בהקדם על הסגרתו של מרדכי מונדרוביץ לארה"ב. בהודעה שפרסם אמר שריד: "רק סדום לא היתה מסגירה את מי שחשוד במעשי סדום בילדים ומאפשרת לו להתהלך חופשי. האם לסדום היינו?" חותם שריד את מכתבו.

פרקליטו של מונדרוביץ, עו"ד דוד אופק, שב וטען אתמול בראיון לגל"צ, כי ההאשמות נגד מונדרוביץ — מקורן בעלילה.

זכו בפיס

בהגרלת רב־פיס מצטבר של מפעל הפיס מס. 27/87 שהתקיימה ביום 2/07/87 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך 180,000 ש"ח זכה המספר 043257. הפרס המצטבר בסך 200,000 ש"ח עובר לשבוע הבא. מקסימום פרס ראשון בשבוע הבא יהיה 480,000 ש"חים (כולל צבירה).

בסך 12,000 ש"ח זכה המספר 863579.

בסך 6,000 ש"ח זכו המספרים 413960, 351015.

בסך 300 ש"ח זכו המספרים: 008460; 025251; 036390; 059021; 121271; 143760; 152482; 179245; 187698; 195350; 200876; 245858; 276529; 343196; 357873; 362591; 404045; 507210; 540359; 566584; 585802; 608082; 613420; 631086; 652425; 654857; 687539; 767920; 812750; 831799; 845755; 848873.

בסך 150 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 7359; 8340.

בסך 25 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 134; 213.

בסך 16 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 144; 172; 375.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 3 זכו בסך של 2.5 ש"ח.

בסך 5 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים: 026; 057; 305; 386; 406; 430; 469; 509; 537; 538; 617; 658; 723; 739; 790; 809; 813; 827; 842; 877; 885; 886; 900; 929; 956; 991.

בסך 2.5 ש"ח זכו המספרים הדו־ספרתיים: 04; 06; 10; 15; 17; 18; 34; 42; 43; 45; 48; 58; 60; 64; 66; 67; 68; 69; 71; 73; 75; 76; 79; 90; 98.

רק הרשימה הכוללת של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

הכוח האדם

לעוף העמק ברמת ישי
דרוש:
מכונאי
מסגר אחזקה
להתקשר לטל. 04-933882, 934112-4

מלון
החוף השקט טבריה
דרוש טבח
בעל נסיון רצוי תושב מטבריה או הסביבה
המעונינים מתבקשים לפנות לטלפונים
06-720602 06-720632 06-790125
סודיות מובטחת

דרושה
אם בית
אפשרות לזוג
לבית מגורים לקשישים בקריית ביאליק
ידיעת השפה הגרמנית הכרחית.
מגורים במקום
לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 7771 חיפה

לחברה מסחרית בחיפה
דרוש
מנהל חשבונות ראשי
רואה חשבון
נסיון של 5 שנים לפחות
טלפון מיום א' 662161 פנימי 307

אתה מחפש עתיד בשטח העיתונאות?
אם כן, אנחנו הכתובת בשבילך
"צפון 1" העיתון המוביל בגליל
רוצה שתצטרף אל צוות הכתבים שלו
[illegible]

קלא KLA
קלא חברה למכשור ישראלי
למפעל עתיר ידע במגדל העמק
דרושה
מזכירת מפעל
לעבודת מזכירות כללית,
ארגון משרדי ואדמיניסטרציה.
כישורים הכרחיים:
אנגלית מושלמת (הדפסה ודבור)
נסיון קודם בתפקיד דומה.
● התפקיד מאפשר התקדמות לבעלת יוזמה ורמה מקצועית מתאימה.
● 5 ימי עבודה בשבוע.
בכתב: ק.ל.א. ת.ד. 143 מגדל העמק, 10500
טלפון 06-547758

תלם בע"מ
שרותי כוח אדם
דרושים/ות לנו:
● בדרחיפות מהנדס ויצור, רצוי רקע בטקסטיל למשרה מידית לעבודה קבועה
● בעל נסיון בעבודה, לעבודה בחברה גדולה
● חשמלאי מוסמך בעל תעודה נסיון בלוחות פיקוד ובקרה, עבודה במשמרות מיידי
● פקידה פתבנית בעלת רקע בהנה"ח נסיון בהכנת ספר קופה חשבוניות לעבודה קבועה
● דרושה בדחיפות קופאיות בעלת נסיון בעבודה בסופרמרקט סימפטית ורצינית לעבודה מיידית וקבועה
● קלדנית עב/אנ רצוי ידע בהנה"ח, הכנת כרטיסיות, לקביעות למתאימה תנאים טובים
● אם אתה רציני בעל כושר שכנוע נסיון במכירות בענף המזון, ואתה בעל רכב התקשר אלינו
● מסגר / רתך אוניברסלי למשרה מיידית לעבודה קבועה שכר הולם למתאים
● נהג משאית בעל רשיון ג' מעל 15 טון, רצוי נסיון בהפעלת מנוף + נסיון בעבודה.
● טכנאי מיזוג אוויר ידע בפיקוד + ידע במערכות מרכזיות
תלם מקצועיות לכל מקצוע
חיפה רח' הנביאים 28, טל. 04-662222 04-662270

לניהול מטבח פועלים
דרוש
קבלן להפעלת מטבח
למפעל באזור זכרון יעקב
מיועד ל־60 אוכלים בוקר וצהריים
הצעות יש לשלוח לת.ד. 4637 חיפה 31046

החברה הישראלית לעבוד נתונים בע"מ
לסניף החברה בחיפה
דרושים:
פקידי ביצוע
עם נסיון בעיבודי שכר במחשב
טלפון: 04-673316-7

דרוש:
סופרוויזר
לבטוח חיים
משכורת + אחוזים ורכב
למועמד המתאים.
מבוקשות פניות מבעלי נסיון במכירות
ובניהול סוכני מכירות בבטוח.
נא לפנות בכתב לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 2252 (מיקוד 31040) ולציין מספר טלפון.

לחברה מסחרית בחיפה
דרושה
מנהל חשבונות
מדופלם או סוג ד'
★ נסיון של מספר שנים בעבודה בהנהלת חשבונות ממוחשבת ובהפעלת מסוף.
★ ידע ונסיון בהכנת דוחות כספיים וניתוחם.
★ ידיעת השפה האנגלית יתרון
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ומשכורת מבוקשת לת.ד. 2333 חיפה
(בציון מס' טלפון להתקשרות)

SOS כח אדם
דרושים לנו:
● כלכלן לטיפול בנושא תקציב מאזור עכו / נהריה / כרמיאל
● מהנדס / הנדסאי תאימות אלקטרו מגנטיות למפעל עתיר ידע נסיון שנה.
● מהנדס מכונות נסיון בתחום טכנולוגיות חישול ועיבוד שבבי
● טכנולוג מזון ללא נסיון למפעל באזור נהריה.
● מנהל מפעל מהנדס מכונות / אלקטרוניקה נסיון בניהול אחזקה והקמת תשתית בתחום המתכת
● מהנדס תו"נ בוגר מדעי המחשב במגמת מערכות מידע ידע במיקרו מחשבים. לשלוח קורות חיים
● טכנאי / הנדסאי אלקטרוניקה הכרת מעגלים דיגטלים אנלוגים, יתרון לידע במיקרופרוססורים לאזור העמקים
● מהנדס / הנדסאי מכונות תכנון והכנת מוצרים לייצור עיבוד שבבי מאזור עכו / נהריה / כרמיאל.
● מהנדס בטיחות רצוי מהנדס כימיה / חשמל / מכונות בעל נסיון בנושאי בטיחות במפעל כימי
רח' קדיש לוז 3 קרית מוצקין טל: 04-752848, 762721, 754513
תעסוקה מקצועית ב SOS
משרדי החברה פתוחים ברציפות מ־08.00 עד 7.00 בערב

דרושה מזכירה
לשעות אחה"צ
הכישורים:
V כושר ארגון וניהול משרד
V יחסי אנוש
V נסיון בהדפסה במעבד תמלילים — יתרון.
V מוטיבציה גבוהה
העבודה בחיפה (נווה שאנן)
בימים: א'-ה' בין השעות 15.00 — 19.00, יום ו' מ־08.00 — 13.00
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 9243 חיפה עבור "מזכירה"

לבית אבות בחיפה
דרוש —
מנהל
תאור המשרה ודרישות התפקיד:
★ ניהול בית אבות למגוון שרותים סיעודיים והברתיים.
★ הנהגת צוות עובדים כולל הכולל צוות רפואי, מקצועי ועובדי שרותים
★ ניהול מערכת משקית מסועפת במסגרת תקציב מבוקרת.
★ ייצוג בפני מוסדות ממשלתיים וציבוריים
★ כישורים מוכחים ביחסי אנוש ויחסי ציבור
★ רצויה הכשרה בתחום עבודה סוציאלית ו/או סיעודית.
★ המשרה לאיוש מידי.
פניות יש להפנות בכתב יד לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 2254 (מיקוד 31040)

דרוש/ה
סוכן/סוכנת מכירות
לשיווק מוצר פרסומי בחיפה והצפון
-רצוי רכב
-עדיפות לבעלי נסיון
לפנות טל. 535374
להתקשר החל מיום א'

להברנו יהודה שרוני
ברכותינו לנשואיך עם בח"ל
רחל
אגודת העתונאים בתל־אביב

לאריה דולצ'ין
ברכות חמות
עם התמנותך
לנשיא בית התפוצות
בית התפוצות
מועצת המנהלים
ההנהלה והעובדים

שייט חופים לאיטליה יוון והאיים
7 ימים החל מ־ 235 $
10 ימים החל מ־ 365 $
הקיץ הפליגו עם מכוניתכם לאירופה-איטליה
זה כדאי! (300 $)
ים-אויר
שילוב טיסה והפלגה לכל יעד באירופה.
פרטים בכל משרדי הנסיעות
ואצל י. כספי בע"מ
חיפה - 04-674444, ת"א - 03-653749, ירושלים - 02-244266

חברה לפיתוח תעשיות (פרויקטים) בע"מ
INDUSTRIES DEVELOPMENT CORPORATION (PROJECTS) LTD.
עברנו למשרדים חדשים
רח' קרן היסוד 62, קרית - ביאליק
ת.ד. 456, מיקוד 27104
טלפונים: 04-706877, 04-708742-3-4
טלקס: 4715420 • פקס' 709330-4(972)

קופת חולים
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
המועצה הארצית של קופת־חולים
ישיבת המועצה הארצית
של קופת חולים תתקיים ביום ראשון ה' תמוז תשמ"ז, 5.7.87 בשעה 16.30, באולם הישיבות בבית ההנהלה המרכזית של קופת־חולים, רח' ארלוזורוב 101 ת"א.
סדר היום:
1. סיכום ואישור תקציב הפיתוח בקופת־חולים לשנת 87/88.
2. שירותי קופת־חולים באזורי הפיתוח.
דברי פתיחה: ד"ר א. פורת — מנהל האגף הרפואי.
תה' א. אבוטבול — יו"ר הועדה לאזורי הפיתוח.
3. שונות.
א. מטיל יו"ר המועצה הארצית.

לחברנו ח"כ שלמה עמר
הצדק יצא לאור.
לרגע לא חשבנו אחרת.
האמנו בצדקתך וההחלטה
רק חיזקה את אמונתנו בך
ובדרכך.
עלה והצלח!
התומכים בך ונאמנים לך לאורך כל הדרך.
תנועת מפנה
צפון

למר עמיעד ליפשיץ
חבר מועצת המנהלים של חברתנו
איחולים לבביים לרגל הבחרו
ליו"ר מועצת המשאיות
חיים עצמון, מנכ"ל
קונטרם בע"מ

مطابق للأصل

هكذا من الأصل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

לביה"ס העל־יסודי המקיף אורט ע"ש גולדווטר
דרוש
אילת
מנהל בית ספר
בעל נסיון במינהל חינוכי
בעל השכלה אקדמאית, רצוי בתחום הטכנולוגיה
★ דיור הולם יועמד לרשות המנהל ומשפחתו.
★ למועמד המתאים - תנאים מיוחדים.
נא לפנות למנהל הטכני־פדגוגית, אורט ישראל ת.ד. 16087 תל־אביב (61160)
עבור מנהל - אילת

למוסד ציבורי
דרושה
ארכיונית
מ־8.00–15.30
טל 03־288224
לשרית

לחברת אלקטרוניקה בבת־ים
דרושה
• מזכירת מפעל
עם ידע באנגלית/ עברית
הפעלת מחשב טלקס והדפסות
טל' 03־5512131, לפנות למאירה

המשטרה אתגר
דרושים
למחלקה לזיהוי פלילי
1. ראש מעבדת מסמכים:
כישורים נדרשים תואר שני, ידע בדפוס ו/או גרפיקה, יתרון לבעלי נסיון בבדיקת מסמכים וידיעת שפות
2. מומחה או מתלמד לזיהוי פורנסי של כלי נשק:
כישורים נדרשים תואר ראשון במדעי הטבע או הנדסה, הכרת סוגי נשק, ידע באנגלית טכנית, רצוי נסיון בעבודה עם מיקרוסקופ
3. צלמים
בעלי נסיון, עדיפות לבוגרי בית־ספר לצילום
4. למעבדת טביעות אצבע — בוגרי מדעי הטבע:
מקום השירות ירושלים
על המועמדים להיות בעלי בריאות תקינה, לאחר שרות צבאי, גיל עד 35
המעוניינים יפנו בכתב ויצרפו קורות חיים למען:
המחלקה לזיהוי פלילי, המטה הארצי, משטרת ישראל, ירושלים ליד עוזר ראש מד"פ
סודיות מובטחת

יש עבודה בחברת החשמל
לתחנת הכח רוטנברג באשקלון
דרושים/ות
הנדסאים/ות - טכנאים/ות חשמל
המעוניינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים אל מחי כ״א תפעול דרום רחוב החשמל 14, ת״א, ת.ד. 25, ת״א.

חברת החשמל לישראל בע"מ

דרושים
1. אדריכל/ית
2. הנדסאי/ת
נסיון 3 שנים
טל: 03־622539

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א־1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לע׳ בודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה אלא אם אופי או מהות של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה
העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

למלון 3 כוכבים בירושלים
דרוש
טבח/ית
סוג 3 עם ניסיון
לפנות החל מיום א' טלפונית:
02־717557 — כוכי

הר הדר ישוב קהילתי
דרוש
מפקח על הבניה הפרטית
בישוב לתקופה של 3 חודשים
עדיפות לטכנאי / הנדסאי בנין
רקע קודם בעבודה דומה - יתרון
היקף המשרה: מלאה
המעוניינים יפנו בכתב למשרדי הישוב
לפי הכתובת: הר הדר ד.נ. צפון יהודה 90970 טל: 02־344710
על הפניות להגיע למשרדי הישוב
לא יאוחר מיום 15.7.87

מוקד 99
מקבוצת "השמירה" בע"מ
החברה המובילה בתחום המיגון המתוחכם
דרושים/ות
מקדמי/ות מכירות
לחצי משרה, בשעות אחה"צ
★ תושבי גוש דן בלבד ★ כושר שכנוע ★ יכולת התמדה ★ יכולת חשיבה ועבודה עצמאית ★ גיל: 23-30.
- תמורה כספית הולמת להצלחה.
- הדרכה מקצועית.
- עבודה בצוות עם בעלי מקצוע מנוסים.
- הזדמנויות לקידום.
נא לפנות לטל. 03-706181/2 - לענת.

לחברתנו דרושה
מקבל/ת עסקים
• בעל/ת נסיון של 4 שנים לפחות בכל הענפים האלמנטריים.
• שליטה באנגלית
• כושר ניהול מרשים
• רצוי בוגר/ת המכון
נא לפנות בכתב תוך ציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 29182 ת״א מיקוד 61291
- סודיות מובטחת -
אריה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ
(מקבוצת כלל)

לעיתון "הארץ"
דרושים:
אנשי מכירות צעירים ומוכשרים
לאזור חיפה והצפון;
אזור הדרום (אשדוד דרומה)
לעבודת ריכוז של פעולות קידום מכירות באזורים הר"מ,
תוך הפעלת דיילי מכירה.
רכב - חובה.
למתאימים מוצע שכר בסיסי + עמלה.
להתקשר החל מהשעה 10.00
לטל. 03־5121337/9

לחב' גרלקן
יבואני מוצרי "שול"
דרוש/ה
איש/ה מכירות
דינמי/ת בעל/ת רכב
לעבודה באזור המרכז
הכישורים הדרושים:
• גיל 25־35
• 12 שנות לימוד + תעודת בגרות
• ידע באנגלית
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ומס' טלפון לת.ד. 2004 הרצליה 46120.

לחברה למרכזי תרבות וספורט (לנוער ולמבוגרים) בע"מ
דרוש יזם חברתי
לתפקיד
מנהל
למתנ"ס לוד
דרישות התפקיד:
●השכלה אקדמאית (ב.א. לפחות) ● תנתן עדיפות לבוגרי תכנית שורץ מוכח בארגון מינהלי וכלכלי בהיקף רחב ● יועדף נסיון במינהל חינוכי ובחינוך המשלים ● נכונות לעבודה בשעות לא שיגרתיות ● מגורים במקום תנאי הכרחי.
יש לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, שמות ממליצים ופרוט הנסיון אל עמי שדב, החברה למתנ"סים, גבעת בזינט ירושלים 91034.
על ההפניות, בציון המקום המבוקש, להגיע עד ל־7.7.87
ייענו מועמדים מתאימים בלבד.

רשות שדות התעופה בישראל
נמל התעופה בן־גוריון
דרושים בחורים/בחורות לתפקיד בטחוני מעניין בנמל התעופה בן־גוריון
העבודה מוצעת למשרה מלאה במשמרות מגוונות לחוזה מינימלי של שנה אפשרות העסקה גם במשרה חלקית. (לסטודנטים)
תנאי קבלה
★ לאחר שירות צבאי
★ 12 שנות לימוד לפחות
★ דוברי אנגלית ברמה טובה (הראיון יערך בשפה האנגלית)
★ מצב בריאותי תקין
★ מגורים באיזור גוש דן ־ חובה לתקופת החוזה
★ במסגרת העבודה תתאפשר יציאה לחו"ל מעת לעת על פי הצורך
★ למועמדים המתאימים יציעו תנאי שכר נאותים והטבות נוספות
למעוניינים בעלי הכישורים המתאימים, תתקיים ועדת קבלה במינהלת נמל התעופה בן־גוריון. בבנין משרד הבריאות (סמוך לאולם המכס), בתאריך 6.7.87 יום ב׳
הרשמת מועמדים תתקיים משעה 07:00 עד השעה 09:00
מספר המועמדים הינו מוגבל ומותנה בהחלטות הוועדה
על המועמדים להצטייד בתעודת זהות, פנקס מילואים, תעודת שחרור מצה"ל ושתי תמונו ת

איש מכירות
+ רכב
בענף חומרי בניין.
גיל 25־30
לעבודה משרדית + שטח
(17.00־15.00) 03־217615

למשרד פרסום קטן (עם ראש גדול)
דרוש
פרסומאי שותף
ראש שיווקי, בעל שאיפות,
יוזמתי ויכולת השקעה מינימלית. טל 03־381914

נציבות שירות המדינה
מודיעה על מכרז קיבוצי מק 5/87
למשרות מבקרי חשבונות באגף המכס ומע"מ
מקום העבודה:
אזור ירושלים: (משרה 1)
אזור ת"א והמרכז: ת"א יפו, גבעתיים (15 משרות), נתניה (2 משרות), פ"ת (2 משרות), רחובות (1 משרה)
באזור יו"ש בית אל: (1 משרה)
אזור הצפון: נצרת (1 משרה), עכו (2 משרות), טבריה (2 משרות), חדרה (2 משרות)
אזור ב"ש: (1 משרה)
המשרות הן בדרגות סדיט1 של הדירוג האחיד (בעלי השכלה אקדמאית ותואר ראשון) יודרגו בדרגות 7–4 מוח"ר לפי הכללים) כן משולמת תוספת שכר של 30% המהווה הטבת שכר לעובדי המסים.
תיאור עיקרי התפקיד:
עריכת ביקורת חשבונות בנושא תשלומי מסים, מע"מ, מ"ק וכו'.
בדיקת ספרי חשבונות של עוסקים ומפעלים.
עריכת בירורים עם עוסקים ומנהלי מפעלים על ממצאי הביקורת.
ניתוח מערכת חשבונות לשם גילוי השתמטות מתשלומי מסים.
תחקור עוסקים וביקורת שטח.
דרישות המשרה:
1. השכלה תיכונית מלאה 12 שנות לימוד
2. רצוי סוג 2 בהנהלת חשבונות. (למועמד שאינו בעל תעודה בהנה"ח תינתן הכשרה ע"י המשרד)
3. ידיעת שפות מהמדוברות בארץ
4. כושר לקיים מגע נאות עם קהל וכושר לנהל מו"מ
5. התפקיד מחייב לעבוד מעבר לשעות העבודה הרגילות
6. באזור יו"ש דרוש ידע בשפה הערבית קרוא וכתוב
הערות
א. המועמדים יידרשו לעמוד בבחינות בכתב ובע"פ (כולל הנה"ח לסוג 2) אשר יחלו מתאריך 9.8.87 הזמנות בציון המועד המדויק לבחינה תשלחנה בדואר.
ב. המועמדים שיבחרו ידרשו לעבור בהצלחה קורס ביקורת חשבונות בתנאי פנימייה לתקופה של כ־3 חודשים, ולאחר מכן תקופת התמחות וניסיון של 6 חודשים.
ג. מועמדים שיבחרו וישתתפו בקורס תשולם משכורת לפי דרגה טז אחיד בלבד וכן יתחייבו לשרת באגף המכס ומע"מ בהתאם להוראות התקשי"ר.
ד. מועמדים שיסיימו בהצלחה את הקורס תשולם להם משכורת לפי דרגה טז' אחיד וכן תוספת שכר של 30% מיום סיום הקורס.
ה. מועמד שיסיים בהצלחה את הקורס ואת תקופת ההתמחות והניסיון יעמוד בפני ועדת בוחנים בתום ההתמחות והניסיון ושאושר כמבקר חשבונות יוצב לעבודה באחד ממשרדי אגף המכס ומע"מ ויתקדם לפי מסלול הקידום של המשרה.
ו. המועמדים שיבחרו יועסקו עפ"י חוזה מיוחד עם אפשרות העברה למעמד קבע עפ"י הוראות התקשי"ר.
ז. הנהלת האגף ונציבות שירות המדינה שומרות לעצמן את הזכות להפסיק את השתתפותו בקורס של מועמד אשר לא ישיג את הרמה שתיקבע, או שלא ישתתף באופן סדיר בלימודים, או יתנהג שלא עפ"י כללי המשמעת.
ח. ועדת הבוחנים בתום הקורס רשאית להחליט על הארכת התמחות לתקופה של עד 6 חודשים נוספים.
ט. מועד משוער להתחלת הקורס חודש ינואר 88.
י. בהתאם לחוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א 1981 כל מקום במכרז זה שצויינו המלים מועמד או מועמדים הכוונה גם למועמדת או מועמדות.
את פרטי המכרז המלא והמחייב וכן טפסי בקשה ומידע נוסף ניתן להשיג באחת מלשכות של נציבות שירות המדינה כדלקמן:
באזור ת"א יפו – הקריה רח' קלמן מגן 10 ת"א
באזור ירושלים – הקריה רח' קפלן 3 ירושלים
באזור הצפון – רח' חסן שוקרי 10 בית הממשלה חיפה
באזור באר־שבע – בנין לשכת הבריאות המחוזית שכונה ד' רח' שמעון הצדיק ב"ש
בקשות למילוי המשרה יש להגיש בצירוף מסמכים המעידים על השכלה וניסיון כנדרש, לאחת הלשכות הנ"ל.
המועד האחרון להגשת הבקשות כב' תמוז תשמ"ז (19.7.87)

החבר
המרכז הגדול לכוח אדם מקצועי
מיסודה של חבר המתדנחים
רח' ינאי 6 י־ם 02־225154
את רצינית?!
יודעת לתדפיס?
משכורת גבוהה מחכה לך הקיץ
היכנסי אלינו בהקדם
חבר תמיד לשרותך
לא לתיכונסטיות

דרושה
ביצועיסטית
רצוי קצת ארטיסטית
עם ידיים זריזות ונסיון בעבודה כזאת
טלפני: 02־667364, 02־637663
לסטודיו אות

למשרד בירושלים
דרושה מזכירת אחר־הצהרים
★ בעלת נסיון ויכולת עבודה עצמאית
★ שליטה מלאה בעברית ואנגלית
★ יכולת הדפסה בעברית ואנגלית
★ ידיעת קצרנות ־ יתרון
★ הכרת עבודה עם מחשב
נא לפנות בצרוף קורות חיים
בכתב ־ יד והמלצות לת.ד. 4630 ירושלים

למכירה בקרית מלאכי
חנות איטליז
במרכז המסחרי אחרי קולנוע בידור
★ 2 מקררים להקפאה
★ 1 מקרר ויטרינה לבשר טרי 3 מ'
★ משקל אלקטרוני מסוג מעולה
★ קופה רושמת
★ משקל מאזניים
★ משקל לקרטונים
★ מכונת טחינה 3 פאזות
★ משור תוצרת חוץ 3 פאזות
★ ציוד נלווה לאיטליז
המעוניינים יפנו למר מסעוד לב
טל' 055־92392

הקרן לירושלים
דרוש/ה
מנהל כוח אדם
היקף המשרה 50%
נדרש נסיון קודם בניהול כ"א.
קיימת אפשרות להרחבת היקף המשרה לתחומים נוספים בהתאם לכישורי המועמד.
המעוניינים יפנו בהקדם, לא יאוחר מ־10.7.87 אל יחידת המנגנון ת.ד. 1312 ירושלים

דרוש מושבניק
לתפקיד
מנהל עבודה במשק חממות פרחים.
תנאים טובים.
051־26603 בערב.

לבנק ישראל
בירושלים
דרושה מזכירה
בעלת יכולת הדפסה טובה בעברית ובאנגלית
ההעסקה תהיה עפ"י חוזה
המעוניינות יפנו בצרוף קיצור תולדות חיים בכתב אל היחידה לניהול כח אדם, בנק ישראל ת.ד. 780, קרית בן־גוריון ירושלים עד ליום 13.7.87

חברת קו צינור הנפט אילת אשקלון בע"מ
לנמל הנפט באשקלון
דרוש
צ ו ל ל
דרישות התפקיד:
* יוצאי יחידת הצלילה של חיל־הים או לחילופין בעל הכשרה בצלילה מקצועית מסחרית
* גיל עד 25 שנים
* המועמד יתגורר באשקלון והחברה תשתתף בדיור בתקופת הניסיון
לקביעת ראיון נא להתקשר בטל 051־35591, 051־35954 למר בלוה שמואל בין השעות 8.00־10.00 בבוקר

לעיתון
כאן דרום
דרוש/ה
גרפיקאי/ת
עם נסיון
להתקשר: 055־61144 ליורי או מיכל

ישיבת אחוזת יעקב
קרית־הנוער גן יבנה ת.ד. 31
דרושים
* מורה לעברית/לשון
* מורה למתמטיקה
* מדריך מקצועי למכניקה
* מורה למקצועות טכניים במכניקה
* מדריך חברתי (מגורים במקום)
* אם בית
בדבר פרטים נא לפנות לטלפונים:
055־74328, 055־74414
או לת.ד. 31 גן יבנה

למוסד ציבורי בחיפה
דרושה מזכירה
בעלת כושר ארגון, נסיון בהפעלת משרד רצוי בעלת רכב
נא לפנות בכתב
בצירוף קורות חיים לת.ד. 33010
תל־אביב 61330, "עבור מזכירה"

יצהר תעשיות (2000) בע"מ
למפעלינו באשדוד
ד ר ו ש
פקיד
עוזר למנהל כח אדם
המשרה כוללת סיוע וטיפול שוטף בנושא כח אדם והכנת משכורות רצוי נסיון בהנהלת חשבונות והפעלת מחשב I.B.M. P.C
המתאימים יפנו למחלקת כח־אדם טל: 055־57667/9 או 055־52889
או בכתב יד לת.ד. 3093
אשדוד 77130
בצרוף קורות חיים ונסיון קודם בעבודה
— סודיות מובטחת —

לכל־בו אשקלון
של המשביר לצרכן
דרושה
ק ו פ א י ת
לראיון נא לפנות למשרדי הכל־בו
רח' הרצל 27 אשקלון
טל' 051־22355, 051־26966

כיתן
השלכת כיתן בע"מ
למתפרת התישלובת
בכפר ירכא (ליד עכו)
דרוש:
מכונאי למכונות תפירה
בעל ניסיון של מספר שנים בתחום זה.
נא לפנות בכתב יד למר אריה וגשאל
ת.ד. 2147 תל־אביב מיקוד 61020

למכון מחקר בירושלים
דרושה
מזכירה עברית אנגלית
+ הדפסה בשתי השפות
טל 02־661231 – וויאן

RS שרותי כח אדם
השרות המומלץ 1987
לאו.אר.אס. רחובות
דרושים:
למחלקה הטכנית:
★ מסגר
— עם נסיון + קריאת שרטוט לעבודה מגוונת.
— תנאי שכר טובים.
★ כרסם קונבנציונלי
— לעבודה קבועה ביבנה.
★ חרט
— עם נסיון בעיבוד שבבי
— תנאי שכר מצויינים
★ פקיד טכני
— בעל רקע טכני
— שפת אם אנגלית
★ מפעיל מכונות
— עבודה מעניינת עם תנאי שכר טובים
★ מסגר מכונות
— עבודה מגוונת
+ הסעות
+ ארוחות לעבודה קבועה
★ הנדסאי/טכנאי מכונות
— נסיון בתכנון מכני
+ קריאת שרטוט
— תנאי שכר טובים
★ הנדסאי חשמל
— עם ידע באלקטרוניקה
— נסיון עבודה עצמאי
— תנאי שכר מיוחדים.
★ טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה
— לבדיקות סופיות
— תנאי שכר טובים
★ הנדסאי מכונות/בטיחות/תעשיה וניהול
— נסיון רב בתפקיד ניהולי
★ עובדי יצור
— חובשי כיפה לחודשי הקיץ
★ עובדי יצור
— לעבודה קבועה
— הסעות + ארוחות
למחלקה המשרדית
★ מזכירה עברית/אנגלית
— לעבודה מגוונת
— תנאי שכר טובים
★ עוזרת למזכירת מפעל
— הדפסה עברית+ידיעת השפה האנגלית לעבודה מעניינת
— עם תנאי שכר מצויינים.
★ עובדת רווחה
— עם ניסיון בעבודה סוציאלית
— תנאי שכר טובים.
★ מזכירה אנגלית
— ניסוח+טלקס לעבודה קבועה
★ פקידת יצוא
— עם ניסיון לעבודה קבועה
★ עובדת יצור
— עבודה נוחה בנס־ציונה
★ כח עזר+מבשלת
— לעבודה קבועה.
★ מלחימה/מחווטת
— ניסיון על ה- » «
— תנאי שכר מצוינים.
בדבר פרטים נא לפנות לאו.אר.אס
רחובות הרצל 187 קומה ב' טל. 08-450-630
משרדינו פתוחים רצוף משעה 8.00-19.00
יום ו' 8.00-13.00

לסניף מכירות של מפעל תעשייתי בירושלים
דרושה
פקידת הנהלת חשבונות
הכישורים הדרושים:
* 12 שנות לימוד
* ידע בהנהלת חשבונות סוג 2
* ניסיון בעבודה עם מחשב
* ידיעת השפה העברית כולל הדפסה
המעוניינות מתבקשות לפנות לת.ד. 1416 חיפה, בצירוף קורות חיים וממליצים.
מודעה זו מתייחסת לשני המינים

לגולדפורסט בע"מ
דרוש
מכונאי / מהנדס מכונות
עם ניסיון בתעשיית מזון
ידיעת השפה האנגלית חובה
לפנות למימי בגולדפורסט
טלפון: 055־87377

מדריך הארץ

יום שישי

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר באמצעות מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-81333
רחובות 08-451333
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' 8.00־20.00
בימי ו' 8.00־15.00
טלפונים: 03-433300
"שקמ" – שירות רפואי לקט שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 19–24 טל' 03-7549111 "שקמ" קוד מנוי 222
שח"ק – שירות רפואי נייד ירושלים (24 שעות ביממה) כולל רפואת שיניים
מוקד יום – 660585, 02-669531
מוקד לילה, שבת וחג – 236191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל אביב, מוקד יום – 218820, 218896
מוקד לילה – 631011 מנוי 3752 ולה־שאיר הודעה לרופא תורן מכון בל"ר מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
בר כוכבא 49 טל' 03-284649 פתוחה בימים א'–ה' בין 21.00 עד 23.00, ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00, שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל': 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד
מרכז סיוע לקרבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819,
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-660111
קשב לבית –
שרות מיניים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575
1500 איתורית 7549111
ער"ן – עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
חיפה 04-672222/3
תל־אביב 03-5461111
ילדים ונוער 261113
חיפה 04-672222/3
נתניה 35316
באר־שבע 057-48111
מרכז רפואי באר יעקב 03-223958
מרכז מידע למכורי לחץ מטעם "המגלים"
א ו־ה 13.00־11.00
ב ו־ד 18.00־16.00
רח' מאפו 13 תל־אביב
הורדות רופאים וחשמל"ם – ד"ר וד"ר סנו דני ועידית קסוביץ 3 ת"א 450245

אגם לשירות אתם – חברה פרטית לשירות הציבור בנושא דן 24 שעות ביממה
טל' 03-5461727/8

תורנות בתי חולים

תל אביב
חוקה – (ילדים,פנימית)
איכילוב – (כירורגית)
ירושלים
הדסה ע"כ – (ילדים, פנימית)
שערי צדק – (כירורגית, אורטופדית, עיניים)
בקור חולים – (א.א.ג)
הדסה הר"צ – (נשים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
שדר נוקס 27 441449
בריאות המלך ג'ורג' 28 288731
ירושלים
אברמוביץ המלך ג'ורג' 22 224972
חיפה
קרית אליעזר כבר מארחרוף 6 511707
חולון
אמונה סוקולוב 4 5058197
בת ים
מור הבימה רייך 20 583360
רמת־גן
יהלום קריניצי 63 721968
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
נתניה
קרניאל ג. מסחרי ק. נורדאו 51774
הקריות
הרמן מסמת מוריעין ק. מוצקין 715136
רחובות
מאוחדת בנימין 23 457991
חדרה
יפה הנשיא 66 322122
מרכז מידע וייעוץ לנפגעים ע"י צוות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות – אמצעי מניעה.
תל־אביב: ימים ב' ג' ד' – 16.00־19.00
יום ו' שעות 8.30–11.00
רמב"ם 9 , טל' 5101511/2
חיפה: ימים א', ד' – 16.00־19.00
רח' הספורט 14 טל. 81520

יום שבת

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים:
מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר באמצעות מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-81333
נהריה 923535
רחובות 08-451333
בת ים 585555
חולון 805133
לוד־רמלה 08-221022
מוקד מידע רפואי בקופ"ת הכללית:
בימים א'־ה' 8.00־20.00
בימי ו' 8.00־15.00
טלפונים: 03-433300

שח"ק – שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה) כולל רופאי שיניים
מוקד יום 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג – 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון בל"ר
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב, בר כוכבא 49 טל: 03-284649
פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00
ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל': 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00־24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד
מרכז סיוע לקרבנות אונס – 24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819,
ירושלים – 245554
חיפה – טל' 04-660111
ער"ן – עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 04-672222/3
נתניה 35316
באר־שבע 057-48111

תורנות בתי־חולים

תל אביב
חוקה – (ילדים)
איכילוב – (פנימית, כירורגית)
ירושלים
שערי צדק – (ילדים, נשים, כירורגית, אורטופדית, עיניים)
בקור חולים – (פנימית, א.א.ג)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
נבה ישראל נבה ישראל 11 226543
מעיין חיים סני צהלון שד' ירושלים 98
יפו 822986
מוצ"ש, מעיין חיים
מוצ"ש, שדר המלך ג'ורג' 54 280644
ירושלים
מרפאות רוממה הכ"צ 28 523191
מוצ"ש, בקור חולים שטראוס 5 225141
חיפה
מור המגינים 97 524113
חולון
תקוה כבר סמוחה 824428
בת ים
בלפור בלפור 90 583448
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
רמת גן
המגן ביאליק 30 723674
נתניה
תרופה הרצל 2 28636
הקריות
הרמן מסמת מוריעין ק. מוצקין 715136
רחובות
הנשיא הנשיא הראשון 461342
חדרה
יפה הנשיא 66 322122

מרכזי מידע – אגד

02-304304 03-432777 04-549121

הסנה מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

זמן הדלקת הנרות

	ש"ש	מוצ"ש
ירושלים	7.11	8.32
תל אביב	7.28	8.34
חיפה	7.25	8.35
באר־שבע	7.25	8.23

בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי – ילדים הורגים לאלוהים שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.30
אסתר – נשק קטלני שישי 10.00 12.15, מוצ"ש 7.30 9.45
בית לסין – הבובאה שישי 2.30, 11.30 מוצ"ש 11.15
בן־יהודה – פייבל והחלום האמריקאי
שישי 10.00 – 12.00, שבת 11.00 בבוקר, מוצ"ש 7.15 9.30
גורדון – זהב רטוב 8 – 10.00
גיון – משהו פראי שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.40
מלחמה ואהבה
מוצ"ש 5.00, אודיסאה בחלל מוצ"ש 12.00
גת – בלוז לחופש הגדול שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.45
דקל – קרוקודיל דנדי שישי 10.00, מוצ"ש 7.15, 9.30
דיזינגוף 1 – פושע מובטל וילדה קטנה 7.30 9.50
דיזינגוף 2 – שיחות אישיים 7.30, 9.50
דיזינגוף 3 – שיחות מלוכלכות 7.30, 9.50
דרייב אין – המובטל בטיטו שישי 10.00, מוצ"ש 8.00 10.00
סקס שישי 12.15, מוצ"ש 12.00
הוד – המובטל בטיטו שישי 10.00 – 12.00, מוצ"ש 7.30, 9.40
הקולנוע – בית ציוני אמריקה – נשיקה אדומה שישי 10.00, 12.00 מוצ"ש 7.30, 9.30 שיער מוצ"ש 11.30
סינמה 1 – אסקימו לימון 7 – אהבה צעירה שישי 10.00 12.00 מוצ"ש 7.30 9.40
סינמה 2 – מעבר לשיא שישי 10 – 12
מוצ"ש 7.30 9.40
פאר – לא שם זין שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.30
פריז – הזעקה שישי 2.30
למות בעד התשוקה שישי 4.30
בטי בלו שישי 10 – 12
מוצ"ש 7.00, 9.30, הקרנבל הגדול שישי 2.30, גבעת הטדשים שבת 11.00, צ'ייקובסקי שבת 15.00
ארץ אחרת שבת 15.00
שכרון חושים שבת 17.00
בולשיט מוצ"ש 11.30
שכרון חושים מוצ"ש 01.45
תכלת – החנות מעבר לפינה. 7.45 9.50
לב 1 – לוי ומלית שישי 11.30 13.30, 22.00 מוצ"ש 7.40,
לב 2 – נרדפי החוק שישי 9.30 11.30, 13.30 22.00 מוצ"ש 7.40 9.50
לב 3 – לוחמי הרוח שישי 11.30 מלו שישי 13.30, מוצ"ש 7.40, חליפת ערב שישי 10.00 מוצ"ש 7.40, 9.50
לב 4 – בקצב השעון שישי 11.30 1.30 10.00 מוצ"ש 7.40 9.50
מוזיאון – מותו של סוכן 4.30 – 7, 9.30 מסע הקסם המסתורי 9.00
לימור – סדון וקדרת הקסמים 11.00 בבוקר, פלאטון מוצ"ש 7.15 9.30
שעון של לילה מוצ"ש 12.00 חצות
חן:
חן 1 – בי"ס למשמר אזרחי שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.55, 9.55, הרפתקאותיו של סופר בלש שבת 11.00 בבוקר
חן 2 – חנות קטנה ומטריפה שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.45, 9.50, מוט מכוכב אחר שבת 11.00 בבוקר
חן 3 – אני והחברה שישי 10.00, 12.20, מוצ"ש 7.50, 9.50, דובי־כפת לו שבת 11.00 בבוקר
חן 4 – סיפור מהחיים שישי 9.50, מוצ"ש 7.45 אנשי הפת שישי 12.15, מוצ"ש 9.55, תינוק מזור במשפחה שבת 11.00 בבוקר
חן 5 – אל תקרא לי לבן שישי 10.00, 12.20, מוצ"ש 7.45, 9.55 במבי שבת 11.00 בבוקר
הזונה הישראלית – כלבת הים המוזהבת שבת 10.30, 4.30
סינמטק ישראלי – הלוידי משנואי + הכל נכון מוצ"ש 8.00, 2001 אודיסאה בחלל 9.45
צפון (המחודש) – שם הורד 7.00, 9.50

שחף – ימי הרדיו שישי 10.00, 12.00, מוצ"ש 7.15, 9.30
תל אביב – אסקימו לימון 7 – אהבה צעירה שישי 10.00, 12.00, מוצ"ש 7.30, 9.40
תמוז ר"א – שלום לך אהובתי שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.40, בנות מוצ"ש 5.00, סודי ביותר מוצ"ש 12.00

ירושלים

אדיסון – אסקימו לימון 7 – אהבה צעירה 9.30
אור־גיל – קטיפה כחולה 9.15
אור 1 – לוי וגלית 9.15
אור 2 – נרדפי החוק 9.15
אור 3 – בטי בלו 9.15
אור 4 – משהו פראי 9.15
אור 5 – ללא רחמים 9.15
אורנע – נשק קטלני 9.15
בית אגרון – ירח של נייר שישי 2.30, מוצ"ש 6.30, מונה ליזה שישי 4.30, מוצ"ש 8.30, פינק פלויד – החומה שישי 9.45, ילדה יפה שישי 11.45, נילס אולגרסון – מוצ"ש 5.00, מוטי פייסון – צעצוע הזקן 10.15, סרט משמש מוצ"ש 12.00 חצות
תיאטרון ירושלים – מלון שישי 2.30, מוצ"ש 9.15
סינמטק 1 – הנרקיס השחור 7.15, תחת שמש השטן 9.30
סינמטק 2 – מים/מגע מוצ"ש 7.00, סרג'נט פפר מוצ"ש 10.00
עדן – המובטל בטיטו 9.30
סמדר – קריאת העורב 9.15
כפיר – שם הורד 9.30
הבירה – סגור לרגל שיפוצים
מיטשל – לא שם זין 9.30

רמת־גן גבעתיים

אואזיס – נשק קטלני שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.45
אורדע – המובטל בטיטו שישי 10.00, מוצ"ש 7.15, 9.30
ארמון – בי"ס למשמר אזרחי שישי 10.00, מוצ"ש 7.45, 9.45
הדר – אסקימו לימון 7 – אהבה צעירהשישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.40
לילי – לא שם זין שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.30
שביט – ילדים הורגים לאלהים 7.15, 9.30
רב־גן
רב גן 1 – ימי הרדיו שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.45, הרפתקאותיו של סופר בלש שבת 11.00 בבוקר
רב גן 2 – משהו פראי שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.45, מוט מכוכב אחר שבת 11.00 בבוקר
רב גן 3 – אני והחברה שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.45, דובי־כפת לי שבת 11.00 בבוקר
רב גן 4 – קרוקודיל דנדי שישי 10.00, 12.00, מוצ"ש 7.30, 9.45, פיבל והחלום האמריקאי שבת 11.00 בבוקר

חולון

ארמון – לא שם זין שישי 10.00, מוצ"ש 8.00, 9.45, ודסטוק מוצ"ש 11.30
שבזי – אסקימו לימון 7 – אהבה צעירהשישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.40
רינה – המובטל בטיטו 7.30 9.30
מגדל – חנות קטנה ומטריפה שישי 10.00, מוצ"ש 7.30 9.30

כפר סבא

חן – פושע מובטל וילדה קטנה 7.45, 9.30
עמל – ילדים הורגים לאלהים 7.45, 10.00
בית ברל – אהבות משונות שישי 3.00, יהושע יהושע שישי 10.00, 12.00

בת־ים

אורנים – המובטל בטיטו 7.30, 9.30
עצמאות – אסקימו לימון 7 – אהבת צעירהשישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.40

קרית אונו

מרכז קהילתי – ג'ק פלאש המקפץ שישי 10.00 שבת 11.00

חיפה והסביבה

אורה – פושע מובטל וילדה קטנה 7.00, 9.15
אורלי – שם הורד 7.00, 9.30
אמפיתיאטרון – מעבר לשיא 7.00, 9.15
חן – בי"ס למשמר אזרחי 7.00, 9.15
רון – הבדרנים שישי 10.00, מוצ"ש 7.00 9.30
קרן אור המחודש – לא שם זין מוצ"ש 7.15, 9.15, אקו מארק שישי 2.30, פינק פלויד בפומפי מוצ"ש 11.30
רב גת 1 – בלוז לחופש הגדול שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.15
רב גת 2 – חנות קטנה ומטריפה שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.15
שביט – לא שם זין 7.00, 9.00
פאר – נשק קטלני שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.15
ארמון – סגור

הקריות (חיפה)

אורות – ילדים הורגים לאלהים 7.15, 9.30
בית העם – מועדון ההפתעות שישי 10.00, לא שם זין מוצ"ש 7.30, 9.30
היובל – אהבה צעירה – אסקימו לימון 7 שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.15
סביון – נשק קטלני 7.30, 9.30
ספיר – קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30
ניצן – לא שם זין 6.30, 8.30

טבריה

יד שפירית – ילדים הורגים לאלהים 9.30
מפתחה,1

בית שאן

מתנס – להתחתן שנית 9.15
מפתחה,1

הרצליה

דוד – המובטל בטיטו 7.15, 9.30
היכל – אסקימו לימון 7 – אהבה צעירה 7.15, 9.30
מלון דניאל – פושע מובטל וילדה קטנה 7.15, 9.30 נער הזהב
תפארת – קרוקודיל דנדי 7.30, 9.30
מועדון קולנוע – דן אבדיה – הסי־פור שלא נגמר שישי 3.30, 5.00, נער הזהב מוצ"ש 9.30

חדרה

חדרה – קרוקודיל דנדי 7.15, 9.15
חוף – המובטל בטיטו 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב – מלקולם שישי 9.30, מוצ"ש 7.00, בעקבות הכוך שישי 11.45, מוצ"ש 9.30, בעקבות הזהב הקסומה שבת 11.00 בבוקר, פינק פלויד – החומה מוצ"ש 11.45

נתניה

סטודיו – בלוז לחופש הגדול 6.00, 8.00, 10.00
שרון – תעלולי שהוד הזקן שישי 11.00 בבוקר, נשק קטלני מוצ"ש 8.00, 10.00

נס ציונה

מופת – שפוט מהיר שבת 11.00 בבוקר, מוצ"ש 7.00, 9.15

רחובות

בית העם – צבע הכסף 8.30
הדר – בלוז לחופש הגדול 8.00, 10.00
חן – אסקימו לימון 7 – אהבה צעירה 8.00, 10.00

פתח תקוה

היכל 1 – אסקימו לימון 7 – אהבה צעירה שישי 10.00, מוצ"ש 7.15, 9.30
היכל 2 – המובטל בטיטו שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.40
היכל 3 – ימי הרדיו שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.40

עכו

אודיטוריום – לא שם זין 7.30, 9.30

לחברת תקשורת בין הגדולות בארץ
ד ר ו ש ו ת
מ ק ד מ ו ת   מ כ י ר ה
באמצעות הטלפון
לאזור תל־אביב והסביבה
כישורים מועדפים:
* יוצאות צבא ובוגרות תיכון
* בעלות כושר שכנוע
* סבלנות, חריצות ומוטיבציה
יום עבודה ארוך 7:30־16:45, 5 ימים בשבוע
אין צורך בניסיון קודם
המתאימות תקבלנה הכשרה
ברמה מקצועית גבוהה
המעוניינות תפנינה טלפונית אל: חברת שלף יועצים טל' 03-343511. בין השעות 08.00־13.00.
רק מועמדות מתאימות תענינה
סודיות מובטחת

סיטק
גיתם מערכות תדמית בע"מ
דרוש/ה

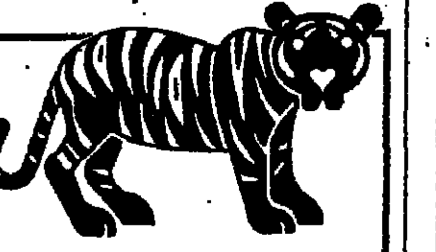

תקציבאי/ת
עם נסיון עשיר ומגוון הכולל טיפול בלקוחות גדולים במשרד פרסום ו/או נסיון בתפקיד שיווקי בכיר בחברה מסחרית – תעשייתית.
נתוני השכלה מתאימים – הכרחיים.
מועמדים יפנו בכתב־יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 33263 ת"א.
יש לציין על המעטפה "עבור תקציבאי/ת".
— סודיות מובטחת —

תדיראן
חטיבת הקשר
עובדות ייצור בתחום האלקטרוניקה:
מלחימות ומרכיביות
★ עדיפות לבעלות ניסיון
★ הכשרה – לחסרות ניסיון
★ מקום העבודה – חולון.
★ תנאים סוציאליים.
★ תנאי עבודה וסביבה טובים, כולל ארוחות.
★ הסעות מאורגנות ע"י המפעל
נא לפנות לתדיראן/ חטיבת הקשר, רח' השופטים 26 חולון
טל: 03-5574433 לפנות לזהבה.
03-5574304 לפנות לנחמה
המשרות מיועדות לגברים ונשים

לחברה תעשייתית גדולה
דרוש/ה
הנדסאי/ת טכנאי/ת
תעשייה וניהול
* בעל/ת רקע ונסיון בתעשיה
* בקיא/ה בשימוש במחשב.וב-PC
* בעל/ת יוזמה ויכולת להשתלב בעבודת צוות
* מגורים באיזור אשקלון והסביבה
* ינתן סיוע למעתיקים מקום מגוריהם
נא לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים, לת.ד. 2651 תל-אביב 61026, בציון המשרה המבוקשת.

המועצה המקומית מעלה אדומים
ד ר ו ש ה
מזכירה
לשרות הפסכולוגי
כשורים: השכלה תיכונית, נסיון קודם במזכירות והדפסה, יחסי אנוש מעולים, כושר ארגון והבעה.
המעוניינים יפנו עד יום 10.7.87 למזכיר/ל המועצה טל: 02-351923/6/7

תוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א־1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לע־בודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

רכזים לפעילות החברה
א. בראשון לציון (מישרה מלאה)
ב. בלוד (מישרה חלקית)
רקע בנושאי טבע וידיעת הארץ.
כושר ארגון, ניסיון בהדרכה.
יכולת עבודה עם קהל
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בפירוט קורות חיים וניסיון בעבודה למחלקת כ"א רח' השפלה 4, ת"א 66183, עבור – רכזים

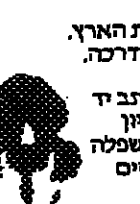

החברה להגנת הטבע

לחברת מקורות באשקלון
דרושה
מזכירת הנהלה
בכירה ומנוסה
למשך כשנה
בדבר פרטים נא לפנות:
לחנה טל' 051-34721

למפעל בבני־ברק
דרוש
בוגר ביה"ס מקצועי
* אחרי צבא
בעל רקע טכני
לעבודה קבועה
בתנאים טובים
03-735813 בערב
לא בשבת

יש עבודה בחברת החשמל
למחוז ירושלים
דרוש/ה
עובד/ת סוציאלי/ת
הכישורים הדרושים:
★ בוגר/ת ביה"ס אקדמאי לעבודה סוציאלית
★ בעל/ת תפיסה כוללנית: קהילתית-ארגונית.
★ נסיון של מספר שנים במסגרות מקצועיות.
★ מקום מגורים ירושלים.
המעונינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים, מסמכים והמלצות מקצועיים המעידים על נסיון קודם אל מחלקת כ"א מחוז ירושלים ת.ד. 185 ירושלים.

חברת החשמל לישראל בע"מ

בראשל"צ
לעיתון **עבים**
לעיתון ערים
דרושה
רכזת למחלקת מודעות
לפרטים 03-993424 ליעל

למשביר לצרכן
דרוש בת"א
עובד תחזוקה בכיר לתפקיד ראש צוות
כישורים:
נמרץ ואחראי. בעל ניסיון מקצועי נרחב בתחומי התחזוקה, רשיון חשמלאי, יכולת ארגונית לניהול צוות
נא לפנות לאגף כ"א טל' 03-899641

לחברה ותיקה לעיבוד נתונים
דרוש
מנהל יחידת שיווק תוכנה למיקרו־מחשבים
נדרש ניסיון מקביל בתחום דומה
רצוי ידע בביטוח אלמנטרי
לפנות לת.ד. 1334 ת"א 61013
עבור "א' 0289"

לעיתון "הארץ"
ד ר ו ש ו ת
דיילות מכירה לאזור ת"א וגוש דן
★ שעות עבודה גמישות
★ 3־4 פעמים בשבוע
★ תעריף לשעה + עמלה
להתקשר
03-5121340

דרושים
מ ו ר י ם
לתיכון העירוני
למקצועות המזכירות ל־10 ש"ש
בדבר פרטים נא לפנות למנהל ביה"ס טלפון: 543359, 052-542936
או לרכזת המגמה, הגב' ברכה יהושע – טלפון: 052-556003
לתיכון המקיף
– לחינוך גופני (מרכז מקצוע)
– לפיזיקה – מתמטיקה
– לפסיכולוגיה – משרה חלקית
– לבורנטית – פיזיקה, כימיה וביולוגיה
מורה לפסיכולוגיה – משרה חלקית
בדבר פרטים נא לפנות למנהל ביה"ס – טלפון: 541055, 052-542529

מכרז
לחברה לפיתוח גוש עציון
דרוש
קצין בטיחות לתעבורה
תאור התפקיד:
אחריות על צי הרכב של החברה לפיתוח עזרה למנהל מח' התחבורה
דרישות התפקיד:
תעודת קצין בטיחות מוסמך של משרד התחבורה
רישיון לנהיגת אוטובוס
ניסיון קודם בעבודה
שכר:
בהתאם לכישורים
המעוניינים יפנו טלפונית אל יוסי ימיני או גבי רוזנפלד בחברה לפיתוח, עד יום שישי רג תמוז (10.7.87) בטלפון 02-931387/8

לחברת אחים דוכמן (שומרון) בע"מ
חברה קבלנית לכבישים ועבודות ציבוריות
רחוב האורנים פרדס חנה
דרושים
1. מהנדסי ביצוע
בעלי ניסיון מוכח של 5 שנים לפחות בעבודות כבישים
2. טכנאי מעבדה
לבדיקת חומרי מחצבה בעל ניסיון מוכח של 5 שנים לפחות בתחום זה.
3. טכנאי חשמל
בעל רישיון לביצוע עבודות חשמל במתח גבוה
המעוניינים העונים על הדרישות הנ"ל יפנו בכתב לת"ד 350 פרדס־חנה לקביעת ראיון

Bordeaux
לבורדו תעשיות טכסטיל
לא סתם מזכירה
אם את מחפשת עבודה לא שגרתית. סיפוק במסגרת צוות צעיר ודינמי ואת:
★ דינמית
★ עצמאית בעבודה
★ בעלת יכולת ניהול
★ יודעת אנגלית
★ השכלה תיכונית לפחות
אותך אנחנו מחפשים
5 ימי עבודה בשבוע
02-534283/4

דרושים
* מורה לחשמל
* מורה לספרות
לכיתות ט'–י"ב לביה"ס המקיף "שלאון" בקרית־גת.
פרטים בטל:
051-888667, 051-882366

אותגר חינוכי חדשני להכרת ירושלים
דרושים
1. רכז/ת בכיר/ה
בידיעת ירושלים, במשרה מלאה. בעל/ת יוזמה, ניסיון ותכונות לחדשנות
2. בנות שירות לאומי
להדרכה בירושלים בתשמ"ח, עדיפות לירושלמיות, התחייבות לשנתיים.
לפרטים: מאיר כהן, מוזיא"ס הרובע היהודי 02-283777, 02-280024

למלון השרון בהרצליה
ד ר ו ש י ם
לעבודה מעניינת וקבועה במלון המתחדש
* למטבחים
טבחים טובים ומקצועיים
* למסעדות
מלצרים/ות
* למחלקת מזון ומשקאות
מבקר מזון ומשקאות
* למשק בית
מפקחות קומה, חדרניות
* למחלקת אחזקה
פקיד/ה, עוזר מכונאי צבעי ראשי, צבעי עוזר חשמלאי, עובד כללי
נא לפנות אל שולי לפידות
מנהל כח־אדם טל: 052-575777

אופסטסיית תל־אביב
דרושים/ות
1. פקידות כתבניות
למשרות מלאות או חלקיות
נסיון במעבד תמלילים בעברית;
אפשרות להשתלם במעבד תמלילים במהלך העבודה.
2. מטפל חיות בכיר –
בבית חיות/בית"ס לרפואה
נסיון בעבודה עם בעלי חיים.
רצוי רקע חקלאי
מועמדים מתבקשים לפנות טלפונית
לטל: 420345 או 420575

ארגמן
תעשיות בע"מ
ת.ד. 172 יבנה 70800
למפעלים דרושים/ות:
למפעלנו דרושים/ות
1. חשמלאי ראשי:
* בעל רישיון מוסמך
* ניסיון באחזקה תעשייתית, עדיפות לבעל ניסיון בתחום הטכסטיל
* ידע בקריאת תוכניות
* ניסיון בהפעלת צוות עובדים מצומצם (2־3 עובדים)
2. מנהל/ת חשבונות – סוג 2
עדיפות לבעל/ת ניסיון בעבודה
* חמישה ימי עבודה בשבוע
* נסיעה מובטחת לתושבי האזור
המועמדים/ות המתאימים/ות יפנו בכתב לכתובת דלעיל
– סודיות מובטחת –

לקבוץ רעים
דרושה
אחות מוסמכת
בדבר פרטים נא לפנות עד השעה 12.00 לטל' 057-940220 בערב
לטלפונים: 057-940222, 057-940244

אמריקאר
דרושים לנו
לרכב כבד
מסגרים ★ מכונאים פחחים צבעים (עם הסמכה)
טל: 03-363641-2-3
לצופי.

לבלו בנד תלמה סניף ירושלים
דרושים
נ ה ג י ם
דרישות המשרה:
* 12 שנות לימוד
* רישיון נהיגה על משאית 3 שנים לפחות
* גיל עד 35 שנה
המעוניינים מתבקשים להתקשר לטל' 02-853547
בימים א' עד ד'
ובשעות 14.00 עד 16.00

למפעל דוויטס דגן באשקלון
דרוש
איש אחזקה
עם ניסיון במכונות לעיבוד שבבי
נא לפנות למחלקת כח אדם
טלפון: 051-30372 בימים א'-ה'

صلتا مع الأصل

هكذا في الأصل

שופט הורה לשחרר שלושה חשודים בתקיפת ערבים

נימוקו של שופט השלום אליעזר כהן: הערבים חזרו לכפרם ואין חשש להשפיע על המשך החקירה ★ על פי החשד ניסו השלושה לגרש את הפועלים הערבים ממקום עבודתם

מאת צבי הראל
סופר "הארץ"

שופט בית משפט השלום בתל־אביב, אליעזר כהן, הורה אתמול לשחרר בערבות שלושה צעירים מגבעתיים, החשודים בתקיפת שלושה ערבים. השופט כהן כתב בנימוקיו, כי אין צורך בהארכת מעצרם, האיל ושלושת הקורבנות חזרו לכפריהם בצפון הארץ ועתה אין חשש שהחשו־דים ישפיעו על המשך החקירה.

השופט כתב, כי יש להבחין בין גזעניות של ענישה, לבין הצורך לעצור לצורך חקירה. על הפרשה עצמה כתב השופט: "מדובר בפרשה אשר אם תוכח כאמת, הרי היא מעוררת סלידה וחייבת לעורר זעם בכל אדם הגון. רדיפת אדם בשל מוצאו או דתו, היא דבר בלתי נסבל בכל מקום, ובמדינת ישראל במיוחד. עמנו סבל מתופעה זו במשך אלפי שנים ואל לנו לתת לדבר כזה לקרות".

שלושת החשודים הם: אמנון כוכבי (50), רפי לוי (34) ואפרים עזרוסי (25).

בנימוקי הבקשה להאריך את מעצרם ל־10 ימים, בקשה שכ־אמור נדחתה על־ידי השופט, טען נציג המשטרה פקד שלום לביא כי ב־27.6.87 פנה החשוד כוכבי למעבידם של הערבים, אלי רבינא, ואמר שיש תכניות לפגוע בעובדים שלו ונתן לו ארכה של 24 שעות לסלק אותם. באותו לילה, טען נציג המשטרה סמוך לשעה 1 אחר חצות, הגיע המעביד לצריף בו לנים שלושת העובדים והבחין בקבוצה של שבעה צעירים שהתגודדו בחצר הצריף תימו לפרוץ, כאשר העוב־רים מתבצרים במקום.

החשוד לוי, טען נציג המשט־רה, איים על המעביד באלה ולהמחשת איומיו הכה ברכבו וגרם לו נזק. החשוד השלישי, עזרוסי, טען נציג המשטרה, התחזה לאיש מ"שלוהבי" של בני המיעוטים, נכנס לצריף, פתח את הדלת ואז כל הקבוצה שהיתה בחוץ פרצה לתוכו וגרמו להרס הצריף.

נציג המשטרה ביקש מהשופט את עיכוב ביצוע להחלטת השח־רור אולם השופט דחה בקשה זו.

ממשרד הפנים בב"ש נגנבו מאות דרכונים, תעודות זהות וחותמות

בעקבות הפריצה שאירעה שלשום בלילה יחולו עיכובים בהנפקת דרכונים לתושבי הנגב המבקשים לצאת לחו"ל

מאת איתן רבין

תדהמה וזעם שוררים במשרד הפנים במחוז הדרום בבאר שבע. אלמונים, שחדרו אתמול למשרדי לשכת הפנים בבאר שבע, גנבו 150 דרכונים, 150 תעודות זהות מרכבות וחותמות.

אלמונים הגיעו שלשום לפנות בוקר למשרד הפנים ודרך חלון פתוח חדרו פנימה, ערכו חיפוש במשרדים. משמצאו 150 תעודות זהות ו־150 דרכונים, שהיו מוכנים להפצה בין תושבי הנגב, נטלו אותם ואף נטלו איתם חותמת של משרד הפנים.

עם היוודע הפריצה לאנשי משרד הפנים בבאר שבע הם הודיעו מיד למשטרת מרחב הנגב וזו פתחה בחקירה. טרם נעצרו חשודים.

בשבועות האחרונים הגיעו מאות מתושבי הנגב כדי לחדש את דרכוניהם, על מנת לנסוע לטיולים בחו"ל. עתה, בעקבות הגניבה, יצטרכו לחדש או להכין דרכון חדש. גם תושבים שביקשו להוציא תעו־דות זהות חדשות ייאלצו לשוב למשרד הפנים ולמסור פרטים מזה־מנות פעם נוספת.

הממונה על מחוז הדרום במשרד הפנים, שלום רנינו, אמר אמש, כי נפתחה חקירה בעקבות גניבת הדרכונים. בחקירה ייבדק גם אם היתה רשלנות מצד העובדים.

ביקור חולות

"בעיית הטיפול בקשישים היא קשה ואמיתית, ויש למצוא לה פיתרון על פי סדרי עדיפות, תוך התייעלות ושיפור השירותים" — אמר אתמול שר האוצר, בעת ביקורו במערכת הבריאות הממשל־תית, כאורח שרת הבריאות. הגב' ארבלי־אלמוזלינו התריעה על מצבם הקשה של כ־1,200 קשישים הממתינים לאישפוז בבתי החולים הגריאטריים. שרת הבריאות אמרה, כי המו"מ עם בתי החולים הפרטיים נמשך, וביקורים אלה מורים משרדה מקימות למטרות אלה. (צילום: יונתן סלינגר, "ישראל סאן")

לראשונה מזה שלוש וחצי שנים מונו דיינים לבתי"ד אזוריים

8 תקנים עדיין פנויים ★ הרכבים יושבים חסרים בניגוד לפסיקת בג"ץ ★ הדיינים יחויבו לציית לפסיקות הרבנות הראשית

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ"

בראשונה זה שלוש וחצי שנים, מינתה השבוע ועדת המינויים לדיינים, ארבעה דיינים חדשים לבתי הדין הרבניים האזוריים. הרבנים יוסף גולדברג, יקותיאל כהן, שמעון מלכה ואברהם עטיה, נבחרו על ידי הוועדה בראשות השר המר.

בבתי הדין הרבניים האזוריים מורגש מחסור חמור בדיינים ורבים מההרכבים יושבים חסרים בניגוד לפסיקת בג"ץ בנושא. טרם אויישו 8 תקנים פנויים של דיינים נוספים להרכבים הקיימים.

הדיינים החדשים יידרשו לחתום על הצהרה בה הם מתחייבים למלא אחר כל פסקי הרבנות הראשית והוראות בית הדין הרבני הגדול. בין הבחורים לכהונת דיין, נמנה כאמור גם יוסף גולדברג, חתנו של הרב הראשי, שהשתתף בבחינות לדיינות לפני כשנה וחצי, בחינות, שלגבי מידת כשרותן, השמעו ערעורים. ח"כ דדי צוקר מרצ פנה ליועמ"ש לממשלה בבקשה לפסול את מינויו של גולדברג לדיין.

סופר "הארץ" מציין, כי לדיין מונה גם יקותיאל כהן, בוגר המכון להכשרת דיינים ע"ש הרי פישל, שאחרים מבוגריו טענו לקיפוח מצד הרב הראשי.

ביטחון שדה אישר פיתוח התוכנה בטכניון למרות פרשת גניבה דומה

הדוקטורנטים בטכניון, החשודים בגניבת תוכנה, שפותחה על פי הזמנת חיל האויר ומימון־מכרו אותה תוכנה לאגף אחר בחיל

מאת יהודה גול
סופר "הארץ" בחיפה

ביטחון שדה של חיל־האוויר, אישר בשעתו לערוך את המחקר לפיתוח התוכנה המסווגת, שעל פי החשד נגנבה ע"י שלושה דוקטורנ־טים ונמכרה לגורמים בארץ ובחו"ל, על המחשב המרכזי של הטכניון. אישור המחקר ניתן, למרות שזמן קצר לפני כן התפוצצה פרשה של גניבת תוכנה, שפותחה במחשב הטכניון ומכירתה בחו"ל בידי חבר סגל ועובד לשעבר במרכז המחשבים. פרשה זו פורסמה בהבלטה ב"הארץ".

חיל האוויר איפשר את המשך העבודה, גם לאחר שהתגלה, כי נער חובב מחשבים פרץ ל־80 קבצי מחשב בטכניון, לרבות תשעה קבצים של חבר סגל מהפקולטה להנדסה אווירונאוטית, שהכילו חומר מסווג.

לסופר "הארץ" נודע, כי אנשי ביטחון־שדה שהסכימו לאשר ביצוע העבודה על המחשב המרכזי של הטכניון, לאחר שמנהל מרכז המחשבים דאז, פרופ' גיורא שביב, הצהיר בפניהם שאין מקום לדאגה, וכי תוכנה מסווגת, מאובטחת כראוי במחשב הטכניון.

המחשב פרוץ לכל

אולם מפסק־הדין של בית הדין המשמעתי של הטכניון, שניתן באחרונה בעניינם של שלושת הדוקטורנטים, עולה תמונה שונה לחלוטין, שטכיותה בעליל שמחשב הטכניון פרוץ לכל דכפין.

בפסק־הדין, מציינים השופטים: פרופ' א. זיגמן — אב בית הדין, פרופ' י. רבינא וגב' א. פוקס, כי "האחראים על מרכז המחשבים בטכניון לא נקטו בצעדים נאותים למניעת יצירתם של 'קשרים' לא־חוקיים במערכת מורכבת, בעלת פוטנציאל אדיר ורב־משתמשית. ועל ידי כך יצרו מצב בבחינת 'פירצה הקוראת לגנב'.

האשמים האשמו בסעיף זה, מאחר שלא עמדו בפיתוי, ועוד ניצלו את הפירצה. בית־הדין קורא לנוגעים בדבר לנקוט בכל הצעדים הדרושים למניעת אפשרות לשימוש שלא על פי תקנות מרכז המחשבים".

חורב מינה ועדה

יצויין שהעדויות ברוח דומה נכללו בדו"ח ועדת חקירה, שמינה ב־1982 נשיא הטכניון דאז, עמוס חורב. דו"ח זה, כפי שנודע לסופר "הארץ", נגנז.

מפסק־הדין בעניינם של שלושת הדוקטורנטים, (שהנהלת הטכניון נמנעה מלפרסמו תוך התעלמות מההיתר שנתן בית־הדין לפרסם), עולה כי הם השתמשו בקטעי תוכנה שהעתיקו מתוך התוכנית המסווגת, שפותחה בטכניון עבור חיל־האוויר, בעבודות פרטיות שביצעו במסגרת החברה הפרטית שהקימו "אירוסקן יועצים", עבור ענף אחר בחיל האוויר, בעבור "תדיראן" ובשני פרוייקטים ב"אלביט".

היה סטודנט רביעי

יצויין, כי בפרשה זו היה מעורב סטודנט רביעי, אולם הטכניון נמנע מלהעמידו לדין משמעתי, ביחד עם שלושת חבריו, בנימוק שסיים את לימודיו ואין לו יותר קשר לטכניון. לעומת זאת, החקירה המשטרתית התייחסה גם למעורבותו לכאורה של סטודנט זה.

מומחה למחשבים בטכניון, שמצוי בפרשה ואף שימש עד בדיון המשמעתי ובחקירת המשטרה, סיפר לסופר "הארץ", כי פרץ בבכי כאשר חוקר משטרה הציג בפניו את המסמכים שהוחרמו מידי הדוקטורנ־טים החשודים ואשר מוכיחים לכאו־רה את חומרת מעשיהם.

אותו חוקר משטרתי, לטענת איש הטכניון, טען שהמסמכים הללו "הם רק קצה הקרחון".

הדובר הוסיף, כי להערכתו נמנעת פרקליטות המדינה מאישום החשו־דים, חרף קיום הראיות החמורות, לכאורה, שכאמור נגרם, משום שקשה לה להתמודד עם חומר מקצועי־טכני הקשור במחשבים. כי דיעה שפורסמה אתמול בדו"ח ולא קיבלה אישור רשמי, נמסר כי פרקליטות מחוז תל־אביב שוקלת האשמת הדוקטורנטים, בין השאר באשמת גניבה במרמה, בשל נסיונם למכור התוכנה המסווגת לגורמים בחו"ל ומפגשיהם עם נספחים צבאיים זרים בארץ.

בגלל החום הסיר הקפוטה — וזו נגנבה ממנו עם 8,000 ש' שבתוכה

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

תושב בני ברק, שבגלל החום הרב ששרר אתמול, החליט להסיר את הקפוטה שלו, בה הטמין 8,000 שקלים, נותר בלי קפוטה ובלי כסף.

אתמול עמד האיש סמוך למכו־ניתו, שחנתה ברחוב עוזיאל בבני ברק ושוחח עם חבר. תוך כדי כך הבחין כי מעילו השחור שבו היו טמונים 8,000 שקלים נעלם.

האיש, בן 45, תושב בני ברק, חיפש לשווא ולא מצא את מעילו. משנואש פנה למשטרה, התלונן.

אתמול פנה אלמוני בתל אביב לישישה בת 75 והסביר לה כי התפוצץ צינור בבניין בו היא מתגוררת. האשה פנתה מיד לחדר האמבטיה והחלה במילוי דליי מים. לאחר שסיימה במילוי המים הביטה בתוך הסמוך והבחינה, כי ארנקה ובו מאה שבעים וחמישה שקלים, נגנב. כן נגנבו שעון היד שלה ושעון עתיק אחר.

למרות שפוטר, ממשיך אבי צור בתפקיד דובר רשות שדות התעופה

מאת זוהר בלומנקרנץ

אבי צור, הנשפט על מעורבותו בגיוס כספים לתנועת הליכוד בפרשת הקרקעות בגרה, המשיך אתמול בתפקידו כדובר רשות שדות התעופה, למרות שהלכה פוטר ממשרתו זו. צור נפגש עם שני עי־תונאים ומסר בין היתר — לדבריו, במסגרת תפקידו כדובר רשות שדות התעופה — פרטים על תנועת המטוסים והנוסעים בנמל התעופה בן גוריון בלוד בחודש יוני האחרון, לעומת אותה תקופה מקבילה אשתקד.

לדברי צור, העובדה, שקיימים חילוקי דעות בינו לבין מנכ"ל רשות שדות התעופה, צבי גוב ארי, לגבי המשך העסקתו בתפקיד, אינה צריכה לפגוע בהמשך עבודתה הסדירה והתקינה של רשות שדות התעופה.

אבי צור

לדבריו, יש ברצונו להעמיק ולהרחיב את פעילותו במסגרת תפקידו כדובר. סופר "הארץ" מציין, כי צור לא מילא למעשה את תפקידו כדובר, מאז שהודח ממעצרו ושב לעבוד ברשות התעופה. מנכ"ל הרשות אף מינה עובד אחר, שמואל איל, לתפקידו של צור כדובר.

מנכ"ל רשות שדות התעופה, צבי גוב ארי, אמר אמש בתגובה, כי הוא "רואה בחומרה רבה את התנהגותו של אבי צור, נוכח העובדה שהעובד נטל לעצמו סמכויות לא לו".

לדברי גוב ארי יגיב על כך בהתאם.

שוטרת לשעבר הורשעה ונענשה על גניבות משוטרות וזיוף

נידונה ל־100 ימי מאסר על תנאי וקנס בסך 500 שקלים

חיפה (ע). שוטרת לשעבר, הגבה אוזלאי (26), ממושב גורן, הורשעה אתמול בבית משפט השלום בחיפה, באשמת גניבה של כספים מחברותיה למשטרה ובזיוף מסמך, ונידונה ל־100 ימים מאסר על תנאי ולקנס בסך 500 ש"ח. השופט התחשב בכך שהיא פוטרה מהמשטרה.

הנאשמת הובאה לדין בפני נשיא בית משפט השלום בחיפה השופט רם סגיד, הורשעה על פי הודאתה בשורה של האשמות המתייחסות לתקופת שירותה במשטרה לפני כשלוש שנים.

השוטרת לשעבר הודתה, כי בינואר 84 גנבה ופדתה שני שיקים על סכום כולל של 70 אלף שקל (ישן) מתושב נהריה. כן הודתה בכך שבהיותה בבית העלמין בחיפה, גנבה מתיקה של שוטרת אחרת 500 שקל (ישן) במזומנים ובבקורה אחר גנבה משוטרת שהתגוררה עימה 1000 שקל (ישן).

בעקבות עיסקת טיעון שבה ביקשה התביעה שלא לגזור על הנאשמת מאסר בפועל, היא נידונה למאסר על תנאי ולקנס. השופט ציין בגזר הדין, כי הנאשמת ביצעה את מעשיה בהיותה שוטרת ויש בכך משום הטלת דופי במשטרה. יחד עם זאת, ציין השופט כי השוטרת פוטרה מעבודתה לאחר שלוש שנים, ללא פיצויים.

ארגון בתי"ס לנהיגה הורה לחבריו להגיש נבחנים

מאת א. קין

נושא מבחני הנהיגה באמצעות בתי הספר לנהיגה ישוב היום לסדרו אחרי שארגון בתי הספר לנהיגה הו־דיע אתמול למשרד התחבורה, כי הורה לחבריו להגיש תלמידים כשירים למבחני נהיגה.

אתמול הודיע הארגון למשרד התחבורה, כי עוד היום יעשו מורי הנהיגה מאמצים להגיש במשך היום למבחנים תלמידים במספר גדול ככל האפשר, וזאת בעקבות הבהרת משרד התחבורה כי בכוונתו להמ־שיך בתיגבור מספר מבחני הנהיגה גם בחודשים הבאים.

ערך את העמוד יצחק לאור

מבקר עיריית ת"א נדרש לחקור פרשת אי הרחבת הכביש בקיבוץ גלויות

מאת חיים הנדוורקר

יו"ר ועדת הביקורת בעיריית תל אביב, עו"ד אברהם פורז (שינוי) פנה אתמול במכתב למבקר עיריית תל אביב שמואל רוזביצ'ק בדרישה, כי יבדוק את פרשת אי הרחבתו של קטע הכביש ברחוב קיבוץ גלויות בתל אביב, שמתחתיו שוכן חלק מבית עלמין יהודי עתיק.

פורז טוען, כי יש לבחון את המחדלים, כדבריו, של גורמים שונים בעירייה אשר גרמו לכך שעד היום טרם הורחב הכביש, למרות חיוניותו וכתוצאה מכך נגרם סבל רב ומתמשך לנהגים ולנוסעים בכביש.

פורז תובע עוד לבדוק אם השיקולים שהביאו לאי הרחבתו של הכביש הם אכן שיקולים עניניים או שמא יש בכך "כניעה לתכתיבים של גופים קיצוניים אנטי ציוניים".

הארץ
הלוח הארצי
הארץ חדשות

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל: 03-371261
המחיר למלה
ביום שישי וערבי חג
8.75 ש"ח, כולל מע"מ

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן חדרום הלוח הבטוח

כלהעיר ירושלים

דירות למכירה

● מכר דירה שים לב מסכין לא לשלם דמי תווך ולקבל ונזה העיר מגמה פרסום בתוך "שמשי". ג'ג"ב

וילות ובתים

● מעלות אלוף, קוטג', 5, גג, מרפסת, ארונות, $130,000 "אגנלו סכסוך" 221161

דירות בשכ"ח

● הודעה לציבור המפרסמים דירות בעיתון. מעתה במדור פרסום דירות בעתון תקבל גם הנה העיר חינם בתקופת הפרסום, כפוף לתנאי המבצע וללא דמי תיווך. "שמשי" ג"ב 03-223342

דירות בדמ"פ

דירות בדמ"פ

מכוניות

● חינוס מאסה ומבניתך הרשם במפרט עד למכירתם כשותפם. בלות המצגה". לפרטים הבינוי שמואם 244415 (904)

2—2.5 חדרים

● הודעה לציבור המפרסמים דירות בעיתון. מעתה במדור פרסום דירות בעתון תקבל גם הנה העיר חינם בתקופת הפרסום, כפוף לתנאי המבצע וללא דמי תיווך. "שמשי" ג"ב 03-223342

4 חדרים ויותר

● הודעה לציבור המפרסמים דירות בעיתון. מעתה במדור פרסום דירות בעתון תקבל גם הנה העיר חינם בתקופת הפרסום, כפוף לתנאי המבצע וללא דמי תיווך. "שמשי" ג"ב 03-223342

2—2.5 חדרים

3.5—3 חדרים

דירות מרווחות

1—1.5 חדרים

● הודעה לציבור המפרסמים דירות בעיתון. מעתה במדור פרסום דירות בעתון תקבל גם הנה העיר חינם בתקופת הפרסום, כפוף לתנאי המבצע וללא דמי תיווך. "שמשי" ג"ב 03-223342

קבלנים מציעים

● מכלו דירה שים לב מסכין לא לשלם דמי תווך ולקבל ונזה העיר מגמה פרסום בתוך "שמשי". ג'ג"ב 03-223342

מכוניות נוד

מסחריות

לנצ'יה

סובארו

פורד

פוז'

פיאט

איזוצ'ו

אוטוביאנקי

אופל

סוסיטא

סיאט

סיטרואן

סימקה

סאאב

סוזוקי

פולקסוואגן

אלפא

אמריקאיות

אוסטין

ב.מ.וו.

דייהטסו

וולבו

מלבוש

מזדה

אודי

מכתבה من الأصل

هكذا منذ الأصل

הלוח הארצי הארץ חדשות

המשך ירושלים

● 131, 1985, 56,000, מחירה, למסירה בהתחלת יולי 223906 בערב

● רנו 5/5 להיקשר, 1300, 1984 + מזגן

רנו

אופנועים

ביקוש רכב

הצעות עבודה

עוזרות ומטפלות

ביקוש עבודה

ת.ל.מ

חבר

עסקים

תיווך

תעויות

מונפואר

שידוכים

חברה טובה

עבודת פרך

שמלות כלה

קונים

קורת-גג

שיעורים פרטיים

הבדיות

מרקטורים

ציוד בניין

קיים ונופש

מחסנים

הלוואות

מבני תעשייה

מגרשים

משרדים

אולמות

מציעים למכירה

לוח קיר

אמבטיות

אופניים

בעלי חיים

מלוויות

כלי עבודה

מחשבים

מיקרוגל

פסנתרים

ציוד תעשייתי

ריפוי והדיה

בורסה

בריאות

וידיאו

סאונות

קורסים

רהיטים

שונות

שיעורים

ריפוי ועיסוק

משקים

תנורים

בעלי חיים

מקררים

מציעים למכירה

כלי נגינה

כלי נגינה

מוניים

מערכות סטריאו

מציאות ואבידות

מצלמות

מקררים

משרדים

טיולים

צילום

רהיטים

שונות

דירות למכירה

וילות ובתים

4 חדרים ויותר

3.5 — 3 חדרים

2.5 — 2 חדרים

שכיח

ביקוש דירות

מכוניות

אאודי

הילמן

לנציה

סובארו

סוסיתא

סימקה-קרייזלר

סיאט

פורד

פיאט

פיז'ו

רנו

מסחריות

אופנועים

ביקוש רכב

בית-ספר לנהיגה

עוזרות ומטפלות

ביקוש עבודה

מגרשים

מערכת סטריאו

שעונים

בעלי חיים

שירותים

קיים ונופש

הלוח הארצי כאן דרום — אזור הדרום

ווהר

חברה ארצית לשרותי כח-אדם

לסניפנו באשקלון דרושים

1 מכונאי דיזל – בעל תעודה וניסיון עבודה של 3 שנים לפחות, בהפעלת צוות עובדים, יכולת לעבודה עצמאית באזור אשדוד, תנאים טובים

2 עובדי ייצור לעבודה קבועה נכונות לעבוד שעות נוספות

3 טסגרים בעלי ידע בריתוך ארגון ברנר והסתנצאים בתיקון והרכבת רדיאטורים

4 מסגרים/רתכים בעלי ניסיון בהפעלת צוות עובדים וכן יכולת לעבודה עצמאית

5 מבקרי איכות במזון לעבודה קבועה. תנאים טובים למתאימים

6 מחסנאים טכניים בעלי נסיון של כ-3 שנים

7 מנהלי מחסן בעלי נסיון בניהול מחסן ממוחשב חמישה ימי עבודה בשבוע - למתאימים תנאים טובים

8 קלדניות בעלות נסיון לעבודה זמנית

אשקלון, הרצל 34,

051-22233 051-28989

הצעות עבודה

RS השרות המוסמך

לסניף באשקלון

דרושים

בוגרי ביה"ס תיכון מקצועי לאחר שירות צבאי לעבודה קבועה כמפעילים

* לבורנטים/ות בוגרי בתי ספר תיכון לאחר שירות צבאי רצוי עם נסיון

* מנהל חשבונות סוג 3, בעל נסיון של 5 שנים

* מפעיים — בעלי

הכשרה צבאית למשלה קבועה

* מסגרים בעל נסיון בתעשיה למשרה קבועה

* חשמלאים מוסמכים בעלי נסיון בתעשיה לעבודה קבועה

* טכנאי דוודים בעלי נסיון בתעשיה רצוי תושבי ק. גת אשקלון

המעוניינים יפנו לרח' הרצל 24 אשקלון (מול תחנת אגד בעיר העתיקה) טל' 051-22134

קבלת קהל 8.00-18.00

בימי א'-ה' בימי שישי וערב חג 8.00-12.30

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א-1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה אלא אם אופי או מהות של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.

העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

העיר צומת השרון תל אביב גוש דן והשרון

דירות למכירה

תל אביב

4 חדרים ויותר

בתי כפר ומשקים

פנטהאוז דירות גג

לוח העיר
"לא מכרת
לא שלמת"
וגם שיחת
ה-
על חשבוננו!
קבלת מודעות
8.00-20.30
290697
293648
פרסום לעניין

קבלנים מציעים

טוביה לשם
רח' קהילת
סלוניקי 7 ת"א
03-481387

● בסביון — למכירה וילות מפוארות 5 דונם — 8 חדרים

● בסביון — למכירה וילות 5 חדרים, מגרשים 1250 — 1500 מ"ר. 275,000 דולר.

● בני יהודה — למכירה, נחלה, 20 דונם מטעים ובית.

● בגבעת סביון למכירה, קוטג' קרקע פרטית, 5,400 חדרים.

● בשיכון צהלה — למכירה בית בודד, 4 חדרים, מגרש 400.

● בשיכון דן — ותל-ברוך — אפקה — וילות, 6 חדרים, קרקע פרטית.

● בקרית אונו — מעוניינים לקנות בית בודד עם מגרש 350-500 מ"ר.

● בתל-אביב — למכירה, בדרך המלך, דירה מיוחדת, ק"א, 240,000 דולר.

● בתל-אביב — הדר יוסף — רמת החייל — להשכרה משרדים, מ-100 עד 1200 מ"ר

● בסביון — למכירה, באזור מלון כינרות, מגרשים לבניית של 136"32"8 דירות.

וילות ובתים

3—3.5 חדרים

גוש דן

4 חדרים ויותר

2—2.5 חדרים

מבצע
מדהים!!!
ב"אלום-
טיב"
מתקני תצוגה
מודולריים
לפי מידה
וצבע
* לחנויות
* משרדים
* בתי עסק
* ריהוט ביתי
ועוד...
אולם תצוגה
ומשרד: רח' הרצל
101 ת"א. טלפון:
03-827255

1—1.5 חדרים

תיווך
בגרוזנברג 15 ת"א
לעם

● יוקרתי — בגבעתיים ורמת-גן בבנין 4, 4+גג+חדר לוקסוס.

● בתל-אביב בעסקי-ברכה בהזדמנות 4 ענקיות, חניה, טלפון, מעלית. 47,000

● בגבעתיים, רמת-גן ותל-אביב 2, 3, 4, יד שניה. 72,000

● מגרשים לבניה בגבעתיים, רמת-גן, בני ברק, הרצליה, כפר-סבא, קומבינציה ומזומן.

● אולמות למשרדים לתעשיה, חנויות ולעסקים בשכירות ולמכירה.

אתגר — נדל"ן
הווך נכסים והשקעות
בנוסקין 8 גבעתיים
03-315366, 318169

תיווך רון
באלוש 58 ר"ג
03-726545 727583

● בבניה ברמת-גן ובגבעתיים דירות כאר, 3, 4.5, 5 וגג.

● ברמת חן בבניה קוטג' מפואר 7 חדרים.

● באזור חלל צדדית בהזדמנות 4.5 חדרים עסקיות.

● בקרית קרתני 400 מ"ר לקוטר במקום שקט ומעולה

● בר"ג במקום יוקרתי מרכזי ושקט מגרש לוילה.

איזור השרון

1—1.5 חדרים

2—2.5 חדרים

פרסום ניר
לא מכרת
לא שילמת!
קבלת מודעות
ללוח הארצי
באמצעות
כרטיסי אשראי
או באבן גבירול
66 ת"א
(ליד קולנוע גת)
טל' 03-219149
03-218713
נשמח
להישמע

● בהרצליה — בשכונת מגורים חדשה, מרכזית ושקטה — דירות גדולות ומרווחות 5.4 חדרים, בסטנדרט גבוה.

● ברעננה — דירת 5 חדרים 531 מ"ר ברחוב שברץ לחזקים

● בכפר-סבא קוטגים 6 חדרים ברחובות עצין וכבה

● בהרצליה קוטגים מפוארים 5 חדרים + מרתף + $122,000 מע"מ.

משהב
חברה לשכוי
בנין ופיתוח בע"מ
03-664631

3—3.5 חדרים

ויצמן 52 כפר-סבא
052-32343
85

● להשכרה קוטג' בכפר-סבא כניסה מיידית 650$ לחודש

● בכפר-סבא שיכון ותיקים בית+מגרש 400 מ"ר 14,000

● כפר-סבא, 3 לזוגות צעירים באזור טוב מסודרת ומושקעת

● כפר-סבא — פנטהאוז 5, כניסה נפרדת, 88 צפונה לפארק, בבנין 9 דיירים

● כפר-סבא — דירות 5 חדרים מתאימה לרופא כניסה מיידית

● בכפר-סבא דירת 3 חדרים באזור טוב

קונים זהב
ויהלומים גדולים
יהודה הלוי 143 ת"א
טל' 03-235924
ZAMLER

2—2.5 חדרים

חולון ובת-ים

4 חדרים ויותר

מרצפות
שוהם
מרצפות שיש
צפוי קירות
מדרגות
מרצפים בשיש טבעי!
טל: 03-9221663

مطابقة للأصل

هكذا من الأصل

הלוח הארצי | הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

ראשל"צ

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

נתניה

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

דירות בשכ"ח

דירות מרוהטות

דירות בדמ"ב

חדרים מרוהטים

שותף/שותפה

ביקוש דירות

מכוניות

אאודי

מבצע מדהים!!! ב"אלום־טיב" מתקני תצוגה מודולריים לפי מידה וצבע
* להצגות
* משרדים
* בתי עסק
* ריהוט בתי
ועוד...
אולם תצוגה ומשרד: רח' הרצל 101 ת"א. טלפון: 03-827155

אוסטין

אופל

קבלת מודעות!
מ־8.00 עד 22.00 רצוף
הלוח הארצי
03-227117
03-221896
מבצע מיוחד!
לבעלי כרטיסי אשראי
25 מעות נוסף

אוטוביאנקי

אלפא רומאו

אינוצנטי

אמריקאיות

לא מכרת לא שילמת
+ ועוד מבצעים +
פרסום רק ב"לוח העיר"
379-379
8.00-24.00
בכרטיסי אשראי

ב.מ.וו.

מוצרי מזון טבעיים
המלך ג'ורג' 107 תל־אביב
טל' 03-222820
(מול קופת חולים זמנהוף)
בואו ליהנות מהמבחר העשיר, הידע המקצועי, ותנאי האשראי המיוחדים! בחנות ימהפיה ואווירה ידידותית
להתראות!

ג'יפים

דייהטסו

הילמן

וולוו

ווקסהול

מלבס

לנצ'יה

מוריס

מיני מיינור

מרצדס

נ.ס.או.

סאאב

סובארו

לידיעת המפרסמים בלוח העיר

מודעה באחריות

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה. המבצע חל לגבי פרסום בלוח העיר בלבד ולגבי נכס אזור ת"א, גוש דן והשרון. במקום החזר כספי ניתן לפרסם את המודעה חודש נוסף. בקשות לביטול מודעה, החזר כספי או הארכה לחודש נוסף במקום החזר כספי, יתקבלו במשרדי הלוח בימים א'-ד' בין השעות 08.00-15.00 עד שבועיים מתום 4 שבועות פרסום.

לוח העיר רח' הנגב 4 ת"א טל: 03-371261

משאיות

טרקטורים

קרוואנים

אופנועים

מסחריות

טנדרים

קבלת מודעות
לוח העיר
לא מכרת-
לא שלמתי
03-380644
לבעלי כרטיסי אשראי

פורד

קונטסה

רנו

מבצע
מדהים!!!
ב"אלום טיב"
מתקני תצוגה
מודולריים
לפי מידה
וצבע
* לחנויות
* משרדים
* בתי עסק
* רהוט בתי...
ועוד...
אולם תצוגה
ומשרדים רח' הרצל
101 ת"א טלפון:
03-827155

פיאט

פיג'ו

סיאט

סימקה-קרייזלר

סיטרואן

פולקסוואגן

סוזוקי

סוסיתא

זקוק דחוף למודעה?
מודעפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

איתור רכב גנוב

חלפי רכב

הצעות עבודה

גזירה ותפירה

מכונאים / הנדסאים

יהלומים

דפוס

הוראה והשגחה

עוזרות ומטפלות

חרטים/מסגרים

אחיות

חשמל / אלקטרוניקה

תינוק

מוכרים/ות

מקדמי מכירות

מוכרות

סוכנים/ות

פקידים/ות

פועלים/ות

מחסנאים

נגרים

נהגים

ספרים/יות

עובדי מתכת

שרטטים וגרפיקאים

קבלת מודעות
ללוח העיר
מ־8.00–20.00
פרסום פון
אשראי מיוחד!!!
03-738707 03-735588/9

מעון
מ.א.ט.א.ל
רח׳ באר־ברג 16 ת״א
טל׳ 514067
בניהולת
גננת מוסמכת — בכירה
מודיע על
פתיחת קייטנה
לגילאי 3–5
7.30–16.00
קבוצות קטנות, עבודות יצירה, בריכה וכו׳, ארוחות מלאות, הסעות ועוד
מס׳ מקומות מוגבל
כמו כן נפתחת כיתה לגילאי 3

א.ו.ת.
אספקה ותעסוקת כח אדם בע"מ
הכנסה גבוהה יותר עם א.ו.ת.
□ לבורנט/ית תעשייתי/ת מנוסה
□ אלקטרונאי מנוסה בבדיקות ויזואליות
□ מחסנאים בענף האלקטרוניקה + רשיון ב
□ מלחימות / מחווטות מנוסות
□ מלגזנים מנוסים בית חולון
□ חשמלאים מוסמכים לאשדוד
□ מסגרים, רתכים מנוסים
□ עובד ייצור עם רקע טכני. ת"א ופ"ת
למתאימים תנאים טובים מאוד!
טלפון: 03-203052/3, 03-280078

לבית דפוס צעיר ודינמי
דרוש:
דפס
אופסט

מועדון בריאות
"דייפוס – נאוטילוס"
דרושות:
• בחורה
לעבודה וניהול במסעדת בריאות
• מסג'יסטית
עם נסיון בעבודה!!!
טל׳ 03-653066

א.כ.א.
אספקת כח אדם זמני בע"מ
• מלגזן מנוסה + תעודה ממשרד העבודה לעבודה מיידית.
• בוקסות ותבנים מיידיות.
• מפעלים לעבודות
• טלר / כספר – לעבודה מיידית בקופאי במפעל תעשייתי בדרא.
• סגן מנהל מחסן (60 עובדים) + יחסי אנוש טובים, תנאים מצוינים
• נהג סמיטריילר צעיר – לעבודה מיידית באזור ת"א.
• פתח לעצמאי (עדיף לעצמאי לשעבר) תנאים מצוינים למתאים.
• מפע"ס + ידע במחשב לעבודה מיידית.
• עובדים למחלקת בשר בסופרמרקט בבית.
• מכירה לעבודה מיידית באזור ר"ג.
• עובדים לסופרמרקט (באזור הרצליה בלבד) לעבודות קבועות
• חשמלאים + מסגרים
טל׳: 28 24 87, 28 78 17

דרושים:
בת"א:
• איש/ת מכירות בנשא הובלה בינלאומית ים/אוויר. אפשרות לקידום. משרה מלאה בתנאים מעולים
• הנדסאי בניין קונסטרוקציות לניהול משרד. תנאים מעולים – משרה מלאה
• מזכירה מדפיסה עברית/אנגלית, ידע בהנה"ח, שעות גמישות. אפשר משרה חלקית.
• מזכירת מעולה עברית/אנגלית לעבודה מעניינת, בתנאים טובים שעות גמישות.
• קלדנית, משרה קבועה, אפשר חלקית בתנאים טובים.
• מנהלת חשבונות סוג 2 משרה מלאה
נא לפנות לטל או בכתב
03-951422
בראשל"צ
• איש תפעול דובר צרפתית

למשרד פרסום
ברמת־גן
דרושה
מרכזנית לעבודה על מרכזית
סדקס
וכפקידת קבלה
אדיבות והופעה נאה הכרחיים
שעות העבודה:
ימים א׳–ה׳ 14:00–19:00
ימי שישי (אחת לשבועיים) 08:00–13:00
טלפון: 03-250122

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א–1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה. אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

המשך ת"א גוש דן והשרון

עסקים

רפואת שיניים

גנן

משאבי אנוש

מבחר מכשירים מתוחכמים
★ הגנה אלקטרונית
★ מידע עסקי
★ סודיות בטלפון
★ להאזנה מרחוק
03-448699 ,03-443914
"אומים"
פתרונות אלקטרוניים

טלוויזיות

שמירה ואבטחה

ביקוש עבודה

חנויות

חקלאות

מבני תעשיה

מגרשים

משרדים

הלוואות

בתי מלאכה

מחסנים

אולמות

מכירות ושירותים

בתי אבות

מציעים למכירה

לרגל נסיעה
מקרר אמנה
23, תנור בישול
רוזייר, מכונת
כביסה סימנס,
מייבש AEG.
טל: 052-440056
052-77880

שיפוצים

שירותים

אותיות דביקות

מוצרי חשמל

צילום

ריפוד והדרה

נינן

בריאות

ניקוי ופוליש

חיטוי והדברה

נופש וקיט

הלבשה והנעלה

תכשיטים וכלי כסף

ציוד אלקטרוניקה

מקרר

ספרים

מערכת סטריאו

מעבדות שרות

שיעור

רהיטים

רהיטי-חפים

כלי נגינה

Sansui
FISHER
National
מעבדת שרות מרכזית
גורדון 17
פינת בן יהודה ת"א
טל: 03-227034
שעות 9:30-17:30

مطابقة للأصل

هكذا صدر الأصل

הלוח הארצי / הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

מחשב

וידאו

חיות בית

● למכירה גורי זאב בני 7 שבועות יפיפים 052"457833 155419083

● מבוקשת כלבת מלטז בוגרת לצורך זיווג 03"444796 193838082

● למכירה סוס בכבע אפור 448335" 14443211א 03

● למכירה גמצר צידי נקבה 5 חד' דשים 03"584138 165520113

ציפי אמבטיות

שיעור

אמנות

רוצים לקנות

מזגני אויר

● 2 מזגנים 1 1/4 כ"ס במצב מצוין, כמעט חדשים. 052"541894 202512081

אסטרולוגיה

● קתידך ל 88/87 הולך לפי הנומרולוגיה + אסטרולוגיה 201102253 03-597983

מכונות כביסה

תנורי אפיה

● תנור אפיה מ"יק קר מצב משלה כמ"ס 162522083 03"598649

● תנור אפיה + 5 להבות בלרב במצב מצוין 03"9222758 20441215א

● תנור אמריקאי גילטראן ניקר עצמי באריוה 052"21541 18470618א

מכונות תפירה

● בהזדמנות מכונת תפירה תעשי' תית זינגר + אוברלוק זינגר 358515" 191841083 052

בריון

בתוק

מכונות כתיבה

טלויזיות

הברזיות

סירות

אבדה

חוגים

אלקטרוניקה מתקדמת

* מאזין סמוי לטלפון
* מטרידים אותך בטלפון?
* מה קורה בבית בהעדרך?
* בעיה משפחתית כאובה וזקוקה להוכחות?

03-443924, 03-445699
"אוזנים" — להיות בעניינים

הלוח הארצי / הלוח הבטוח / חיפה והצפון

דירות למכירה

בניה קולקטיבית

4—4.5 חדרים

ביקוש דירות

קבלנים

דמי

וילות ובתים

5 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

שידוכים

קריות

וילות ובתים

2—2.5 חדרים

4—4.5 חדרים

1—1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

5 חדרים ויותר

2—2.5 חדרים

דירות בשכ"ח

עסקים

חנויות ועסקים

מגרשים

משרדים

מבני תעשיה

3—3.5 חדרים

הצעות עבודה

יש חדש
בטייסט אוף סצ'ואן

שנים סינים
עם תפריט גדול

מטעמים ונחוהות בסגנון סיני מקורי
מעשה ידיו של צוות סיני מקורי
התענוג להיך ולעין

מעכשיו בשתי מסעדות יוקרה

טייסט אוף סצ'ואן
בכפר שמריהו
מרכז מסחרי כפר שמריהו
טל': 052-70448

טייסט אוף סצ'ואן
בסקאלה
מרמורק 10 מול היכל התרבות
טל': 225007, 246000

כי יש חדש בטייסט אוף סצ'ואן

לחברת נסבאר, יבוא ושיווק אביזרי רכב בע"מ
דרוש סוכן
תושב חיפה, בעל רכב מסחרי
בעל נסיון במכירות
נא להתקשר: 03-376502

לחברה במפרץ חיפה
דרושה
מזכירה
בחורה לעניין עד גיל 40
שליטה מקסימלית בעברית — אנגלית
(כתיבה קריאה, הדפסה)
לקביעת ראיון לטלפן בימים א'-ב' בלבד לדליה
טל' 04-933537 או 04-936859

לחקר ימים ואגמים לישראל בע"מ
דרוש/ה
ביולוג/ית
בעל/ת תואר M.Sc
למחקר פיזיולוגי ובירכימי במיקרואצות.
נא לפנות לד"ר אסף סוקניק טל. 04-518202

לרשת ומשי בע'מ
דרוש/ה
צייר שלטים מעולה
תנאים מצוינים למתאים
לפנות לאורית בן שאול
04-673538

או. אר. אס — חיפה
מזכירות / מזכירות בכירות
הדפסה עברית/אנגלית + עבוד תמלילים
אנגלית ברמה גבוהה, לעבודות קבועות
לפנות לאו. אר. אס
רח' הרב הרצוג 2 חיפה ת.ד. 5346
טל' 663703, 04-664002

לבית מרקחת בכרמל דרושים:
1. רוקח/ת
2. מוכר/ת עם נסיון
טלפון ביום: 381979, בערב: 256568

לבני משה קרסו בע"מ
יבואני "רנו" בישראל
המוסך המרכזי לאזור חיפה והצפון דרוש
חשמלאי רכב
בעל נסיון (רצוי בעל תעודת הסמכה)
לפנות בני משה קרסו
שדרות ההסתדרות — צומת וולקן
למרים / מיכה.

אשדות סוכנות לביטוח בע"מ
סוכנות לביטוח בע"מ דרושה
פקידה
ידע ונסיון בביטוח הכרחי
תנאים טובים למתאימה
04-707565 708227 708839

לחברה בענף המזון:
דרושים:
1. מנהח"ש ראשית + נסיון למשרה מלאה
2. סוכן מכירות + רכב
3. פקידה כללית + ידע בעבודת מחשב
פניות בכתב: ת.ד. 953 חיפה מיקוד 32960

לחברה קבלנית
דרוש
הנדסאי בניין
נסיון בבצוע הכרחי
04-714030,
04-714117

לחברה קבלנית לעבודות בניה
דרוש:
מהנדס ביצוע
עם נסיון של 3-5 שנים
04-706693 04-702828

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א-1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

לחברה להנדסת חשמל
דרושים:
חווטים
ללוחות חשמל
מתאימים יתקשרו לטלפון
04/794397

תפרון בע"מ
מפעלי טכסטיל להלבשה תחתונה
בקריית ביאליק דרושה
מעצבת אופנה
לפנות טל' 04-709510 (לאורלי)

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה
דרושים
1. מפעילים ועובדי ייצור
מקצועיים
רצוי בעלי רשיון למלגזה
2. חרט כרסם
לקביעת ראיון נא להתקשר לטל' 04-724336/7

אופנת "קרלו"
אזור התעשיה הקלה
רח' העבודה 32 ביתן 26 אשדוד
דרושות
תופרות מקצועיות למכונת זינגר
תנאים טובים
טל: במפעל 055-62067 בבית 055-42230

או. אר. אס — חיפה
דרוש/ה
מגייס/ת כח אדם
רצוי אקדמאית, נסיון בגיוס כ"א.
אנשי-אנשי-סגים לעבודה קבועה במשרה מלאה
לעבודה קבועה במשרה מלאה
מועמדות יפנו לאו.אר.אס
רח' הרב הרצוג 2 חיפה ת.ד. 5340
טל' 663703, 04-664002

לבי"ס תיכון בחיפה
דרושים/ות
לשנת הלימודים תשמ"ח
מורים/ות
לאנגלית ומתמטיקה
במשרה מלאה
נא לפנות לטלפון 04-512227

חוגלה
דרושות:
דיילות מכירה
לסידרת מוצרי האיכות
"פסגה"
לרשתות השיווק הגדולות באיזור חיפה בלבד
תנאי העסקה חלקיים
מועמדות מתבקשות לפנות ביום א'-ב' בין השעות 15-17.30
ולבקש את יגאל 04-211460 04-211456

לפניקס הישראלי חב' לביטוח בע"מ
מחוז חיפה והצפון
דרוש/ה
חתם/ת בכיר/ה
כישורים נדרשים:
- בוגר/ת המכללה לבטוח
- 3 שנות נסיון בחיתום אלמנטרי
- יכולת נהול משא ומתן עם סוכנים ולקוחות
- יכולת ניהול וטיפול בעובדים
לקביעת פגישה טל. 04-539930
בין התאריכים 5-7.7.87
בין השעות 09.00-12.00 בלבד
- סודיות מובטחת -

לחברת "ינדיראן" [redacted]
דרושים
מוכרנים/מוכרניות [redacted]
ליום עבודה מלא, למוצרי חשמל ביתיים
הכישורים הדרושים:
כושר שכנוע, הופעה נאה, חריצות.
רצוי הכרת שוק מוצרי החשמל הביתיים
בא לפנות:
בשעות 08.00 — 16.00, לגבי קליינמן יוסי
טל' 03-5579024
משעה 21.00 ומעלה לגבי תמר בר — טל' 03-5910...

למפעל במפרץ חיפה
למפעל במפרץ חיפה
דרוש
איש אחזקה
למשרה מלאה
בעל ידע בחשמל, במכונות ובאינסטלציה
לקביעת ראיון לטלפן החל מיום ב' בלבד למירון
טל' 04-740656, 04-671778

לעיתון העיר
דרושים/ות נציגי מכירות
המעוניינים/ות יפנו לת.ד. 4801 ת"א מיקוד 61047 עבור משרה מס: 1

מדיקארד Medicard
דרושים
אנשי מכירות
לגוש דן, חיפה, ירושלים
משכורת בסיס + עמלות גבוהות
אין צורך בנסיון קודם
03-229164, 03-242980

לבית דפוס צעיר ודינמי
דרוש:
דפס
אינטליגנטי
לפנות 1/4 ו-6
5 ימי עבודה בשבוע
תנאים טובים למתאימים
טל' 03-256037, 217417

פקידה
לחברת בניין בחיפה
8.00 — 14.00
ידע בהדפסה
טל' 04-663419,
04-706882/212822 בערב!

המשקם
חברת המשקם בע"מ
דרושים/ות
מפעילים/ות
להפעלת מכונות תעשייתיות
הדרישות
√ בוגר בי"ס מקצועי.
√ נסיון של מספר שנים בהפעלת מכונות תעשייתיות.
√ ידיעת השפה העברית.
√ תושב נהריה או הסביבה.
לפנות בצרוף קורות חיים לגב' המשקם ת.ד. 2079
עכו מיקוד 22110
עד תאריך 9.7.87
ניתן לקבל אצל יעקב פרץ פרטים נוספים
טל' 04-910059, 04-825793/4/5

ל"חדשות" עיתון יומי בע"מ
דרושים
אנשי מכירות נמרצים
לרכש מודעות
★ תנאים טובים למתאימים
★ יועדפו תושבי גוש-דן בעלי רכב
★ גילאי 30-21
★ נסיון קודם אינו הכרחי.
לתאום פגישה ופרטים נוספים טל: 336702 שלוחה 240

בית הארחה ניר עציון
מחפש
טבח/ית
עם ניסיון והמלצות
למעונינים
בא לפנות ליורם
טל. 04-842541

למפעל אלומיניום
דרושים:
עובדי אלומיניום מעולים
04-740411 04-722211

מבחר מכשירים מתוחכמים
★ הגנה אלקטרונית
★ מידע עסקי
★ סודיות בטלפון
★ להאזנה מרחוק
03-448699, 03-443914
"אונים"
פתרונות אלקטרוניים

Sansui FISHER National
מעבדת שרות מרכזית
מרדון 17
פינת בן יהודה ת"א
טל: 03-227034
שעות 9:30-17:30

מפעל עתיר ידע
הנמצא בשלבי פיתוח והרחבה
מחפש
* מזכירה עב/אנ — מנוסה
הדפסה + מעבד תמלילים חובה
שליטה מלאה באנגלית יתרון
* מנהל/ת חשבונות
סוג 2 או 3.
נסיון במפעל תעשייתי חובה
רצוי ידע בתפעול ממוחשב
נא לפנות
לת.ד. 4771 חיפה
סודיות מובטחת

למפעל תעשייתי
יצואן גדול
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
עם נסיון
למשרה מלאה
הצעות בכתב יד
עם פירוט קורות חיים
להפנות לת.ד. 1499
חיפה

מועדון בריאות
"דריפוס - נאוטילוס"
דרושות
* בחורה
לעבודה וניהול במסעדת בריאות
* מסג'יסטית
עם נסיון בעבודה!!!
טל' 03-653066

לחברת בניה עובד לף
תיעוש האבן והבניה בע"מ
דרושים
1. מנהל עבודה מעולה לשלד
2. מנהלת חשבונות סוג 3
+ ניהול משרד
להתקשר לטלפון 02-663001, 02-660511

לעבודה משרדית
בעלת אתגר
בגרות חובה
וידיעת אנגלית
ברמה גבוהה 04-729452
ת.ד. 33997, חיפה

לבית דפוס
דרוש:
דפס
טלפון: 663061
חיפה

מבצע **לא מכרת לא שילמת**
זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

המשך חיפה
[illegible]

עורות ומספרות
[illegible]

מקרר
[illegible]

מערכות קול
[illegible]

יד שניה
[illegible]

עתיקות
[illegible]

חיות בית
[illegible]

מכירות
[illegible]

מכוניות

אאודי
[illegible]

אוטוביאנקי
[illegible]

אוסטין
[illegible]

אופל
[illegible]

אלפא רומאו
[illegible]

אמריקאיות
[illegible]

ב.מ.וו.
[illegible]

דייהטסו
[illegible]

וולוו
[illegible]

מלבום
[illegible]

לנציה
[illegible]

סובארו
[illegible]

פיאט
[illegible]

פולקסווגן
[illegible]

פורד
[illegible]

סוזוקי
[illegible]

סוסיתא
[illegible]

סיאט
[illegible]

סימקה
[illegible]

טויוטה
[illegible]

פיז'ו
[illegible]

רנו
[illegible]

מנועים
[illegible]

מסחריות
[illegible]

אופנועים
[illegible]

איתור רכב גנוב
[illegible]

ביקוש עבודה
[illegible]

מכירות ושירותים

שעורים
[illegible]

שיפוצים
[illegible]

סירות ושיט
[illegible]

מחשבים
[illegible]

רהיטים
[illegible]

וידאו
[illegible]

מצולם מן האصل

هكذا امينه الأصل

ביה"ס תיכון עירוני מקיף
קרית חיים
לשנת הלימודים תשמ"ח
דרושים מורים
למחשבים — (רמת בגרות)
מדעי החברה — כלכלה וסוציולוגיה
אנגלית — (הטיבה עליונה והטיבת ביניים)
פיזיקה — (ל־4 — 5 יחידות)
מיקרו מחשבים — (משרה חלקית)
נא לפנות למזכירות ביה"ס רח' הגדוד העיברי 48 ק. חיים טל. 740228

כפר הנוער "ניר העמקי" ויצ"ו
הסתדרות עולמית לנשים ציוניות ויצ"ו
ת"ד 2165 עפולה 18 445 טל' 06-594385/6
דרושים
לשנה"ל תשמ"ח
לבית הספר
מורה למזכירות במשרה חלקית
לבורנטית לפיסיקה כימיה משרה חלקית
מורה ספרנית משרה חלקית
לפנימיה:
עובד/ת מטבח
* מדריך חינוכי כ"ל על יסודי
* אם בית שליטה מלאה באנגלית לקבוצה אמריקאית
מדריך חינוכי שליטה מלאה באנגלית לקבוצה אמריקאית
רכז הדרכה לצוות הפנימיה אחראי על תכניות העשרה חינוכית — חצי משרה.
* רכז ענף גדולי שדה
* שתלן/גנן מועמדים בעלי כישורים מתאימים יפנו בכתב־יד למזכירות בציון תשובה למודעה.
לרשות המועמד ומשפחתו תועמד דירת שרות הולמת.
הערה אפשרות שילוב שני בני זוג במשרות המתאימות למגורים

למפעל טקסטיל גדול באזור חיפה
דרוש
מנהל ייצור
הכישורים הדרושים:
מהנדס ייצור בעל נסיון בענף הטקסטיל
בדבר פרטים נא לפנות בכתב
לת.ד. 68, חיפה

דרושה
אם בית
בעלת נסיון לתפקיד במשרה מעניינת.
המעוניינות יפנו בכתב לת. ד. 4868 חיפה – עבור משרה 708.

למבדא LAMBDA
אלקטרוניקה (1979) בע"מ ELECTRONICS (1979) LTD.
למפעלנו בכרמיאל דרושים:
פקיד/ה למח' כח אדם
★ ידע בהדפסה ובעבודות משרדיות.
שרטט/ת
★ בוגר/ת בי"ס מקצועי במגמת שרטוט בעל/ת נסיון בשרטוטי הרכבה לקווי ייצור.
★ בעל/ת נסיון בפעילות משרד טכני.
תנאי שכר מצויינים למועמדים/ות המתאימים/ות. המעוניינים/ות יתקשרו טלפונית 04-985255 או בכתב ל־ת.ד. 500 כרמיאל לכ"א לקביעת ראיון.

ביטוח?
לא!
כמה פעמים נתקלת במודעת "דרושים" לביטוח, ולא פנית כי ?!
נשתדל לענות לכל
כן!!
בטלפונים: 723324/6, 727592, 72210'.

לחברת קוסמטיקה יוקרתית ובשמים
דרושות:
יועצות יופי מובחרות
* בעלות הופעה חיצונית נאה ובוגרת
* דוברות אנגלית או צרפתית
* גמישות בשעות העבודה
יש לנו מה להציע לך!!!
בדבר פרטים נוספים להתקשר מיום א' 04-573291 יפה

למבצע שיווקי ייחודי
דרושות:
דיילות מכירה
נאות ודינמיות, עדיפות לסטודנטיות ולמורות.
הכנסה על בסיס משכורת
להתקשר החל מיום א' לטל: 701922, 700216

יותר טוב מנפאואר
לסניף חיפה—המח' הטכנית
•**מרכיבות/מחווטות** מנוסות בלבד, מעל 900 ש"ח לחודש מלא.
•**אלקטרונאים מרכיבי אלקט'** ידע בזיהוי רכיבים, קריאת שרטוט, הרכבות במעגלים מודפסים, חיווט מכלולים צמות וכבלים.
לפנות לגיל.
עבודה מיידית ממושכת, תנאים סוציאלים כחוק, משכורת גבוהה משולמת פעמיים בחודש
המתאימים ישובצו מיד לעבודה
העצמאות 104, א-ה 8:00-14:00
טל: 04-530051
מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל־אביב • חיפה • באר־שבע • רחובות

יותר טוב מנפאואר
לסניף חיפה — המח' המשרדית
•**מנה"ח עצמאי** למשרה בכירה, עבודה ממושכת שעות מלאות במגדל העמק.
לפנות ליהודית
•**מזכירות ע/א** מנוסות כולל הדפסה, מעבד וטלקס לכל מזכירה מתאימה–עבודה מיידית.
•**כתבניות ע/א** מנוסות.
•**מעבדות תמלילים** דו לשוניות מנוסות עבודה מיידית.
לפנות לברוריה
עבודה מיידית ממושכת, תנאים סוציאלים כחוק, משכורת גבוהה משולמת פעמיים בחודש, המתאימים ישובצו מיד לעבודה
העצמאות 104, א-ה 8:00-14:00
טל: 04-530051
מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל־אביב • חיפה • באר־שבע • רחובות

מישלב
בפיקוח משרד החינוך והתרבות
דרושים/ות
מורים
במקצועות
אנגלית למגמות י"א-י"ב.
אנגלית להכנה לבגרות בכתות מבוגרים.
גיאוגרפיה למגמות י"א-י"ב.
גיאוגרפיה להכנה לבגרות בכתות מבוגרים.
לשון להכנה לבגרות בכתות מבוגרים.
בעלי כשורים מתאימים להוראה יפנו למזכירות בית הספר בין השעות 09.00–11.00 טל. 04-520797

לאגודת אחים בוגרים חיפה דרוש/ה
אחים בוגרים BIG BROTHERS
רכז/ת
תאור התפקיד:
ריכוז אדמיניסטרטיבי של פעולת האגודה, הפעלת מתנדבים, קשר עם מוסדות וגורמי חוץ
היקף המשרה: חצי משרה
כישורים:
זיקה לפעילות קהילתית, יחסי אנוש, יוזמה
יכולת הבעה בכתב ובע"פ
נסיון בעבודה ארגונית — יתרון
נא לפנות בכתב, בצירוף תולדות חיים והמלצות לאגודת אחים בוגרים ת.ד. 8537, חיפה 34633
טלפון 389824

הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריית מוצקין, קריית ביאליק, קריית ים
הננו מכריזים על משרה פנויה של:
כתבנית
ידע בשרטוט בנין! משרה מלאה
רצוי תושבת הקריות
את הבקשות יש להגיש בכתב לת.ד. 218 קריית מוצקין עד תאריך 10.7.87

פז
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
הכישורים הדרושים:
* מנהלת חשבונות סוג 2.
* 2 שנות נסיון בניהול חשבונות.
תנאי שכר בהתאם לכישורים.
לפנות בכתב־יד בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 434 חיפה, מיקוד 31003
עבור משרה מס' 6/87 סודיות מלאה מובטחת
פז חברת נפט בע"מ

דרושה:
טבחית
עם נסיון בבית מלון או מסעדות
לבית פרטי. דרושות המלצות
נא לפנות לטל. 729797 או 04-729428
בין השעות 12.00–16.00
או משעה 20.00 ואילך

להבי ישקר
■ מפעל להבים למנועי סילון. ■ יוצר להבים לחיל האויר ולתעשיית המנועים בעולם. ■ קידום ותמורה על בסיס הישגים אישיים. ■ שבוע עבודה בן 5 ימים. ■
מנהל/ת מחסן אריזה
כישורים דרושים:
נסיון בניהול מחסן
נסיון בניהול צוות עובדים
יועדפו מועמדים מאזור נהריה/עכו והסביבה
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב יד או בטלפון למנהל כח אדם, להבי ישקר בע"מ
ת.ד. 330 נהריה 22102 טל: 04-927831

קליל kliil
קליל תעשיות בע"מ
דרוש
איש מכירות
בעל רקע טכני
הכישורים הדרושים:
* נסיון מוכח במכירות
* רקע טכני (עדיפות בענף אלומיניום)
* ידע בפרסום ובעיצוב
* כושר התבטאות בכתב ובע"פ
* יחסי אנוש טובים
המעוניינים יפנו בכתב, בפירוט קורות חיים ונסיון בעבודה אל חורית ישראלי, ת.ד. 210 קרית מוצקין 26114.
סודיות מובטחת

לחברת גבו מתקני חשמל בע"מ
דרושים
★ מנהלי עבודה בחשמל תעשייתי
★ חוטי לוחות
★ חשמלאי תעשייה
טלפון 04-728737

לחברת תקשורת ארצית
דרושים
אנשי מכירות
לפרוייקט חדש בירושלים
דרישות התפקיד:
השכלה תיכונית לפחות
ידיעת השפה אנגלית או ערבית יתרון
למתאימים מובטחים תנאים גבוהים. העבודה מתאימה גם לסטודנטים המעוניינים בעבודה זמנית לתקופת הקיץ
לפרטים לפנות מיום א' טל' 02-226448

חיפה כימיקלים
לחברה הגדולה בעולם לייצור חנקת אשלגן
דרוש/ה
אגרונום
לתפקיד מרכז פיתוח מוצרים לחקלאות
כישורים נדרשים:
* בעל תואר שני או תואר גבוה יותר.
* רצוי רקע טוב בכימיה ובביוכימיה.
* ידיעת שפות טובה, דמיון, יוזמה, כושר אנליטי וכושר אירגוני.
* רצוי נסיון מסחרי.
נא לפנות בכתב יד למחלקת כח־אדם, ת.ד. 1809, חיפה, לציין על המעטפה עבור משרה מס' 20.
תשמר סודיות מלאה
פרסום שפי

למפעל צעיר ודינאמי במגדל העמק
המפתח, מייצר ומייצא מערכות משובצות מחשב
דורשים
א. מהנדסי אלקטרוניקה / מחשבים
לפתוח מערכות זמן אמת
ב. הנדסאי אלקטרוניקה / מחשבים
ג. אנשי מכירות (לעבודה באזור המרכז)
נא לפנות לקביעת ראיון לדרורית 547761, 06-542845

מנועי בית־שאן בע"מ
דרוש
לתפקיד אתגרי
סמנכ"ל תפעול
1. מהנדס מכונות עם ניסיון במנועי רכב
2. בעל נסיון ניהולי
3. יכולת ליצירת קשרים בין־אישיים בתנאים קשים
4. גיל עד 33
מקום העבודה בית־שאן
לפנות בכתב יד ולציין "סמנכ"ל תפעול"
וייצמן 12 גבעתיים 53390

מנרב
אמבין מפעלי הפלסטיק אשקלון
אזור התעשיה 78100 ת.ד. 10 טל. 051-29173 טלקס: 5427
דרוש
מ ח ס נ א י ט כ נ י
ניסיון במשא ומתן עם ספקים
תושב אשקלון
העבודה לחמישה ימים בשבוע
לקביעת ראיון טלפון: 051-29171

SOS כח אדם
דרושים לנו:
• מזכירה עב/אנג שפת אם אנגלית למנכ"ל החברה.
• מזכירה עברית למנכ"ל חברה. מאיזור בכרמיאל
• לחצי משרה מדריכה על מעבד וורדמול
• מזכירה לחברת מחשבים מאיזור חיפה בלבד, עבודה על מעבד עב/אנג ותכתובת עצמית באנגלית
• כתב טכני לאיזור העמקים.
• מנהל חשבונות סוג 3 מדופלם לעבודה במפעל.
• מחסנאי, ידע בהנה"ח סוג 2 לפחות ורשיון נהיגה.
• נגרים סטנדרטיים לעבודה מיידית.
• עובדי ייצור למפעל מסודר הסעות, פרמיות ארוחות.
• נהגי סמיטריילר, אחרי צבא.
• מבקר טיב לאלקטרוניקה.
• אנשי מכירות בעלי רכב מתחום המחשבים בציוד הקפי, שכר בסיסי ותנאים נוספים.
• חרטים וכרסמים מאיזור עכו / כרמיאל.
• רתכים ומסגרים לעבודה בלתי שגרתית.
• מנהלי משמרות אחרי צבא צעירים לאיזור נהריה.
• מסגר אחזקה למפעל מסודר, הסעות, ארוחות וכל התנאים.
• מכונאי אחזקה למפעל תעשייתי הסעות ארוחות וכל התנאים.
• צבע למפעל מאזור נהריה.
• מזכירה ידע בהפעלת חשבשבת ומעבד איינשטיין לעבודה זמנית.
• מזכירה עב/אנג, ידע במעבד וורדסטאר מאיזור העמקים.
• ראש קבוצה למרכובות נסיון בתחום.
• מחווטות ומרכיבות לעבודה קבועה בשכר הולם.
• חשמלאי מוסמך מאיזור עכו / נהריה והקריות — רצוי רכב מתקבלים חסרי נסיון.
רח' קדיש לוז 3 קרית מוצקין טל: 754513, 762721, 04-752848
תעסוקה מוזאיק ב SOS
משרדי החברה פתוחים ברציפות מ־08.00 עד 7.00 בערב

למשרד נסיעות בחיפה
דרושה:
מומחית עם תעודה לנסיעות
משרה מלאה
לפנות לת.ד. 33504 חיפה
סודיות מובטחת

לאזור חוף בית שאן
דרושים
מורים לשנת הלימודים תשמ"ח
★ אופנה — משרה מלאה
★ אנגלית — משרה מלאה
★ אלקטרוניקה — משרה חלקית
★ מקצועות המחשב (חשה"ב) משרה מלאה
★ מכניקה — חטב"ה + חט"ע
מורים מתאימים יתקשרו לבית הספר למספר הטלפון: 06-586458, 06-586034

לחברת הובלה באזור ירושלים
דרושים:
★ נהגי משאיות מעל 15 טון
★ מפעיל ציוד מכני כבד
לפנות טלפון

לשירותי חשמל לתעשייה
דרוש
חשמלאי
לעבודות אחזקה בתעשייה, עם נסיון ויכולת עבודה עצמאית, עם רשיון נהיגה
טל. 04-723095, טל' בבית 04-252926

חיפה כימיקלים
לחברה הגדולה בעולם לייצור חנקת אשלגן
דרוש/ה
מנהל מחקר
הכישורים הנדרשים:
* תואר שלישי בכימיה
* ידע רחב בתחומי הכימיה האורגנית והאנאורגנית.
* נסיון מעשי של 10 שנים הכולל נסיון במחקר תעשייתי.
* יכולת ניהול צוות חוקרים.
נא לפנות בכתב יד למחלקת כח אדם ת.ד. 1809. חיפה. ולציין על המעטפה למשרה מס' 10.
סודיות מובטחת
פרסום שפי

חיפה כימיקלים
לחברה הגדולה בעולם לייצור חנקת אשלגן
דרושה
מזכירה בכירה
אנגלית-עברית
בעלת הכישורים הבאים:
* הדפסה מעולה בשתי השפות
* שפת אם אנגלית, רצוי ילידת ארה"ב
* נסיון של מספר שנים יתרון.
על המועמדות לפנות בכתב למחלקת כח אדם. ת.ד. 1809 חיפה ולציין ע"ג המעטפה מזכירה בכירה.
תשמר סודיות מלאה.
פרסום שפי

אלסינט
לחטיבת היצור בחיפה דרושות
מרכיבות מנוסות בחיוט
להרכבת מעגלים מודפסים וחיווט, ידע בזיהוי רכיבים.
נא לפנות טלפונית לגבי חיה קובץ' 540250, 04-540601
אנו מציעים תנאי עבודה משופרים הכוללים:
5 ימי עבודה בשבוע, הסעות מאורגנות, מעון לילדים, ארוחות מסובסדות ואולמות עבודה ממוזגים.
אלקטרוניקה בשרות הרפואה

יותר טוב מנפאואר
לסניף באר־שבע
רמב"ם 31, א'-ה' 08:00-14:00
טל: 057-79523
דרושים
* כלכלן
* מהנדס כימיה
* מהנדס מכונות
* הנדסאי/טכנאי/ לבורנט כימיה
לבעלי ניסיון בתעשייה הכימית – יתרון
* פקיד יבוא
בעל ניסיון ושליטה בשפה האנגלית
* חשמלאי ראשי
* חשמלאי מוסמך
* מפעיל מתקנים כימיים
* טכנאי / הנדסאי מכונות
ניסיון בתעשייה כימית אנגלית טובה למשרד אחזקה – לתקופה ארוכה
* אחות
פנו את מנפאואר בהקדם – זה משתלם!
מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל־אביב • חיפה • באר־שבע • רחובות

עיריית הרצליה
דרוש/ה
מנהל/ת
למרכז תהל"ה בהרצליה
(השכלת יסוד למבוגרים)
הדרישות: מורה מוסמך לפחות 5 שנות ניסיון בהוראת מבוגרים עבודה בשעות מפוצלות פעמיים בשבוע המלצות.
לפנות מחר מנגנון סוקולוב 11 הרצליה

אריסטו־שמש
בית אופנה
דרושים
ליום עבודה מלא - רצוי
מודליסטית
בעלת נסיון רב ומוכחת בתריקו
עוזר/ת לתדמתנית
עם נסיון
תופרת מודלים ראשונים
עם נסיון בטריקו ובדים
לפניות, יחזל מיום א׳
טל. 03-5373...

דרוש
ד פ ס
02-527603

דרושים במכתשים:
למפעלינו בבאר־שבע וברמת חובב

הנדסאים/ טכנאי חשמל
חשמלאים
בעלי רשיון "חשמלאי מוסמך"
רצוי נסיון
של שנה אחת לפחות
בעבודה במפעל תעשייתי
שליטה במערכות פיקוד
(רצוי PLC)

המעונינים יפנו
בכתב יד
ובצירוף קורות חיים
ותאור נסיון קודם
לאגף משאבי אנוש
ת.ד 60 באר שבע 84100
סודיות מובטחת

מכון התקנים הישראלי
דרושים
למכון התקנים ברמת אביב

1. מהנדס מכונות
רצוי עם נסיון בתעשיה, לתפקיד מהנדס בודק במעבדה ובמפעלים.

2. קלדנית/כתבנית
הדפסה בעברית ובאנגלית רצוי על מעבד תמלילים - ידע בסיסי בקלדנות - רצוי עם נסיון

3. חשמלאי מוסמך
ע. חשמלאי מוסמך לעבודה במעבדה

4. בוגר בי"ס מקצועי במגמת מכניקה
לעבודה במעבדה

בדבר פרטים נא לפנות לכח־אדם במכון התקנים הישראלי
רח׳ האוניברסיטה 42 רמת־אביב טל: 03-422811
סמל המחוגה סמל האיכות

שילנה
דרושים/ות

★ **פקיד בכיר**
בתחום מטען אויר. בעל נסיון

★ **מסווג מכס**

★ **מבקר**
בעל נסיון בעמילות מכס. בעל תעודת "פקיד רשוי" מטעם המכס

★ **אחראי חוליה**
בעל נסיון במטען אוירי

★ **קלדנית**
לעבודה במשמרות. נסיון

טלפון: 03-430333
החברה המובילה בישראל לשילוח בינלאומי

RS שרותי כח אדם
השרות המומלץ 1987

לסניף באשקלון
דרושים
• **מהנדס מכונות** בעל ידע בתכנון. מכונאים עדיפה נסיון 3-5 שנים הכרחי באלקטרו אופטיקה ידע באנגלית למשרה קבועה
• **הנדסאי מכונות** בעל ידע בתכנון. מכונאים עדיפה נסיון 3 שנים באלקטרו אופטיקה למשרה קבועה
• **מכשירנים** בעלי נסיון צבאי הכשרה
תיוחן במפעל למשרה קבועה
• **חווטים/חווטות** נסיון במעגלים מודפסים רצוי ידע בקריאת שרטוט חשמלי קבועה
• **מזכירות בכירות** בעלות ידע בהדפסה אנגלית־עברית ניהול משרד. בעלת טלקס ופקסימיליה למשרה קבועה

המעוניינים יפנו לרחוב הרצל 24 אשקלון (מול תחנת אגד בעיר העתיקה) טל׳ 051-22134
קבלת קהל 8.00-18.00
בימי א־ה בימי שישי וערב חג 8.00-12.30

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

דרוש/ה
יועץ/ת חינוכי/ת
תאור התפקיד:
ייעוץ חינוכי לסטודנטים ומעקב אחר השגיהם האקדמיים
ייעוץ בנושאי בחירה והתאמה לפקולטה.
הכישורים הדרושים:
בעל/ת תואר אקדמי בייעוץ חינוכי או פסיכולוגי (רצוי תואר שני)
נסיון של 3 שנים לפחות בייעוץ והדרכה של תלמידים או סטודנטים.
שליטה בשפות עברית ואנגלית
רצוי ידע בשפות נוספות
יכולת לעבודה בצוות
כושר לקיום מגע נאות עם סטודנטים, עובדים וסגל אקדמי.
מספר המשרה: מז/191

מזכירה כתבנית באנגלית
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית מלאה
ידיעה מעולה של השפה האנגלית, כולל הדפסה
רצויה שפת אם אנגלית
יכולת לקיים מגע נאות עם קהל בעברית ובאנגלית
רצוי נסיון קודם בטיפול בנושאי מטבע זר ו/או נסיעות.
הערה: המשרה הינה בהיקף 65%.
מספר המשרה: מז/188

עובד דואר
תאור התפקיד:
מיון דברי דואר
הכנת דברי דואר למשלוח
חלוקת דברי דאר ליחידות
הפעלת מכונת ביול וסיכום חשבונות יומי
הכישורים הדרושים:
ידיעת השפה העברית על בוריה
ידע בקריאת שפה לועזית
ידע מספיק בחשבון לחישוב עלות משלוח דברי דואר בהתאם לתעריפים וסיכומים יומיים של מכונת הביול.
כושר גופני תקין.
מספר המשרה: מז/189
מועמדים/ות מתאימים/ות העונים/ות לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים, נסיון קודם, שמות ממליצים ומספר המשרה עד יום 12.7.87, אל: אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה 32000

לסניפנו באשדוד ורחובות
דרושים/ות
למחלקה הטכנית
• **הנדסאי מכונות** לאיזוד אלקטרוני
• **הנדסאי אלקטרוניקה** לבדיקות סופיות
• **חשמלאי מוסמך** בעל רשיון.
• **מבנאי מטוסים** יוצא חיל האוויר
• **מלחימות מעגלים** למשמרת ראשונה ו/או שניה
• **חווטת וויארא**
• **נהגי סמיטרלר**
• **מכונאי דיזל** מנוסה
למחלקה המשרדית
• **מזכירה בכירה** עברית/אנגלית + הדפסה
• **מעבדות תמלילים** בעלות נסיון
למתאימים שכר גבוה ותנאים סוציאליים מלאים הכוללים חופשות ימי חגים, מתנות ביגוד ועוד.
בדבר פרטים נוספים נא לפנות לסניפנו ברחובות הרצל 187 בטל׳ 08-455906 באשדוד רוגוזין 8 053-32221 ,33644

דנאל
החברה לשירותי כח אדם
תל־אביב • ירושלים • באר־שבע
רחובות • אשדוד

דרושים עבור לקוחותינו
מזכירה
הדפסה עברית/אנגלית (משרה 1900)
אנשי מכירות
לענף ציוד משרדי (משרה 1870)
לענף התעשייתי־מכונות (משרה 1871)
לענף הפרמצבטיקה (משרה 1872)
טכנאים/הנדסאים
בעלי נסיון־באחזקה/מכונות/תעו"נ
לאזור ת"א (משרה 1881) ירושלים (1883)
לחו"ל (משרה 1885)
לבורנט
לאזור ת"א (משרה 1610)
לאזור ירושלים (1611)
מועמדים ישלחו פירוט קורות חיים ונסיון אל ת.ד. 11024 ת"א 61110
ויציינו מספר משרה.
סודיות מובטחת
המודעה לשני המינים.

הלל
תחנת ייעוץ לנושאי כח־אדם בע"מ

לסטודיו אפרת
דרוש/ה
סדר/ית
COMPSET
עם ניסיון
תנאים טובים למתאימים
02-522145

למתנ"ס נשר דרוש/ה
עורך ידיעון שבועי
● בעלי אוריינטציה קהילתית
● בעל נסיון קודם
● נסיון/כשרון גרפי
● חוש מסחרי מפותח
העבודה בחצי משרה עם אפשרות להטבות שכר נוספות
לקביעת ראיון נא להתקשר אל משה וייס, טל׳ 238133

עיריית רעננה
דרוש/ה
מורה לפיסיקה (5 יח"ל) בבית הספר התיכון לכתה י"ב שליש משרה.
מועמדים יפנו למחלקת כח אדם בעיריה בשעות העבודה

לכל מזכירה* יש מחליפה זמנית...

המזכירה יוצאת לחופשת קיץ?
בבה היום אנו נשבע לך מחליפה לעתת החופשות
התקשר בהקדם לחבר, המרכז הגדול לכח אדם מקצועי — והבטח לך ידים מקצועיות ומיומנות:
כתבניות, מרכזניות, קלדניות, מנהלת חשבונות, נקבניות ומפעילות טלקס.
חבר
ירושלים רח׳ ינאי 6
טלפון: 02-234265-6-7-8

RS או.אר.אס שרותי כח אדם
או.אר.אס – בכירים
★ **מהנדס תעשיה וניהול** — בעל רקע בענף הטקסטיל, נסיון בשיטע בין מחלקות ובתהליכי יצור – ליוצאי בצא.
★ **מהנדס תעשיה וניהול** — ידיעת השפה האנגלית על בוריה; לניהול מידע למשרה קבועה.
★ **מהנדס כימיה** — מהנדס מתחיל לעבודה במשמרות.
מנהל שיווק — מנסיון קודם בשיווק מחשבים ותוכנה – תובה. רצוי אקדמאי, בעל רכב.
מועמדים מתאימים יפנו בצירוף קורות חיים לאו.אר.אס רח׳ חרב תרצה 2 חיפה ת.ד. 5346 חיפה טל. 04-664002, 663703

למחלקה הטכנית
סניף תל־אביב
דרושים/ות
★ **מסגרים / רתכים**
יכולת קריאת שרטוט - יתרון נסיון בריתוכי CO_2 או חשמל לגוש דן: פ"ת ת"א ורמת השרון לאחזקה, קונסטרוקציות והרכבה
★ **מכונאים/ות מחוטים/ות**
לעבודה על מעגלים מודפסים באזורים: פ"ת, ר"ג, ת"א חולון נסיון בחווט - יתרון
★ **[illegible]**
לעבודות אחזקה/בניין/הרכבות באזור גוש דן
★ **כרסמים/חרטים**
קונבנציונלים C.N.C.
בעלי נסיון של מספר שנים בתעשיה
קוראי שרטוט לעבודות מדוייקות
★ **מכונאי קרור/ מכנאי אויר דחוס**
לעבודות אחזקה
★ **מחסנים/ספפ"ים**
לעבודה ממושכת באזור גוש דן
מועמדים מתבקשים לפנות בין השעות 08:00 - 16:30 דיסל תל־אביב מרדון 88 (ליד עיריית ת"א)
למתאימים שכר הולם והטבות סוציאליות כחוק
טל: 222266, 240876, 245541
12 שנות עבודה ונסיון לרשותך

דנאל
החברה לשירותי כח אדם
תל־אביב • ירושלים • באר־שבע
רחובות • אשדוד

לא.ג. רשף הנדסת אלקטרוניקה בע"מ
דרושים
עובדי יצור עם נסיון
בחולון W.W הלמונה והרכבה טל׳: 03-445502

למפעל לציוד רפואי
— דרושות —
אחראית ייצור חדר נקי
דרישות: נסיון מוכח של שנתיים פחות בתפקיד דומה במפעל לתרופות / ביוטכנולוגיה / מיקרואלקטרוניקה.
מרכיבות ציוד רפואי פלסטי
לעבודה בחדר נקי
נא לפנות החל מיום א׳ לפי 02-720885 ,02-720932

מכון דור
מיון אבחון והשמת כ״א
עבור מכון דור ומודעין
דרושים
1. אחראית להשמות
גיל עד 30. יתרון לבעלת רקע בפסיכולוגיה - מדע ההתנהגות. נכונות לעבודה קשה.
2. נציגת מכירות
גיל עד 30 יכולת מכירה לדרג בכיר. יציאה לפגישות מתואמות.
לפנות: מכון דור טל: 03-295445 ,03-290510

סונול ישראל בע"מ
למשרדנו הראשי בחיפה
דרוש/ה
רואה חשבון
לתפקיד בכיר ואחראי כסגן חשב
רק מועמדים מהשורה הראשונה בעלי נסיון מוכח של מספר שנים בניהול מערכות חשבונאיות מורכבות וממוחשבות, בעלי ידע ונסיון בארגון והפעלת אנשים מתבקשים לפנות בכתב־יד ולציין פרטים על הכשרתם ונסיונם לאגף כח אדם ומינהל, ת.ד. 214, חיפה - 31001. סודיות מובטחת.

לאלדה פיתוחים אלקטרואופטיים בע"מ
דרוש
מנהל שיווק בינלאומי
עם נסיון מוכח בשיווק מוצרים מתוחכמים בחו"ל
נא לפנות בצרוף קורות חיים
עבור מנכ"ל החברה
ת"ד 16266 ירושלים מיקוד 91162

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה דרושים:
1. מכונאי דיזל
נסיון של 3 שנים לפחות בתיקון מלגזות.
2. מכונאי אחזקה
עם נסיון של 3 שנים לפחות בתעשיה במשאבות ומדחסים.
בדבר פרטים ובצירוף קורות חיים נא לפנות ל־ת.ד. 767, חיפה

לחברה תעשית גדולה באזור צפון תל־אביב
דרוש / ה
למחלקת החשבות
כלכלן/ית
עם רקע חשבונאי, כולל נסיון בעבודה עם מחשב
לפנות בכתב־יד עם תולדות חיים לת.ד. 24238 תל־אביב מיקוד 61241
- סודיות מובטחת -

ללקוחותינו דרושים
פקידת משרד כללית
(משרה 1895)
עצמאית ובעלת יוזמה
כתבנית/קלדנית (משרה 1750)
בעלת נסיון קודם
מחסנאי (משרה 1925)
פקיד טכני (משרה 1770)
נסיון קודם הכרחי
מועמדים ישלחו פרוט קורות חיים ונסיון בכתב יד, אל ת.ד. 47030 ת"א 61116
ויציינו מספר משרה
סודיות מובטחת
המודעה לשני המינים.

הלל
תחנת ייעוץ לנושאי כח־אדם בע"מ

למפעלי ד"ר פישר
עם הרחבת הפעילות דרושים:
מחסנאי שווק
להכנת הזמנות ומשטאות
דרישות התפקיד:
10 שנות לימוד
ידיעת אנגלית בסיסית (קריאה)
אחרי שירות צבאי
כושר גופני תקין
גיל 20-25
לפנות מכון דור טל: 295445, 290510
יהודה הלוי 108 ת"א

ביצועיסט/ית
אם יש לך ראש פתוח וידיים זריזות ומנוסות בביצוע גרפי בפרסום זמיר – זקוקים לך!
הסטודיו – 539662

למתפרות טנגו כיתן בע"מ בנצרת עלית
דרושה
תדמתנית בעלת נסיון של 3 שנים לפחות
המעונינות יפנו למר נסים מלכה טלפון 06-571026

לימית שמירה ואבטחה
דרושים
מ א ב ט ח י ם
יוצאי צבא לעבודה לפי שיבוץ אישי
תנאי שכר מצוינים
לקביעת ראיון טל׳ 02-244974 ,02-245421

WANTED!
בוגר/ת בצלאל בגרפיקה
עם יד, ראש, ואופי לעבודה מיידית
לפנות לדני
02-234131-3

מנהל/ת חשבונות
סוג 3
ידע בהתאמת לקוחות ונסיון של 3 שנות עבודה
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בפרוט קורות חיים ונסיון בעבודה ושמות ממליצים
למוד כח אדם רח׳ השפלה 4 ת"א 66183 עבור מנהל חשבונות.

החברה להגנת הטבע

מגן דוד אדום בישראל
MAGEN DAVID ADOM IN ISRAEL
מ ו ד י ע
על פתיחת קורסים להכשרת מועמדים לתפקידים הבאים:
• **חובש / נהג אמבולנס**
• **חובש / עובד מוקד**
• **חובש / מתרים־דם**
• **חובש החייאה בכיר (פרמדיק)**
המועמדים המתאימים יוכשרו ע"י מד"א בקורס מתאים.
העסקה בכל סניפי מגן דוד אדום בארץ
הכישורים המדרשים:
• חובש/ת קרבי/ת כללי או תפקיד פרא־רפואי דומה
• רשיון נהיגה סוג ב׳ 5-4 ימים, או ג 3 שנים. (מתייחס לנהגי אמבולנס בלבד)
• פרופיל רפואי 72 לפחות לאחר שירות צבאי מלא
למתאימים שיועסקו במד"א תקופת ההכשרה תחשב כתקופת העבודה
העבודה במשמרות
נא לפנות טלפונית לסניף מד"א הקרוב לאזור מגורים
או למרכז מד"א מח׳ כח אדם
03-302222
04-533576 (כל־בו חיפה)
המועמדים המתאימים יוכשרו ע"י מד"א בקורס מד"א

למתנ"ס קטמון ח"ט
דרושים
מפעילי צהרון
תאור: הפעלת מועדון חינוכי לילדי גנים בשעות 12.30-16.00.
דרישות: א. גננת או עובד חינוך.
ב. מטפלת מוסמכת או סטודנט/ית למדעי הרוח והחברה.
בדבר פרטים: טלפון: 02-412285 ,02-410550
בשעות 9.00-13.00 עד לתאריך 2.7.87.

דלתא DELTA
דרושה: **לדלתא גליל תעשיות בע"מ**
פקידת מתפרה
• בוגרת תיכון
• עדיפות לבעלת נסיון, לימודים וקורסים שונים בנושא
• רצוי מגורים במעלות והסביבה
נא לפנות טלפונית 04-988888 04-986911 רבי ראובן

לפאב / מסעדה באשקלון
דרושים
1. ברמן
2. טבח/ית להכנת סלטים וארוחות קלות
טלפון: 051-33680

לחברת דשניר בע"מ
דרוש
• **מפעיל ציוד מכני שופל 950**
לעבודה קבועה באזור אשדוד רק לבעלי נסיון
המעוניינים יפנו לטלפונים: 055-22641, 055-33061
רח׳ יורדי הסירה 6 אשדוד

לעיתון בוקר
דרושים
מחלקי עיתונים באזור הקריות
04-670696
צבי או יעקב

מרכז קהילתי ע"ש עזרי יפה בגילה
דרושים
לשנת הלמודים תשמ"ח
1. מרכזת גיל הרך
חצי משרה, תכנון והדרכה בנושא הגיל הרך, אחריות על צוות עובדים. דרישות התפקיד: ★ BA במדעי הרוח/החברה ★ נסיון בעבודה עם הגיל הרך ★ רצוי בוגרת תוכנית שוורץ.
2. רכז/ת + משאבים
חצי משרה. תאור התפקיד: ★ גיוס כספים ומשאבים למפעלים שכונתיים ★ שיתוף והפעלת תושבים. דרישות התפקיד: ★ אקדמאי בעל נסיון בשווק ★ יכולת הבעה בכתב ובע"פ ★ עבודה בשעות לא שגרתיות
3. מזכירה אחה"צ
עם ידע ונסיון בהפעלת מעבד תמלילים.
לפרטים נא לפנות לטלפון: 02-763176, 02-761656

כיצד להגדיל סיכוייך להצלחה בעבודה?
מכון דור
1. מיון ואבחנה להתאמה מקצועית ע"י:
★ בחינה פסיכוטכנית מלאה.
★ ראיון עם פסיכולוג.
★ שיחת ייעוץ והכוון מקצועי.
מכון נודה
2. סדנא לפיתוח מיומנויות לקידום בעולם העבודה: ★ 24 שעות (6 פגישות)
עלות כוללת 348 ש"ח (אפשרי מיון והכוון בלבד ־במכון דור)
לפנות: "מכון דור" טלפון: 03-290510, 295445

למפעל אוקינוס בתלפיות ירושלים
דרושים
1. מחסנאי
לעבודה בשעות 07.00-15.00
2. מזכירת מפעל
עם ידע בהדפסה ונסיון בכח אדם למשרה מלאה
שעות העבודה 07.30-15.30
תנאים טובים למועמדים המתאימים
לפרטים נוספים נא לפנות לענת טל: 02-718710

למרכז הרפואי שערי צדק
דרושה
מזכירה בכירה
למשנה למנכ"ל
ידיעת השפה האנגלית
והדפסה בעברית ואנגלית.
תאום פגישה: נא להתקשר לטלפון 02-555193

בית הספר החקלאי מקוה ישראל
המדור הדתי – 03-843697
לשנת הלימודים תשמ"ח דרושים
מדריכי חברה
במשרה מלאה
מועמדים דתיים בוגרי צבא בעלי השכלה ו/או מדגוגת ונסיון בחינוך פנימייתי מתבקשים לפנות בכתב יד בלבד לתנהלת ביה"ס ת.ד. 58910 בציון קורות חיים ורשימת המלצות האישיים.
למרפאת בית הספר דרושה
אחות מחליפה
לחודשי יולי אוגוסט
אפשרות למגורים במקום
לפנות לדפנה 03-842050

חיפה כימיקלים
להברה הגדולה בעולם לייצור הנקת אשלגן
דרוש/ה
אגרונום
לתפקיד מרכז פיתוח מוצרים להקלאות
כישורים נדרשים:
* בעל תואר שני או תואר גבוה יותר.
* רצוי רקע טוב בבימיה ובביוכימיה.
* ידיעת שפות טובה, דמיון, יוזמה, כושר אנליטי וכושר אירגוני.
* רצוי נסיון מסחרי.
נא לפנות בכתב יד למחלקת כח־אדם, ת.ד. 1809, חיפה, לציין על המעטפה עבור משרה מס׳ 20.
תשמר סודיות מלאה
פרסום שפי

לקבלני ציוד מכני באשקלון
מתבקשות הצעות מחיר לשכירת ציוד מכני בתנאי רג׳י לציוד הבא:
* **מחפר 955**
* **מחפר שרשרת 955**
* **מחפרון** 8 JCB
* **מפלסת מכבש**
* **מכלית מים**
הצעות בכתב נא לשלוח לכתובת: מחלקת מינהל ת.ד. 194 אשקלון

המרכז הרפואי בלינסון
קופת חולים
דרושות
אחיות מוסמכות ליחידה לטיפול נמרץ ילדים
אפשרות למשרות מלאות וחלקיות המתקבלות תקבלנה הכשרה מיוחדת בטיפול נמרץ פדיאטרי בדבר פרטים נוספים יש לפנות לטלפון 03-9229678 או 03-9268206

مطابق للأصل

هكذا من الأصل

מ.ש.פ. מכון מ.ש.פ. שירותים פסיכולוגיים

עבור אחד מלקוחותינו — מפעל קיבוצי בענף הפלאסטיקה המייצר מוצר ייחודי ובלעדי בארץ

דרושים

סוכן מכירות מעולה — משרה 095

תחומי פעילות: המשך טיפול בלקוחות קיימים, יצירת קשרים עם לקוחות חדשים, ביצוע הזמנות וגביית כספים

כישורים נדרשים: כושר ניהול מו"מ ברמה גבוהה, יוזמה, כושר שכנוע, קבלת החלטות באופן עצמאי, אמינות ויושר אישי. מוכנות לעבוד שעות רבות ובלתי שיגרתיות

תנאי עבודה משופרים: משכורת בסיסית נאותה ואחוזים, תמריצים עבור קידום מכירות, עצמאות תפקודית, בלעדיות להפצת המוצר אפשרויות קידום

על המועמד להיות בן 40—30 שנים, בעל ניסיון מוכח של לפחות 5 שנים במכירות, אחראי ומסור, מוכן לשתף פעולה עם מפעל קיבוצי מצליח ומתפתח, עדיפות תינתן לבעלי רכב.

עובדת רב־תכליתית — משרה 065

תחומי פעילות: עבודות מזכירות, אחריות על אולם תצוגה ומחסן מוצרים, קשר עם לקוחות ובנקים

כישורים מקצועיים: יכולת פיקוח, טיפול בתכתובת (ידע בהדפסה) מעקב אחר גבייה ורצוי גם יכולת בקידום מכירות. על המועמדת להיות אישה עצמאית וחרוצה המסוגלת להפעיל את המערכת ללא פיקוח צמוד.

קצב העבודה מתון ללא לחצים מיוחדים

יש לפנות בכתב־יד בלבד תוך פירוט נרחב של נסיון עבודה, השכלה, ומהלך חיים לת"ד 13012 ירושלים 91130. ייענו רק מועמדים מתאימים

לעיתון הארץ

דרושים

מחלקי עיתונים

☎ 03-5121336

TEDEA Ltd

חברת תדאה בע"מ
בהרצליה פיתוח

דרושים:

1. **מבקר איכות**
   * בוגר ביה"ס מקצועי במגמה מכנית
   * יכולת קריאת שרטוט טכני.
2. **עובדי ייצור**
   לעבודה בתחום השקילה האלקטרונית.
3. **מחווטות/מדביקות**
   לחווט/הדבקת רכיבים אלקטרוניים
   שעות עבודה 7.30-17.00
   5 ימי עבודה בשבוע.
   הסעות מאיזור השרון

טל: 052-557039 לאורי

EXCELLENCE IN LOAD CELLS

אינטל

אינטל אלקטרוניקה הינה החברה המובילה בישראל בתחום ייצור רכיבי VLSI למחשבים ומערכות ספרתיות. בעקבות ההצלחה הראשונית הנו מרחיבים את היקף הפעילות תוך שמירה על איכות כח האדם שהביאה להצלחה.

*

רואה חשבון
אחראי על נושאי מסוי החברה והעובדים.
* ★ רואה חשבון מוסמך + תואר בכלכלה.
* ★ נסיון בתעשיה של 3 שנים לפחות.
* ★ ידע במערכת המס בישראל.
* ★ ידע במערכת המס בארה"ב — יתרון.
* ★ ידיעת השפה האנגלית על בוריה.

חשב שכר
* ★ בוגר קורס חשבי שכר בכירים.
* ★ הנהח"ש סוג 2/3 יתרון.
* ★ ידיעת השפה האנגלית.

מפתחי תכניות הדרכה
כתיבה ועריכה של מערכי הדרכה להכשרת מפעילי ציוד מתוחכם במגוון של טכנולוגיות מתקדמות.
* ★ רקע באלקטרוניקה ובמיכשור.
* ★ הנדסאי/טכני או בעל השכלה תיכונית מקצועית.
* ★ נסיון של שנתים בהדרכה ובפתוח תכניות הדרכה.
* ★ הדרכה בבתי ספר טכניים צבאיים — יתרון.

קצין בטיחות בתעבורה
* ★ בעל תעודת הסמכה מטעם משרד התחבורה.
* ★ נסיון באחזקת צי רכב.
* ★ רקע בעבודות אחזקה כללית.
* ★ שליטה באנגלית סכנית.

כל המשרות דרושות מגורים בירושלים

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים מפורטים ובציון שם המשרה, מס' תעודת זהות ומס' טלפון אל:

אינטל אלקטרוניקה בע"מ
ת.ד.: 3173 ירושלים 91031

ייצור מעגלים משולבים בישראל

מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד

עיריית ירושלים

מודיעה בזה על המשרות הפנויות הבאות:

סגן/ית מנהל המחלקה לאספקת המים להנדסה
במחלקה לאספקת המים (מכרז מס' 58/87) הדרגה: 10-12 בדרוג המהנדסים.

אח/ות אחראי/ת בבית אבות עירוני
במחלקה לשרותי קהילה ומשפחה (מכרז מס' 11/87) הדרגה: רמה 13 בדרוג האחיות.

מנהל/ת מדור אחזקה
במחלקה לשרותי הנדסה/אגף המאור (מכרז מס' 45/87) הדרגה: 9-6 בדרוג המהנדסים (הנדסת חשמל)

קצין/ת מניעת דליקות
בשרותי הכבאות (מכרז מס' 44/87) הדרגה: טר"ט בדרוג האחיד. (5-4 בדרוג האקדמאים במחר)

תברואן/ית חבע
במחלקה לשיפור פני העיר/אגף ראשי עם פיקוח תברואי (מכרז מס' 49/87) הדרגה: 7-4 בדרוג ההנדסאים (והטכנאים).

פרטים נוספים אודות המשרות והכישורים הדרושים וכן טפסים לפניות מועמדות אפשר לקבל אצל רכזת המכרזים בלשכת המשנה למנהל הכללי לאפקרפנות, רח' יפו 22 קומה א' חדר 121.

סופר אחרון לפניות מועמדים: יום רביעי כ"ב בתמוז התשמ"ז (15.7.87).

המנהל הכללי

ירושלים ר בתמוז התשמ"ז 3, ביולי 1987

עיריית קרית־גת

דרוש

רופא וטרינרי

בהתאם לסעיף (3) לתקנות העיריות (מכרזים לקבלת עובדים) מכריזה בזה עיריית קרית־גת על מישרה פנויה לרופא וטרינרי בחצי מישרה.

פרטים ניתן לקבל אצל מנהל האגף לשיפור פני העיר טל' 051-884443.

הצעות: יש להגיש בכתב יד בציון פירוט תולדות חיים וניסיון מעשי. יש לצרף המלצות ותעודות. את ההצעות יש להגיש למזכירות העיריה עד יום ה' 16.7.87.

יעקב פינטו
מ"מ ראש העיר

סונול ישראל בע"מ
למשרדנו הראשי בחיפה
דרוש/ה
רואה חשבון
לתפקיד בכיר ואחראי כסגן חשב

רק מועמדים מהשורה הראשונה בעלי נסיון מוכח של מספר שנים בניהול מערכות חשבונאיות מורכבות וממוחשבות, בעלי ידע ונסיון בארגון והפעלת אנשים מתבקשים לפנות בכתב־יד ולציין פרטים על הכשרתם ונסיונם לאגף כח אדם ומינהל, ת.ד. 214, חיפה - 31001. סודיות מובטחת.

U-MAN

עבור אחד מלקוחותינו, מפעל גדול ומצליח בענף האריזה באזור באר־שבע, דרוש/ה

מנה"ח ראשי/ת

בעל/ת נסיון בעבודה עצמאית כמנה"ח בחברה תעשייתית, לתפקיד אחראי ביותר. נסיון בהנה"ח ממוחשבת, כושר הפעלת צוות עובדים ויכולת לעבודה עצמאית – הכרחיים. אתגר רב ותנאים טובים למתאים/ה.

לפנות לדניאלה – טל. 03/295694. מישרה 898.

סודיות תשמר בקפידה.

לחברה לשרותי כח אדם

דרוש/ה

איש כח אדם

★ רצוי בתחום + רשיון נהיגה עדיפות ליוצאי צבא ★ בעל תפקיד פיקודי

מגורים באזור אשדוד

בדבר פרטים נא לפנות בכתב

לגילי ת"ד 6389

אשדוד

למועצה המקומית מעלה אפרים

דרושים

עובד/סוציאלי/ת
כשיר/ה
לתקופה של שנה

מנהל מחלקת חינוך

בדבר פרטים נוספים יש לפנות לטל: 02-941221, 02-941271 לבקש את מזכיר המועצה טל: 02-941655

MAR מאר בע"מ
מכון לאבחון רפואי - ירושלים

מ.א.ר בע"מ מכון לאבחון רפואי. ליד בית החולים ביקור חולים

דרושות.

לעבודה מיידית

מ ז כ י ר ו ת

עדיפות לבעלות רקע במזכירות רפואית ו/או בהנדס

לעבודה מעניינת במשמרות.

נא לפנות טלפונית 02-245663

לחוף כל העיר

דרושה

רוכשת מודעות

הכישורים הדרושים
* ★ כושר התבטאות מעולה בכתב ובע"פ
* ★ כושר ניהול משא ומתן
* ★ יכולת עבודה בשעות לא שיגרתיות
* ★ הופעה נאה

המעוניינות תפנינה החל מיום א' לטלפון 02-247118 (עירן)

המוסד לביטוח לאומי

דרוש

עורך־דין

לעבודה בחיפה

הכישורים הנדרשים: רשיון ישראלי לעריכת־דין

ניסיון בהופעה בבתי־משפט

הדרגה תיקבע לפי כישורי המועמד.

העבודה כרוכה בנסיעות.

את הבקשות יש למסור, בצירוף תעודות, למוסד לביטוח לאומי, מחלקת כוח אדם, שד' ויצמן 13 ירושלים 91909, בטופס בקשה למשרה פנויה (מדף 2115) עד 17 ביולי 1987.

לחברת "הזרע" יבור

דרוש

אגרונום

לייצור גידולי שדה וירקות

דרישות
* מגורים - כרמיאל - עכו - קריות
* ידע / נסיון בגדש' וירקות
* כשר תכנון, ארגון וניהול
* רשיון נהיגה

לפנות בכתב יד ל"הזרע", חוות יבור ד.נ. בית הכרם - כרמיאל מיקוד 20160 עבור "אגרונום" רק הפניות מתאימות תיענינה המועמד יצטרך לעבור מבחן אישיות

סודיות מובטחת

בראשל"צ

לעיתון **ערים**

לעיתון ערים

דרושים

גרפיקאים

בעלי נסיון בעבודה בעיתון

לפרטים: 03-993424 לצביה

מהנדס/הנדסאי

ייצור תעשיה ומהול לתכני' 2־3 שנות נסיון בתכני' שיפור שיטות בשכר עדוד

לפנות בכתב־יד לת.ד. 23643 ירושלים 91235

רשות שדות התעופה בישראל

לעבודה
בנמל תעופה בן גוריון
דרושים
בחורים
לעבודת פריקה וטעינת מטוסים
בתנאי שכר טובים

על המעונינים לפנות לאגף כח אדם, בנין הטרמינל קומה ג' חדר 321 ביום א' בין השעות 08:30 - 12:00

רכז/ת חוגי טבע

לאזור רמת השרון והרצליה, צהלה

ידע בנושאי טבע וידיעת הארץ, נסיון קודם בהדרכה ועבודה עם נוער יכולת הנחיית צוות, כושר ארגון וניהול. המשרה כרוכה בשעות עבודה בלתי שגרתיות. מגורים באזור. משרה חלקית

מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בפרוט קורות חיים נסיון בעבודה ושמות ממליצים למח' כח אדם רח' השפלה 4 תל־אביב 66183

החברה להגנת הטבע

לבית הספר בקיבוץ אורים

דרושים/ות:

1. **מורה לכיתה א'**
2. **מורה לכיתה ח'**

טלפון: 057-920353 בוקר

057-920475 אחה"צ

לטריומף אינטרנשיונל בע"מ

דרושים:

* תמחירן
ידע בחישובים מסחריים וכלכליים, ביקורת תהליכי יצור, מלאי, עלות קניית חומרי גלם, מכס ומס קניה.

* מזכירה למחלקת שיווק
השכלה תיכונית, הדפסה בעברית, רצוי גם בשפה לועזית. דייקנית ומ־סודרת, ידיעת השפה האנגלית / גרמנית יתרון.

* מנהלות קווי ייצור
בוגרות הכשרה בתפירה. רצוי ניסיון בעבודה במפעל תעשייתי. ידיעת השפה הערבית יתרון.

לפנות למחלקת כח־אדם טל' 02-715255, 02-715595

תלם שרותי כוח אדם

לניהול מחלקה בבית דפוס

דרוש

דפס מקצועי

בעל נסיון של 10 שנים לפחות בצבע (2 עד 4 צבעים)

תנאי שכר "מצויינים"

להתקשר לטלפון 02-242312

מעוניין בתפקיד ניהולי טכני בכיר

מהנדס בעל נסיון עם תברות בהרל, יכולת אישית תקשורתית וניהולית, ידע רחב בפיתוח וייצור מערכות מתקדמות, לאחר שהות כמנשפט בארה"ב, בחברה דינמית ת.ד. 7169 פ"ת מיקוד 49250

מכרז

דרוש

מנהל לתחנת דלק מחוץ לעיר

תאור התפקיד: אחריות על תחנת דלק, אחריות על פרויקטים נלווים

דרישות התפקיד: ניהול מערכת כספית גדולה, ניהול צוות עובדים, קשר עם לקוחות

המעוניינים יפנו עד יום ו', כ' תמוז (17.7.87) אל ת.ד. 8324 ירושלים 91082 ויציינו על המעטפה: עבור "מנהל תחנת דלק"

---

* **תקציבאי מקצועי**
3 שנים לפחות במשרד פרסום.
* **קופירייטר מקצועי**
עם קבלות.

רק העונים לדרישות יתקשרו לאסתי, טל': 03-5101270, מיום א'.

באומן־בר־פרס

הכפר הירוק

ע"ש לוי אשכול

מורה לאנגלית

מורה למיחשוב ובקרה

★

מדריך חברתי

★

עובדי מטבח וחדר אוכל

(עבודה במשמרות)

נא לפנות להנהלת הכפר הירוק

טל: 03-496166 או בכתב מ. 47800

לרכב אטמור באשדוד

סוכנות פולקסוואגן ואוודי

דרושים

* **מחסני טכני**
בתחום חלקי חילוף לרכב עם ניסיון בעבודה
* **פקידה**
הכישורים הנדרשים:
  * הפעלת מחשב + ידע בהנהלת חשבונות
  * ידע באנגלית

המעוניינים יפנו לטלפונים: 055-22166, 055-62004

לדובק בע"מ

ליחידת היצוא

דרושה

מזכירה/מנהלת לשכה

שליטה בעברית ובשפות זרות

אנגלית הכרחית

נסיון בנהול משרד, יתרון

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון בעבודה

לראש יחידת היצוא דובק בע"מ

רח' ליבלבלום 33 תל־אביב

דרוש

סוכן מכירות

לייצוג חברה אצל קניינים בענף הרהיטים.

התפקיד כרוך בנסיעות. עדיפות לבעל רכב. תנאים טובים.

03-344701 בערב

למפעל יפו־מור אשדוד

דרושים/דרושות

עובדות
ועובדי יצור

לעבודה במשמרות לתקופת הקיץ

בדבר פרטים נא לפנות

לטל: 055-21611

או לפנות ישירות למחלקת כח־אדם במפעל

ORS או.אר.אס שרותי כח אדם

למחלקה הטכנית:
* **מכשירנית** — יוצאת צה"ל, לעבודה קבועה באזור חיפה
* **חשמלאים מוסמכים** — בעלי ניסיון בתעשייה לעבודות קבועות מאזורים טבעון, מגדל העמק, יקנעם, עפולה, חיפה
* **מחסנאי** — בעל רישיון מלגזה
* **מסגר כללי** — קורא שרטוט, בעל 8 שנות ניסיון לפחות, יוצא צבא, לתפקיד סגן מנהל מחלקה.
* **מסגר כללי** — בעל 7 שנות ניסיון לפחות – לעבודה קבועה
* **רתך ארגון** — בעל ניסיון מאזור עכו, נהריה – שכר גבוה למתאים
* **מרכיבות / מלחימות / מחוררות** — בעלות ניסיון לעבודה קבועה, שכר גבוה למתאימות

למחלקה המשרדית:
* **מזכירות** — הדפסה אנג/עבר + עיבוד תמלילים, שליטה טובה בשפה האנג־לית, מאזור חיפה, קריות, עכו, נהריה
* **מנהל/ת חשבונות מדופלם/ת** — בעל ניסיון בתעשייה ובמסחר עבודה על מחשב – קבועה
* **מעבדות תמלילים** — עב/אנג' בעלות ניסיון, לעבודה קבועה
* **קלדניות** — בעלות ניסיון

מועמדים מתאימים יפנו לאו.אר.אס רח' הרב הרצוג 2 חיפה ת.ד. 5346 טל' 04-664082, 663703

למוסך מכונאות רכב באשדוד
דרושים

* **פחח רכב** — רצוי בעל תעודת הסמכה
* **מכונאי רכב**

תנאים טובים למתאימים

טל' 055-24558

לעבודה מקצועית ברמה גבוהה

דרושים

בוגרי בתי־ספר מקצועיים (מגמת מכניקה) תושבי האזור

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 120 אשקלון, 78100 ולציין על גבי המעטפה עבור ענת

למלון פלאזה טבריה

דרושים

* **פקידי קבלה / קופאים**
* **טבחים**
* **מלצרים**

לפרטים לפנות למחלקת כח־אדם

067-92233, 067-20887

לחברה תעשייתית ותיקה

דרוש למפעלה בדרום

מהנדס תעשייה / ייצור

לניהול הנדסת שיטות.

תהליכים ותיגמול.

נדרשת השכלה מתאימה

וניסיון מגוון בתעשייה

נא לפנות לת.ד. 1334 ת"א 61013

עבור "א' 0288"

לאלדור מחשבים

סניף חיפה

דרושים

★ טכנאים

אלקטרונאים

או טכנאי אלקטרוניקה עם ידע וניסיון באלקטרוניקה וידיעת השפה האנגלית ו/או גרמנית יתרון.

נא לפנות בכתב

לת.ד. 25018 ת"א 61250

IS תעשיות מגע **RMC**

דרושים

לחברת מ.ת.ת. כרמיאל

דרושים

* ★ **מהנדס מכונות**
למחלקת אבטחת איכות, ידע באנגלית ובעבוד שבבי, נסיון בעבודה עם יחידות בחינה צבאיות
* ★ **מנהל עבודה**
בעל יכולת לנהל קבוצת עובדים בענף עיבוד שבבי ורתוך
* ★ **קצין טכני**
השכלה טכנית, יתרון לבקיאים באנגלית
* ★ **מכונאי/מסגר אחזקה**
ידע ונסיון באחזקת מכונות לעיבוד שבבי

נא לפנות טלפונית למנהל כ"א

04-988301

לחברת התקליטים "פונוקול"

דרושה

מעצבת חלונות ראווה

רצוי עם רכב

טל: 498169-70, לרבקה מיום א'

עיריית הרצליה

דרוש

רכז הדרכה

לסמינריון לידיעת הארץ וחיי שדה

הנתונים הדרושים:

בוגר החוג ללימודי א"י או הסטוריה או גיאוגרפיה של א"י

נסיון בהדרכה חובה

בעל כישורים פדגוגים לעבודה חינוכית

המלצות חובה

היקף התפקיד: חצי משרה

המעוניינים יתקשרו למר יוסף גנך מנהל המתקן טלפון 052-575127

דרושים

★ מהנדס בנין
★ מנהל עבודה

עם נסיון לעבודות גמר

לעבודות באזור תל־אביב, פתח־תקוה חולון ורמת־גן

טלפון: 08-246897, 08-222092

לניהול קליניקה להרזיה

דרושה

אישה בעלת יכולת ניהול ויוזמה

להתקשר רק ביום א' בין השעות 12.00-16.00

02-665805

הארץ

יום ו' ו' בתמוז תשמ"ז
3 ביולי 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212, ת"ד 233 מיקוד 61001, פקס — 810012 — טלקס 33748

ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב מרדאר 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן עורך המשנה: חנוך מרמרי (?) גולן
סגני עורך: משה הורי, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת בתוכנן

HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

הכרח להיפטר מהגבנון

הגיעה העת להינתק באופן מוחלט וסופי מפרויקט הלביא, ואין עוד להוסיף ולהידרדר מקבלת החלטה ממשלתית מתאימה. זה זמן רב ברור כי אין לישראל היכולת הכספית להשקיע סכום בין שבעה ושמונה מיליארד דולר בהמשכת הפיתוח והייצור של מספר מטוסים שיהיה קטן בהרבה ממה שנחשב כנחוץ כאשר הוחל במפעל השאפתני מדי. אותה שעה מתברר כי אפשר לרכוש בין מאה למאה ועשרים מטוסים אמריקאיים מהדגם אף־16 "מן המדף", והתנהגה האמריקאית מוכנה לסייע לישראל להתגבר על קשיי המעבר שיהיו כרוכים בגניזת פרויקט הלביא. אין לתאר נסיבות נוחות יותר להיחלץ מהמלכודת שישראל שקעה בה בהקשר זה, מאלה אשר שר הבטחון, לפי כל הסימנים, הצליח לזכות בהן בשיחותיו בוואשינגטון.

יצחק רבין עת קיבל לידיו את תיק הבטחון, נטה להמשיך ולפתח את הלביא; אז היה סבור כי יבולע לישראל אצל ידידיה במימשל ובקונגרס של ארה"ב אם תודיע על חיסול הפרויקט אשר משלם המיסים האמריקאי שוכנע להשקיע בו כמיליארד דולר. אולם במרוצת הזמן נתחוור לו, לרבין, כי נחוץ לחפש דרך כדי להשתחרר מההתמסרות ששמה מטוס הלביא. וזה מזמן גרס כי תקציב הבטחון, מכל מקום, אינו יכול לשאת את העומס הזה על כתפיו. אם יימצאו מאתיים מיליון דולר בתקציב המדינה הכללי, אפשר להמשיך במפעל; אבל מאתיים מיליון אלה אין לאתר באף משבצת של תקציב המדינה.

שר הבטחון ראה איפוא הכרח להביא לידי חיסול הפרויקט. ואם כי טען לפני צאתו כי הוא רק מתכוון לברר כיצד ידידינו האמריקאיים יגיבו על כל אחת משתי החלטות ממשלתיות אפשריות, העריכו רוב המשקיפים כי עיני רבין תהיינה נשואות בעת שהותו בוואשינגטון להשגת הקלות כספיות בהיקף כזה שיאפשרו לו, בשובו ארצה, להציע לממשלה את החלטת החיסול.

הרובד העליון בפיקוד צה"ל, לרבות מפקד חיל האוויר המיועד, הבהיר כי מערכת הבטחון שוב אינה רואה את הלביא ככלי שמערך חיל האוויר זקוק לו. יותר מזה "אם ימריא הלביא, יקורקע הצבא", כפי שהתבטא אחד האלופים. מה טעם, על רקע זה, לדחות את האפשרות להיפטר מהגבנון ששמו לביא?

לנוכח התסבוכת הפינגסית, לנוכח עמדתה השלילית של צמרת צה"ל, ולנוכח רשת הצלה אשר שרי ההגנה והחוץ של ארה"ב מרבים לפרוס לנו כדי שלא ניפגע מהקפיצה למטה, מאבדות כל הטענות הרגשיות למען המשך ההסתבכות והעמקתה כל כוח שיכנוע. גם מי שסבור עקרונית כי ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה שלא לקיים תעשיית חימוש משלה, חייב להודות כי מפעל הלביא היה, מלכתחילה, גדול מדי עליה; ומי שמתבונן בחלקו של דו"ח מבקר המדינה מס' 37, הדן בפרויקט הלביא, עומד פעור פה ואינו מסוגל לתפוס כיצד הצלחנו להיקלע לתוך הרפתקה זו.

על שר הבטחון, ששוב אינו משלה את עצמו בדבר מה שניתן לעשות ובדבר מה שבצבר מאתנו לעשות, חייב להציע לממשלה שתחליט על חיסול הפרויקט העומד להיהפך לסכנה לבטחון ישראל. עליו רובצת עיקר האחריות שסכנה זו תבוטל. ויותר בציני המערך בקבינט ובממשלה, לרבות שמעון פרס, חייבים לאחוז עמו ולא להיגרר אחרי ראשי הליכוד אשר מנסים להפוך את הלביא לנס ודגל לקראת מערכת הבחירות הבאה.

מי סיבך את המדינה בעניין זה, אם לא שרי הבטחון משורות הליכוד — עזר ויצמן הגדול, אריאל שרון, מנחם בגין ומשה ארנס המשיכו. מפלגת העבודה אינה צריכה לפחד מלהטיל עליהם את האחריות על שגיאותיהם.

אם ראשי המערך יגידו לציבור הבוחרים את מלוא האמת על הלביא, הוא ישכיל להבין את הצורך בחיסולו. גם עובדי התעשייה האווירית אינם קצרי ראות עד כדי כך שלא ישתכנעו מהכורח העילאי שלא להוסיף ולשעבד את ישראל למפעל שמעבר ליכולתה להוסיף ולטפחו.

הסלמה במפרץ

הודעת הנשיא רייגן שהממשל האמריקאי עומד לבצע, מראשית יולי, את החלטתו להעניק הגנה ימית של צי ארה"ב ל־11 מכליות כוויתיות שישוטו במפרץ הפרסי תחת דגל אמריקאי, ממשיכה לעורר דאגה והתנגדות בקונגרס בוואשינגטון.

בטהראן גובר בינתיים החשד כי הן ליווי המכליות הכוויתיות והן הפעילות של מעצמות־העל במועצת הביטחון בניסיון לנסח קריאה להפסקת אש במפרץ הפרסי, נועדו לסייע לעיראק. העובדה שהרוסים משתפים פעולה עם האמריקאים במאמץ זה, מגבירה את הזהירות האיראנית. אך בינתיים הצליחו המעצמות הקבועות במועצת הביטחון להגיע להסכם רק על נוסח הקורא להפסקת אש והוצאה הדדית של הכוחות משטח האויב.

נראה איפוא כי יש להבדיל בין שתי משימות: ניסיון להקטין את הסיכון למכליות הכוויתיות ואחרות, באמצעות ליווי צבאי אמריקאי ורוסי; התקדמות לקראת הפסקת המלחמה במפרץ. המשימה השנייה נראית כרגע מרוחקת כשנות חייו של חומייני.

הליכוד פישל בגדול

מאת יואל מרקוס

דו"ח המבקר הוא הביוגרפיה הרשמית של שבע שנות הליכוד: שלושה כשלונות קולוסאליים בעלות 18 מיליארד דולר

הזיכרון הגדול ביותר בדו"ח מבקר המדינה שהוא לא קרא לילד בשמו. לילד הזה קוראים הליכוד. הדו"ח הזה, כקודמו שהיה תחת בידי סטניק וכדומה לדו"ח המיוחד שקדם לו על מפולת מניות הבנקים, נותן תיאור רשמי, מלא ומסודר — אם כי לא מפי — על מחדלים העיקריים של שלטון הליכוד. זו הביוגרפיה הרשמית של השלטון בשנים 1977־1984. כותרתה: כל פישלי הליכוד.

מלץ איפיין את תמונת המצב העיקרית המוזקקת מתוך אלפי הפרטים שנאספו על ידי משרדו בצורה חד־משמעית: "החלטות כבדות משקל בתחומי הביטחון והכלכלה התקבלו על סמך נתונים לא שלמים ולא נבונים, על סמך תחזיות והערכות אופטימיות מדי ולא ריאליות או על סמך שיקולים חלקיים או קצרי טווח".

המבקר לא יכול היה לנסח בצורה קולעת יותר את כשלונותיו הכבירים של הליכוד בשנות שלטונו. התסבוכה עם העם (משיקולים לא נבונים וחלקיים קצרי טווח) שהולידה את האינפלציה, את ויסות מניות הבנקים, את המפולת והמיטוט כמעט את המשק, מלחמת לבנון (על סמך הערכות אופטימיות מדי ותחזיות לא ריאליות) שסיבכה את המדינה במלחמת התשה בת שלוש שנים, והלביא שנולד, גדל ותפח (בגלל נתונים לא נבונים לא שלמים) תחת ארבעה שרי הביטחון של הליכוד העמיד את המדינה בפני משבר חברתי, כלכלי וביטחוני מיותר. זה קצה הקרחון של סיפור שבע השנים בשלושה ברכים.

הלביא הוחל בראשיתו בתור מחשבה. ההחלטה על "לביא קטן" שהגיש שר הביטחון של הליכוד עזר ויצמן ב־8 בפברואר '80 לממשלה, בעצם בלי תוכנית של ממש, נופחה בהינף יד של מנחם בגין ללביא גדול. היה זה בהודעה של בגין ב־29 במאי '81 שמפקד חיל האוויר הסביר לו למה הלביא הקטן נראה בעיניו "ארון מתים מעופף" ולמה חיל האוויר המפואר של ישראל זקוק למטוס בעל איפיונים גרנדיוזיים.

פרופ' עזרא זהר שנוכח באותה פגישה הכין באם המתיינות, ביקש לדבר על העלות — אך בגין השתיקו בהינף יד. "אין מה להוסיף על דברי האלוף", אמר. סוכנו אותו בכוחות אולי. אך זה לא היה קשה, כמו כושי הגם הכלכלי של אידיור והחושי לבנון, בגין שלא ידע להבחין בין רומנטיקה ל"מבצע ירידה". האמין בכל מי שמילא את לבו גאווה לאומית.

לא הפרטים הקטנים של הדו"ח חשובים — הרי ביורוקרטיה ושלומיאליות יש בכל העולם — אלא התמונה הכוללת. זו מתחלקת לשתיים: מצד אחד סימני שחיתות בצמרת על כל צורותיה, נפוטיזם, חלוקת כספים למקורבים, שיחוד על רקע פוליטי. רקע סביב נושא הקרקעות ההתנחלויות וכיו"ב. ומצד שני, היעדר מנהיגות בממשלה בניהול ענייניה המרכזיים של המדינה. ככלכלן בכיר עשה לי את החשבון: בשלושת מחדליו הגדולים בשנות שלטונו — כלכלה, לבנון והלביא — ביזבז הליכוד כ־18 מיליארד דולאר (לא כולל מע"מ וחויארנו). בתנאים של ביזבוז היה זה אולי המימשל היקר ביותר שהיה לישראל.

במבט לאחור מתברר שכל מה שהעיתונות חשפה, התריעה, כל ההודעות הסנסציוניות, כל הגילויים — לא היו כל כך "הכבאות של אמצעי התקשורת" כפי שהתריסו נגדם. הרבה ממה שכתוב בדו"ח האחרון של המבקר, כבשני הדו"חות הקודמים, אינם אלא כותרות העיתונים של השנים האחרונות. (מה שמוכיח שהעיתונות היתה והינה קריין האופוזיציה היחידה שנותרה לממשלה.)

מה שעולה בדו"ח הוא ששרי הליכוד הבכירים שיבשו את כל מערכת יחסי הגומלין בין המנגנון המקצועי לבין הדרג המדיני. למנגנון ממשלתי פעלתני יש חיים משלו והוא תמיד רוצה להשיג את מה שהוא רוצה. צבא ישאף לקבל את הכי יקר והכי משוכלל. תעשיה ממלכתית תשאף תמיד להאדיר עצמה, ביחוד כשהיא אינה פועלת לפי קריטריונים של רווח והפסד. בנקאים תמיד ישמחו לעשות תנועות פיננסיות וקציניים השישים אלי קרב תמיד יבואו בהצעות לאחוז בנשק. אבל לשם מה קיימת ממשלה אם לא לדאוג לכך שלא יסובבו את המדינה על האצבע, שיידעו להבחין בין עיקר לטפל, בין תבונה לאיוולת, ולקבל החלטות נבונות בין מה שהביורוקרטיה רוצה לבין מה שהמדינה זקוקה ויכולה לשאת.

מצד שני, מצפים מהמנגנון המקצועי המיומן שיהיה המאזן הבולם, ושופך המים הקרים על פוליטיקאים הנסחפים על גלי הפנטסיות והאינטרסים הצרים שלהם. הליכוד בשלטון בגד את הרע שבשני העולמות: הוא נגרר עם המנגנון במקום שהיה צריך להיות בולם, המנגנון לא היה בסביבה כשצריך היה לרסן את הפוליטיקאים. הליכוד, פשוטו כמשמעו, הביא בשנות שלטונו לפשיטת רגל של מערכת קבלת ההחלטות. זהו המסר האמיתי של דו"ח המבקר.

בכל מקום בעולם, היתה המפלגה השלטת נופלת ומפנה מקומה למפלגת האופוזיציה. אך לא אצלנו. כי אצלנו אין אופוזיציה. היא כה כמהה להיות בשלטון שלא היתה לה סבלנות להמתין עד שכשלונות הליכוד יחלחלו בדעת הקהל והוא יתן את הדין. תחת זה התחברה העבודה עם הליכוד ונכנסה במסירות בלתי מובנת, כמעט פאטתית, להוציא את הליכוד מהבוץ על ידי תיקון שגיאותיו. הליכוד, ברוב עזות המצח שלו, עוד מעמיד פנים שאינו מרוצה מהעבודה ומפעלתנותה. עקב כך, התכנית הכלכלית (שבאה להצילנו מהשואה שהוא גרם), היציאה מלבנון (שהוא יזם) והפסקת פרויקט הלביא (שכולו פרי ידיו) נכפו עליו כמעט בכוח. הליכוד משחק אותה כך שבסוף כהונת ממשלת האחדות, לא ישאיר ספק בידי אחרון הבוחרים שבעצם האשם האמיתי בכל המחדלים אינה אלא מפלגת העבודה והאשם — טפו, טפו. — שמעון פרס.

וזה זה, כל עוד לא תהיה אופוזיציה, כל עוד לא תהיה אלטרנטיווה למפלגה שפישלה — מירוץ המערכות רק יחריף. מפלגת העבודה הוליכה להתאבד? מילא, אך מה עם המדינה?

שחיתות בצמרת: מקרה לוי

מאת אברהם טל

פרשת מינוי קרובי המשפחה וקרובי הסיעה של שר הבינוי והשיכון מעידה שתהליך העותומניזציה של המנגנון הממלכתי נמצא בשלבים מתקדמים

איך להשיב לביקורת קטלנית שכל מלה בה אמת? להסתכל ישר בעיניים, לקחת אוויר — ולהכחיש בקור רוח הכל־בכל־מכל. לא היה ולא נברא, הכל פרי דימיון. המצאה מאלף עד תו. האמת — הפוכה לגמרי.

וזו האמת לאמיתה בפרשת המינויים בחברת שיכון ופיתוח, לטענת דוברת משרד השיכון: "הדירקטוריון פעל בכל הנושאים המפורטים מכוח סמכותו, ולא חרג בכך, לא מן החוק ולא מן הנוהג. בשום מקרה לא פעל הדירקטוריון לפי שיקולים זרים ולא הודרך על ידי לחצים כלשהם".

לבד מן ההכחשה הגורפת יש בפי הדוברת גם הסברים לכל מקרה, וראוי לעמוד עליהם אחד לאחד, תוך השוואתם לדברי מבקר המדינה.

● "מזכירת יו"ר הדירקטוריון נבחרה בשל האמון האישי בה, הדרוש לתפקוד תקין של לשכת היו"ר" מציינת הדוברת. "היו"ר ניצל את זכותו הנתונה לו על פי הנוהג במוסד זה, למנות ראש לשכה לפי הבנתו". הדוברת שכחה לציין מספר פרטים:

(א). לפני שדחפו את הגב' לוחה ברנשובה לתפקידה הנוכחי ניסו לדחוף אותה בכוח לתפקיד מזכירת המנהל המסחרי של החברה (ב). רק לאחר שניסיון זה נכשל, עקב התנגדות הוועד וצו ביה"ד לעבודה, הוחלט למנותה מזכירת היו"ר הבלתי פעיל של החברה. (ג). תפקיד זה לא היה כלול בתקן שאישר הדירקטוריון והמינוי לא אושר כנדרש בוועדת המינהל. (ד). גם בתקופה שלחברה אושר יו"ר פעיל, לא אושר לו תקן של מזכירה נפרדת. (ה). לברנשובה הוענקו תנאים (דרגה י"ח ורכב שירות) יוצאי דופן לגבי מזכירה בכלל, ומזכירת יו"ר בלתי פעיל בפרט. (ו). כדי להעביר את המינוי הבטיח היו"ר לוועד בכתב, בין היתר, לבדוק "בגישה חיובית" מתן מענק יובל 25 שנים לעובדים (סיכום זה הועלם מהדירקטוריון).

ברנשובה מונתה חודשים אחדים אחרי שהחברה פיטרה לרגל צמצומים 43 עובדים, בהם חמש מזכירות באזור המרכז. מה יש לברנשובה שלא היה לחמש המזכירות? ניחוש: אף אחת מהן לא היתה בעבר מזכירה בסיעת תכלת־לבן (הליכוד) בהסתדרות, ואף אחת לא השכילה להתקרב במועד הנכון לסיעת דוד לוי בתנועת החרות. מאחר שאף אחת לא יכלה גם להתהדר בקרבת משפחה ללוי (ראה להלן), לא היה להן סיכוי בתקופה של צמצומים.

* * *

עבודת פקיד המכירות של החברה בקצרין הופסקה לאחר מעילה. החברה הוליכה למצוא לו מחליף. "המשרה היא בדרגה נמוכה יחסית, ומחייבת מגורי קבע בקצרין, ומשום כך לא היו עליה קופצים", מסבירה הדוברת. לא היו קופצים? שמא לא ידעו קופצים פוטנציאליים שיש על מה לקפוץ? מבקר המדינה: "לא נבדקה אפשרות להעסיק בתפקיד זה עובד אחר מהחברה או עובד מקרב תושבי קצרין".

מי מונה במקום הפקיד שסרח? כאמור, החברה לא חיפשה מישהו מתאים בקצרין; לא נמצא גם מועמד בישוב אחר מישובי רמת הגולן, לא בגליל, וגם לא בצפון הארץ בכלל. אין פלא שלא חיפשו, שכן אילו חיפשו ומצאו מועמד — איך היתה נפתרת הבעיה של אחד פרוספר אוחנה מרחובות? אבל לפני שנפרט את בעייתו של אוחנה נציין, שאיש זה הוא פקיד מכירות אידיאלי כבר בסקירה ראשונה של סגולותיו: בעל השכלה עממית, כנראה מושלמת, וגם בעל ניסיון בעבודה: מקום עבודתו האחרון — מסעדה ברחובות אותה ניהל כעצמאי.

כאמור, לאוחנה היתה בעיה: מאוגוסט 1985 עד ספטמבר 1986 לא עסק בכל עבודה שהיא, כלומר היה עצמאי מובטל. לא נמסרו פרטים איך חי ומה התפרנס. אבל מקריסת, בספטמבר 1986 באה הישועה: במועד זה הצליח לארגן לו את הגלגל בממלכה של קרוב משפחתו, סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון.

● על מינויו של מזכיר חברת שיכון ופיתוח דוד אדרי מצהירה הדוברת של לוי: "...האיש נבחר לתפקיד לאחר שנבדקו כישוריהם של מועמדים אחרים והם נמצאו בלתי מתאימים". האמנם נבדקו כישוריהם של מועמדים אחרים? להלן קביעות המבקר: "בחירתו של מזכיר החברה החדש נעשתה, בלא שהוצגו בפני ועדת המינהל או ועדה מוסמכת אחרת מועמדים נוספים. אף לא הובאו בפניה נתונים על השכלתו ונסיונו המקצועי לביסוס החלטתה".

האם הדוברת משקרת? אולי לא, הפעם. באמת בדקו את הנתונים ומצאו שלאף מועמד אחר אין נתונים כנתוני אדרי, ונצטט את פירוטם מדו"ח המבקר: (א). מתגורר בבית שאן (ב). מקום עבודתו האחרון היה במחלקה לוועדי עובדים בסיעת תכלת לבן (ג). גיסו של דוד לוי. היש הרבה מועמדים כאלה — גם מבית שאן, גם בעלי עבר בסיעת תכלת לבן, וגם גיסי לוי? רק יחידי סגולה. ולמועמד מיוחד שכזה מוצדק לייחד תפקיד (שקודם מולא במקביל בידי בעל תפקיד אחר), להעניק 80% ממשכורת המנכ"ל, להצמיד מכונית; וכל זה בלי שהגופים המוסמכים בחברה יבדקו אם האיש מתאים למשרה ובלא לראיין אף לא מועמד אחד אחר.

* * *

אלה הן שלוש דוגמאות משיכון ופיתוח (לא הוזכרה הפרשה המביכה של פרוסט), אך דברים דומים מתרחשים בתוך הממלכה המיניסטריאלית של שר הבינוי והשיכון. לוי נעלב (וניצל את עלבונו למהומת פרסומת נאה) כאשר השר ארנס דיבר על "תנאים אפריקניים". ניזהר מכך, ובמקום לפנות ליבשת השחורה ניפנה צפונה ונדבר על הדור העותמני. כי זה הדור הנבזי הולך כאן: שחיתות מבוססת. פירושה הוא לא רק שנעשים מעשי שחיתות — אלא שהם נעשים בריש גלי, תוך כדי יצירת נורמות התנהגות חדשות, המשתמשת בהדרגה.

מלים אחרות: במרוצת הזמן, השחיתות חדלה להיות שחיתות. בדו"ח מבקר המדינה, מעללי לוי ועוזריו הם עדיין שחיתות; אבל בתנועת דוד לוי — וכל המוחזים עמו — זו כבר לא שחיתות. זו הנורמה.

תכנית הירמוק הסורית — סכנה חדשה?

מאת זאב שיף

התלות הירדנית בסוריה תגבר כתוצאה מיכולתה של דמשק לשבש את מאזן המים האזורי

העדשות הטלסקופיות של כתב הטלוויזיה אהוד יערי וצוותו, חשפו בפנינו את השינויים המתחוללים מזה זמן ברמת הגולן הסורי. בשטח המישורי של דרום רמת הגולן, בצד הסורי, נחפרו תעלות ארוכות ומספר אגמונים. לידם מוקמים כפרים העתידים להתמלא באנשים רבים. זה מפעל הירמוק העליון הסורי, שנועד לאגור את המים הזורמים לנהר הירמוק הנשפך לירדן. מי הירמוק מהווים מקור חשוב להשקיית בקעת הירדן ומהווים בסיס למפעל העור הירדני. פרויקט הירמוק העליון הסורי נבנה לשלב מתקדם ועתיד להימשך עד שנת 2000, לפחות, והוא ישפיע בסיכום לא רק על רמת הגולן, אלא על מערכת היחסים במשולש סוריה־ירדן־ישראל.

עוד לפני כארבע שנים גילו האמריקאים בצילומי לוויניהם פעילות סורית ענפה של קידוחים בדרום רמת הגולן. בעיתות שערכו האמריקאים הגיעו למסקנה כי התוכנית הסורית עלולה לסכן את מקורות המים של ירדן. הם הזהירו את רבת־עמון וגם פתחו בפעילות דיפלומטית, אם כי יחסים עם דמשק לא היו טובים. הירדנים מצוים היו בבירור, היו פניות ולחצים מצד ממשלת ירדן. הם הציעו לסורים שוב ושוב תיאום, בטענה כי בליעת מקורות מי הירמוק תהווה מכה קשה למשק המים שלהם. דמשק שמעה והמשיכה בפעילות בלא להתחשב. הבעיה היא קודם כל של ירדן, אך יש לה נגיעה גם לאינטרסים ישירים ועקיפים של ישראל.

המים המוממים אווירה

ענייני מים היוו מאז ומתמיד מקור וסיבה לתקריות קשות בין ישראל וסוריה והיו אחת הסיבות העיקריות שגרמו להידרדרות למלחמת ששת הימים. בעבר היו אלה הסורים שהפריעו לתוכניות פיתוח רוחות בישראל וגרמו לתקריות קשות. הסכסוך הראשון התחולל ב־1951, כאשר ישראל החלה בהיזבת עורץ הירדן משני צידיו וחפירת תעלות־קישור ליד משמר־הירדן. במסגרת התוכנית לייבוש אגם החולה. ישראל טענה כי זו תוכנית־פיתוח אזורית, אך התקריות נמשכו. מזכיר האו"ם טריגווה לי אף ביקר במקום. ביזמת ארה"ב הורתה מועצת הביטחון לישראל להפסיק את עבודות הפיתוח, אך בהסכמת ראש מטה המשקיפים גנרל ריילי הפסיקה ישראל את העבודה רק באדמות ערביות. קודם לכן נדרשו התושבים הערבים ובתים פונו. סופו של דבר, שמפעל הפיתוח הושלם.

ב־1953 פרץ סכסוך מים חמור יותר בהקשר לתוכנית־פיתוח ישראלית אחרת. הפעם עמדה ואשינגטון בכל מאודה לצד הסורים, ובמקרה זה הפסידה ישראל. המדובר היה בסכסוך על הטיית עורץ הירדן ליד גשר בנות־יעקב במטרה להטות חלק ממימיו לכינרת כדי להפיק חשמל ואחר להעביר את המים לנגב. ראש מטה המשקיפים של האו"ם גנרל בניקה טען, בין השאר, כי ייבוש העורץ יקנה לישראל יתרונות צבאיים. ישראל השיבה כי בכך מקנה האו"ם לסורים זכות להתערב בעבודות פיתוח בתוך ישראל. ארה"ב נקטה בצעד הסרותקים, כאשר הנשיא אייזנהאור הודיע על הפסקת המענק הכספי לישראל.

לירושלים לא היתה ברירה אלא להסיט מתוכנית הפיתוח החשובה, ומאז לא שבה אליה.

סכסוכים בעניני מים התעוררו בשנים שלאחר מכן לא רק בתקריות הכינרת, אלא בעיקר כאשר ישראל החלה בהטיית מימי הכינרת לנגב. תוכנית זו הביאה את הערבים להקמת מפקדה ערבית משותפת ולהחלטה להטות את מקורות הירדן. תקריות, גרש תקריות עד שהדרדרו למלחמת ששת הימים.

ההשפעה הצבאית

הפעם הסורים הם המבצעים תוכנית פיתוח שתהיה לה השפעה אזורית, ועל ישראל לשקול בקפידה את יתרונותיה וחסרונותיה. ההשפעה הצבאית הישירה אינה מהפכנית. למכשולים הרבים שהקימו הסורים ברמת הגולן יתווספו עתה מכשולים חדשים בצורת תעלות ואגמים. כלומר, מערך ההגנה הסורי יעובה באחד מאגפיו החשובים. מאידך גיסא, יהיה לסורים יותר מה להפסיד ברמת הגולן במקרה שתפרוץ מלחמה. סוריה העניה תשקיע הרבה בפרויקט הירמוק העליון. ליד האגמים יצוצו כפרים וסורים רבים יבואו לגור שם. מלחמה עלולה לגרום לנזקים גדולים לפרויקט התיישבות זה ועל הסורים יהיה להביא זאת בחשבון, אם יתכננו מלחמה.

בניגוד לתוכניתם להטות את מקורות הירדן, שהיתה שלילית בכוונתה ונועדה רק להפריע לישראל, הרי הפעם מדובר בתוכנית פיתוח שמטרותיה חיוביות, אם כי תוצאותיה עלולות להזיק לאחרים. ברור שאם יתחשבו הסורים גם באינטרסים של שכניהם, אין תוכנית כזו צריכה להיות "עילה למלחמה". הרכיב השלילי בתוכנית, שהיא עלולה לשבש את מאזן המים האזורי. היא עלולה לגרום לזעזוע בירדן, משום שאין זו תוכנית אזורית, אלא חד־ארצית שאינה מתחשבת באחרים.

ההשפעה על משק המים של ישראל היא קטנה יותר כאשר מעריכים זאת בהיקף ארצי־לאומי. כאשר יסתיים הפרויקט בשנת אלפיים עלולה ישראל לסבול, לפי הערכת מומחים, הפסד של כ־2%־3% ממים שלה. לעומת זאת, עלולים להיפגע מאוד יישובי בקעת הירדן, השואבים כמויות גדולות ממימי הירמוק. שאיבה זאת נעשית תוך התחשבות באינטרסים של ירדן והיא עומדת על כ־70 מיליון קוב לשנה.

תלות ירדן בסוריה

השפעה שלילית אחרת, מבחינתה של ישראל — אם כי עקיפה יותר — תתבטא בתלותה של ירדן בדמשק. תוכנית הירמוק העליון מספקת לסורים אמצעי לחץ אדיר על ירדן, שמקורות מימיה מוגבלים ביותר והירמוק הוא החשוב בהם, ונהיה נתונה בעניין זה בכפו של אסאד ושל יורשו אחריו. ירדן עלולה להיות שבעתיים ביחסיה עם סוריה, הדבר עלול להשפיע בעקיפין על יחסיה עם ישראל.

אלה הדברים שצריכים להטריד את ישראל ולהביא את תוכנית המים הסורית הרושה לשולחן הדיונים בינינו לבין שכנינו ובינינו לבין ואשינגטון. שוב למדנו כי כאשר מדובר במצרך יקר כמו מים, הדרך למנוע תקריות ומלחמות היא בהכנות תוכניות־פיתוח אזוריות, גם אם מדובר במדינות הנמצאות במצב מלחמה. עתה, כאשר ואשינגטון מנהלת שיחות עם דמשק, יש לקוות כי תעלה בין היתר גם את השאלה הרגישה הזו לדיון, בצד נושאים כמו סיוע סורי לטרור בינלאומי ויחסיה של דמשק עם איראן.

זה חייב להתפוצץ

מאת נחמיה שטרסלר

כל אחד יודע בסתר לבו שכדי להחזיר 42 מיליארד דולר צריך להוריד הוצאות או להטיל מיסים — וזה בלתי אפשרי ● חוב פנימי נמוך בחצי יבטיח שערי ריבית נמוכים יותר שיאפשרו השקעה וצמיחה

הסיפור על מנהל השכונות מבית החולים השרון, ששילם משך שנים, באופן סדיר, ריבית של 10% לחודש, למרות שהאינפלציה ירדה ל־20% לשנה — עד שנעלם לחו"ל — מזכיר קשר דומה בין ממשלת ישראל לעם ישראל, בין ממשלה עניה לאזרחים עשירים — כאילו.

ב־15 השנים האחרונות הגדילה ממשלת ישראל את החוב הפנימי מסכום של 5 מיליארד דולר ב־1973 (50% מהתל"ג) ל־42 מיליארד כיום (170% מהתל"ג). גם שיעורי הריבית הלכים ועולים. פעם גייסה את הכסף במחיר של 2% לשנה, עכשיו המחיר הוא 5% — צמוד ריאלי.

יש גם משתנה שלישי מדאיג. ב־1974 הונפקו אגרות חוב לתקופה של 10 שנים, ב־1977 הן הונפקו לתקופה קצרה יותר — 7 שנים, בשנות השמונים התקצרה התקופה ל־5 שנים. אלו סימנים מובהקים של פושט רגל: החוב הולך ותופח, תקופת ההחזר הולכת ומתקצרת, ומחיר הגלגול עולה.

* * *

מתי החל תהליך הרסני זה? ב־1973, במרדף משבר הנפט. מחירי הנפט האמירו לשחקים והביאו לגל התייקרות של הסחורות והמתכות הבסיסיות. המשבר פגע קשה בכלכלת ישראל והשפעתו כל כך על ישראל.

ברירה היתה להתנהג באופן דומה למשפחה שצריכה להוריד את רמת חייה כאשר מתייקרים מוצרים שונים. לכן עליה להוריד את הצריכה הפרטית ואת ההוצאה הציבורית בטווח הקצר, לבצע פיחות ריאלי, כדי לשפר את מאזן התשלומים, וגם בכך להמשיך ולהשקיע, כדי שתוכל בטווח הארוך לחזור לרמת החיים הגבוהה.

אולם ממשלת גולדה מאיר, וגם אלו שאחריה, לא היו מוכנות להסתכן במדיניות לא־פופולרית כזו. הן המשיכו ב"עסקים כרגיל" ואפילו הגדילו את הוצאות הרווחה והביטחון ואת השכר הריאלי. הצריכה לנפש המשיכה במגמת הגידול, כאשר היא ממומנת ע"י גידול הוצאות הממשלה שהגדילה תמיכות יצוא ביבוא, תשלומי העברה לכל עם ישראל ואשראי במחיר שלילי.

כדי למנוע התפרצות אינפלציונית אדירה, דאגה הממשלה לתיסוף ריאלי של המטבע, להגדלת היבוא אשר הביאה לגידול חד בחוב החיצוני ולהמצאת הפטנט המרכזי: "הורתה ספיגה". את המושג המוצלח הזה טבע יוסי יונן ממחלקת המחקר של בנק ישראל. הוא מסביר במאמר שפורסם ב"רבעון לכלכלה" האחרון איך הממשלה פיתתה את הצרכנים מצד אחד מגדילים לציבור את הכנסותיו הפנויות, אך באותה העת ממש מפתים אותו לרכוש בכספו שקיבל אגרות חוב ממשלתיות, כדי לנטרל במשהו את הלחצים האינפלציוניים.

ניפוח החוב הפנימי אילץ את הממשלה להעלות באופן רציף את הריבית, כדי לשכנע את הציבור שכדאי לו להמשיך ולהגדיל את חיסכונו. כך הועברו כל המשאבים לממשלה שהשתמשה בהם להגדלת הוצאותיה. התוצאה: שערי ריבית גבוהים מדי שמנעו השקעה בסקטור העסקי שנשאר קפוא על שמריו ב־15 השנים האחרונות.

* * *

להסדר מלאכותי זה היתה תוספת: שמירה על רמת תעסוקה מלאה. כאשר הסקטור העסקי נשאר קפוא, נמצא הפתרון בגידול מהיר של הסקטור הציבורי והשירותים הפיננסיים שהפכו לצינור המעביר את הכנסות הציבור לאוצר, אם על־ידי שיווק תוכניות חיסכון, קופות גמל, או סתם מכירת אגרות חוב.

השלב הבא של התהליך היה העלאת המיסים במטרה לצמצם את הגרעון התקציבי. המיסים עלו באופן רציף עד שהגיעו ב־1986 לשיא של כל הזמנים — ואולי גם לשיא עולמי שנקבע ברצון היומים להשקיע: 52% מהתוצר.

אך למרות כל המאמצים התפתחה האינפלציה ותרמה את חלקה לאי־הצמיחה במשק בכך שהגדילה את גורם אי הוודאות. גם המענק האמריקאי השנתי בסך 3 מיליארד דולר פגע בתעשייה. אפשר לייבא בכספי האמריקאי מוצרי תעשייה, אך אי אפשר לייבא שירותים אישיים שאנשים התפתחו מאוד בשנים האחרונות.

התהליך לא נעצר כאן. המיסים הגבוהים גרמו לגידול מתמיד בכלכלה השחורה. כסף שחור הוא כסף המבוזבז בקלות וגורם להאצת עליות המחירים. התוצאה שהתקבלה נכון להיום: משק עם שערי ריבית גבוהים מדי, עם חוב פנימי וחיצוני גדולים מדי ועם קיפאון בצמיחה.

* * *

את הקיפאון הזה ניתן להדגים בעזרת כמה מספרים. התוצר הלאומי לנפש בסינגפור ב־1972 היה 2,810 דולר. ב־1984 הגיע ל־6,140 דולר. התוצר הלאומי לנפש בקוריאה עמד על 980 דולר ב־1972, ב־1984 הגיע ל־2,050. התוצר הלאומי לנפש ביפן עמד על 6,860 דולר ב־1972 והגיע ל־10,100 דולר ב־1984. אצלנו ב־1972 4,950 דולר והיום 5,500 דולר בלבד.

האם יש תרופה? יש הגורסים שאפשר ליצור עודף של הכנסות על הוצאות בתקציב, כך שהממשלה לא תיאלץ לגלגל מדי שנה החזרי קרן בסך של 5־8 מיליארד דולר ותוכל להתחיל לצמצם את החוב ואת תשלומי הריבית שרובצים עליו. כך יירד שער הריבית במשק ויהיה כדאי להתחיל ולהשקיע — הצמיחה המיוחלת תגיע.

לי זה נראה די אוטופי. קשה להאמין שממשלת ישראל תקטין הוצאות, כך שכל אחד יודע בסתר לבו שכדי להחזיר 42 מיליארד דולר, צריך להטיל עוד מיסים — וגם זה בלתי אפשרי. אם כך, כדי לאפשר עתיד טוב יותר צריך להקריב משהו בהווה. חוב פנימי קטן ב־50% — 20 מיליארד במקום 42 — זה סיפור אחר. חוב כזה יבטיח שערי ריבית נמוכים יותר שיגבירו את ההשקעה והצמיחה במשק. או תצטמצם גם התנפחות שכאשר מודדים שכל משתמש הציבור כמוסכנתיו להמשך רמת הצריכה — כבעבר. כלומר, התנאי לצמיחה הוא ביצוע שמיטת החוב, חלקית על ידי הממשלה.

כמו אותו עובד בית החולים "השרון", שהיה מקבל מדי חודש 10% על כספו, גם כאן הסדר הוגרוך הוא כל כך רב, עד שאם לא יעשו מאומה, זה יהיה חייב להתפוצץ.

הכוח המניע מאחורי כל ארוע

איבריה תקח אותך לארועים הגדולים של קיץ 87 בספרד כמו בכל שנה, מאחורי כל ארוע מוצלח עומדת איבריה.

תערוכות וכנסים בספרד

- הירידי הבינלאומי ה־25 של בגדי ילדים ונוער (אביב־קיץ 88) — יולי 17-19 — ואלנסיה
- יריד ספרים — יולי — סאנטנדר
- GAUDI תצוגת אופנה גברים, אביב קיץ 88 — 31/8-2/9 — ברצלונה
- יריד בינלאומי של מוצרי הנעלה והעשיות מאוחדות. — 9/9-12/9 — אלדה (אליקנטה)
- FIDEC - תצוגת מוצרי וציוד ספורט — 10/9-13/9 — מדריד
- SPORTS 87 - תערוכת ספורט ומתוואות — 13/9-16/9 — ברצלונה
- EXPOHOGAR 87 - יריד מתנות בינלאומי — 16/9-22/9 — ברצלונה
- REGALO FAMA - תערוכת מתנות — 19/9-23/9 — מדריד
- FIM' 87 - יריד הרהיטים הבינלאומי ה־24 — 22/9-27/9 — ואלנסיה
- GAUDI תצוגת אופנת נשים, אביב קיץ 88 — 26/9-28/9 — ברצלונה
- SONIMAG 87 - התערוכה הבינלאומית של קול, תמונה ומוצרי אלקטרוניקה — 28/9-4/10 — ברצלונה
- LIBER תערוכת ספרים בינלאומית — 29/9-4/10 — מדריד

לפרטים נוספים להזמנות אנא התקשרו לגב' ברברה הולשטיין, מחלקת מכירות טל' 03-661789

איבריה מכירה הכי טוב את ספרד

IBERIA
AIRLINES OF SPAIN

طبق الأصل

מקורות מדיניים / עקיבא אלדר

מירושלים לוואשינגטון על כנפי הלביא

הירוח הראשון מספר על דברים מפתיעים שהשמיע שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ באוזני חבר הכנסת שמחה דיניץ הקשה בארה"ב. לאחר שהציע "להבהיר לישראלים שארה"ב תיתמוך את הוועידה הבין־לאומית אם הוועידה תידרדר למצב ששתהן — ישראל וארה"ב — לא יסכימו לה לאחר שחזר ותמך בתנאים שהציבה ישראל לשיתופם של הסובייטים, הציע שולץ סיקון שפרס לא היה מנסח טוב ממנו: היה אם תחזור בה בריה"מ מתנאים המוסכמים לכינוס הוועידה, תרווח ישראל יחסים דיפלומטיים והגירת יהודים. זה קרה באותו שבוע שבו שלח ג'ק קמפ, משבי המתמודדים על מועמדות הרפובליקנים לנשיאות, מכתב לנשיא ריגן ובו שלל נימוקים נגד הוועידה. בראשם מנה החשש מפני סלילת הדרך בפני הסובייטים למזרח התיכון.

ועוד מבשורות השבוע: דובר ממשלת פולין מזהיר את ישראל בלשון חריפה מפני ההשלכות התמורות הנובעות מהקמת משדרי "קול אמריקה". רדיו מוסקווה בעברית מזהיר כי שילובה של ישראל בפרויקט "מלחמת הכוכבים" עלול לגרור אותה אל לב הקלחת הגרעינית.

ובירושלים אמר לי אורח אמריקאי יודע דבר על פרויקט הלביא ו/או הבקשה להמרה נוספת גם לפרוייקטים אחרים: "הממשל האמריקאי אינו מחלק ארוחות חינם. מחירה של ארוחה זו ישולם בראש וראשונה במטבע של התלות הישראלית בארצות הברית".

ועכשיו נעבור את מעגל המלל ממזרח ומערב: נניח שג'ק קמפ נבחר לנשיא ומוליך את שולץ בתפקיד קיסינג'ר שדעתו על הוועידה הבין־לאומית לא השתנתה גם לאחר פגישה פנים אל פנים עם אבא אבן. מה יהא אז על יוזמת השלום של פרס־חוסיין אף אם יהיה אז המערך בשלטון ללא הסרי הליכוד, האם יוכל להרשות לעצמו מהלך מדיני שאינו לרווחה של וואשינגטון? אם אין די במענק שנתי אדיר בסך שלושה מיליארדי דולרים, בא הלביא ואלפי המפרנסים הנגררים אחריו ומטביע לשנים ארוכות את עוצמת היותה של ישראל גרורה אמריקאית. לא יהיה אפילו צורך לבטא את איום סגירת הברז מול סרבנות ישראלית. הוא ירחף באוויר במלוא עצמתו של הכסף.

שולץ אמר כי באמצעות משחק מדיני נבון יכולה ישראל להפיק את המיטב במישור היחסים עם בריה"מ. אולם הקמת משדרי "קול אמריקה" בערבה והצטרפות הקלנית ליוזמת ההגנה האסטרטגית פועלים בכיוון ההפוך. נראה בעליל שאף לא רצתה ישראל — אין ביכולתה לסגת היום מפרויקטים אלה שר ארה"ב רוצה ביקרם. כידוע, לא יתאבל הממשל על מותו של פרויקט הלביא. אם יקרה הדבר, תפיק ישראל, בצד התמורה הביטחונית והכלכלית שכה הרבה דובר בהן בחמש ישיבות ממשלה ובדו"ח מבקר המדינה, גם רווח מדיני שאינו משני כלל ועיקר.

פקיד בכיר ביותר לשעבר במשרד החוץ סיפר לי השבוע שמשה ארנס הזהיר בשעתו מפני תלות ארוכת־טווח בגורם חוץ שלעולם אינך יכול לצפות את התנהגותו. בעצם הימים האלה מתברר כי הטווח אינו ארוך כל כך. במסיבת עיתונאים שכינס השגריר תומס פיקרינג, חזר ודמו על צרות העלולות לצמוח מספיחי פרשת פולארד, שארנס היה אחד ממחותניה הראשיים. מעניין יהיה לראות אלה לחצים יפעיל על חברו אריאל שרון שייאות לסלק אחר דרישה אמריקאית לסלק את רפי איתן מהנהלת כי"ל, לאחר שהלה יורשע בבית משפט אמריקאי? האם יהין, למשל, להקריב את עתיד מטוס נפשו על מזבח זקיפות הקומה היהודית?

רק החתן לא בא

מפסגת האליתא, שמאיר לו תמיד פנית, ירד שמעון פרס פעם נוספת אל קרקע המציאות החזיונות בישראל. מקורביו אומרים שהוא נוהג במורע כאילו הבחירות בפתח ומאחוריו מסתתרת הוועידה הבין־לאומית. בשבוע האחרון הוא הבטיח את תמיכתן של בריטניה וצרפת במודל הוועידה, המעוגן במוסר ההבנה בינו לבין המלך חוסיין.

ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, שאינה נוהגת לארח שרי חוץ, חרגה מכללי הטכס ופרסמה הודעה לסיכום פגישתה בת השעתיים עם שר החוץ הישראלי. נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, אשר בפגישה שקיים לא מכבר עם רה"מ יצחק שמיר, הטיל ספק ברעיון ה"פתיחה", קיבל את הסבריו הארוכים של פרס בעניין תפקידן של המעצמות.

אפשר לסכם איפוא שהמרכיב האירופי של יוזמת השלום אישר את בואו. חשיבות מיוחדת נודעת לתמיכתה של תאצ'ר, השומרת על יחסים הדוקים עם המלך חוסיין. תגובתה המהירה של מוסקווה בגנות הודעתה של תאצ'ר בתום הפגישה עם פרס, מלמדת שגם על ויקתה של בריה"מ לאירופה.

סין: מהותנה נוספת

סין העממית מגלה עניין גובר במזרח התיכון. במסגרת התמריצים שמציעים להם הסובייטים — לשיפור היחסים בינין התקועים באפגניסטן — הם "מכרו" להם גם את הוועידה הבינ"ל. הסינים מעוניינים בקבלת מעמד לגיטימי במזרח התיכון ויהיו מוכנים, לדבריהם, לחדש את היחסים עם ישראל כבר בשלב ההכנה לקראת הוועידה. בינתיים הם מתקשים מאד להבין את המהומה שמעורר פרס סביב שיחות טלפון בין שגריר סין לשגריר ישראל בפאריס.

בסין מורגלים ביחסים שקטים המתפתחים לאיטם על פי האינטרסים הברורים של פקינג. על כן הם מאפשרים ליהודים ישראלים לפעול אצלם בתוספת ארגונים בין־לאומיים, מזמינים מומחים חקלאים ובקרוב יארחו קבוצה של שישה אנשי אקדמיה מישראל. הסינים ביקרו בגלוי בביתן הישראלי של הסלון האווירי ואירחו בביתם בשמחה מבקרים ישראלים.

מומחים במערב סבורים שהשפט תלך סין עד הסוף לקראת יחסים דיפלומטים מלאים. עד אז היא תבחר מבין היחסים הכלכליים (אורחיות יותר מבמוחתניות) שישראל מציעה לה את העסקים הטובים ביותר עבורה. אולם, על פי עדותם של יודעי דבר, אין הדרג המדיני, לרבות אותו פרס שמרבה לדבר על הקשר הסיני, מוכן להשקיע בעבודה השחורה.

כך למשל, בגלל עיכובים טכניים של ביטוח סיכוני סחר חוץ נאלצה "תדיראן" לוותר על זיכיון למפעל סוללות חשמל בסין לטובת חברה גרמנית. עסקות כלכליות עם הענק הסיני מגרות מאד את הדימיון הישראלי, אולם הניסיון מלמד עד כמה קשה לפצח את השוק הזה.

בריה"מ לא תחזיק את הנר

אפשר שבאמצע השבוע הבא, לאחר פגישתם של ריצ'רד מרפי ולדימיר פוליאקוב ברומא, תתבהר עמדתה הרשמית של מוסקווה בעניין הוועידה. בירושלים מביחים שפוליאקוב לא יתחייב למאומה ויסתפק בהעברת הנתונים להכרעת הדרג הבכיר, רוזינו פגישת שולץ שוורדנדזה במחצית השנייה של יולי.

ההערכה הרווחת עתה היא שהרוסים הצליחו לגבש סביבם חזית ערבית רחבה התומכת בוועידה שאש"ף יהיה מיוצג בה כרבעי. על כן הם יעדיפו לייחות אבנים מבחוץ בכאי הוועידה מאשר להחזיק את הנר במעגל הוזיגני של הווקה.

ירדן: חוסיין לא מרפה

במעקב שאבנים עיזוד מדברים שמשמיע המלך חוסיין בראיונות פומביים בזכות ועידה בינ"ל שר תוביל לשיחות ישירות. בליכוד מצביעים כמובן על ביטויים בזכות העיקרון של שלום תמורת שטחים ומעמדו של אש"ף כמייצג השאיפות הפלשתיניות. אולם בשיחה שלא נועדה לקיחום יוסי הציבור של המלך בעולם הערבי, בדיון סגור עם ראשי השלטון במרוקו שם ביקר בימים אלה, הוא אמר כי המעצמות לא יכתיבו פתרונות. לא יזומו, ולא יתערבו ואף לא יציעו הצעות. הוועידה — הוא החלק — תשמש רק מבוא למשא ומתן בין הצדדים המעורבים בסכסוך.

מדברי חוסיין עולה כי למרות הקיפאון, הוא אינו מתכוון להרפות מיוזמת השלום ובדעתו לחפש דרכים להמשך התנופה המדינית. הוא מוצא קשר ישיר בין מאמצי השלום עם ישראל לבין זירות אחרות באיזור — כמו המלחמה במפרץ והיחסים עם סוריה. על פי הערכות במערב מקווה חוסיין כי הוועידה הבין־לאומית ("תת הוועדה לעניין מקורות המים") תספק לו מסגרת ליישוב סכסוך מי הירמוך עם סוריה המאיימת לייבש את ארצו. שגריר ארה"ב בישראל הכחיש השבוע מכל וכל ידיעות שהמלך הציב בפני האמריקאים תאריך יעד שלאחריו לא יהיה מוכן יותר להסכם עם פרס.

ירושלים: התקווה רפאל איתן

אבא אבן מספר כי בכל השיחות שקיים בשבוע החולף בארה"ב עם חברי קונגרס ופקידי משרד החוץ (וכהם מרפי) נזרק הכדור למגרשה הפנימי של ישראל. ירושלים מצטיירת עתה בארה"ב כגורם הבולם את תהליך השלום ורק במקום השני — אש"ף ובריה"מ. ובירושלים נשואות העיניים אל סוף חודש יולי, מועד בו יפוג האולטימטום של ש"ס.

במערך אומרים שהרשימה המתקדמת לשלום כבר אינה מכשול לשלום ולא נותר על כן אלא לגייס שני חברי כנסת נוספים (בהנחה שמאיר כהנא אבן לא יתמוך בליכוד). הליכוד מתקשה להבטיח מקום ריאלי לוידאן עטשי ועל כן במערך טרם מחקו אותו מהרשימה. אולם התקווה הגדולה של פרס הוא רפאל איתן: שרי העבודה לא יניחו לשמיר להשביע את רעבונם של המתנחלים בהנחה שבכך ירחקו את התחיה, או לפחות את אומץ אל הפינה השמאלית.

כך תתחבר מפלגת האופוזיציה הקואליציונית עם מפלגת הקואליציה האופוזיציונית להפלת הממשלה בעוון סירובה ללכת לוועידה בינ"ל מזה וסירובה להתנהל ולסמוך מזה.

מפתח "ברוגז"

ארנס־שמיר

סוף פרויקט הלביא עתיד כנראה להיות גם סופה של הברית בין יצחק שמיר למשה ארנס. האחרון רמז לידידים כי "ישבור את הכלים" בתגובה להצבעה של ראש הממשלה נגד המשך הפרויקט. הדבר הובא לידיעתו של שמיר ומקורביו אומרים שאין להתקנא בו. מרוגז המדיה שנותר לרה"מ. בין איומי ארנס וסירובו של שר האוצר משה נסים להפעיל את מכונות הדפוס: שואף לאפס.

פרויקט הלביא עלול לצקת עוד שכבת מרירות על המשקע שהותיר פרויקט עקורי איקרית ובירעם בלבו של ארנס. שמיר כבר הבטיח לראשי התחיה כי העקורים לא יחזרו וארנס ייאלץ שוב לקבל את הדין, כפי שקרה בעת שאולץ לוותר על תיק הביטחון.

מילוא־שמיר

רוני מילוא מכחיש, אבל יודעי דבר בתנועתו ובמשרד רה"מ מעידים כי יש בלבו על יצחק שמיר. מילוא נשלח אל הקו הראשון בחזית היחסים עם ש"ס והפסיד. בעקבות מחלוקת ילודי ברזיל הציבו ראשי המפלגה אולטימטום בפני ראש הממשלה: מילוא או אריה דרעי. ראש הממשלה לא ניסה אפילו להתמקח. הוא השליך את הבעיה אל סגן השר, ובעצם לא התיר לו ברירה. מילוא נאלץ להפקיר את משרד הפנים לאריה דרעי, מנכ"ל המצמצץ על הדרג המדיני. מילוא לא היה מאושר השבוע בפטורין.

שמיר־פרס

ב"יחד" ממתינים בדריכות למשפטו של הרב שלמה עמר. אם יורשע, יתפנה מקום טוב באמצע רשימת המערך לכנסת הבאה. המועמד הוודאי לתפוס אותו הוא מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר. הלה אינו רווה נחת מהשר שלו שמעון פרס, אשר אינו מרבה ליטול בעצתו. עזר ויצמן נטש את לשכתו הקטנה במשרד החוץ ועבר בחזרה למשרד ראש הממשלה. המנכ"ל המדיני יוסי ביילין מטיל וטו על תכנית הרהארגון שהכין טמיר. הוא מבין היטב שלאחר הבחירות לא יהיה לו מה לחפש במשרד החוץ.

מסדרונות מפלגתיים / אילן שחורי

צמרת חרות במושב השני של הוועידה: חילוקי דעות לגבי הרכב ההנהלה

מתכוננים לבחירות

בפגישות לארשמיות בצמרת תנועת החרות, לא נשללה השבוע האפשרות שדווקא יצחק שמיר הוא שיוביל לסיום כהונתה של ממשלת האחדות הלאומית ויביא להקדמת הבחירות, לקראת האביב הבא. הסקרים שפורסמו השבוע וציינו ירידה נוספת בפופולאריות של שמעון פרס ומפלגת העבודה, עוררו קורת רוח רבה בלשכת ראש הממשלה. שם התעוררו מחשבות שונות כיצד לנצל את המצב, אם התהליך יימשך גם בחודשים הקרובים.

בינתיים מרוכזים המאמצים בצמרת תנועת החרות סביב הניסיון להגיע לרשימה מוסכמת של 120 איש, שירכיבו את הנהלת התנועה וייבחרו רשמית בישיבה הראשונה של מרכז חרות ב־12 ביולי. סגן שר הביטחון מיכאל דקל מונה על ידי שמיר לנהל את המגעים בין ראשי המחנות השונים, כדי להגיע להסכמה המקווה. שמיר ביטל פעמים אחדות בחודשים האחרונים כינוסים מתוכננים של מרכז חרות, מאחר שלא הושגה הסכמה להרכב ההנהלה. במוקד המחלוקת עומדת קביעת רוב שרי חרות, כי הנהלת התנועה תורכב על ידי אישים בעלי תפקידים מוגדרים בתנועה כמו שרים, חברי כנסת, ראשי ערים ומועצות וחברי הנהלת הסוכנות היהודית. מנגד דורש השר דוד לוי כי בהנהלה יהיה ייצוג נכבד לנציגי הסניפים. כדי להיענות לדרישתו יש להכפיל את מספר חברי ההנהלה, ובזה אין רוב שרי חרות מעוניינים.

שרון הזמין מקהלה גדולה לפתיחה מרשימה של ישיבת המרכז, שתשיר את המנון בית"ר, ובכוונתו למסד טקס זה גם בישיבות הנוספות של מרכז התנועה, שהוא מתכוון לקיים מדי חודש בישוב אחר ביהודה ושומרון. שרון ומקורביו מסיימים בימים אלו להרכיב את 19 ועדות מרכז התנועה. הוא כבר הבהיר כי הוא מתכוון להפעיל בצורה הרחבה ביותר את 2000 חברי המרכז, שיהיו חברים בוועדה המדינית, בוועדה לענייני ביטחון, ועד ועדה לענייני התיישבות והתנחלות.

המאבק הבא בחרות לאחר בחירת ההנהלה יתמקד בבחירת מזכירות התנועה, הגוף הביצועי של תנועת החרות. בדיונים פנימיים כבר הבהיר יו"ר המזכירות הנוכחי, השר משה ארנס, כי לא יתן זמן רב לניסיונות פשרה למיניהם, ומיד בתום בחירת ההנהלה יגש להרכבת המזכירות, אותה יגיש לאישור הישיבה הראשונה של הנהלת התנועה.

תנועת "כך" וגבולות הסובלנות הפוליטית בישראל

האם קביעת גבולות הסובלנות הפוליטית כלפי תנועת "כך" וכלפי קבוצות קיצוניות במדינות דמוקרטיות מושפעת מעקרונות — או שהם נקבעים על פי שיקולים פוליטיים מפלגתיים צרים. על שאלה זו ואחרות עונה בימים אלו מחקר חדש, שהתפרסם על ידי מכון גולדה מאיר לחקר עבודה וחברה באוניברסיטת תל אביב, התמקד בנושא גבולות הסובלנות הפוליטית בישראל כלפי תנועת כך של הר"ב מאיר כהנא.

עורכת המחקר, ד"ר מיכל שמיר, מציגה שורה ארוכה של ניסיונות של המערכת הפוליטית המשפטית בישראל להתמודד עם תנועת "כך" מאז הבחירות של יולי 1984. היא מציינת במחקרה, כי היחס ל"כך" שונה בקרב חברי הכנסת לעומת הציבור היהודי: 98 מתוך 120 חברי הכנסת רואים את "כך" כאויבת, מתנגדים לתנועה, ותומכים בהטלת מגבלות פוליטיות עליה. אולם ד"ר שמיר מציינת כי כל ההגבלות שהוטלו על "כך", היו תוצאה של פשרות ומתוך ראייה של תן וקח פוליטי, כלומר גבולות הסובלנות הפוליטית כלפי התנועה נקבעו בסופו של דבר על ידי שיקולים אלקטורליים, מפלגתיים או קואליציוניים צרים.

כדוגמה לטענה זאת מביא המחקר את הדיונים, שהיו בכנסת על התיקון לחוק העונשין בדבר ההסתה לגזענות. ניסוח החוק, טוענת ד"ר שמיר, הושפע מעמדת המפלגות הדתיות, שהליכוד וגם המערך ביקשו שלא להרע עימן את היחסים, ושיקולים קואליציוניים גברו על עקרונות אידיאולוגיה. לטענת עורכת המחקר הדבר בלט כעיקר אצל אנשי מפלגת העבודה. עוד דוגמה שמביא המחקר היא עצם העובדה כי נציגי הליכוד וחברי כנסת מהימין תמכו ביוזמות שנועדו להגביל את כהנא, אך היה לכך מחיר. במקרה אחד הוגבלו זכויותיו של כהנא, אך במקביל הוגבלו גם זכויות הח"כ מיעארי מהמתקדמת. חוק הגזענות עבר במקביל לחוק האוסר על מגעים של ישראלים עם חברי אש"ף.

סיכומו של המחקר קובע, כי הגורם היכול במידה רבה לעקוף את השיקולים הפוליטיים מתהליכי קביעת גבולות הסובלנות הוא חוקה. ד"ר שמיר מציינת כי בשלוש השנים האחרונות עסק בית המשפט העליון בכמה סוגיות סביב תנועת "כך", אך ברוב המקרים החזיר אותן לבית המחוקקים, בטענה שההחלטות צריכות להתקבל שם. חוקה, קובע המחקר, תוכל לעסוק בשאלות של גבולות הסובלנות הדמוקרטית במונחים כלליים, ולא בהקשר של קונסטלציה פוליטית מסוימת וקבוצות קיצוניות מסוימות.

מסמך

כך עובדים בעבודה

300 אלף דולר תובע יעקב חלפון, מנוזה הבחירות מבאר שבע, ממפלגת העבודה תמורת סקר לקראת מערכת הבחירות הבאה. אולם במפלגת העבודה טוענים כי חלפון הגיש הצעות מבושלות והספק רב אם ערך כלל את הסקר. במרכזו של הסכסוך עומדת טענתו של חלפון, כי הוזמנה אצלו תוכנית בחירות סודית, ואילו מנכ"ל העבודה, ח"כ עוזי ברעם טוען, כי בסך הכל מדובר היה בפרויקט שלא הגיע לסיומו.

מחלוקת זאת הביאה השבוע את חלפון לכתוב מכתב אישי לשמעון פרס, ממנו אפשר ללמוד מעט על דרך העבודה במפלגת העבודה. להלן תמצית המלא של מכתב חלפון לפרס: "אחרי השקרים שסיפר עלי עוזי ברעם אני מבקש להגיב. שאם לא כן יחשבו שאני מוזן, שקרן, נוכל ושרלטן, כמו שהכניסיים האלה הולכים אותם. שמעון, ברעם אפלבום, אברשה, יוסי ביילין ואפילו עוזי ברעם דיברו איתי בשמך. וגם אתה שוחחת איתי בנושא.

"לפני כמה ימים אמר לי אברשה אהרונסון שעוזי מוכרח לשמוע "מילה אחת משמעון", ואז הכל יהיה בסדר. באחת השיחות שלי עם ברעם, אחרי הרבה המשמות שאותה תמורד את הכסף, דרשתי מעוזי לדעת מי המקור של הכסף שבכל כך קשה להגיע אליו. הוא השיב לי ששמעון צריך לשוחח עם אל שווימר ועם יעקב נמרודי. מאחר ואת שווימר איני מכיר, הצעתי ללכת לנמרודי בעצמי. עוזי התנגד ועשיתי כרצונו. שמעון, אצלי הוזמנה תוכנית בחירות ואני הכנתי תוכנית בת 28 עמודים, ומסרתי אותה למנכ"ל המפלגה. הוא הזמין עותקים נוספים ואלה נשלחו למנהלי מוסדות המרכז העתידים לבצע אותה. אתה שמעון, קראת בישיבת הסיעה ואמרת כי צריך להפשיל שרוולים ולעבור מבית לבית, בדיוק כך כתוב בתוכנית שלי בעמוד 5 בסעיף 1. מדוע עוזי ברעם ומפלגת העבודה צריכים להעליל עלי שקרים כאלה".

מיכל כהן, דוברת מפלגת העבודה מסרה בתגובה כי המחלוקת בין חלפון למפלגת העבודה נמצאת עכשיו בדיון משפטי ואין המפלגה מוכנה להתייחס לכך כרגע באמצעי התקשורת.

ההשקעה באגרות חוב צמודות לזהב כרוכה בסיכון גבוה, בשל תנודות תכופות במחירי הזהב בשוק העולמי, הן כלפי מעלה והן כלפי מטה בפרקי זמן קצרים. באשר להתפתחות מחירי הזהב ראה במבוא לתשקיף. על המשקיע להיות מודע כי אין "רצפה" להצמדת הזהב וכי הוא עשוי לקבל תשלומים הנמוכים או הגבוהים מקרן השקעתו (ראה סעיף "שיקולים מיוחדים להשקעה צמודת זהב" בעמ' 5 בתשקיף).

אנדין בע"מ

הודעה בדבר פרסום תשקיף

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, כי החברה פרסמה תשקיף בדבר הנפקה של:

סדרה של אגרות חוב, 1992-1998, רשומות על־שם, בסכום נקוב כולל של 2,650,000 ש"ח (סדרה 1), אגרות החוב הצמודות למחיר הזהב ונושאות ריבית צמודה למחיר הזהב בשיעור של 3% (שלושה אחוזים) לשנה, הכל כמפורט בתשקיף.

בנק כללי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק"), החבר בבורסה, התחייב לרכוש מאת החברה אגרות חוב בערך נקוב כולל של 50,000 ש"ח, לצורך ביצוע מסחר סדיר כמפורט בסעיף "רישום בבורסה ומסחר סדיר" בתשקיף, ולפיכך מוצעות לציבור אגרות חוב בערך נקוב כולל של 2,600,000 ש"ח מסדרה 1.

אגרות החוב מוצעות לציבור במכרז שייערך ביום 6.7.87 במחיר מינימלי השווה למחיר ערכן הנקוב (100%) כמפורט בסעיף "הצעה בדרך של מכרז" בתשקיף. אגרות החוב שלא תמכרנה במכרז, אם תהיינה כאלה, תוצענה החל מיום 8.7.87 במחיר ערכן הנקוב (100%) בתוספת ריבית והפרשי הצמדה לזהב על הקרן והריבית שיצטברו מיום המכרז ועד ליום הגשת הבקשה, כמפורט בסעיף "הצעה בדרך הגילוי" בתשקיף.

כבטחון לתשלום סכומי הקרן, הריבית והפרשי ההצמדה על אגרות החוב כמפורט בתשקיף, משעבדת החברה לטובת הנאמן את הנכסים הבאים בלבד:

א. בשעבוד קבוע, ראשון בדרגה, מכונות וציוד שלה. אשר הוערכו על ידי השמאי ישראל קצלבגן בסך של 3,689,372 ש"ח. מנהלי החברה מצהירים כי הסכום בו העריך השמאי את המכונות והציוד גבוה מהערך המאזני המתואם של המכונות והציוד ליום ההערכה.

ב. בשעבוד צף, ראשון בדרגה, זהב מסוג "FINE" (24 קארט) בכמות אותה ניתן יהיה לרכוש בשוק הזהב של לונדון ביום העסקים שלאחר יום סגירת רשימת החתימות בתמורת ההנפקה המלאה, כהגדרתה בעמ' ד־1 בתשקיף. החברה מתחייבת להחזיק בפועל בחצריה בכל עת לפחות 70% מתוך כמות הזהב כאמור. היתרה תוחזק באמצעות חוזים עתידיים ו/או אופציות לרכישת זהב, לפי בחירת החברה, אשר ישועבדו לטובת הנאמן. הזהב בחצרי החברה יבוטח בביטוח מסוג "LLOYD'S JEWELLERS' BLOCK POLICY" ופוליסת הביטוח תשועבד לטובת הנאמן.

פרטים מלאים אודות הבטחונות ניתנים בפרק "בטחונות ושטר הנאמנות" בעמ' ד־1 בתשקיף ובשטר המצורף לתשקיף.

החברה רשאית לפדות בפדיון מוקדם את אגרות החוב שתהיינה במחזור החל מיום 31.12.92. בעלי אגרות החוב לא יהיו זכאים לפדיון מוקדם של אגרות החוב, או חלקן. הפדיון המוקדם יעשה בהודעה בת ששה חדשים מראש.

בתשעת החודשים שנסתיימו ביום 31.12.86 היה לחברה רווח מתואם של 247,804 ש"ח (בשקלים של דצמבר 1986). בשנה שנסתיימה ביום 31.3.86 היה לחברה הפסד מתואם בסך 1,426,964 ש"ח (בשקלים של דצמבר 1986). ההפסד המצטבר המתואם של החברה ליום 31.12.86 הינו בסך של 249,827 ש"ח (ראה פרטים בעמ' 3 בתשקיף).

הרישום של אגרות החוב בבורסה מותנה בפיזור נאות שלהן בציבור. אם לא יושג פיזור נאות תבוטל ההנפקה, החברה תחזיר למבקשים תוך ימים לאחר שיקבע שלא הושג פיזור כאמור את הכספים ששלמו עבור המוזמנות, והחתם יהיה חפשי מהתחייבויותיו. הסכום המינימלי שיש להשיג בהנפקה זו הינו 1,875,000 ש"ח ואם לא יושג תבוטל ההנפקה ויוחזרו כספי ההזמנות.

לפי שטר הנאמנות אין מוטלת על הנאמן החובה לבדוק פיזית בחצרי החברה את המלאי המשועבד. אך על הנאמן מוטלת החובה להגן על זכויות בעלי אגרות החוב. כמפורט בשטר הנאמנות (ראה עמ' ד־2 בתשקיף ושטר הנאמנות המצורף כנספח לתשקיף).

סך כל עמלות החיתום, ההפצה וההנפקה שהחברה תשלם לא יעלה על 11% מתמורת ההנפקה.

עותק מהתשקיף והעתק מהיתר לפרסומו הוגש לרשם החברות.

הנאמן: חברת נאמנות של בנק הפועלים בע"מ

החתם: (בשעור של 10% מההנפקה) בנק כללי לישראל בע"מ

תאריך התשקיף: 26 ביוני 1987

שיחת השבוע / גדעון אלון

עם: עו"ד יצחק טוניק, לשעבר מבקר המדינה

על: דו"ח מבקר המדינה, סמכויות המבקר והסיכויים לתיקון הליקויים

רק כשהמשיח יבוא יתקנו את כל הליקויים

לא נמנעת מכך שלמרות שאתה כתבת את החלק הארי של הדו"ח הנוכחי, דווקא המבקר החדש יעקב מלץ, זכה עליו והבה בפרסום, כאילו הוא אחראי לתוכנו?

זה גורלו של מבקר המדינה. גם אני כשנתמניתי לתפקיד קיבלתי לידי דו"ח כמעט מוכן. לזכותו של המבקר הנוכחי ייאמר שהוא ציין בהגינות שזה אינו דו"ח שלו.

במרכז הדו"ח עומד פרויקט הלביא. מתקבל הרושם שהעיתוי לביקורת בתחום זה אינו מקרי, שכן בקרוב עומדת הממשלה להכריע לגבי המשך הפרויקט. אולי בחשיפת הליקויים דווקא עתה, חיזק המבקר את ידיהם של השוללים את המשך פיתוח המטוס?

קודם כל המבקר לא ממליץ בשאלה זו שום המלצה. לא בעד ולא נגד המשך הפיתוח. אין שום קשר בין הדיונים בממשלה על המשך פיתוח הלביא לבין דו"ח הביקורת שפורסם. אגב, אילו המשכתי בתפקידי היה הדו"ח מתפרסם בתחילת חודש מאי. אבל בשל פרישתי בראשית השנה, ביקש המבקר תוספת ארכה להשלמת הדו"ח ולקבלת תגובות מהגופים המבוקרים. בדיעבד יכול להיות שטוב שהדו"ח על הלביא פורסם עתה.

אולי תפסיד מדוע?

כי כל הנוגעים בדבר ידעו דברים שאולי עד כה לא ידעו. אני יכול לספר לך שהיו אנשים שהציעו לי לפרסם את הממצאים על הלביא בדו"ח מיוחד, אבל אני דחיתי את ההצעה, כי אם הייתי נוהג כך, כפי שנהגתי בדו"ח על מניות הבנקים, הייתי גורם להבלטה מיוחדת של הנושא, ולכן העדפתי לכלול זאת במסגרת הדו"ח השנתי.

נתקלת בקשיים באיסוף מידע על הדיונים והדרך קבלת ההחלטות על ייצור מטוס הלביא?

לא. ראיינתי את כל השרים שטיפלו בנושא זה, תוך תיעוד השיחות בפרוטוקולים. כל השרים, אלה המתנגדים להמשך הפרויקט ואלה התומכים בכך. רק לאיש אחד שהיה קשור לקבלת ההחלטות בנושא לא פניתי. היה זה ראש הממשלה לשעבר מנחם בגין. משום כבודו, לא נסיתי לקבל את תגובתו.

נשיא המדינה אמר השבוע כי הבעייה עם דו"חות מבקר המדינה היא שיש תגובה של יום יומיים ולאחר מכן עולם כמנהגו נוהג. גם אתה סבור כך?

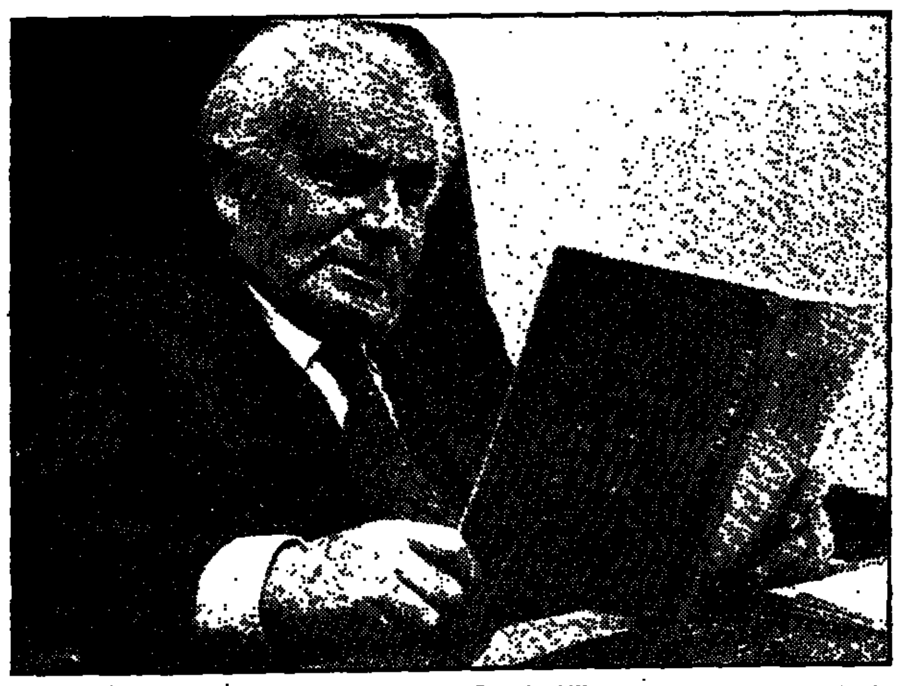

הדבר החשוב ביותר הוא המגע בין משרד מבקר המדינה לבין הגופים המבוקרים. הם מקבלים לידיהם לפחות מחצית הדו"ח חצי שנה לפני פרסומם הפומבי, וצריכים כבר אז להתחיל לפעול לתיקון הליקויים. לדעתי אילו הממשלה, שיש לה ועדת שרים לענייני ביקורת, היתה מקדישה יותר זמן לתיקון הליקויים, היה המצב טוב יותר.

יש לי גם טענות לוועדה לביקורת המדינה של הכנסת. זהו מכשיר חשוב מאוד, שהוקם כדי לקדם את המעקב אחרי הביקורת, אבל לצערי הוועדה הזו לא מקדישה מספיק זמן לכך. אגב, גם לעיתונות יש תפקיד מכריע בתחום זה. יש לי טענות מדוע כלי התקשורת עוסקים בדו"חות הביקורת במשך יום או יומיים בלבד, ולא מקדישים לכך מדור מיוחד שיעלה את הנושא מדי חודש.

לאור ממצאי המשרד למלבילה ולהתבנה, שהממשלות מהליקויים שנחשפו בדו"ח הקודם עדיין לא תוקנו. האם יש בכלל טעם בעריכת ביקורת בשעה שהגופים המבוקרים מתעלמים ממנה?

ראשית, אם מחצית מן הליקויים לא תוקנו, פירושו של דבר שמחצית הליקויים בכל זאת תוקנו. משרד המבקר ממשיך לעקוב אחרי תיקון הליקויים ואני מאמין שלא יזניחו את הטיפול בכך. להגיד שאני אופטימי שכל הליקויים שנמצאו יתוקנו, אינני יכול. יש ליקויים כרוניים. נראה לי שרק כשהמשיח יבוא יתקנו את כל הליקויים.

אתה מאמין שדו"ח מבקר המדינה הוא מכשיר אפקטיווי לתיקון ליקויים במנגנון הממשלתי?

הגשת דו"ח מבקר המדינה לכנסת במדינה דמוקרטית, מבטיחה בכך שהיא חושפת את כל צרותיה ותחלואיה של המדינה המשטר, ללא ניסיון לחפות עליהם. הרוסים מתחילים עכשיו להבין מהי פתיחות, אבל בדמוקרטיה זה יסוד. מי שהולך ביום הבחירות לקלפי, צריך לשפוט על מעשיה של הממשלה גם על פי ממצאי דו"ח מבקר המדינה, שמשקף את הליקויים שבפעולותיה. לגבי האפקטיביות של הביקורת. אשאל אותך שאלה. תאר לעצמך סיטואציה שלא תהיה בכלל ביקורת. מה יהיה אז, כשמשרדי הממשלה לא יהיו מוטרדים שיחשפו ליקויים במעשיהם והעיתונים לא ידווחו על כך? לכן, אינך יכול לומר שדו"ח מבקר המדינה אינו אפקטיווי, כי אינך יודע מה היה המצב אם לא היה כלל דו"ח כזה.

האם אתה עדיין מצטרף מתנגדים של גורמים ממשלתיים להצר את צעדיו ולכרסם בסמכויותיו של מבקר המדינה על ידי שנוי התוקף?

במשך שנתיים ניהלתי מאבק ממושך נגד הצעת החוק שנתקבלה בקריאה ראשונה בכנסת, ושנועדה להצר את תחומי פעולתו של מבקר המדינה. היה לי ויכוח ארוך בנושא זה עם שר האוצר משה נסים, אבל הוא עמד על שלו והביא את הצעת החוק לכנסת. המשכתי לנהל את המאבק בוועדה משותפת לביקורת המדינה ולחוקה, חוק, ובסופו של דבר הם אישרו את הנוסח שהצעתי.

מה היתה המשמעות המעשית של אישור התיקון לחוק?

לא ניתן היה לפרסם את דו"ח הביקורת על פרויקט הלביא ועל מצב משק המדינה, כי הצעת התיקון לחוק מבטלת למעשה את הסעיף בחוק, המקנה למבקר סמכות לקיים ביקורת על משק הכספים ונוהלו ועל הרכוש והמינהל של המדינה, כלומר המגמה היתה שתהיה ביקורת רק על משרדי הממשלה וגופים מבוקרים נוספים. כאשר יצאתי נגד התיקון לחוק כבר היתה הכנת הדו"ח על הלביא בעיצומה. אמרתי לוועדת הכנסת, שאם יאושר לא אוכל להשלים את הביקורת. יומיים לפני שפרשתי מתפקידי ב־25 בינואר השנה הצלחתי להבטיח שהחוק לא ישונה, תודות לעזרתם של הח"כים המשפטנים דוד ליבאי, שולמית אלוני ואבנר שאקי. אמרתי לחברי ועדת הכנסת, שאם ישאלו אותי באיזה שהוא מקום, אפילו בשמים, מה הישג שלך, אומר להם "שסיכלתי את הניסיונות לפגוע בסמכויותיו של מבקר המדינה".

עכשיו אתה בטוח שלא ייעשו ניסיונות נוספים לשנות את חוק מבקר המדינה ולכרסם בסמכויותיו?

אני רוצה להאמין שזהו סוף פסוק. אבל איני יכול לומר לך שבלבי לא מקנן החשש שלא יהיו ניסיונות נוספים. ראיתי בניסיון הזה לשינוי החוק מגמה ברורה של הרשות המבצעת להגביל המבקר לקצץ ולפגוע בסמכויות המבקר.

"הנעורים חסרים לי"

הגם שחלפה חצי שנה מאז נטש את משרת מבקר המדינה, עו"ד יצחק טוניק (76) אינו אדם משועמם או גימלאי חסר מעש. שלשום שהה במשך שעות ארוכות במשכן הכנסת, בתוקף תפקידו כיו"ר הוועדה הציבורית, שהתבקשה להציע נוסח של הצעת חוק לקביעת כללי אתיקה של חברי הכנסת. יחד עם מומחי משפט אחרים (ביניהם פרופ' הנס קליינהופר, היועץ המשפטי לממשלה לשעבר משה בן־זאב ויו"ר לשכת עורכי הדין לשעבר מנחם ברגר) מנסח טוניק לראשונה כללי אתיקה לנבחרי העם.

טוניק המדבר בלשון חוזה ועסיסית שאיננה נעדרת חוש הומור, היה התובע הצבאי הראשון של צה"ל עם הקמת המדינה, ולאחר מכן במשך שנים ארוכות מחשובי עורכי הדין בישראל. במשך שבע שנים שימש כיו"ר לשכת עורכי הדין ובמשך חמש שנים כיהן במשרת מבקר המדינה. כששאלתי את טוניק אם אינו מתכוון לשוב לעיסוקו כעורך דין עצמאי, השיב: "גמרתי על עצמי תקופה מסוימת של צינון להתבוננות מהצד ולמנוחה". כשביקשתי לדעת אם אינו מתגעגע למשרת מבקר המדינה, השיב בנימה מבודחת: "מה הו"זה לא חסר לי, ימי הנעורים שלי חסרים לי".

הם ואנחנו: ערבים בישראל

גזענות מילה גסה

ברמת עמידר, שכונת מצוקה שקיבלה תנופה בשיקומה בשבע השנים האחרונות, סוערות הרוחות • "בגלל סכסוך שכנים הפכו אותנו לגזענים והורסים את כל מה שבנינו בשנים האחרונות", טוענים בשכונה

מאת דן כסלו

ביום ד' שעבר, בשעות לפני הצהריים, הפכו משרדי הנהלת פרוייקט שיקום השכונה ברמת עמידר למעין מטה מבצעי, כמעט צבאי. היה זה כאשר קיבל ראש הפרוייקט, דוד בר־צבי, הודעה מראיה בכפרו של בני גמור, האחראי על השכונות בהנהלת עיריית רמת־גן: הרב מאיר כהנא יגיע הערב לשכונה, הוא קיבל רישיון מן המשטרה לערוך הפגנה מול בית הכנסת המב"ם, ליד הרחוב הראשי של השכונה.

כהנא ניסה להיכנס לשכונה כבר בשבוע שקדם לכך. לאחר שפורסם דבר הפורענות הצבורה השדים בהבאת ערבים השכנת דירותיהם בשכונה, אך המשטרה מנעה זאת ממנו. בתחילת השבוע הדביקו אנשי כך מודעות בשכונה על הופעת מנהיגם המתוכננת ליום ד'. אך בר־צבי ואנשי ועד השכונה היו בטוחים כי גם הפעם תבוטל הכניסה והמשטרה את הכניסה לרמת עמידר. בלי קשר להופעתו האפשרית, וכצעד מקסי לסידור שכה הטוב של השכונה, הם תיכננו ליום ה' עצרת גדולה של תושבי השכונה, כגון ציבור שכונתי, נגד הגזענות, כדי שהעולם כולו יידע שאין גזענות ברמת עמידר.

הידיעה על האישור המשטרתי להופעת כהנא, שינתה, לדברי בר־צבי, את כל התכנית. יש לעשות הכל כדי להקדים את ההפגנת־הנגד לאותו ערב. כל הצוות המבצעים של הנהלת פרוייקט שיקום השכונה, המפעל. הטלפונים צילצלו לכל עבר: להכין נייר, צבעים ודבק להכנת פלקטים, הקוראים את תושבי רמת עמידר להפגנה; לגייס את פעילי השכונה להתייצב מיד במשרדי הפרוייקט; לפנות למשטרה לקבלת רישיון לעריכת העצרת.

נדרש זמן עד שדוד בר־צבי השיג את מפקד מרחב דן במשטרה, ניצב משנה אריה עמית. התברר שדווקא באותו בוקר יצא מפקד המרחב עם חלק ניכר מפקודיו ל"יום כיף" בחוף הרצליה. בסוף התקשר עמית למשרדו של בר־צבי, ואז נרגעו הרוחות. אין אמת בידיעה, שהמשטרה נתנה לכהנא אישור להיכנס לשכונה, ואם הוא ינסה זאת, תעצור המשטרה בעדו, מסר מפקד המרחב. גם את העצרת הנבנית של תושבי השכונה אין המשטרה מוכנה לאשר. לא לאותו יום, ולא למחרת. המארגנים רוצים אמנם לערוך עצרת נגד הגזענות, אך איש לא יודע איך היא תתפתח. קרוב לוודאי שהיא תהפוך להפגנה נגד המשטרה, המחזיקה את בני השכונה "אפים ממשע" במעצר; נגד העיתונאים, "המשמיצים", לדעת התושבים, את השכונה; נגד העירייה, שלדעתם לא התייצבה מספיק מאחוריהם; ונגד כל העולם, המאשים את תושבי השכונה השלווים בגזענות.

אפשר היה בקלות להבחין בהתלהבות בה נכנס דוד בר־צבי לפעולה והפך את משרדו למטה מבצעי. יש לבית שנבנה באותם הרגעים בעבודת המטה: עד שהתמנה — לפני כשמונה שנים — לראש מינהל פרוייקט שיקום השכונה, שירת במשך 22 שנה כקצין מטה בצה"ל — לרוב בצנחנים. הוא היה קצין קשר של רפול בקרבות הבלימה של מלחמת יום הכיפורים, קצין־קשר של אריק שרון, אורי צליות התעלה, וגולת־הכותרת — קצין־קשר של דן שומרון במבצע אנטבה, עת נחת במטוס הראשון על אדמתו של אידי אמין.

אך נוסף להיבט האישי, היה באירועים של אותו בוקר במשרדי פרוייקט שיקום רמת עמידר הרבה מביטוי למצבה של השכונה: לעצבנות האוחזת את תושביה מזה שבועיים — מצד אחד, ולמעמד מיוחד שיש בשכונה להנהלת פרוייקט השיקום — מהצד השני. שני פניה של רמת עמידר, המתאחדים ברמות אחת.

* * *

את דמותה הנוכחית של רמת עמידר, אחת משתי השכונות הבעייתיות של רמת־גן, מכתיבה במידה מכרעת ההיסטוריה של השכונה. היא הוקמה ב־1949, כתחליף למעברות אוהלים לקליטת גלי העליות הראשונות אחרי קום המדינה. לא ברור אם מקימיה חשבו אותה או כמעין פתרון ארעי, או כשיכון קבע, אך ברור שהיא מאפיינת את התפישות של סטנדרטים והאילוצים של אותם השנים. הגרעין הקשה שלה, כאלף יחידות־דיור, הוקם במה שנקרא או "בתי תותח" — בתים ביציקת בטון, קוביות־קוביות שהובאו למקום ר' העמוד בשטח. לרוב אלה הם בתים בני שמונה דירות כל אחד, ארבע בקומת הקרקע וארבע בקומה הראשונה, בכניסה לכל דירה בנפרד, מחוצר שכביכול התחתונה, והרפסת משותפת, המעבר לאורך כל הבניין, בקומה העליונה. כל דירה כזאת מכילה חדר אחד בתוספת מטבח קטן וחדר שירותים: 24 מ"ר, בסך הכל. נוסף למידותיהן המזעריות, היו בדירות אלה עוד פגם אחד: הבטון שממנו נבנו הפך אותן לתנור לוהט בימי קיץ, ולמקרר מקפיא בחורף.

במרוצת השנים נוספו לרמת עמידר בניינים אחרים. בתחילת שנות השישים נבנתה מצידה הגובל עם בר־אילן שורת בתים דו־משפחתיים, שני חדרים על דונם אדמה כל אחד — "שיכון הבולגרים". בתחילת שנות השבעים נבנו, בגבול בני־ברק, בתי־קומות המיועדים לזוגות צעירים, בסטנדרד גבוה יחסית. את בתי "שיכון הבולגרים" הפכו דייריהם עם השנים לווילות ממש. אך, למרות התפתחויות אלה, את השכונה כולה ממשיכו לאפיין "בתי התותח" שלה — גם משום שהם הרוב המוחלט ברמת עמידר וגם משום שהם הפכו בתקופה קצרה ל"סלאמס" שיכוניים איום.

בתחילה, אומרי הקבתה, אוכלוסי בתי התותח של רמת עמידר במגוון עדות. בהרכב העליה בתקופה ההיא: היו בהם פולנים רבים, היו הונגרים, היתה קבוצה גדולה מאוד של תימנים, וקבוצה קטנה יחסית של צפון־אפריקאים, מרוקאים בעיקר. עם הזמן, החלקים החזקים של האוכלוסיה עזבו ועברו לסביבות מאושרות יותר. כך עברו כמעט כל יוצאי פולין והונגריה. את מקומם תפסו קרובי־משפחה רחוקים פחות ויותר של המשתכנים הראשונים, שעברו לכאן ממעברות ומאזורים גרועים עוד יותר. כך הגיעה השכונה להרכבה הנוכחי. כ־75% או יותר — תימנים. בין 25% הנותרים — הרוב צפון־אפריקאים, בעיקר מרוקאים. גם התימנים מחולקים ביניהם למחולות, לפי אזורי מוצאם בתימן. חלוקה זו משתקפת גם בבתי־הכנסת בשכונה — 14 במספר.

לאלה שנשארו, הלכה וגדלה הצפיפות בדירות. משלוש או ארבע נפשות בדירה של חדר, לשבע, שמונה ואף עשר נפשות. בעלי יוזמה בנו הרחיבו את דירותיהם. כל אחד לפי תפישתו — ללא תוכנית וללא אישור. בנו צריפי אזבסט, או קירות בלוקים, כהמשך לדירה המקורית; בנו דירים ולולים, ר' אינכלוס את השכונה בעזים, כבשים ותרנגולות. נמשך תהליך עזיבת החזקים יותר, וחילופי אוכלוסין: הצעירים עזבו את השכונה, חיפשו לעצמם פתרונות באזורים אחרים, האוכלוסיה הלכה והזדקנה. שני בתי־הספר היסודיים — האחד חילוני, השני ממלכתי־דתי — היו בין המפגרים ביותר ברמת־גן. הגן הציבורי בשכונה דומה היה יותר למזבלה. המתנ"ס שנבנה בשנות השבעים היה משותק למעשה.

"זו היתה דמותה של רמת עמידר ב־1980, כשהוכרז עליה כשכונת שיקום," אומר דוד בר־צבי. "800 קשישים, מעבר לגיל העבודה, החיים מעזרה סוציאלית ומביטוח לאומי. 100 עד 150 דירות עזובות. תאורת רחובות לקויה, רחובות מוצפים בימי חורף בשטפונות גשמים. בלאי מפחיד של מבנים, בתוספת בנייה פראית. פשיעה לסוגיה השונים, כולל סמים, ההופכת את השכונה לבעיה מתמדת של משטרת רמת־גן. סף תגובה אליהם נמוך ביותר, הנוכחת עליה רגשי תסכול חריפים. כאשר ב־1981 הפסידה קבוצת הכדורגל המקומית, מכבי רמת־עמידר, בהפסד מבני את מקומה בליגה, התפרעו תושביה ימים שלמים, ושרפו תוך כדי כך מועדון הספורט, גרילדים ומחסן של העירייה. ידם של המציתים היתה עדיין נטויה, אלא שהמשטרה הצליחה לעצור את גל ההצתות ולסכל ניסיונות נוספים.

יש עבר ומסורת למציתים ברמת־עמידר.

* * *

המפנה חל ב־1980, עם הכללת השכונה בפרוייקט השיקום, טוען בר־צבי. ההתפתחות הראשונה לא היתה מן מעודדות דווקא. פלישה לדירות ריקות, שחלקן היו בבעלות מלב"ן ואחרות של עמידר. הפולשים באו מבחוץ: זוגות צעירים, שלא ראו כל אפשרות להשיג דירה, ו"משפחות הרוסות", לפי הגדרתו של בר־צבי: אישה או גבר על ילדיהם, שנשארו בלי דירה אחרי הגירושין. מן הכל, "אוכלוסיה בעייתית". אך זה היה רק השלב הראשון. את הפולשים משכו למקום התנאים להרחבת הדירות, שמעניק הפרוייקט. הדבר הוסדר לאחר שלפולשים ניתנה אפשרות לרכוש את הדירות בתנאי זכאות שונים. מאז הם כמו כל אוכלוסיית השכונה.

מאז נעשו ברמת עמידר דברים, המגדירים אותה כהצלחה במפעל הכללי של שיקום השכונות במדינה. קודם כל, מבחינת הרחבת הדירות. על בסיס "בתי התותח" נבנו דירות חדשות — לאחר שהתושבים עצמם הרסו את התוספות שבנו בתקופת ההרחבה הפראית. יש דירות שהגיעו אחרי ההרחבה ל־70 או 80 מ"ר ויש כאלה שעברו אפילו את 100 מ"ר. כך הורחבו עד עכשיו 330 דירות, יותר משליש מכלל הדירות ב"בתי תותח". עוד 250 דירות נמצאות בשלבים שונים של הרחבה — מתיכנון ועד בניה. מדי חודש מצטרפים לפרוייקט עוד שבע משפחות, טוען בר־צבי.

המימון — בתנאים טובים ביותר. ההלוואה לדירה של חדר עומדת היום על 13,600 ש"ח ל־20 שנה. מזה 2,700 ש"ח ללא ריבית וללא הצמדה, היתר — צמוד אבל ללא ריבית. שיעור ההחזר החודשי, נכון לעכשיו, 55 ש"ח. כל אחד זכאי גם להלוואה משלימה: 11 אלף ש"ח בריבית שנתית של 9.2%. ההחזר — עוד 99 ש"ח בחודש. זוגות צעירים רשאים לקבל עוד הלוואות לפי זכאות הרגילה, בלי קשר לפרוייקט השיקום. החזר הכללי לזוג צעיר, כמעט בלי השקעה עצמית, לא עובר היום את 250 שקל לחודש, טוען בר־צבי.

כל זה הפך את רמת עמידר לאטרקציה למחפשי הדירות. ב־1980 היה מחיר דירת חדר בשכונה 2,000 דולר, ולא היו קופצים על המציאה. היום עולה דירת חדר פינתית — יותר קלה להרחבה — 27 אלף דולר, דירה פנימית כ־17 אלף דולר, והביקוש עולה בהרבה על ההיצע.

הדיור אינו הכל. בשני בתי־הספר נוספו מורים, גדל מספר השירותים, הוקמו חדרי מחשבים, בניינים שופצו והורחבו. בית־הספר מכלל נחשב היום כבית־הספר היסודי הטוב ביותר ברמת־גן. "מזה שנתיים נעלמה התופעה של שינוי כתובות של תושבי רמת עמידר, במטרה לרשום את ילדיהם בבתי־ספר אחרים בעיר. זוהי העדות הטובה ביותר להצלחה," אומר בני גמר, האחראי על השכונות בעיריית רמת־גן. המתנ"ס בשכונה, שגם הוא הורחב ומבנהו שופר, נחשב כאחד הפעילים והמצליחים ביותר בעיר. בספריה המקומית 14 אלף ספרים, 1,500 מנויים קבועים. מדי שנה רוכשת הספריה ספרים חדשים ב־7,000 עד 10,000 דולר.

פני השכונה כולה השתנו. התאורה הוחלפה, הכבישים הוסדרו ושופצו, הגן הציבורי טופח. בשנה שעברה הושלמה מערכת ניקוז. ברחובות הראשיים ובסמטאות של השכונה ניכרים אמנם עדיין סימני העבר — דירות תותח מקוריות או שרידי ההרחבה הפראית של שנים עברו, אך בכל מקום ניכרת בניה מודשת, חלק מהדירות, המרווחות ממש, מוקפות גנים מטופחים.

כל זה עלה עד עכשיו כ־4 מיליון דולר, טוען בר־צבי. מחוץ להלוואות לשיפור הדיור. התקציב השנתי של הפרוייקט לשנה ה' קטסת הוא 250 אלף דולר ממשרד השיכון, 150 אלף דולר מהעירייה ו־80 אלף דולר מהסוכנות. "עוד שנתיים־שלוש, עד לסיום הפרוייקט, רמת עמידר תקבל רמת אחות לגבעה," אומר בר־צבי. "כבר עכשיו שונה תדמיתה, בעיני תושביה. ואז באו האירועים של השבועיים האחרונים ומאיימים להרוס את הכל."

(בכתבה הראשונה מתוך שתיים על רמת עמידר)

תעשיות בלי ביטחון (א')

בצל הלביא

"לעוכרי המדינה כמו אגודת־ישראל ומועצת גדולי התורה יש יותר השפעה על חלוקת המשאבים הלאומיים מאשר לתעשייה כולה"; דברי זלמן שלו, חבר הוועדה הבוחנת את יחסי הגומלין בין כלכלה וביטחון. במאות מפעלים המייצרים בשביל הצבא עוקבים בדריכות אחר מסעו של רבין לארה"ב. המשך פרויקט הלביא יביא גאולה למעטים וימיט אסון על רבים

מאת רומן פריסטר

מעולם לא עקב אבי אבידור אחר מסעו של פוליטיקאי ישראלי לחו"ל בדריכות שבה הוא עוקב בימים אלה אחר צעדיו של שר הביטחון רבין על אדמת ארצות־הברית. תוצאות השיחות עם שולץ ועם וויינברגר עשויות להיות גורליות לגבי "אבקו", מפעל קטן — או אם תרצו, בית מלאכה גדול — שהוא בעליו ומנהלו הכללי. לפני חודש הותקנה באולם הייצור הלא ממוזג של "אבקו", באזור התעשייה של חולון, מכונת כרסום ממוחשבת ומתוחכמת שמחירה 600 אלף דולר. כאשר הזמין אותה אבידור בארה"ב היה משוכנע כי המכונה החדישה תבטיח לו נתח מתוק בעוגה ושמה פרויקט הלביא. עמיתיו בתעשייה הזעירה אמרו לו שהוא "משוגע ושוק מתאבד נוטל על עצמו סיכון כספי כזה". אבל אבידור האמין בלביא והלך על כל הקופה. עכשיו הוא אומר ש"עם לביא אני על הסוס, בלי לביא אני עלול להיות סוס מת".

"אבקו" הוא רק אחד ממאות מפעלים קטנים ובינוניים בתחום המתכת והאלקטרוניקה שקשורים כמסבים למערכת הביטחון הישראלית וכל תזוזה בתקציבים הממלכתיים מטלטלת אותם לסירוגין מעלה ומטה. שיקולים פוליטיים ולא עסקיים להחליט קובעים לעתים את גורלה, והיא ניצבת חסרת־אונים מול עוצמתה האדירה של מערכת הביטחון המכתיבה כראות עיניה את קצב הגידול או הצטמקות בתעשיית המתכת, המעסיקה כ־80 אלף איש, ובתעשיית האלקטרוניקה על 30 אלף עובדיה.

בתחילת שנות השמונים הוליס אבידור למחשב את הציוד שלו, כדי שיוכל לעמוד בדרישות האיכות הקפדניות של התעשייה הצבאית והתעשייה האווירית, והשקיע בכך סכום העולה על 1.5 מיליון דולר. מפעלים קטנים אחרים עשו רובם כמוהו. עכשיו לשווא מתרפק רני מקוטר, מנכ"ל ארגון מפעלים העובדים בשביל מערכת הביטחון (המסגרת להתאחדות בעלי המלאכה), על דלתות האוצר ומבקש פריסת חובות וערבות המדינה לכ־25 מיליון דולר שהמפעלים הקטנים חייבים לבנקים ולליסינג בעבור ציוד חדיש שנרכש בארבע השנים האחרונות. בעבר, בעת הגאות והפריחה, גילו הבנקאים נדיבות־לב בכל הקשור לקבלת אשראי. אלא שמגן הפרויקט הגיע דווקא בעת המצוקה, ונותני האשראי מקשיחים את לבם. אבידור מצביע על מכונה יפהפיה ממוחשבת ואומר: "לקחתי אותה בתנאי חכירה ואני משלם 4000 דולר בחודש. בלית ברירה, אנחנו מקבלים הזמנות עבודה גם במחיר שמכסה אך ורק את דמי החכירה".

הצד השני של המטבע

מצוקת יצרנים כמו "אבקו" משמשת לתעשייה האווירית, קודם להפוך בה, עילה: "נפילת פרויקט הלביא תביא להתמוטטותם של מפעלים רבים ותגרום נזק בל־יישור למשק", מודיעים ראשי התעשייה האווירית. "מפעל כמו "דאבא" בבית שאן שמעסיק 120 איש, קם בשביל הלביא וייפול עם נפילת הפרויקט", אומר יואל אסיה, מנהל אגף האלקטרוניקה המתכת בהתאחדות התעשיינים. אך גם הוא יודע שהתמונה הכוללת מסובכת מאוד ופרויקט הלביא שעשוי להביא גאולה למפעלים אחדים עלול להמיט אסון על מאות אחרים. בימים אלה הוליס הוועה"פ של התאחדות התעשיינים שלא להיענות לקריאת שותלבי התעשייה האווירית ולא לנקוט עמדה כלשהי בויכוח הלוהט על עתידו של הפרויקט. לנגד עיניהם של חברי הוועה"פ עמדה המצוקה שאליה נקלעו מפעלים כמו "יעיל נוע", למשל.

"יעיל נוע" שוכן במתחם כמה מאות מטרים מ"אבקו" וגם בעליו, ארנון מרקוס, מגלה התעניינות רבה בתוצאות המסע של רבין לאמריקה. אלא ש"יעיל נוע", שכבר צימצם את צוות עובדיו מ־65 לכ־40 איש, לא ייהנה מהזרמה של מאות מיליונים להמשך פיתוחו של המטוס. מרקוס יודע שמפעלו המתמחה בייצור ערכות שלישה וחלפים לטנקים, ובעיקר לטנק המרכבה, תלוי בגודל תקציב הביטחון. עד עכשיו פגע פרויקט של מטוס הקרב הישראלי בהזמנות בשביל חילות היבשה.

ככל שהמפעל גדול יותר, כך קטנות גמישותו ויכולתו להתאים את קווי הייצור שלו להזמנות המצטייכות תגובה מיידית וייצור בסדרות קצרות, לשוק המקומי או ליצוא. השבוע סיירנו באולמות של מפעלי "אורדן" ליציקות פלדה בבני־חנינה. מיכאל תמרי, מנכ"ל החברה שלה תשעה מפעלים, מחצור הגלילית בצפון ועד מצפה רמון בדרום, חזר בדיוק ממשאיותו מייגע על פיטורי 50 פועלים נוספים. לפני זמרמה ציווה תמרי לנעול על מנעול ובריח את מפעל "דום הכרמל". "משך שנתיים נאלצנו לפטר כל אדם שלישי ועדיין לא עלינו על דרך המלך", הוא אומר.

"אורדן" נכנסה לעידן פיתוח מואץ עם החלטת הממשלה לייצר בארץ את המרכבה, והיכן ש"אבקו" הקטנה השקיעה 1.5 מיליון דולר, השקיעה "אורדן" — משך חמש השנים האחרונות — 40 מיליון דולר. לפני ארבע שנים, כשהכל היו משוכנעים בגידול משמעותי של ייצור הטנקים, הוזמן מארה"ב מיתקן מיוחד לתהליך הייצור של הפלדה. מחירו: 5 מיליוני דולר.

בהתראה קצרה

לפני ארבע שנים, כינס ראש מינהלת טנק המרכבה את התעשיינים המספקים רכיבים שונים לטנק ותבע מהם "לעשות מאמץ מיוחד לאור תחזיות הגידול". אומר הרצל חסון, סמנכ"ל "אורדן" למידע ולכלכלה, שהשתתף במפגש: "נכון שלא הבטיחו לנו דבר, אבל האווירה הכללית היתה שהולכים על הרחבת הייצור ושעלינו להיערך לאתגר. לאיש מאתנו לא היה מושג שבפורום אחר דנו במקביל בהאצת פרויקט הלביא. אילו היתה הידברות כלשהי בין שני הגופים המתכננים, היה נהיר לכולם שהדבר אינו אפשרי, שתקציבי מערכת הביטחון לא יוכלו לעמוד בנטל הכפול. התוצאה — חלק גדול מהציוד היקר שרכשנו עומד מושבת. כללית, אפשר לקבוע שהמשק השקיע כחצי מיליארד דולר בהקמת תשתית לייצור המרכבה. כשרק חלק ממנה בא למיצוי. הצרה היא שאין בישראל גורם המסוגל לנתח את המשמעות הלאומית של הפרוייקטים הלאומיים למיניהם".

מוסיף המנכ"ל תמרי: "המחזור שלנו מסתכם בכ־60 מיליון דולר לשנה, אך כושר הייצור עומד על קרוב ל־90 מיליון. פירוש הדבר, ששליש הפוטנציאל אינו מנוצל. בגלל הלביא ירדו ההזמנות שלנו לחילות היבשה. מערכת הביטחון רשאית כמובן לכלכל את מדיניותה ולווסת את קניותיה בהתאם להחלטותיה הפנימיות. אם יש דבר שאני מתרעם עליו, זה היעדר תכנון לטווח ארוך — מצב המביא את התעשייה לטלטלה שאין היא יכולה לעמוד בה. כבר עכשיו, בצד ההפסדים הכספיים ("אורדן" סיימה את השנה שעברה בהפסד של 10.7 מיליון ש"ח) צימצמנו את ההוצאות שלנו על מחקר ופיתוח מ־2.5 אחוזים לאחוז אחד. במלים אחרות: מכרנו את המחר שלנו".

"איבדנו את הצפון"

עקיבא מאיר מביט על המציאות העגומה הזאת מקומה 16 של בניין משרדי "כלל" בתל־אביב. מאז ינואר 1986 עומד מאיר בראש חברת ההחזקה "כלל אלקטרוניקה", הדרושה על קבוצה לא מבוטלת של מפעלים עתירי־ידע. בוגר הטכניון, קצין בכיר בחיל הקשר לשעבר ובאחרונה מנכ"ל "אל־אופ", עקב מאיר מקרוב אחר שלבי התפתחות התעשייתית, מעידן השממה הטכנולוגית שאפיינה את שנות השישים ועד עידן הפריחה האדירה של שנות השמונים הראשונות. עתה, חושש האיש, חלק ניכר מההישגים שהושגו עלול לרדת לטמיון. ואת האצבע המאשימה הוא מפנה כלפי ההנהגה הפוליטית והביטחונית:

"בשנים עברו השכילו ראשי מערכת הביטחון, דוגמת משה קשתי ז"ל, ושרי הממשלה דוגמת יהושע רבינוביץ' ז"ל להפוך את צרכי הביטחון של המדינה למנוף לרומם בו את התעשייה. הם הבינו שתעשייה מפותחת מהווה גורם ביטחוני מדרגה ראשונה, והאמברגו שהוטל עלינו הוכיח את ההנחה. התבונה הזאת, שהנחתה את המנהיגות בעבר אינה קיימת עוד, למרות שצה"ל לימד והבריות אותנו להקפיד על איכות האמינות, דבר שפתח למוצרים ביטחוניים מתוצרת ישראל שווקים בעולם.

"המהפך השלילי התחיל, לדעתי, עם ההערכה מחדש של קיסינג'ר ועם הסיוע האמריקאי שבא בעקבותיו. לפתע נוצר למערכת הביטחון מיליארדי דולרים — אבל הכל בתנאי שמותר להשתמש בהם אך ורק לקניות בארה"ב. ראשי המערכת התמכרו לכסף הזול, בלי לתת את הדעת על מחירו האמיתי; הם התמכרו לו כפי שנרקומן מתמכר לסם. בכך התחיל ההרס השיטתי של התעשייה המקומית. מערכת הביטחון התרגלה לקניות בארצות־הברית, במסגרת הסיוע, נוצרו קשרים הדוקים עם היצרנים האמריקאים ואף טבעי שכיום היא רוכשת אצלם גם מעבר למה שניתן לקנות בתלושים.

"הפוליטיקאים שלנו אינם מבינים את הקשר ההדוק בין הייצור המקומי לאפשרויות היצוא, ובכל שאנו מנסים להסביר את הדבר גוברת בנו התחושה שמדברים אל הקיר. ראשי המערכת הביטחונית והפוליטית מסרבים להכיר בעובדה, שהשוק המקומי הינו סוד ההצלחה ביצוא. שהרי מדוע יקנה אצלנו קצין בכיר של צבא ארה"ב מוצר שקצין בכיר בצה"ל אינו חפץ בו?

"אני טוען שהסיוע השחית אותנו ושבגללו איבדנו את הצפון. הפוליטיקאים שלנו ממשיכים להכריז כי התעשייה היא מאושיות הכוח של המדינה, אך בפועל ירדו ההזמנות הביטחוניות בתחום האלקטרוניקה כמעט לאפס. המצוקה גורמת לכך שאיננו משקיעים עוד במחקר — ובלי מחקר ופיתוח אין עתיד לתעשייה מתוחכמת. היום אנו אוכלים את את אשר זרענו אתמול, אבל אין זורעים למחר. הגענו למצב שבלי ארצות־הברית אנחנו משולים למת. אני מעז לומר שבנושא העצמאות החלפנו את הנציב העליון בפקידי הפנטגון".

קול קורא במדבר

משרד הכלכלה בראשות גד יעקבי הקים צוות לבחינת יחסי הגומלין בין ביטחון וכלכלה. בראש הצוות עומד עמוס הורב, לשעבר המדען הראשי של מערכת הביטחון ונשיא הטכניון (על כך בכתבה נפרדת). אך גם אם יסכם הצוות את עבודתו בעתיד הנראה לעין, ספק אם יגיעו המלצותיו לדיון ממצה בממשלה. יותר מדי אינטרסים מפלגתיים ופוליטיים ויותר מדי מאבקי־כוח אישיים מעורבים, מש־ אשר יהיה לדון בנושא בלי משוא פנים.

את הספק הזה מגדיר בצורה קולעת זלמן שלו, מנכ"ל חברת האלקטרוניקה "אלישרא" וחבר בצוות: "הכל יודעים שבלי תעשייה ראויה לשמה לא יהיה קיום למדינת ישראל, ובכל זאת אנחנו המדינה היחידה בעולם ששולחת את תעשייה שלה לעזאזל. לצערי, גם פוליטיקאים שרואים את הנולד חסרים את הכוח הנפשי להילחם בהתאם להשקפותיהם. הגענו למצב שבו לעוכרי ישראל כמו אגודת־ישראל או מועצת גדולי תורה יש השפעה גדולה יותר על חלוקת המשאבים הלאומיים מאשר לכל התעשייה גם יחד".

(בכתבה הבאה: הקרובים לצלחת)

כלב השמירה על זכויות האדם

אגודת "חוק בשירות האדם", או "אל־חק" בשמה הערבי, היא תופעה מיוחדת בגדה המערבית, הרואה את תפקידה העיקרי לשמש "כלב שמירה" בכל הנוגע לזכויות האדם בשטחים המוחזקים

מאת אורי ניר

לפני ימים אחדים, בשעת בוקר מוקדמת, יצא מרמאללה אוטובוס עמוס בכארבעים מטיילים, לשלושה ימים של "סיור בפלשתין". המסלול כלל את חברון וסביבותיה, את באר־שבע, אשדוד, אשקלון, חיפה, עכו וצפת, ואת איזור השומרון. המטרה היתה ללמוד על ההיסטוריה, הגיאוגרפיה והחברה באיזור, ולשם כך הצטרפו לסיור שני מדריכים, מרצים מאוניברסיטת ביר־זית.

המטיילים היו כעשרים עובדי האגודה "חוק בשירות האדם", ארגון של משפטנים לשמירה על זכויות האדם הפועל בגדה המערבית. כעשרים בני משפחה וידידים הצטרפו.

אגודת "חוק בשירות האדם", או "אל־חק" בשמה הערבי, היא תופעה מיוחדת בגדה המערבית. היא מעידה על מגמה מובהקת המתחוללת בחברה הפלשתינית בגדה, על התגברות המודעות והעצמאות של החברה בכלל ושל פרטים בתוכה לזכויות משפטיות בסיסיות. מגמה זו מתעצמת ומתבלטת ככל שמשך הסטאטוס־קוו הפוליטי בשטחים, ככל שהאוטונומיה הפוליטית הופכת לשיגרה, כמעט לנורמה.

האגודה בבניינה הנוכחי, על עשרים וחמישה אנשי הצוות שלה, קומת המשרדים המרווחת שבה היא שוכנת, על הספריה המרשימה שנפתחה בה לאחרונה ועל מגוון תחומי הפעילות שלה, התפתחה מאז נולדה לפני שמונה שנים בביתה של משפחת עורכי הדין שחאדה ברמאללה. תחילת הפעילות היתה כאשר עו"ד עזיז שחאדה, שנרצח לפני שנתיים בידי אלמונים בפתח ביתו, ובנו רג'א, החלו במלאכת תיעוד של חומר הנוגע להפרת זכויות האדם בשטחים.

הצטרפו אליהם עורך הדין ג'ונתן כוטאב, האמריקני ועורכת הדין הצעירה מונא רישמאווי, שסיימה באותו זמן את לימודי המשפטים שלה במצרים והועסקה במשרדו של שחאדה כמתמחה. במשך הזמן שימש מאגר המידע המתועד כבסיס לכתיבת תזכירים וחוות דעת בנושאים משפטיים ספציפיים. בהדרגה הועסקו באגודה משפטנים נוספים, חלקם מתנדבים או מתמחים מחו"ל, וחלקם פלשתינים.

היום, לאחר שהאגודה התקבלה כחברה בוועד המשפטנים הבינלאומי היושב בז'נבה ועבודתה התבססה, יכולים שלושת עורכי הדין הצעירים העומדים בראשה (שחאדה, כוטאב ורישמאווי) להקדיש את עיקר עיסוקם לפראקטיקה המשפטית הפרטית שלהם, ולהתרכז בהתוויית המדיניות של האגודה ובניהולה המקצועי.

דף המידע האחרון שפירסמה "אל־חק" מצביע על משימותיה העיקריות, המרוכזות בשני תחומים: "בנסיבות הנוכחיות, מאמינה האגודה כי עליה למלא שני תפקידים, שבאופן כללי ניתן להגדירם כחינוכיים ומגיניים. מצד אחד, עליה לעשות כל שביכולתה כדי לשמש 'כלב שמירה' בכל הנוגע לזכויות האוכלוסיה הנשלטת בידי כוח זר. מצד שני, עליה להבטיח כי החברה שאליה היא משתייכת תפתח מסגרות של זכויות אדם, שישרתו אותה בעתיד כמו גם בהווה".

לדברי עו"ד רישמאווי יש לבחון את הישגיה של "אל־חק" במישור של יצירת מודעות ציבורית — בתוך החברה הפלשתינית והמוגבלת לה — בהקשר של שלטון החוק וזכויות האדם. "היו לנו אמנם כמה הצלחות מעשיות פעוטות. למשל התרענו בפני היועץ המשפטי של המינהל האזרחי ביו"ש, על היעדר נהלים המחייבים את השלטונות להודיע על מעצרו של אדם לבני משפחתו, או על מעצרים שגרתיים של תלמידי תיכון בעת בחינות הסיום שלהם, או על כך שחיילים נוטלים לעיתים תעודות זהות מתושבים בגדה, מבלי לתת להם אישור בכתב על כך. בנושאים אלה אמנם חל שיפור מסוים, אבל אין לנו שום אשליה שנצליח להפסיק את השימוש באמצעים מינהליים. הנושא הזה רק מחמיר והפך לנורמה. באחרונה שמענו את שר הביטחון הישראלי מתגדר ומתגאה בהגברת הענישה המינהלית".

לשם המחשת הדברים, מצביעים אנשי "אל־חק" על כך שבמשך החודשים האחרונים (מאז ינואר) הוצאו לא פחות מ־37 צווי מעצר מינהלי נגד תושבים מהגדה המערבית, מספר זהה לכלל המעצרים המינהליים שבוצעו במשך כל השנה שעברה. "לנו לא נותר אלא לחזור ולהתריע, לפנות לדעת הקהל בישראל ובעולם, ולדאוג לפחות שהדברים יובאו לכלל מודעות ציבורית", אומרת עו"ד רישמאווי.

התיסכול, מודה עו"ד רישמאווי, הביא את חברי האגודה להתרכז בפעילות של הגברת המודעות הציבורית בתוך החברה הפלשתינית בגדה. שני הפירסומים האחרונים של "אל־חק" עסקו בסקירה פשוטה ובהירה של זכויות עובדים ושל זכויות האישה. בניגוד למרבית הפירסומים הקודמים של האגודה, הכתובים אנגלית, ומתרכזים בתחומי פלמסות משפטניות או באיסוף עדויות לגבי הפרת זכויות אדם, כתובים שני הפירסומים האלה בערבית, ומנוסחים בסיגנון של "דע את זכויותיך". מן אחר של פעילות "פנימית" הוא הייעוץ המשפטי, הניתן חינם לאנשים הפונים לאגודה במקרים של פגיעה בזכויותיהם. כבר קיבל יוזמת האגודה הרצאות וקורסים לקידום המודעות לזכויות האדם. במסגרת זאת סוכם כבר על הכללת הנושא בתוכנית הלימודים באוניברסיטאות בגדה. האגודה גם מפרסמת מדי פעם טורי מידע בנושאים משפטיים בעיתוני מזרח ירושלים.

הודו כל זאת, ארגון "חוק בשירות האדם" נתפס בקרב מגזרים רחבים באוכלוסיה הפלשתינית בגדה כגוף זר, מנוכר, אליטיסטי. רק לאחרונה אימץ הארגון שמו הערבי "אל־חק", שפירושו בערבית אמת, זכות או צדק. היו בגדה שהצביעו על חוסר רגישות בבחירת השם, המשמש גם כאחד מכינויי של אללה באיסלאם. המקטרגים ייחסו את חוסר הרגישות הזה לעובדה שלושת עורכי־הדין הבכירים שבארגון הם נוצרים, ולכך שרבים מהעובדים בו זרים.

לעיתים נשמעת ביקורת בזירה הפלשתינית גם על כך, שהארגון אינו מגויס ופעיל דיו במישור הפוליטי. דוגמה טובה לכך היתה לפני כחודשיים, בעת שראשי האגודה כינסו אסיפת עיתונאים כדי לסקור את מצב זכויות האדם בשטחים, במלאת 20 שנה לשלטון הישראלי בהם. בתוך שלל דברי הביקורת, שהושמעו באסיפה, הפנה עו"ד רג'א שחאדה להגניב גם כמה דברים ברוח אחרת. האצר כי בתחומים אחרים כגון חופש העיתונות, מצב הפלשתינאים תחת הכיבוש הישראלי טוב ממצב השורר בחלקים מן העולם הערבי, וטוב מן המצב ששרר בעת השלטון הירדני בגדה. הדברים עוררו גל של מחאה מפי עיתונאים פלשתינאים שנכחו במגיבה, העיתונאי דאוד אבו־זאוד התפרץ והזהיר את שחאדה שלא לשחק לידי התעמולה הישראלית.

"נכון שבמובנים רבים, האגודה שלנו אינה בדיוק גוף שורשי פלשתיני", מגיבה עו"ד רישמאווי על דברי הביקורת. "אנחנו לא בדיוק 'יורדים אל העם', אלא מתרכזים בפעילות מחקרית־אקדמית, ולא כל כך בעשייה אקטיבית. זה חלק מהמאמץ שלנו לשמור על אמינות ואובייקטיביות. אנחנו נמנעים בכוונה מעיסוק בפוליטיקה, למרות שאנו עוסקים בחומר טעון בפוליטיקה, מטבע המצב בשטחים. אבל הגישה שלנו לדברים היא א־פוליטית לגמרי. אנחנו חייבים לשמור על רמת אמינות גבוהה ככל האפשר. מן הסתם יש ביקורת, אבל זה סממן של חוסר בגרות. הרי חלק מן הפעילות שלנו היא השתתפות בתהליך ההתבגרות של העם הזה".

ביקורת על "אל־חק" נשמעת גם מן החוץ, מחוץ לחברה הפלשתינית. גורמים במינהל האזרחי משמיעים לא אחת את הטענה הנפוצה כבר מקורות המימון של האירגון. כרגיל, הטענה היא כי כל גוף שהכריז מטרה עם ה"מטה הלאומי" הפלשתיני בשטחים, מקבל כספים מאש"ף. אנשי "אל־חק" מכחישים בתוקף. "כל הכסף שלנו מגיע מקרנות בין־לאומיות, שאף אחת מהן אינה ערבית", כדברי מונא רישמאווי. "מרבית הכסף מגיע מקרן פורד האמריקנית, או מוועד המשפטנים הבין־לאומי, ומכמה קרנות אחרות. אבל אנחנו מקפידים מאוד על כך שלא תגיע אף פרוטה מגורם ערבי".

גם מהבחינה המקצועית, כך נראה, אין מתלהבים מ"אל־חק" בישראל.

היועץ המשפטי של האגודה לזכויות האזרח, עו"ד אביגדור פלדמן, אומר כי האובייקטיביות של "אל־חק" מינימאלית. לדעתו, הדו"חות של האגודה לוקים בחוסר יסודיות, בהסתמכות על עדויות, ובחוסר בדיקה מעמיקה של התצהירים הללו. האחראית על אנשי המחקר ב"אל־חק", עו"ד אמה פליימאר, אוהדת בריטית שנשלחה לגדה המערבית מטעם הארגון המשפטי של הארם, מתנגדת לדברי הביקורת. לדבריה, אנשי השטח שלה מקבלים הוראות מדויקות כיצד לגבות תצהירים ועדויות מאנשים, ועבודת המוקד במשרד נעשית רק על־סמך תצהירים אותנטיים, שנבדקים היטב. אחדים מן התצהירים הללו פורסמו לפני כשנה בספר "עדות", בהוצאת "מפרש". פרופ' אסא כשר פנה בהקדמה לספר לקורא הספקן, וכתב כי אינו יכול לערוב אישית לאמינות התצהירים הללו, אך "אני מזמין אותך לשאול את עצמך, אם מצאת בהם משהו שיטיל ספק במהימנותם". ראשי מערכת המימשל הצבאי בשטחים, שנדרשו להגיב על כמה מן התצהירים המזעזעים המופיעים בספר, דחו והכחישו אותם מכל וכל.

אחרי חמש שנים של פעילות באגודה, נאלצת מונא רישמאווי לאמץ את זכרונה, כשהיא מתבקשת להצביע על מקרים ספציפיים שבהם נחלה "אל־חק" הצלחה מעשית בפניות לרשויות כדי לתקן עוולות. "המאבק בהפרות זכויות האדם בגדה, בנושאים כגון ענישה מינהלית, הפקעת קרקעות וכדומה, מסתיים ברוב כלל בתיסכול", אומרת עו"ד רישמאווי. "על פי רוב, אנו נתקלים במחסום המאפיין את הגישה הכללית של השלטון הישראלי בשטחים, המסתכם במילה אחת — ביטחון. כשאנו פונים בתלונות או בבקשות הבהרה לרשויות הממשל הישראלי, זוכים למענה כלשהו, השורה התחתונה של התגובה היא כמעט תמיד 'נימוקים ביטחוניים', ואז ברור שהמשך הדרך חסום. אני באמת מבינה את החשש של ישראל בנושאי ביטחון. זה לא חשש מופרך, והוא מובן על רקע ההיסטוריה. אבל נראה לי שככל שהביטחון הופך לאובססיה בישראל, הוא משמש כלי ציני להצדקת תופעות חריגות ולמתן לגיטימציה למדיניות, שבמקרים רבים אינה צודקת. זה מנגנון פסיכולוגי־רגשי כמעט פרנואידאלי. צעדים שמידת הצדקתם שלהם מוטלת בספק, ניתנים להצדקה רק על־ידי פנייה לרגשות אנושיים בסיסיים מאוד כגון פחד או חשש מפני עירעור הביטחון".

הדעה הרווחת ב"אל־חק" היא, כי מערכת השיקולים הביטחוניים של ישראל היא הגורם הבסיסי להפרת זכויות האדם בשטחים. הטענה באה לידי ביטוי בדף המידע האחרון שפירסמה האגודה: "חיים תחת כיבוש הם חיים תחת שלטון זר. לא זו בלבד שבכוח הכובש דואג בראש ובראשונה לשמירה על ביטחונו, אלא שהוא צריך להתגונן בראש ובראשונה של האוכלוסיה שלו. "כאשר יש קונפליקט בין האינטרסים של שתי האוכלוסיות בשטחים, הרי בלתי נמנע המצב שאוכלוסיית הכוח השולט היא שנכבשת. לאוכלוסיה הנכבשת אין כל כוח לעמוד על האינטרסים שלה ולשמור על איזון".

מכיוון שכך, הפתרון הכולל לבעיית זכויות האדם בשטחים — לדברי מונא רישמאווי — יתכן רק במישור הפוליטי. היא מדברת על הגדרה עצמית ועל מדינה פלשתינית בצד מדינת ישראל. "גם את הדרישה הזו אני מבססת על נימוקים משפטיים", היא אומרת, "אבל לכל מי שמאשים אותי ואת הארגון שלי בניסיון לנגח את ממשלת ישראל מתוך מניעים פוליטיים, אני יכולה להבטיח שגם כאשר תקום המדינה הפלשתינית, אלחם על קיומו של ארגון לזכויות האדם. גם אז יהיה צורך כביר בקיומו של מוסד כזה".

המפד"ל — קריצה לקונסרווטיווים

בכנס פנימי עסקו ראשי המפד"ל בסוגיית מיהו יהודי. הושמעו שם דברים שהציבור בחוץ לא שמע עד היום. השר יוסף שפירא לדוגמה קורא להושיט יד לקונסרווטיווים

מאת נדב שרגאי

בשנת 1981 הנחית הבוחר הדתי־לאומי מכה על מפלגתו וצימק את כוחה הפוליטי בחצי. שלוש שנים אחר כך קוצץ עוד בשליש כוחה של המפלגה הדתית לאומית בכנסת. מ־12 הח"כים, אותם השיגה ב־1977, נותרו ב־1984 ארבעה בלבד. המושג שיקום, שנטבע באותם ימים ב־מסדרונות בניין הקסטל, הפך למילת המפתח במפד"ל. ראשי המפלגה חזרו עליו שוב ושוב בתדירות של מדי כמה חודשים, כאילו די היה בהשמעתו כדי לחולל את הפלא.

"השיקום" נמשך כבר עשר שנים, ופירות אין. המפד"ל איבדה את מעמדה המוביל ברחוב הדתי לטובת ש"ס, מפלגה הצויה בין ציונים על תנאי לאנטי ציונים ללא תנאי. המר חוגריו, שהצטיירו ברחוב הדתי כפחות הולטים, פחות מגובשים ומתלבטים לאין קץ, לא היו יכולים לצפות לאהדה בקרב הבוחרים, שאותם ביקש להשיב אל חיקם.

מי שפיו וליבו אינם שווים יכול אמנם להיות פוליטיקאי, אך צריך לדאוג שהציבור שלו לא ירגיש בכך. הציבור של המפד"ל היה אינטליגנטי מספיק כדי לחוש זאת.

על הרקע הזה מאלף חשבון הנפש, שערכו ראשי המפד"ל בסוגיית מיהו יהודי, סוגיה המסמלת יותר אולי מכל את נסיגתה של המפלגה ממעמד של מפלגה מוליכה בציבוריות הדתית, למעמד של מפלגה נגררת.

מאז הניפה ש"ס את הדגל הזה, לא חדלה המפד"ל להתלבט עם עצמה בנושא. בג"ץ מילר העמיד את המפלגה במבוכה ואת כתגותיה במבחן — איזה הוא הקו האדום אותו אסור למפד"ל לחצות? או בלשון פוליטית — מתי צריכה המפד"ל לעזוב את הממשלה, על רקע רישום גרים כיהודים? גם הרבנים הראשיים נדרשו לשאלה והמפד"ל מוסיפה להתלבט. בכנס פנימי וסגור השמיעו ראשי המפד"ל דברים בסוגיה זו, אותם לא שמע הציבור הרחב מעולם.

כך למשל מצהיר אחד מראשי המפלגה, כי נושא מיהו יהודי אינו בנפשה של האומה. אותו מנהיג קורא במפתיע להידברות עם ה־קונסרווטיווים. חברים מן השורה, שאינם נמנים על הצמרת הפוליטית, מגנים את הדברים. אחרים — הפלא ופלא — תומכים בהם. הדברים המובאים להלן כלשונם, נאמרו בכנס סגור שהתקיים לאחרונה בבית מלאה בירושלים.

השר יוסף שפירא: "יש לקחת בחשבון את השנאה כלפי היהדות הדתית לאומית. יש חוקים שאף לו יכולנו להעבירם ברוב, לא היינו מעבירים אותם, משום שהדבר היה מגביר את השנאה. לא הייתי מפליג ואומר, שהבעיה היא חיסול מדינתנו כמדינה יהודית... הקונסרבטיבים שונים ויש שם פלג ימני, שאם לא נעשה מאמצים לקרבו — נאבד אותו. עלינו להושיט להם יד. קונסרווטיווים רבים שהגיעו ארצה הפכו פה לאורתודוכסים. מאידך גיסא אסור לנו לתקוע סכין בגב אחינו שבגולה, המאבקים על קיומה של יהדות כהלכתה. השאלה שבפנינו היא, מה יקרה מחר, כשיבואו לרשום גרים רפורמים כיהודים. לדעתי לא תהיה לנו ברירה, ויהיה עלינו לפרוש מהממשלה".

שר הדתות זבולון המר: "יהודה בן מאיר הציע כאן, שבג"ץ רבני בארץ הוא שיהיה מוסמך לגייר. אבל להצעתו אין כיום רוב... הבעיה נובעת מכך שהסטטוס קוו שיש לנו אינו נובע מהבנה עם כלל הציבור, אלא הוא הפסקת אש, שבעקבותיה מתעוררות בעיות חדשות שלא היו בשעת הפסקת האש... צריך לבנות במפד"ל גישה לגיור, לפיה המתייהד הוא לא רק זה המכריז אלוקי־אלוקיך, אלא גם עמך־עמי".

בורג: כך מנעתי רישום רפורמים כיהודים

השר לשעבר ד"ר יוסף בורג מדבר על העבר: "בכ־14 שנות היותי שר פנים מנעתי רישום גוי כיהודי בשלוש שיטות: א. דיברתי על ליבה של הגברת. כך נהגנו בפרשת הלן זידמן.

ב. אישור שהות ועבודה בארץ תמורת ויתור על תביעת הרישום.

ג. הלכנו לבג"ץ וזכינו במקרים של שוטפי כדורגל שהתחתנו נישואי קפריסין. הפעם העניין הסתבך משום שהסכם במשרד הפנים שהגב' מילר היא יהודיה, אלא שעם ספח — שירשמו ליד זה גיורת".

בורג סבור כי היהדות האורתודוכסית "משלמת היום את המחיר", על להבה למשלת אנחות. "בזמנו הבטיח פרופ' פינקלשטיין הקונסרווטיבי למשה חיים שפירא, שהם לא יתנו יד להקמת תנועה קונסרווטיבית בארץ ולהרס היהדות שומרת המסורת כאן. כיום אין לאנשים כמותו מה לומר בתנועה הקונסרווטיבית. ככל שורש מסים מעודל מהות הוא וקשק יותר לציונות ולמדינה.

"הרפורמה והיום זקוקה יותר ויותר למדינה. אכן בעיית מיהו יהודי היא חלק מבעיה גדולה יותר, שעלולה להוביל להפרדת דת ומדינה. היום שבו יופרדו השתיים יהיה עבורנו כיום תשעה באב. או יהיה עוד יותר צורך במפלגה דתית ורבנות ראשית, אבל מבחינה אידאולוגית זה יהיה חורבן. רצינו את אלי המדינה כדי להיות יהודים טובים יותר ולקיים מצוות, ולא כדי להיות יהודים אחרים, מפורטלים מדת. אי אפשר להעביר לכאן את הפלורליזם מארה"ב".

אמנון שפירא מקיבוץ טירת צבי היה המתון שבין הדוברים: "לצורך הצלת מאות ואלפי יהודים מותר לחלל שבת ולאכול טרפות... מותר איפוא לקבל סיכונים מבחינה יהודית כדי להציל יהודים. היהודים הקונסרווטיבים והרפורמים זקוקים להצלה. תנועתם רוצה בכוח האורתודוכסית פורחת ועולה".

"לקהילות הרפורמיות והקונסרווטיביות יש 1.4 ילדים במשפחה בלבד. במה נגרע כוחם מכוח היהודים המתבוללים מרוסיה? אנחנו נאבקים פה על רישום של 10 יהודים רפורמים, מאבדים מאות אלפים ומיליונים ומוציאים אותם מתוך האופק ההתעניינות שלנו. אנחנו ממקדים את הויכוח הציבורי על העד הלא נכון, בסך הכל רישום של 10 יהודים, עם כל החשיבות שבדבר.

"כפי שפורסם בתקופה, שני הרבנים הראשיים הקודמים, גורן ועובדיה יוסף, הרשו במפגש ליצחק רפאל למסור בשמם, שאין פוסלים גיור אם גם בשל השתייכותו של רב לזרם כלשהו, אלא בשל אי בקיאותו ההלכתית של הרב בגרון... אין סיבה שאנו נפתור מזה. כיוון שהאורתודוכסיה היא פורחת. והייתי רוצה שהממסד הקונסרווטיבי והרפורמי יתנגד, אך אינני רוצה שבני קהילותיהם ידעכו. לעולם לא אכיר בהלכה הקונסרווטיבית. אבל על פי אישיות הרב הקונסרווטיבי ד התאמתו האישית, ניתן לשתפו בבית דין משותף.

"עלינו לצרפם אלינו ובכך נוכל לעמוד מול הרפורמה. צריך אמיתי מוכן לרדת לגיהנום כדי להציל יהודים".

גם הרב ד"ר אהרן ליכטנשטיין, ראש ישיבת הר עציון באלון שבות סבור: "יש להימנע מהשגת הישגים לטווח קצר המכינים תשתית לנסיגה הבאה.

"אצל הקונסרווטיבים יש נכונות גדולה יותר לתקוע יתד בארץ, וכמו כן יש אצלם הרגשה שאין הם זרם ביניים, אלא יהדות מושרשת ואותנטית שאינה מוכנה לעמידה בפינה. הדבר מקשה על פשרה איתם. אבל צריך להיעשות מאמץ בכיוון זה לפני כל דבר אחר.

"תוספת המלה 'כהלכה', אינה תרומה חיובית, אלא זהו מלכודת: בג"ץ שהוא רשות חילונית בעלת ידע מועט בהלכה, עלול להכתיר בתי דין קונסרווטיביים, שאף להם ידע מוגבל בהלכה, כמגיירים על פי הלכה. זהו רק פתרון כלפי הרפורמים שאינם מתיימרים לפעול על פי הלכה. כך יוכר הגיור הקונסרווטיבי לא רק דה־פקטו אלא גם דה־יורה. זו אינה בעיה של יחידים, אלא בעיה של יוחסין אצל אלפים ורבבות, בעיית ממזרות, נישואי תערובת, ואנחנו חייבים לצמצם את המגיפה.

"חייבים למצוא פתרון מבחינה אנושית ומתוך אחריות היסטורית. תחום הגירושין והנישואין הוא המסוכן ביותר מבחינה הלכתית, זה מובן. החובה למצוא בו פתרון גדולה עוד יותר, שהרי לפגמים בתחום זה אין תיקון".

משה אונא, מוותיקי המפד"ל, קיבוץ שדה אליהו: "הדרך היחידה שעשויה להוציא את העניין מן הסבך בו הוא נמצא, היא לדעתי הידברות עם הזרמים האחרים על בסיס שמבחינה הלכתית אפשר לקבלו... אין להתייאש מדרך זו גם אם פעם אחת לא הצליחה. המצב הקיים מעין אבק שריפה, לא כל כך בארה"ב כמו בארץ. יהיה זה חוסר אחריות להעלים עין מכך. הקונסרווטיבים והרפורמים מתחזקים בארץ.

"ניתן להם מעמד במסגרת ההסתדרות הציונית, ויש להניח שלא ירחק היום והרוב בארץ יקבל את דרישותיהם. הרמה בודאי לא תועיל. אחדות על הציבור החילוני תהיה נתונה לדרישתם למעמד שווה. מדיניותנו צריכה להיות איפוא להפריד בין קונסרווטיבים לבין רפורמים, ולמשוך את הקונסרווטיבים אלינו.

"הבעיה אינה אם נוכל לשבת בממשלה. אנו דנים בנושא שעתיד העם תלוי בו."

הדיין הרב דייכובסקי: "יהיה כאן מי שהציע לרדת לגיהנום כדי להציל יהודים. כניסה לגיהנום כזאת אפשרית רק באופן פרטי. את כל עם ישראל אין מכניסים לגיהנום. השידוך בין אורתודוכסים לקונסרווטיבים הכופרים בחלק מן התורה הוא מזיק."

רב העיר גבעתיים הרב יוסף גליקסברג: "עלי להזהיר מפני רוח הרשה במחננו, שיש להתייחס לרפורמים ולגיוריהם כפי שאנחנו מתייחסים לחילונים. תמיד שיתפנו פעולה עם יהודים שעתיד האומה כאב להם, יהודים שדאגנו שמא לא יהיה המשך לעם היהודי. היה כתנה משותף — להציל. ראשי התנועה הרפורמית אינם מוטרדים מפני 'אכרתם בגויים'. הרפורמים מסרבים לא רק בנושא 'אלוקי־אלוקיך', אלא גם בנושא 'עמך־עמי'. היעדר לאומיות הוא דבר מסוכן."

הרב פרופ' משה טנדלר, ישיבה יוניברסיטי, ניו יורק: "מעורבים פה את נושא קירוב רחוקים עם בעיית הלגיטימציה. ההתייחסות לפרט אינה דומה להכרה ברבים. הרפורמה, כארגון, באמת אינה יכולה להיות מוגדרת כיהודית. מעשים שונים שלהם מוכיחים שהם לא רק עזבו את ההלכה היהודית אלא גם את המוסר היהודי. ודוגמאות אינן חסרות: הם מוכנים לקיים בשותפות נישואי תערובת עם כמרים נוצרים, שבהם לא נעשה גיור כלל. יש שם יחס ליבראלי ליחסי מין שמחוץ לנישואין, בניגוד לכל הסטנדרטים המוסריים המאפיינים את חיי הנישואין היהודיים. בשנה שעברה הם החליטו לקבל למסגרותיהם שמונה קהילות של הומוסקסואלים, ובכך החשיבו סטייה זו כדרך חיים חלופית ולגיטימית.

"ההבדלים שבעניין יוחסין הולכים אחר האב. סירובם לחייב גט כדי לבטל נישואין שנערכו על ידי רבנים אורתודוכסים, שבכך הם מרבים ממזרים בישראל, וכן סירובם לחייב מילה וטבילה לצורך גיור — כל אלה מוכיחים על התרחקות צאן מרעיתם מערכי היהדות."

[illegible] الأصل

הם יורים גם בכורדים

אנשי ארגון הגרילה "מפלגת הפועלים של כורדיסטאן" טבחו בתושבי כפר כורדי במזרח אנטוליה שבטורקיה, שתוארו "סוכני המנצלים הטורקים". כמחצית הנרצחים היו ילדים

שרות
DER SPIEGEL
מיוחד ל"הארץ"

אין כביש המוביל לפינארסיק. רק דרך עפר צרה המתפתלת בעמקים, מרחק 8 ק"מ מהיישוב הקרוב ביותר, במקביל לפלגים הזורמים באזור. תושבי הכפר הקטן הזה הם איכרים כורדיים. את עדרי העזים שלהם הם רועים בין גבעות מסול־עות תלולות. על אדמת מרשים הם שותלים את תפוחי האדמה שלהם. בבקתות הטיט הם אוגרים מצרכי מזון לחורף, שכן ערימות שלג בגובה של מטר מנתקות אז את היישוב במשך חודשים ארוכים מן העולם החיצון. לרופא הקרוב ביותר אפשר להגיע רק לאחר ימים רבים של רכיבה.

זוהי מציאות החיים היומיומית של תושבי מזרח אנטוליה, "כור־דיסטאן הפרועה" של קארל מאי. ב־20 ביוני הופרה שלוות הכפר המבודד בקולות רימונים ויריה. "אבא, תציל אותנו, הם הורגים אותנו", שמעתי את הצעקות של הילדים. הם רצחו את שלושת הילדים שלי ואת אשתי", תיאר איכר כעבור זמן את הטבח. הוא היה אחד הניצ־לים המועטים. 31 מתושבי הכפר, ביניהם 16 ילדים, נרצחו בהתקפת אנשי הגרילה של פפקקה ("מפל־גת הפועלים של כורדיסטאן") הכור־דית. הקרבנות תוארו על־ידי התוקפים "סוכנים ועושי דברם של המנצלים הפאשיסטים הטורקים". כך נאמר בעלון שהם השאירו במ־קום.

ארגון זה אינו תוקף עכשיו עוד רק פטרולים של הצבא הטורקי או בסיסים. את האויב הוא מחפש גם בקרב בני עמו, בטורקיה כמו גם בחו"ל. אחד מאחורי הפעולה של פפ־קקה היא מערב־גרמניה. לדברי משטרת "ההגנה על החוקה" בקלן, רצחו שם אנשי הארגון לפחות שלושה מבני עמם. לדעת המשטרה המערב־גרמנית, פפקקה הוא ה־ארגון הזר המסוכן ביותר, והוא מקיים בגרמניה את כל האחרים במערב־גרמניה.

הסכם טורקי־עיראקי

בפברואר ביצעו בראשונה אנשי פפקקה קטל כזה, כאשר התנפלו על כפר אנטולי והרגו 14 מתושביו. ממשלת טורקיה הגיבה אז בהפצצת בסיסים כורדיים בעיראק השכנה. לפחות 200 איש נהרגו. פעולת העונשין היתה אפשרית מכיוון שמאז 1984 קיים הסכם בין עיראק וטורקיה המתיר לחיילי שתי המדי־נות לרדוף אחר אנשי גרילה כורדים לתוך שטחה של המדינה השנייה. הפעם, טענה סוכנות הידיעות הטור־קית "הורייאט", הגיעו אנשי הגר־ילה ממדינה שגבולה מרוחק 25 ק"מ בלבד מהכפר הקטן. לטורקיה אין הסכם דומה עם דמשק, אולם נשיא טורקיה קנאן אוורן איים: "אם לא מהר, נעניש אותם מהר־תיים".

אוורן מצא אשם נוסף בטבח בכורדיסטאן — הפרלמנט האירופי בסטרסבורג. יום קודם להתקפה התקבלה החלטה שבאמצעותה הזכי־רו חברי הפרלמנט לטורקיה פרק אפל בהיסטוריה המודרנית שלה. בהחלטה נאמר שטורקיה ביצעה בקרב הארמנים רצח־עם בין 1915 ו־1917. העובדה שטורקיה מכחישה את דבר השמדה וגם מסרבת "להכיר בבעיה הכורדית", עומדת "מכשולים שלא ניתן להתגבר עליהם בכל הקשור לבדיקת הצטר־פות אפשרית" של טורקיה לקהילייה האירופית.

אוורן רותח וכבא מאמרי "הולנדה מוקס" זו שאמורה היתה גם לעודד את פפקקה לתקוף את פינארסיק, ניסיון למנוע לצמיתות את כניסתה של ארצו לקהילייה. "כאשר מדובר על הגנת אירופה, אנחנו גיבורים גדולים, עמוד התווך של ברית נאט"ו. אבל כאשר מדובר בקהילייה האירופית, אומרים: מצטע־רים, אתם לא יכולים להיכנס". הוא גם איים ביציאה אפשרית של טור־קיה מנאט"ו. הדברים לא נאמרו בר־צינות. שכן הממשלה באנקרה מאמינה כי היא יכולה להרשות לעצמה גם פגיעות קשות מאוד בז־כויות האדם של הכורדים, הואיל והמזרח אנטוליה הולשת טורקיה, בגבולה של האויבות איראן ועיראק, על אזור אסטרטגי חשוב לנאט"ו.

כך, למשל, ביצעה נאט"ו בדיוק בזמן ההתקפה על הכפר פינארסיק את התמרון "אורורה אקספרס" במזרח אנטוליה. 5000 חיילים משבע המדינות החברות בנאט"ו תירגלו, בין השאר, לחימה נגד גרילה. בתמרון השתתפו גם 1000 חיילים ממערב־גרמניה.

"נשבור להם את הראשים"

המשטרים בדמשק, בבגדד ובטה־ראן רודפים גם הם את הכורדים, החיים כמיעוט לאומי בשטחם. אך בשום מקום אחר אין מדכאים בצורה כה שיטתית את המודעות הלאומית ואת אורחות החיים של הכורדים כמו בטורקיה. הצבא הטורקי עוצר ללא שום הוכחות כורדים הנחשבים אוהדי קבוצות המחתרת הכורדיות. "אלפי כורדים", הודיעה התאחדות המערב־גרמנית "למען עמים הנ־מצאים בסכנה", "חבושים בבתי הכלא שבהם העינויים הם מעשה של יום ביומו, יותר מאכילה".

עצם אמירת המלה כורדיסטאן נחשב בטורקיה "תעמולה ספראטיס־טית". האזרח האומר מלה זו צפוי למאסר. מקים הרפובליקה הטורקית כמאל אטאטורק הכריז על הכורדים "טורקים הרריים", וכך פגע בהגדר־תם הלאומית. אדם השומע שירים כורדיים, קורא כתבים כור־דיים, לובש מכנסיים כורדיים, צפוי לעונש מאסר עד 12 שנים בעוון "פגיעה בתחושה הלאומית". אמר לא מכבר ראש הממשלה טור־גוט אוזאל: "אנחנו נשבור להם את הראשים".

"אנחנו יתומי העולם, בסופו של דבר לא איכפת לאף אחד מה קורה לנו", קבל ב־1979 זמן קצר לפני מותו מולה מוסטפא אל בראזני, המנהיג הכורדי בעיראק. ממשלות הקהילייה האירופית, לרבות בון, מתעדרות ממצב זה רק לעתים נדירות. יחידה של הז'נדרמריה הטורקית שהוכשרה במיוחד לפעו־לה בכורדיסטאן, אומנה על־ידי הי־חידה המערב־גרמנית גסג"9. חיילי העלית הטורקים, המטילים פחד בגלל אכזריותם הרבה, נקראים בפי העם "הזיפשיות שחורות", מכיוון שהם צובעים את פניהם בש־חור כדי למנוע את זיהוים.

מבוכה בחונטה

נשיא צ'ילה פינושה מבודד גם בתוך הצבא, שאינו אוהד את תוכניתו להנצחת שלטונו

מאת צ'ארלס ליין ואלמה גויארמופריטו
Newsweek
מיוחד ל"הארץ"

סנטיאגו

צ'יליאנים מסתמרים תחת של־טונו. הגנרל אגוסטו פינושה אינו משועשע. סטודנטים מתו בקמפוסים ברחבי המדינה בשבוע שעבר ולפי־כך שלח פינושה את שר החוץ שלו לגלות דיפלומטית. זאת לאחר שביתת אוטובוסים שתוצאתה היתה הדחה מיידית של ראש עיריית סאנ־טיאגו. פינושה רוצה כי פקודיו חסרי המנוחה ידעו, שגם כאשר מתקרבת המדינה לבחירות הראשו־נות לנשיאות מאז 1970 הוא עדיין הבוס לכל אורך הדרך. ואפשר כי כזה יהיה גם בעתיד.

אם נראה הגנרל בן ה־71 קצר־רוח ורגזן, יש סיבה לכך. לא זו בלבד שעריו אינם נוהגים על־פי אמות־המידה שקבע, אלא גם מורת הרוח של אנשי הצבא הרוחשת זה זמן רב מתחת לשטח לנכח תוכניתו של פינושה להנציח את שלטונו, בוקעת סוף סוף בגלוי. בעוד הזעם גבר באוכלוסייה בעקבות האשמות האחראיות על מעשי אכזריות ורצח של המשטר, נראה פינושה מבודד מבחינה פוליטית. אך הוא עדיין ממשיך בתוכניותיו לדבוק בשל־טונו, ואיש אינו מוכן להמר נגדו. בתקופה שבה עריצים בעולם השלישי כמו נשיא קוריאה צ'ון דו הואן, נלחמים על חייהם הפוליטיים, בולט הצ'יליאני הערמומי כשורד.

לדידו של פינושה, האתגר המכ־איב ביותר אינו בא מהרחובות אלא מידידים לשעבר בתוך הצבא. בחו־דש שעבר אמר האדמירל חוזה מור־יבינו מאריגו, נציג הצי בחונטה בת ארבעת החברים, לעיתונות הורה כי הנשיא החדש חייב להיות אדם חזק ונמרץ, בן 51 או 52 — ואזרח. שני חברים אחרים בחונטה, מפקד חיל האוויר הגנרל פרננדו מאתאי ומפקד המשטרה הלאומית הגנרל רודולפו סטאנגה, תמכו בדבריו. להערכת החונטה נודעת חשיבות, מכיוון שעל־פי חוקת 1980 חייבים חבריה לבחור פה אחד במועמד יחיד לנשיאות, שיעמוד למשאל־עם בס־ביבות 1989, שבו יצטרכו הבוחרים להצביע בעד או נגדו.

להחזיר את הדמוקרטיה

עד השנה שעברה הניחו מרבית הצ'יליאנים שפינושה מכוחות הקר־קע יהיה מועמד זה. אך שאר החו־לות חוששים כעת כי יוקרתם תיפגע אם ימנו את פינושה והוא יי־כשל בבחירות. הם גם חשים כבוד קים הצרה בגלל מאמציו הגלויים של פינושה למען כהונה נוספת בת שמונה שנים כנשיא המדינה. "שאר חברי החונטה מגלים שובות היותר היחידה שנותרה להם בלקחם מהם בגלל מאמציו של פינושה להיות בעצמו את העגלה", אומר פקיד מערבי. לכל הפחות היו חברי הכת הצבאית רוצים שיתפטר משירות פעיל ויתמודד בבחירות כאזרח.

אכן, אפילו תומכיו האזרחיים של פינושה אינם כה בטוחים ומשר־כבעים כפי שהיו בעבר. הסקטור הפרטי החזק שואף לקבל את הש־ליטה הכלכלית בחזרה לידיו ולהי־כנס שוב לפוליטיקה. "הקמנו את המשטר הזה כדי להשיג שני דברים", אומר חבר הממשלה לש־עבר פדריקו וילוביי. "להיפטר מהאיום הקומוניסטי ולהחזיר את המדינה לדרך הדמוקרטיה המוס־דית". הוא מוסיף שזה כבר הגיע זמנו של הסעיף השני.

אך פינושה יכול עדיין להסתמך על שליטתו המוחלטת בחיל החזק ביותר של הצבא, כוחות הקרקע המונים 57 אלף איש. בסוף השנה שעברה טיהר פינושה את הפיקוד העליון של כוחות הקרקע מכל הגנרלים שהטילו ספקות בשאיפו־תיו. פינושה עשה הכל כדי להשתמש לטובתו ברוח הרפאים של אליענדה מהשמאל. ב־15 ביוני הו־דיעה הממשלה כי "12 טרוריסטים" מצאו את מותם ב"התנגשויות" עם המשטרה החשאית — סצינה שסי־מנה חזרה לימים העקובים מדם של ההפיכה הצבאית ב־1973 אשר העלתה את פינושה לשלטון. אבל כדברי מבקריו, זו עלולה להיות דרכו של פינושה להוכיח כי הוא לבדו חוסם את הדרך בפני "תוהו ובוהו".

מרבית 12 ההרוגים היו חברים במפלגה הקומוניסטית או בתנועת המחתרת "החזית הפטריוטית על שם מנואל רודריגז". עורכי־דין הפועלים למען זכויות האדם הק־שורים לכנסייה הקאתולית העלו עדות המצביעה על כך שכמה מן הקורבנות אולצו ככל הנראה לשכב על הרצפה ואז נורו למוות. עדים אמרו כי אחרים נורו מאחור, כאשר ברחו. לרבים נראה טבח זה הסלמה של מה שהיתה עד כה "מלחמה מלוכלכת" בפרופיל נמוך.

השמאל חלוק

הסכסוך הפנימי בתוך החונטה נמשך במתוק ממה שהאופוזיציה האזרחית יכולה לומר או לעשות. בעוד פינושה שוקל אם יש לערוך את משאל־העם ב־1989 או בשנה שלאחר מכן, מתווכחת האופוזיציה בשאלה אם לקרוא לבוחרים להיר־שם או לצאת למאבק למען בחירות חופשיות. הימין והנוצרים־דמוקר־טים הנתמכים על־ידי הכנסייה הקאתולית, החליטו לפעול בשני המישורים. מפלגות השמאל השונות חלוקות בין שתי האפשרויות. החרמת הבחירות על־ידי השמאל עלולה להגדיל את סיכויי היבחרותו של פינושה.

"אם פינושה אכן יהיה מועמד והשמאל יימנע, אפשרי מאוד שהוא יוכל לשתוק רוב מקולות מצביעי הימין המסורתיים, לבד מכמה קולות צפים של אנשי מרכז", אומר הפרשן הפוליטי אגוסטו הוראס. "בסופו של הכל, דרוש רק קול אחד כדי להשיג רוב".

פינושה המותקף על־ידי המפל־גות, שאינו פופולרי בקרב הממשל האמריקאי ואינו אהוב על תומכיו הנאמנים לשעבר במגזר האזרחי, הוא עדיין האיש החזק של צ'ילה לכל דבר. ככל שהדברים נוגעים ליתר חברי החונטה, הדבר היחיד הנורא מסערוריות של פינושה שנגזר עליה להיכשל, יהיה צבא מפוצל. חברי החונטה תמימי דעים כי לא יפילו את פינושה רק כדי להוכיח את טיעונם. מרי עממי מקיף היה יכול להניע את פינושה לסגת, או גם ללכד את תומכיו המהססים מאחוריו. ויש מלכוד אחר אחרון בחוקה של פינושה שנתפרה למידו־תיו. אם לא תוכל החונטה להחליט על מועמד בתוך 48 השעות משעה שפינושה יזמנה, תעבור ההחלטה למועצה לביטחון לאומי, שרוב חבריה יושבים בה בזכותו ובחסדו של אגוסטו פינושה.

מבצע
18 חודשי מגורים חינם!
ב"מגדל הזהב" היוקרתי בלב ירושלים.

ב"מגדל הזהב" המאוכלס והשוקק פעילות
נותרו עדיין יחידות דיור אחדות
כל הרוכש יחידה עד 15.8.87
זוכה בפטור מדמי־האחזקה
במשך 18 חודש
"מגדל הזהב" — בית המגורים האקסקלוסיבי לגיל הזהב
בלב ירושלים — דירות מוגנות,
נוף מרהיב, השגחה רפואית,
בטחון ופרטיות בין ידידים.

פרטים: "מגדל הזהב"
שדרות בן־צבי 35 ירושלים
(הכניסה גם מסוף רח' נרקיס)
טל. 02-223237/8

* הרוכשים יחידות דיור עד 15.8.87 יקבלו פטור מלא מדמי אחזקה במשך 18 חודש.

חיי זהב ☆ לגיל הזהב ☆ במגדל הזהב

הזמנה למחול

פרד אסטר שהלך לעולמו בשבוע שעבר יצר שפה חדשה, מיזוג יחיד במינו של סגנונות

מאת ג'ק קרול,
Newsweek
מיוחד ל"הארץ"

בסדר, אתם יכולים לארוז את המאה ה־20. פרד אסטר הלך לעולמו. לא זו בלבד שהיה הרקדן הגדול ביותר במאה זו שהולידה הקימה את שלה בחודשים ספורים בלבד, הוא גם היה אות מאותן מתנות־טבע בלתי־מוסברות — אמן שרינק מעל גבולות ומחיצות, שינה את מערכות העצבים שלנו, יצר שפה חדשה. האם היה אי־פעם אמן שהפיח שמחה גדולה כזו באנשים רבים יותר מפרד אסטר? מתחרהו היחיד על הכבוד הזה הוא צ'ארלי צ'פלין. בדומה לצ'פלין, זינק אסטר מעל הקו המפריד בין אמנות "עממית" ל"גבוהה". כל חייו טען בהצטנעות שהוא אינו אלא רקדן מקצועי, אך לא כך ראו זאת רקדנים מקצועיים כרודולף נורייב, מרגוט פונטיין ומיכאיל באר־ישניקוב. הם מצאו בו גאונות, וג'ורג' בלאנשין, הכוריאוגרף, בטא הדיעה. לא רק כינה את אסטר הרקדן הגדול ביותר בכל הזמנים, אלא השווה אותו לבאך ואמר: "לאסטר יש אותו ריכוז של גאונות". באריישניקוב סיכם זאת בלשון פרוזאית כאשר אמר: "שום רקדן לא יכול לצפות בפרד אסטר ולא לדעת שכולנו היינו צריכים להיות במקצוע אחר".

בעת הגיע הזמן להבקיע דרך בהררי הקלישאות שהוערמו על אסטר: מלא חן, הדור, מלוטש, בעל נימוסים טובים, חופשי מדאגות. ידידו ג'יימס קאגני אמר לו פעם: "אתה יודע, אתה, יש בך משהו מהחוליגן". צריך היה להיות קאגני, האסטר של "הברנשים הקשוחים", כדי לראות את הקשיחות שמאחורי העניבה הלבנה והפראק. אסטר עמל במשך שעות, ימים, שבועות, חודשים כדי להשיג אותה חזות נונשלאנטית הדורה. לאחר 40 "טייקים" בזמן הנהדר "אף פעם לא ארקוד" ב"סווינג טיים", שתתו רגליה של ג'ינג'ר רוג'רס דם. אלאן ג'יי לרנר זכר שאסטר נהג לעבוד "שלושה או ארבעה ימים על שתי תיבות מוסיקה".

שניגות גופנית

קלישה מתוה אחרת על אסטר היא לומר עליו שהיה "אמיתי". נכון, סרטיו לא הס־תיימו בנשיקות מלאות־תשוקה. אבל סרטיו הקלאסיים עם ג'ינג'ר רוג'רס הם פרקים ב"סיפור אהבה... אחד ויחיד", כפי שכינה זאת ארלין גרוס ב"ספרם של פרד אסטר וג'ינג'ר רוג'רס", הספר הטוב ביותר שנכתב אי־פעם בנושא. קטעי הריקוד הם סצינות האהבה בסרטים אלה, הם מעניקים לידיות ארוטית בעלת מתח גבוה שאיש לא חזה לה מעולם. קטעים אלה מקרינים תחושה עזובה ורכה עוצמה של גופות הנאבקים בכל פיתולי האנרגיה שלהם, כבוד עצמי ודבר־מה שניתן לכנותו רק שניגות גופנית. גופו הקטן הצנום של אסטר נעשה למריום פלסטי חסר גבולות, שבאמצעותו מומרת אנרגיה אירוטית בריקוד צרוף.

בקטע "לילה ויום" ב"גירושין עליזים" מפתה אסטר את רו־ג'רס. ב"אף פעם לא ארקוד" הוא מוותר עליה. בקטע "את כל הביצים שלי אני שם בסל אחד" ב"בעקבות הצי" מלגלגים שני הרקדנים על הדודים שלהם ברפסודיה במנגנון פארסה של התגששיות תפילות על התחת.

עשרת הסרטים עם רוג'רס שה־הופקו בין 1933 ו־1944 הם הישגו העיקרי של אסטר והי הישג החשוב ביותר של הסרט המוסיקלי האמריקאי. ב־20 הסרטים המוסיקליים האחרים שבהם השתתף יש רגעים מופ־לאים, אך לא פולט גודאר ב"מקהלה השנייה", אודרי הפבורן ב"פנים מחייכות", סיד צ'אריס ב"קרון הלהקה" ואפילו ריטה הייוורת ב"מעולם לא הייתי יפה יותר" לא יצרו קסם אורגני אמיתי עם אסטר. קטעי הסולו, כמובן, הם סיפור שונה. בהם פרץ התהוה והתפרץ מה שאסטר כינה "סגנון הפושע הנורדי" שלו, מיזוג יחיד במינו של סגנונות בלט, ריקוד־נשפים וריקוד טאפ, שהגיע למיצוי אישי רב הבעה, מבריק מבחינה טכנית כמו סגנונות הגאז של לואי ארמסטרונג או ארט טאטום.

קטע הסולו "כובע צילינדר, עניבה לבנה ופראק" בסרט "צי־לינדרים" הוא חתימתו האישית של אסטר — מפגן וירטואוזיות מרהיב של סינקופות, שבו הוא משתמש במקלו כ"רובה" כדי לירות ברקדני שורת מקהלה של גברים, כאילו רצה לומר "אולי אני צריך לרקוד אתכם, בחורים, אבל אל תצטופפו קרוב מדי".

אפשר שקטע זה, משובב אך מסתורי, היה המטאפורה הריק־דית של אסטר לאי תלותו המאוחרת האמנותית (והפסיכו־לוגית) באחותו אדל. את הרעיון לריקוד זה הגה עוד לפני שנכנס לעולם הסרטים, כאשר פרד ואדל אסטר היו כוכבי התיאטרון בברודווי ולונדון. הם רקדו יחד מאז היו ילדי משפחת אוסטר־ליץ באומהה, ילדיו של עובד מבשלת שיכר יליד אוסטריה. אדל המבוגרת מפרד ב־18 חוד־שים היא שהיתה כוכבת העל במופע, כאשר פרשה ב־1932 כדי להינשא לאריסטוקרט בר־יטי, לורד קאבנדיש. נשאר אסטר ברשות עצמו זו הפעם הראשונה מאז החל לרקוד בגיל ארבע.

אחרי שחתם על חוזה עם אר־קי־או, התנגד בתחילה להיות שוב חלק מצוות. אך הוא לא יכול היה לעמוד בנגד ראשי האולפן, ובפרדוקס אירוני נעשו פרד אסטר וג'ינג'ר רוג'רס לצמד הפופולרי והמצליח ביותר בהיס־טוריה של הסרטים המוסיקליים. נראה שיחסים אלה היו מקצוע־יים בלבד. אשתו של אסטר, פי־ליס, שאותה נשא ב־1933 מתה ב־1954, וב־1980 בגיל 81 נשא אסטר את רוכבת מירוצי הסוסים לשעבר רובין סמית, אז בת 35.

הרקדן הגדול ביותר היה איש שקט: בתחום של ריקוד — ושל זמרה שלא זכתה להערכה שהיתה ראויה לה — שזור היה גילוי־לב אמריקאי. ביומנו תיאר נואל קאוארד ארוחת צהר־יים בהשתתפות אסטר. "פרדי המסכן נראה נדהם מקולות הדעת הבריטית שלנו", כתב המחזאי. "אני מקווה שלא היינו זוהרים, אך אני מרגיש שהיינו". יש דבר־מה נוגע ללב בתמונה זו של "פרדי המסכן" הבא במבוכה מאנשים בנוסח גיבורי מחזותיו של קאוארד — זוהרים ושנונים בו בזמן. העניבה הלבנה, הפראק, הסיבובים והסחרורים בתוך שלא מן העולם הזה, היו אבזריה של התמימות.

מהדורה חדשה
מדריך בזק לארצות הברית וקנדה
כל מה שרצית לדעת על אמריקה
★ מסלולי טיולים באיזורים חדשים
★ ערוך בידי סוכן נסיעות ותיק ד"ר יצחק זקס
יועץ משרד החוץ במגמת התיירות
★ פרוט הסברים
ניו יורק — ניו־אורלינס
אטלנטה — סאן־דייגו
בוסטון — סאן־פרנציסקו
וושינגטון — פילדלפיה
שיקאגו — מונטריאול
לוס־אנג'לס — טורונטו
לאס־ואגאס — ונקובר
★ מפות דרכים AAA
★ העולם היהודי בארה"ב
★ ב־800 עמודים בעברית
★ מחירים מעודכנים של מלונות ומסעדות, הכל על ווזה, מסעדות כשרות (מעודכן) בלעדי.
★ מומלץ ע"י מ.מ.ס.ג. מופץ ע"י סטימצקי וברשתות מובחרות — 2 כרכים, הוצ' מזרח ומערב

גילוי דעת

אנו רואים בסלידה ובזעם את אווירת הלינץ' ואת מסע השקרים וההכפשות הצדקני המנוהל נגד התיאטרון העירוני חיפה, נגד הנהלתו האמנותית ונגד מנהלו של יוסף מונדי.

הרושם הנוצר שעל פיו שוררת בתיאטרון אווירת טירור פוליטי, אין לו שום קשר למציאות. מבחינה זו אנו שלמים עם הקו האמנותי שבו נוקט התיאטרון מזה שנים ולגבי רבים מאתנו אחד התיאטרון היחיד בארץ שבו הם רוצים למצוא את מקומם. כשחקנים אנחנו מתנגדים לתהליך קבלת החלטות השגור בכל התיאטראות הרפרטואריים בארץ, שבו מנופפים על שחקן בפיטורין כאמצעי לחץ לשחק תפקי־דים המנוגדים לתפיסותיו. לכן, אנו מסמיכים את ידיו של ועד השחקנים, לטפל בנושא אי־חידוש חוזה העבודה של עפרה ויינגרטן על בסיס מקצועי של יחסי עבודה.

על החתום
שחקני התיאטרון העירוני חיפה

חיפה, 3.7.87

חברת מלונות דן בע"מ
ניתנת בזה הודעה כי
אסיפה כללית רגילה של החברה
תתקיים ביום ראשון 26 ביולי 1987 בשעה 09:00 מלון דן תל־אביב ברחוב הירקון 99, תל־אביב.
על סדר היום:
1. קבלה ואישור של דו"ח המנהלים, הדו"חות הכספיים ודו"ח רואי חשבון של החברה ליום 28 בפברואר 1987.
2. בחירת מנהלי החברה.
3. מינוי רואי החשבון של החברה.
המאזן והדו"חות הכספיים יהיו נתונים לעיון במשרדי החברה, במ־לון "דן פנורמה תל אביב", ברחוב קויפמן 10 תל אביב, מיום 12.7.87 בשעות העבודה הרגילות.
תשומת לב החברים מופנית בזאת להוראות תקנות 82 ו־83 לתקנות ההתאגדות של החברה בקשר להגשת הצעת החלטה לאישור האסיפה הכללית.
כמו כן, מופנית תשומת לב החברים להוראות ס' 95 של תקנות ההתאגדות של החברה בקשר להפקדת יפוי כח או כתב סמכות אחר במשרדה הראשי של החברה לפחות 48 שעות לפני המועד הקבוע לקיום האסיפה.
כמו כן מודיעה החברה בזאת כי בהתאם לסעיף 69 לפקודת החברות (נוסח חדש) תשמ"ג־1983 ולתקנה 25 לתקנות ההתאגדות של החברה, יהיה פנקס החברים של החברה סגור מיום 24 ביולי 1987 עד ליום 27 ביולי 1987.
בפקודת מועצת המנהלים

NON-RESIDENT AMERICAN UNIVERSITY DEGREES
It is possible – *it is honestly possible* – to earn good, usable Bachelor's, Master's, Doctorates, even Law Degrees from recognized American universities, without ever going to America. The time involved can be quite short, and the cost surprisingly low. *May I air mail you free information, without obligation?* Dr. John Bear, 41011 Little Lake Rd., Suite 262 Mendocino, CA 95460, U.S.A. Telephone: (707) 937-4226

עיריית תל־אביב־יפו
ביום א' 5.7.87 יתחילו בביצוע
עבודות החלפת קו מים ברחוב בבלי
קטע בין רחוב הרצוג לרחוב קוסובסקי.

"לא מכרת לא שילמת"
קבלת מודעות ל"לוח העיר"
"פרסום אידיאל"
03-227117
03-221896
לבעלי כרטיסי אשראי

למכירה בהזדמנות
★ **מכבש אקצנטרי** — 225 טון, תוצרת RASKIN
★ **קומפרטור אופטי** — 600 מ"מ
★ **תנור להתכת אלומיניום** — עם הרקה הידראולית
★ **מכונת ניקוי חול** — תוצרת PANGBORN
לפרטים טלפונים: 03-478121 08.00—15.00 או 03-342056 15.00—20.00

במקום שתעצור — שם ביתך!
3 שנות וזה עומד...
עגלות נגררות — למטען ולמפרש; החל מ־300 ק"ג לכל מטרה החל מ־1280 ש"ח. גם לסירות ואופנועים.
מלונוע — גגון להגנים, שבמשיכת חבל הגגד לאוהל + מיכל מים 30 ליטר + פרוסה צל + מזרון זוגי — 1150 ש"ח (לא כולל פל"מ).
הפוך את המסחרית לקרוואן — גג מתרומם, מקרר 12V, 220V + גז, שירותים כימיים ועוד.
קרוואנים — משפחתיים ומסחריים — יבוא מכירה והשכרה.
תצוגה: רח' אגרון 9 כפר־סבא טל. 052-29685

רפובליקה חדשה באדרת ישנה

לא רק הפרויקטים הענקיים מזכירים את שלטון הגנרלים בבראזיל. לאחר שנתיים של מדיניות כלכלית חוזרת המדינה לנקודה שבה עמדו השליטים הקודמים

שרות
DER SPIEGEL
מיוחד ל"הארץ"

ג'וזה סארניי נשפו במכתב כמו ברגל ניצחון: החברה השנייה בגוד־לה ברפובליקה הפדראלית הגרמנית — כך נשיא בראזיל — רוצה לקחת לידיה את הקמת מסילת הברזל צפון־דרום. "האם חברה זה גדולה היתה מגלה התעניינות", שאל הנשיא, "אם הפרויקט באמת לא היה כדאי מבחינה כלכלית?" אבל הפר־פסימיות היתה מופיה מדי. החברה שהזכיר סארניי, "דויטשה אייזנבאן קונסולטינג" (דקונסאלט), אינה החב־רה השנייה בגודלה במערב־גרמניה והיא גם אינה מממנת שום מסילת ברזל. דקונסאלט, שדויטשה בנק מחזיקה ב־51% ממניותיה, היתה רוצה רק לקחת חלק בתכנון ובבנייה של הפרויקט האהוב על הנשיא, ששווי שניים וחצי מי־ליארדי דולר. "לכל הפחות מדובר באי־הבנה גדולה", תיקן את דבריו של סארניי מרטין ריגאנר מדויטשה בנק בבראזיליה.

מכשיר פוליטי

מעיר הבירה בראזיליה אמורה מסילת הברזל להימתח דרך אזורי צמחייה כמעט ריקים מאדם ואזורי ג'ונגל בעלי אוכלוסייה דלילה, צפונה עד לעיר מולדתו של סארניי מאראנואו. זה פרויקט המזכיר במעדיו את טראנסאמאזוניקה, הכביש הארוך שבחולקו והכטה שוב ביער־העד, או את הלומוהורניזין של המשטר הצבאי שבא לקצו רק לפני שנתיים.

לא רק הפרויקטים הענקיים מזכירים את שלטון הגנרלים. לאחר שנתיים של מדיניות כלכלית הגיעה "הרפובליקה החדשה", שקמה בע־קבות המעבר לדמוקרטיה, בדיוק לנקודה שבה עמדו השליטים הקוד־מים לובשי המדים — לתוכניות ייצוב קלאסיות על־פי תכתיבי קרן המטבע הבינלאומית. "הקרוזאדו החדש" — זו שמה של התוכנית הנושאת בכנפיה רק ישן.

זה הניסיון השלישי לבלום את האינפלציה. לפני שנה וחצי החל הניסיון הראשון בהקפאת מחירים. והעם בבראזיל איפשר הצלחת דבר שאיש לא ראה אותו כבר־ביצוע: הקפאת המחירים אכן תפקדה. עקרות בית התארגנו כדי להעמיד לדין מפקיעי מחירים. הפגנות קמו נגד מרכולים. יוקר המחיה לא עלה. אך הרעיון שנועד לבלום את האינפלציה מבלי להביא למיתון כלכלי, הפך בידיו של סארניי למכשיר פוליטי. במקום להעלות בהדרגה את המחירים במשך החו־דשים, הוא המשיך בהקפאתם עד לאחר הבחירות. הבחירות בנובמבר האחרון הנחילו למפלגת השלטון את הניצחון הגדול ביותר בהיס־טוריה של בראזיל. ימים ספורים לאחר מכן הודיע סארניי על תוכנית קרוזאדו השנייה: בוצע פיחות, המ־חירים עלו שוב בחלקם.

הבראזילאים יצאו לרחובות, מפ־גינים בבירה שרפו אוטובוסים ומ־כוניות־משטרה. בעוד הפופולריות של סארניי ירדה פלאים, עלתה שוב האינפלציה: 23% בלבד במאי, ופירוש הדבר שיעור שנתי של 1,100%.

ממגורים מרעלים

במשך חודשים נראה שהממשלה לא היתה מסוגלת אפילו להגיב על דיווחי האמון הכלכלי של כלכלנים. מאגרי המטבע איימו להיעלם. במאזן הסחר כמעט שלא נמצאו יותר עודפים, הריבית עלתה, חלק גדול מכ־600 אלף בתי העסק הקטנים שהוקמו תוך כדי השפע הכלכלי ב־1986 עמדו על סף פשיטת רגל. גם המורטוריום על חובות — הסירוב לשלם את הריבית על חובות החוץ המסתכמים ב־68 מיליארד דולר — לא יכול היה להחזיר לממשלה את האמון שאבד לה.

אז ניסה שר האוצר החדש, לואיז קארלוס ברסר פאראירה, את מזלו בהקפאת מחירים חדשה. אולם בראסר חיכה זמן רב מדי עד שהו־דיע על התוכנית. לסוחרים היה די זמן להדפיס רשימות מחירים גבו־הות מעל ומעבר, שאחר כך "הורידו אותם" כפי שנדרשו לעשות. "אנחנו עושים מה שאפשר לעשות", אמר בראסר. אך הוא לא שכנע איש. "מדיניות רצחנית", זעם האיגוד המקצועי הגדול החזק מר"ט על תוכנית קרוזאדו השלישית. "בלימת המשכורות היתה היעד המרכזי של התוכנית".

ואכן, בראזיל גועשת בכל החזי־תות. עוד לפני חודשים השמעו הבטחות לשפר את מצבם של מי־ליוני העניים, אך אז הועלו מחירי השירותים הציבוריים עד ל־50%. בגין הגזירות החדשות איבדו שכי־רים 35% מכוח הקנייה שלהם; בחו־דשים הקרובים יאבדו עוד 20%. בעוד הממשלה אינה יודעת כיצד להתמודד עם גרעון התקציב שלה בסך 19 מיליארד דולר (6.7% מהתל"ג), ומבטלת פרויקטים ציבור־יים, מפטרים בתעשייה פועלים בהיקף שזה כבר לא היה דוגמתו. בסאו ברנרדו בלבד, הקריה התע־שייתית של סאו פאולו, פוטרו 15 אלף פועלי מתכת. אנשי האיגודים המקצועיים המתכוונים לצאת ל־שביתה כללית ביוני, אמרו כי תר־בותו של בראסר אף גרועה ממדיניותו של דלפים נטו, שר התכנון בתקופת הדיקטטורה הצב־אית: "האל סלח לדלפים נטו". את הכלייטול העלה גם מושל ריו דה ז'נרו, ליאונל בריזולה. כאשר קונן על המאבק הכושל באינפלציה: "האלוהים אינו עוד בראזילאי".

המרכז הישראלי לניהול
סניף ירושלים
הוועדה הארצית למנהל ציבורי
סמינר:
מערכת קשרי הגומלין בין השלטון המרכזי והשלטון המקומי
בתום הסמינר יתקיים סיור מודרך במספר אתרים ארכיאולוגיים בירושלים
7 ביולי 1987
באודיטוריום מכללת אורט
האוניברסיטה העברית, גבעת רם, ירושלים
בהשתתפות הי"ה (לפי סדר הופעתם):
פרופ' אפרים טורגובניק, אוניברסיטת ת"א * סגן השר, עו"ד רוני מילוא * דב תבורי, ראש עיריית פ"ת ויו"ר מרכז השלטון המקומי * שלמה להט, ראש עיריית ת"א - יפו * אלי לנדאו ראש עיריית הרצליה * אהרון פוגל, הממונה על התקציבים, משרד האוצר * ח"כ מאיר שיטרית * חיים קוברסקי * ח"כ פרופ' אמנון רובינשטיין
פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול.
טל. 03-257202; 02-234863; 04-640678; 057-37914

שריקה באפילה / גדעון סאמט

עונת הזומבי'ס

זה לא רק הקיץ שמעלף אותנו אל תוך עמעומיהשים של תנומה ביאר. אם נמאס לרבים כל־כך, כמי שאני פתי־ריב באחרונה, לשמוע על עוד איזה שהוא עניין בפתיל הסנדי במהלוסת. אם ידיד פוליטי מאוד שלי התודה שהוא יצרח כשישמע עוד פעם "לביא", או ועידה בינלאומית, או בחירות עכשיו — ואפילו את חדודי גתית יוראלוב — הרי זה בגלל הבינו.

יש גבול, כנראה, לכמות הסטימולאציות שמבלים לקלוט ישראלים עדיים־בדרך־כלל, ב־עיקר בתוך 30 מעלות בצל. שום דבר לא יזיז, עד להודעה חדשה, מאומה אצל רוב האנשים שאני נתקל בהם. סין תשגר הנה משלחת ידידות. יגלו שכל יל־דיהם של הגברים הקבינט המצר־בים השרים בתכנון משותף של פריצה. יספרו שעייזר בזה בפוסקום, שפרס חזר לעשה, שהממשלה התכנסה לפגישה לילית עם וחשד בפלילים — את הכל יכולים לספר עכשיו ל־קירות.

תנו שקט, קצת שקט, ואיזה פסטיבאל־תותן, ומקום בצל או בבית־גארדן ואולי רבדסבר מ־שמי וכי המשים לא קח עד כדי להודות שבדברים אצלנו על כפרים יותר משקראים) וע־זבו במגוחה את הישראלים המר־תתיים: הם קיבלו מנת־יותר מדי להתאגייס ממנה. יותר מדי היה בדרסקאר שהעלו לנו כאן בשנה האחרונה, ומבלא הי־תחושה היא שלא יקרה שום שינוי חשוב כל עוד תימשך ההצגה המגעית מבולן, הפסי־כודראמה של ממשלת התאומים. אני ביוצא יותר ויותר זומבים, בריות אשר במקרה הטוב עושים מאמץ לאכתסבע להידאות, במידה שעיסוקיהם מחייבים זאת, עתיים למה שמתרחש. אבל הם כמו אותי לבטוחה, ניתוח יותר־רזמה: כאשר הם נתפסים בלתי־מוכנים, קל להבי־חין במבט העמום, בפה המתעגל לפיהוק, בארשת אטומה. נמאס להם. הם רוצים מנוחה. בעי־תנים הם מדפדפים כמי שכפאם שד.

זה הישג אדיר של הממשלה. מישטוש חושי הציבור. היא הגשימה את המשימה, אשר מב־טיחה את המשך כהונתה, ב־הנהגת ארם שנתן את הכיווך: גם הוא לא רוצה לשמוע מה שאינו מוכרת, גם בעיניו רוב מה שמתרחש — ממשות סבנו בעולם ועד גועות אצלנו — אינו חשוב כפי שנדמה לאחרים.

כשלממשלה מגיע שבח, אין למנוע אותו ממנה. היא אולי הראשונה אצלנו שהחישה את העם במקום שיקרה להיוכד. אנחנו עפר לרגליך. עשי בנו כחפצך. רק תני עכשיו קצת שקט. הניחו לקיץ לדבר.

גזע ומין במחוזות השנאה

ברמת עמידר ובשאר מחוזות השנאה לערבים אצלנו לא היתה רק אלימות נגד היצורים הרוחים שנרדפים לגור בשכונת יהודים. היו שם גם כמה מהתכונות הש־ביחות בקרב מתעבי־מיעוטים מכל הסוגים ובכל הדורות. העמוקה שבהם, אולי, היא הב־טיה לצייר את בני המיעוטים כמחללי תומתן של בנות היזב.

ערביי השכונה תוארו על־ידי התושבים כמי שעוקבים אחרי צעירות יהודיות, מהלכים עליהן באימי מין נתעב. שמענו שוב ושוב איזו סכנה יש בערבים הללו, עד כי הורים אינם מניחים לבנותיהם להסתובב בגינת ה־שכונה.

הטענה הזאת כלפי זרים כ־מפלצות־מין מוכרת לנו. הפחד מפני שנאת היהודים — הגברים הבהים, המוזקנים המלוכלכים הללו — החודר על־ידי אנטישמים בכל הדורות בהרבה מחוזות בערים וכפרים. לא היה, ברמת עמידר, שום מקרה שיצדיק את העלילה נגד ערביי השכונה יותר מאשר בסיפורי הזוועה נגד יהודים והאוחזים המבתקים את בתוליהן של נוצריות תמות בחשכת הלילות.

למה לא די בשנאה סתם, במשטמה לערבים כמבקשי נפ־שנו? מעניין החיבוטים הלחים הללו על חילול הגזע היהודי? כדאי לחשוב קצת על הסיבה, משום שהשנאה לערבים אינה נובעת רק לסכסוך לאומי ישן. חלים עליה הכללים הבדוקים של אנטישמיות פשוטה, של משטמת־זרים מהסוג המפוץ ד הפרימיטיבי ביותר.

קורא נוף בי השבוע במכתב על סעונותי נגד אפליית ערבים וביקש לדעת אם שבבי ערבים ואם הייתי מפסד את העוזרת הפיליפינית, כדי לקחת ערביה תחתיה. לא, התשובה היא לא (גם על הפיליפינית שאין לי), אבל הייתי מפשפש בעולם כמי חשבתי אילו פקדו אותי תודות מפני הזומאנה המינית. שימינו ערבים על בנות ישראל. אילו סלדתי מפני ריחם הרע, צורת אפם, מנהגי דתם, או תכונותי־כביכול אחרות שלהם, אשר גם הקיצוני שבלאומנים לא יוכל לקשר אותן לסכסוך הישראלי־ערבי.

רוב הישראלים פשוט שונאים אותם (הרוב הזה אומת בשורה של מחקרים בשנים האחרונות) מכיוון שבך גדלו לסתת. ר השנאה גוברת עם השנים. ב־1968 סטן גרשם שלום בקונגרס בינלאומי שאין ב־ישראל שנאה לערבים בתורת שבאלה. פעמים רבות הוכירו לו אחר־כך את דבריו כטעות. הוא לא הודה בה ויתכן שצדק: מה שהיה תמיד עוינות כלפי עם זר הורש מוימנות נגדנו הפך, בעיקר ב־20 השנים האחרונות, לסלידה על־פי המודל האנ־טישמי הקלאסי.

הדבר קרה, כמובן, ככל שהערבים השתבצו יותר כמי היום־יום שלנו. ממלאים את החסר שנבנע מהרגלנו העצלני לעבודתם הזולה. רק מאמץ חינוכי גדול יכול לסייע כיי־פויים של הישראלים מהסוג הזה, האנטישמי, של התנגדות לערבים. לא תסייע למאמץ כזה, כמובן, העובדה שראש ממשלתם סבור כי לא זו בלבד שלא רע להם פה, אלא יותר מדי טוב.

אנשי משרד הכלכלה (שב־עצם קיומו, יסעון מגדירי ה־תיאוריה שלעיל), אינם סיוע לפתרון הבעיה אלא חלק מהבזק מכנה, קונגו על מיעוט השי־פורים למעלה ממוצית ה־ליקויים מהדו"ח הקודם לא החזר בתיקונם, עם כששית התחילו לעשות משהו, כעשיית לא ניתנים כבר לתיקה, ו־13% טופלו.

כשמע שלאחר הדו"ח אפשר בכעס לשמוע את אגנות הרוזחה של המתלאים. הסערה באה וחלפה. לא יציקו להם יותר עד השנה הבאה.

אבל הרי אפשר לסאורה, יאמרו תמימים כמוני, לטפל בזה אורח, למשל כך: במקום לכנס את מסיבת העיתונאים הבטלנית שבה נמסר לנו אחת לשנה כיצד הממשלה נכשלה לעשות בנו, יקים משרד הכלכלה מחמה חד דשית שבה יעמוד על קצב תיקון הליקויים ועל פיגורם של המשרדים בסילוק הפגעים ש־להם. הייתי רוצה לראות טבלה לאומית, עמודי־לקח קבוע, ש־ליהם תתנוסס עקשנות ה־ממשלה להמשיך במה שמבקר המדינה סיפר לנו השבוע.

כדי שלרשימה כזאת יהיה ההד הראוי לה, צריכה הכנסת לשנות את חוק מבקר המדינה ולאפשר לו פרסום שמות האחראים הנעלמים, שזהותם נשמרת כיום, משום־מה, בסוד. תומר קריאה לא רע זה יהיה, אולי אפילו מבישכלשהו ב־שביל פקידים, כמו אלה במשרד המסחר והתעשיה שבמצה ב־חושה — ובתבונה, יש להודות — סירבו בכלל להגיב על ממצאי הדו"ח השבוע.

מה שחסר לי, בקיצור, בכי־טואל המחזור הזה, הוא קצת בושה, קצת אימה של שרים ופ־קידים שנוצלצים מהענין בק־לות רבה מדי. מדי חודש אני מוכן לחזור אל מצעד המסמנים המחזיל, מייגע ככל שיהיה, כדי לראות מה קורה עם 2,700 ה־ליקויים של הדוח הנוכחי.

שום דבר שיעשה המשרד של גד יעקבי לא יהיה יותר חשוב מזה.

תנו להם להצטיין

צורקים אותם מראשי משרד החינוך המציעים לשנות את מ־תכונת האינטגרציה כדי לעודד הישגיות של מוכשרים. מחיר ה־אינטגרציה, בצד מעלותיה הי־דועות, היה זה מכבד רידוד רמתו של החינוך היסודי והתי־כון בארץ. לא חלף זמן רב עד שהשוואה הרמה לפי יכולתם של המוכשרים־שבות התחיל ל־מוסט גם את רמת ההשכלה הגבוהה.

המאמץ העיקרי של מערכת החינוך מרוכז כיום בהעברת מספר מירבי של תלמידים על פני המשוכה של בחינות ה־בגרות. האקרובטיקה הזאת הי־תה בלתי־אפשרית בלי הנמכה מתמדת של הדרישות. כדי להגיע גם על המכשלים שבמסל־מירים — לסיום הישגי — שיטת הציקוד מביאה מבחר רוב יותר של מגמות לימוד. אבל היא לא מונעת, ולא נועדה למנוע, השוואה של הדרישות כלפי תלמידים טובים יותר ופחות.

לפי ההצעה החדשה, יוכלו בתי־ספר טובים להעניק שיעור גדול יותר של מוכשרים.

כסוף כיתה ו' ייערכו מבחני־הערכה שלפיהם יסווגו התלמי־דים לפי רמות. כל בית־ספר יקבל לפחות 30% סטודנטים־מפה, אבל בתי־הספר המשובחים יוכלו למלא את כתותיהם מעבר למכסה זאת רק במצטיינים.

רעיון טוב מאוד, כי אם יי־משך המצב הקיים, שבו נקבעת הרמה על־פי המכנה המשותף הנמוך, האינטגרציה הזאת תוד־רג בעוד דור את רמת ההשכלה בארץ. מי שקצת קרוב אצל מה שמתרחש בבתי־ספר תיכוניים — ובעקבותיהם, באוניברסיטאות — יודע שההידרדרות ברמה הועקת לשמים. עד כדי כך שאוניברסיטאות באלצות זה מכבר להשתמש בטבלאות־השוואה שמקנות משקל יחסי לתעודות־בגרות מתקופות ש־נות: סטודנט הנרשם ל־אוניברסיטה עם תעודה מלפני 10 שנים יקבל ניקוד גבוה במידה ניכרת מבעל תעודה חדשה.

באוניברסיטת תל־אביב, ל־דוגמה, הביא המצב הזה גם להכרה בצורך שבתוכנית מיד־חת למצטיינים: בלעדיה הם יזמשיכו להישחק יותר עם ה־תוצרת המידלדלת ההולכת של הגימנסיות. אפשר להמשיך ל־השלות את עצמנו ביתרונותיה של השיטה הנוכחית יותר ל־כאורה, המקנה משקל שווה לטובים ולגרועים. הנזק ה־מוחשי הזה כבר עולה לאיכות הישראלית במחיר יקר.

עבודה קשה למשפצי התדמית

אם אני צודק בעניין עמעום החושים בעונת־התמסה, לא הוד־עבנתם יותר מדי על הרשימה המשעתית של חברי הכנסת מטעם המעוך, שפורסמה בשבוע שעבר. אולי אתם זוכרים את הבוזות המפורסמת בתעמולת הבחירות לפני 15 שנים — זה נראה עכשיו בערך אותו הדבר.

כליכוד קורקטי הליכוד מ־שעמם: כמעט לא הייתם צריכים לטרוח לקרוא, פרס, רבין, נבון, אבן, יעקבי, ארבלי, הלל, ברלב. מצד החידושים המסעירים, בהשוואה לאו, יש קצת ביילם ושזל וקיסר וצור. גם במעוך החליטו לגרוע אותנו בשעמם. במעמקי הרשימה יש עוד צעירים ועוזת עם רק מעט מאוד שמות שיכולים לפקוח לך את העין מתנומת־הקיץ. רגע, רגע, בעצם יש עוד משהו: אולי יכניסו את משה לוי, הרמטכ"ל לשעבר. מצבה אלקטוראלית.

עם זה המעוך רוצה ללכת לבחירות מול הליכוד לא, נדמה לי שיהיה יותר שמח שם מבפי שנראה היום. אם אתם מצליחים לסנן את הקולות האלה מבעד למסך האדישות, אולי שמתם לב לדיבורים הביקורתיים, על סף הפוטש, שכמשמיע משה שחל באחרונה כלפי שמעון פרס. הוא התנגד להצעה לקיים משאל־עם, התמרד מתפקידו כמקשר בין הממשלה והכנסת, מדבר סרה בפרס בשיחות פרטיות, הוליך — באמצע הקידות פר־לאורד — שהוא רואה עצמו מועמד למנהיגות המפלגה. ל־מפליית פרס, מצדה, יש טענות כלפי שחל על שהוביל את ראש המפלגה למהלכים כושלים — כמו החיזור אחרי ש"ס — על סמך נתונים לא נכונים.

אז אם המעוך נראה משעמם, עוד יהיה שם מעניין. כדאי לשים לזה לב, כי, מתחת למעטה הדביק של קיץ מסממי־חושים, מתרחשים דברים לא טובים בביתה של "התקווה הי־חידה". אנחנו עשויים להתעורר אחרי הקיץ עם ליכוד מחוזק ומעוך מפורק. הסימנים ה־ראשונים מתחילים להופיע ב־משאלים האחרונים הן לגבי שתי המפלגות והן כיחס לפו־פולאריות של פרס (יורדת) וש־מיר (עולה).

בעוד אנחנו מתפשים שלווה נינוחה במיגננה מול הקיץ, מש־פצי התדמית של המעוך יצ־טרכו לעבוד הרבה כדי לבלום את מה שהולך ומתגלם כמגמה רצינית. יש שיאמרו מסוכנת, בארץ הזומבים.

תקווה בתל־ברוך

יש גם תופעות חיוביות ביחס אל המיעוטים בארץ. הנה, בצד סיפורי רמת עמידר, הקורא שריילג — כמנהג הימים הזמים — ישר אל אחד הנושות בעיתון, קרא בוודאי על פגישתה של השחקנית חנה לסלאו עם ה־פרוצה הדרוזית.

לסלאו מכינה את עצמה כראוי לתפקידה ב"אידמה לה דוס" ולשיכך — ביזה העליה לרגל של זעזות כנסת ובקהילת המוזקר האקדמי לתל־ברוך — גם היא פנתה לשם בתקווה למצוא בתוך הדינמי את המפתח להבנת הבקרא והנשמע אצלנו.

במוחה מרגש של אזורה, הוד־רשמה השחקנית מניסיונה של הפרוצה וכנראה תטמיע אותו ב־ביצועי־הבימה שלה. אבל העיקר לא היה, כמובן, בקודיזן הנדוש של מפגש עם פרוצה במקום עבודתה, אלא־האיזות שלא הכל אפליה בתוהנויתנו. מילא הרמו שבכל המקצועות לאמינו של דבר פתוחים בפני המיעוטים בארץ: שיאה של הבהבת, ש־הובלם כראוי, הראה יותר מזה — שהיהודים אינם בזים להם גם בחייהם הפרטיים. הפרוצה ב־שאה ליהודי. יש תקווה.

בצד הפילים הלבנים שהמ־משלה מקיימת, לא יזיק להעיף מבט חדש, רענן יותר, בפרה הקדושה של אינטגרציה־בכל־מחיר.

אל עמוד הקלון, פעם בחודש

אני לא יודע איך זה אצלכם, למזרות עונת הזומבים, לי עלה שוב הדם לראש בפולמון השנתי של פירוט משגי הממשלה. התיאוריה הרווחת — בקרב המנתחים המפוכחים יותר של דו"ח מבקר המדינה — קובעת, בידוע, ששיעור הטמטום ה־מחזל, הסעות והשחיתות הוא נתון בליינטה בכל ארגון, ול־פיכך יש להזכיר בראש בצער־טה על החזיון הזה ולהתבדך בכך שאינו מן הגרועות שבאומות.

כספת / נחמיה שטרסלר, יהודה שרוני, אריה לביא

איך מגלגלים שיקים

סיפור השיקים של האחים הורביץ על סך 6.5 מיליון שקל, המתווכצים מדי יום בין בנק לאומי לבנק הפועלים, כאשר אף אחד אינו רוצה להחזיקם אצלו, מזכיר את שיטת "גלגול השיקים" האהובה כל־כך על נוכלים למיניהם, ואין הכוונה כאן — חס וחלילה — לבני הורביץ.

נוכל־מקהשורה פותח חשבון בארבעה בנקים. הוא מפקיד בבנק דיסקונט שיק משוך על בנק הפועלים, אחר־כך רץ ומפ־קיד בבנק הפועלים שיק משוך על בנק המזרחי, אחר־כך מפקיד במזרחי שיק משוך על הבנק הבינלאומי, ובסוף מפקיד בבינ־לאומי שיק משוך על בנק הפועלים — וכך סוגר את המעגל.

את כל הפעולות הללו הוא עושה ביום אחד, כך שלכל הבנקים נדמה שיש להם כיסוי. אחר־כך הוא ניגש לסניף בעיר־שרה ומבקש למשוך סכום נכבד — במזומן. הפקידה מצלצלת לסניף שלו, כדי לבדוק. שם אומרים לה, שזה בסדר, אנחנו מכירים אותו. והוא הפקיד היום שיק בגובה מיליון שקל. הנוכל לוקח את הכסף ונעלם.

זו הסכימה הפשוטה ביותר לנוכלות מסוג זה, של "גלגול שיקים". ניתן לסבך יותר את התמונה על־ידי הקמת חברות קש המגלגלות את השיקים. בכל מקרה התוצאה אחת: בנק עני יותר ונוכל עשיר יותר.

אל תהיה הפרייר של הבנק

בימים סוערים אלה של יר־ידות שערים בבורסה, עושים רבים הערכה מחודשת של תיק ההשקעה שלהם, ומשנים את פורטפוליו ההשקעה. מכיוון שחלק גדול מהציבור משקיע בבורסה באמצעות קרנות נא־מנות, אזי השינוי בתיק הוא באמצעות השינוי בסוג הקרן.

מרבית מנהלי הקרנות אינם נוהגים לגבות בעבור שינוי כזה עמלה נוספת, בתנאי שהקרנות הנרכשות מנוהלות על־ידי אותו מנהל. כך, לדוגמה, אם החלטתה למכור קרן נאמנות המתמחה במניות, ולרכוש באותו הסכום קרן נאמנות המתמחה באגרות חוב, המנוהלת על־ידי אותו מנהל, תחויב במחיר היסודי של הקרן בלבד, ללא שיעור ה־תוספה.

הבעיה היא שבחלק מהבנקים מנצלים את בורות המשקיעים, ומחייבים אותם בשיעור ה־תוספה. אל תיתנו להם לעשות זאת. עמוד על זכותך לרכוש את הקרן החדשה במחיר היסודי.

זכותו של הבנק לחייב אותך בשיעור התוספה רק כאשר רכשת קרן נאמנות של בנק או של מנהל אחר.

"קו מנחה"

אם יש חברה מצחיקה באמת, זו חברת "קו מנחה". שם מסתמכים על צורת הגראפים של המניות כמכשיר לבדיקת כדאיות השקעה. הם מוצאים כל מיני גלים ארוכי־טווח, חיתוכים, שיאים וממוצעים נעים, ולפי זה הם ממליצים. לאנשים שמתעס־קים בכך קוראים "צ'רטיסטים" ואין שטות גדולה משיטתם.

כאשר מדד המניות עמד על 176 בסוף אפריל, הם כתבו ללקוחותיהם להמשיך ולקנות, כי צפויים שיאים חדשים ו"גלי עליות מרתיניליבל".

בחודשים האחרונים, כשם המ־שיכו וירדו שערי הבורסה, הם לא התרשמו יותר מדי וכתבו ללקוחותיהם שרמת המניות כה נמוכה עד שכדאי להתחיל לקנות.

ב־19.6.86, כשהשוק המשיך להתנודד מכות אנושות, הם כתבו ללקוחותיהם המסכנים ש"למרות התמונה העגומה שב־חשפה קבל עם ועדה, אנו עדיין חושבים שהשוק בכל זאת צריך לעלות". מאז ירד השוק בעוד 15%.

על האש ועל הכיפאק

מסעדה חדשה בשם זה, בדרך פתח־תקווה, מנסה להכניס סגנון חדש לחיי הלילה שלנו. ביום שני הדביקי אתה אוכל ומשלם, אך היא — בת זוגתך — אוכלת חינם.

שאלנו את בעל העסק אם אין מי שמבצל את העניין לרעה, והוא הפתיע אותנו וענה ש־דווקא לא. אין כמעט מי שבא ומזמין חצי שיפוד, כאשר בת־זוגתו מזמינה סטייק אנטריקוט. זה פשוט לא קורה. הוא מוסיף ומספר שפעם, כאשר הסביר לבחורה שהגברת לא צריכה לשלם, הם סירבו והשאירו לו 50 שקל מתחת לצלחת.

אך לא צריך לקפוץ למסקנות חפוזות. ארוחת שיפודים וסלטים לזוג באותה מסעדה יכולה להסתכם בלא יותר מ־20 שקל, והעיקר: הסלטים טעימים, ה־בשר עשוי היטב, המקום מסודר, וגם בעלי הבית נחמדים.

הדודה של עזר ויצמן

אחד מאורחי־הכבוד של הכנס השנתי של המכללה הפיננסית שנערך השבוע, היה עזר ויצמן. כדי לתמם מעט את האווירה, הוא סיפר את הסיפור הבא: בש־הייתי מפקד חיל־האוויר, צלצלה אלי יום אחד דודתי, דודה ויצמן, ובפיה בקשה: אני רוצה לראות את מגנדה. אמרתי טוב, וביקשתי מפקד ,שייקה את... דודתי בת ה־78 ותכורותיה לסיבוב במצדה.

ויצמן: מבוק לדודה

וכך ממשיך ויצמן בסיפור ומתוח גלי צחוק מהקהל, אך לנו יש רק שאלה אחת: מי מימן את הטיסה?

עסקות מעניינות במערכת הטלפונים

בזק מציעה בימים אלה למנויים המחוברים למרכזות ספרתיות (דיגיטליות), ליהנות משורה ארוכה של שירותים נוס־פים, במחירים מצחיקים.

המדובר בחמישה סוגים של שירותים שונים, במחיר של 2.68 שקל לחודש (לא כולל מע"מ) לכל סוג של שירות. המדובר בשירות "שיחה ממ־תינה" (המאפשר קבלת שיחה נוספת במהלך שיחת הטלפון), שירות "עקוב אחרי" (המאפשר להעביר את ההתקשרויות ל־מספר טלפון מסויים למקום אחר), שירות "חיוג מקוצר" (המאפשר לחייג למספרי טלפון שנים על־ידי חיוג ספרה אחת בלבד), ושירות "שיחת ועידה" (המאפשר לבצע ברזמנית מספר שיחות טלפון).

שירות נוסף שנותן בזק הוא חשבון־טלפון מפורט, הכולל מידע מלא על כל שיחות הטלפון וכן מספר היעד של השיחה, תאריך ביצוע השיחה וזמן השיחה. המחיר לכל דף חשבון (שמכיל 36 שורות) הוא 1.5 שקל. יש לציין כי שירות זה ניתן בארה"ב חינם אין כסף.

כמו בכל דבר, אין טוב בלי רע. המטפסים שבין הגבורים, יחויבו בפעימת מונה אחת על כל חמש דקות של שיחת טלפון מקומית.

גם שוחד חייב במס

באופן כללי, לא מומלץ לקבל שוחד, אך באחרונה נוספה סיבה חדשה: את ההכנסה משוחד יש לרשום בספרים, כאילו היתה הכנסה חוקית לכל דבר. אי רישומה של "המתנה" עלול לעלות לנישום בפסילת ספריו.

הלכה עקרונית זו נקבעה בבית־המשפט המחוזי בחיפה, שדן בערעור שהגיש בעל־מקצוע בתחום הרפואה. התברר שהאיש נתן אישורים רפואיים כוזבים, ואת ההכנסות מפעולתו זו לא רשם. פקיד השומה החליט לפסול את ספריו של האיש, שכן ההכנסות מהשוחד היו במסגרת עבודתו השוטפת. בית־המשפט דחה את ערעור הרופא.

הסוחרים לא רוצים מדרחוב

צ'יק במדרחוב נחלת בנימין: רק הקונים לא באים

לא כל מה שטוב בישראל בעולם, טוב גם בתל־אביב. מתברר כי בעוד שבעולם מהווה נושא המדרחוב הצלחה עסקית גדולה, הרי המדרחוב שבנתה עיריית תל־אביב ברחוב נחלת בנימין מהווה אכזבה עסקית.

הציבור, ככל הנראה, אינו נוהר למדרחוב התל־אביבי, ואכי־זבת בעלי־העסקים רבה. אולי בגלל מקומו של המדרחוב ברחוב העיר, בשולי המרכזים העירוניים. אולי בגלל העדר חניה.

אי הצלחה לוחד והוכחות לוחד. העירייה מבקשת להאריך את המדרחוב בחלקו הדרומי, ועל רקע זה החלו סוחרי הקטע החדש בהתארגנות בניסיון ל־מנוע את רוע הגזרה.

זהירות, "מפקחי מס"

באחרונה אירעו מספר מקרים בהם הופיעו בבתי־עסק שונים אנשים שהציגו את עצמם כ־עובדי מס הכנסה שנשלחו לערוך ביקורת. במהלך "ה־ביקורת" הצליחו "המבקרים" להערים על בתי־העסק ולגנוב כספים מהקופה. על רקע זה פירסם אברהם צרפתי, המשנה לנציב מס הכנסה, הוראה ה־מחייבת את עורכי הביקורות להציג תעודה מזהה. סוגי התעו־דות הם: מפקח מס הכנסה, חוקר, מבקר תיק ניהול ספרים, מבקר חוץ ניכויים. ומוציא לפועל.

בנוסף לכך, בכל מקרה של ספירת קופה, תיעשה הביקורת בנוכחות שני עובדים לפחות. הספירה עצמה תיעשה על־ידי בעל העסק ונציגו. כדי להסיר ספקות, מבהיר צרפתי לעובדים כי כאשר הביקורת סמויה, לא ולה חובת הזדהות...

כתבו עליו בעתון...

מסעדה /איל לוין/

10

ברווז הזהב, תחנת־דלק "טופז", ליד הכפר הירוק, טל' 491873

בכלל לא היה מתכונת שלנו לתעד את הארוחה הזאת. זוג חברים ותי־קים הזמינו אותנו לחגוג עמם מלאת חמש שנים לנשיקה הראשונה ביני־הם, ולא עלה בתודעתנו לכרוך עבודה בשמחה. רק עוצם החוויה הקולי־נארית, כן, הוא שעודד את כבצפינו של התוחם מעלה לשתף את הקוראים בסודה. למרות שמרגע מסוים ואילך ידע גם ידע שלא יוכל לספר מסבה סודה, דבר דבור על אופניו. על אודות השולחן שהתפוצץ והלך מכל טוב. הואיל וסוף מעשה במחשבה תחילה סרה למצפו להעתיק (במחזר) כמה וכמה מן המחירים.

בית האוכל הסיני הזה, בגלגולו החדש, מעוצב באורח מודרני ואגיד מעט בתפארתו ובתאורתו. טום סינואומים, הזולטה נועות ומקודית, בדי־חור על רק המטבח, שהוא סיני לעילא ולעילא כמיבו. מאז "הבית" בב־ריה לא נהנינו ממסעדה מלוכסנת מן המעלה הראשונה כזו שנפרשה ל־חכנו במקום הזה, ללא פשרות. עם הזוהם זו של המקודות בעשבים, בויס־בים, בפטריות, בסודות־בישול. בתמטן. לבסוף עלה בידנו ללמוד שהטבח שלנו אבן עבר בזמנו באותה מסעדה מלבבת בטבריה. עכשיו הכל ברור.

כמה דוגמאות. בעל הבית יודע לבחור (ולקבל) את הצד הנכון של הב־לעות. אשר על כן רוכן ועיקרן בשר. הון בה עסיסיות. בעיקרה הענקית של מעורב־יתאבקן הן מופיעות ברוטב המתקתק ארומים. עם רכש, בא־שר לרוטב נלווה כקונבראשנקס ממר חריף נעלם. הפוער את הסימפו־נות מנעמקים. הבשר חודה, ומקבותיהן של הצלעות מתקין הסכה מעין אחר, מעין כרורים קטנים ובורבים אחד, זוגם, שמעי יותר. אך מרתק לא פחות. או עוברים מן הגדום אל החום ולהפך. ויין "ירדני" משקה את כל האורגיה. או הסילונים עגקיים. מה נוסף לכבו טובים מהם אין. כה בשר־יים, כה טריים, כה ימיים, ומעטה הטמסום הדקיק כמו נוער להם מש־שת ימי בראשית. אין עקבות של עשייה. ומהם לדיונונים, המעפקים אף הם את עלומיהם בזרוזה, ושבו לסילונים, ושבו לליין, והגיגה גדולה. כמובן שיש אגרולם, הם טובים. ויש כיסוני־בשר בבבק עדין מאוד. שבט עובר בתהליך מהיר, והמילוי צפון בשר מאוזר ומשובח באיכותו.

סודות הכנת הברווז מי יודע? כיצד תולין, וכיצד מייבשין, וכיצד מט־חים לשומן לספטף, וכיצד אוספים את השומן, ומה עושים אחר־כך... וה־תוצאה — ברווזהב, ברוזמעינה, המשתבשך לו כפה ומאיר עיניים. אך הבשר בשקים. דומה היה שאף השקים עצמם השביחו וטעמם עמק שבעתיים. ובכל עשבים, ופטוריות שחורות, ונצרי חרון, והויטין, וכבד ה־בקבוק השני על השולחן, אל ראגה, הי'ה יהיה גם שלישי. או נקה מאכל פשוט כמו הציליים בשום. נפלא, נפלא. כיצד שיטר הצליל את גהו הוחבר המפחת. הפיית, את נעדרה, את היין יזוהה לטבה פתוני. הרוטב המכושף, העדין החלופי כאות... לא פחות מתוקת היתה מנה של ירקות מעורבים. כולם עשויים למחצה, אורז־זאק, ושרוני הפריגו נכרכו כהם בבגבטולים דקיקים. מי זוכר הכלל ומי יודע אם לא החלפנו את היזגרות פה ושם. שיכורים ועולצים ממעדנות ומיין. ומה זה משנה?

כמה מן המחירים לדיודמכבב כל מרק (יש ידקות, ונתון, ברווז־בשר. חריף־חמוץ). עוף עם תירס, וכולם מומלצים. אין נפילות כאן) — 3.5, עריכה של מעורב־יתאבקן (מומלצת) — 10, ברווז למינה — 15—16. בשר עם שקים — 14, הסילונים — 23, דיונונים — 19. הנה כי כן המחירים נוחים ומבליים, ויתר על כן, הואיל והבנות גדולות נהגים כאן לצוד את הנותר בגביע־פלאסטיק לטובת הלקוח. נקודה רק שבמרצות הימים לא יסמו בעלי הבית מכירותיהם הטובות, שכן חוברת התפריט המעוצבת ברוב־אסתטיקה אינה סובלת פוזיקות ותיקונים, ולהפיק תרשה מדי פעם הראי כרוך בטרחה ובהוצאות.

הערה חשובה: יש להזמין מקומות מראש!

ברווז הזהב

THE GOLDEN DUCK

הבקורת הזו בוצעה, ללא השמטות וללא תיקונים, פורסם במוסף הארץ בתאריך 5.6.87. מוגש לחסידי המרחובים באדיבות ברווז הזהב. מסעדה סינית ליד הכפר הירוק, לפני צומת ה[illegible], דרך הרצליה, מאחורי... טל. 03-491-873. כדאי להזמין שולחן מראש.

לשכת עורכי הדין

משרד המשפטים

משפט עברי

סמינריון בדיני שכירות

יום ה' – מוצ"ש, י"ב–י"ד בתמוז תשמ"ז (9–11.7.87), בית הארחה ניר עציון

דברי פתיחה:
מר יוסף חריש
היועץ המשפטי לממשלה

יושב ראש:
מר מאיר גבאי, עו"ד
נציב שרות המדינה

מרצים:
מר אברהם סוכובולסקי, עו"ד
תל־אביב
ד"ר שלום לרנר
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר־אילן

הנושא: העברת השכירות
עו"ד אליקים רובינשטיין
מזכיר הממשלה

הנושא: יחסים בין־לאומיים של מדינה יהודית
גב' שולמית קצנלסון
מנהלת אולפן עקיבא, נתניה

הנושא: לדמותו של ר' אריה לוין – אבי האסירים

מנחים בסדנאות:
השופט צבי טל
בית המשפט המחוזי, ירושלים
מר דוד סתיו, ירושלים

*

פרטים והרשמה: משרד המשפטים 02-270266

הסמינריון הבא
דיני ערבות
י"ב–י"ד בתמוז תשמ"ז (27–29.8.87), בית הארחה שורש

חנוכת הספריה
למשפט העברי והכללי
ע"ש עו"ד ראובן ויינברג ז"ל

תתקיים ביום שלישי, י' בתמוז תשמ"ז (7.7.87), בשעה 18.30, בבית לשכת עורכי הדין, המרכז המשפטי של ירושלים, רח' שופן 1, ירושלים

דברי פתיחה
עו"ד יעקב רובין
ראש לשכת עורכי הדין
על ראובן ויינברג ז"ל
השופטת חנה אבנור
נשיא בית המשפט המחוזי בתל אביב
המשפט כערך אוניברסלי
פרופ' נחום רקובר
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה

*

הציבור מוזמן

הופיע
סדנאות במשפט העברי
קובץ רביעי

בעריכת פרופ' נחום רקובר

התוכן: דיני שליחות – הגדרת השליחות; דיני עבודה; כללי השופטים; דיני נזיקין – חוות דעת רשלנית; דיני חוזים – כפייה ועושק; דיני שומרים; דיני עונשין – הגנת צורך.

*

הזמנות: ת"ד 7483, ירושלים 91074

חברת מלונות דן בע"מ

ניתנת בזה הודעה כי

אסיפה כללית שלא מן המנין של החברה

תתקיים ביום ראשון, 26 ביולי 1987 בשעה 08.30 במלון "דן תל אביב" ברחוב הירקון 99, תל אביב.

על סדר היום:

הובא לדיון ולהצבעה ההצעה לקבל את ההחלטה הבאה כהחלטה מיוחדת של החברה:
לאחד ולהמיר כל 1,000 מניות רגילות בנות 0.001 שקל חדש ע.נ. המניה שבהון המניות הרשום של החברה, בין אם נפרע ובין אם לאו, למניה רגילה אחת בת 1 שקל חדש ע.נ.;
לאחד ולהמיר כל 1,000 מניות רגילות בנות 0.005 שקל חדש ע.נ. המניה שבהון המניות הרשום של החברה, בין אם נפרע ובין אם לאו, למניה אחת בת 5 שקל חדש ע.נ.;
כל המניות הרגילות בנות 1 שקל חדש ע.נ. המניה של החברה תהיינה שוות בזכויותיהן זו לזו.
כל המניות הרגילות בנות 5 שקל ע.נ. המניה של החברה תהיינה שוות בזכויותיהן זו לזו.
הדירקטוריון מוסמך לטפל בשברי מניות שיווצרו כתוצאה מהאמור לעיל.
תשומת לב החברים מופנית בזאת להוראות תקנות 82 ו־83 לתקנות ההתאגדות של החברה בקשר להגשת הצעת החלטה לאישור האסיפה הכללית.
כמו כן מופנית תשומת לב החברים להוראות ס' 95 של תקנות ההתאגדות של החברה בקשר להפקדת יפוי כח או כתב סמכות אחר במשרדה הראשי של החברה לפחות 48 שעות לפני המועד הקבוע לקיום האסיפה.
כמו כן מודיעה החברה בזאת כי בהתאם לסעיף 69 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג–1983 ולתקנה 25 לתקנות ההתאגדות של החברה, יהיה פנקס החברים של החברה סגור מיום 24 ביולי 1987 עד ליום 27 ביולי 1987.

בפקודת מועצת המנהלים

למכירה
אולם חצי מרתף
515 מ"ר
ברחוב הארבעה בתל אביב
טלפונים + מעלית + 2 כניסות + שרותים
לפרטים טלפון 03-342056
בין השעות 15.00 – 20.00

העתק מהמקור

תרבות וספרות

בדידותו של המבקר

קורצווייל, עגנון, אצ"ג: חילופי איגרות
הוצירה, בצירוף הקדמה והערות: ליליאן דביגודי
כמרטומי מבחן קורצווייל, הוצאת אוניברסיטת
בר־אילן, תשמ"ז

מאת א.ב. יפה

במשך עשרים השנים שחלפו מאז מותו של ברוך קורצווייל, נרתק מפעלו ההגותי והביקורתי לצדי דרכים. אמנם, הוצאת אוניברסיטת בר־אילן פרסמה שלושה ספרים שבהם כונסו מאמרים ומסות שהוא עצמו לא כינס בחייו ("לנוכח המבוכה הרוחנית של דורנו", תשל"ו; "הדראמה האירופית, פרקי מחקר ומסה", תש"ם; "חיפוש הספרות הישראלית, מאמרים וביקורות", תשמ"ב), אך עדיין לא נעשה אצלנו כל ניסיון מקיף לסכם את יצירתו הביקורתית, לעמוד על עיקריה ולבחון אותם מתוך פרספקטיבה.* והרי אין ספק שמאות המחקרים, המסות והמאמרים שפרסם ב' קורצווייל במשך שלושים שנה, רובם במוסף הספרותי של "הארץ" ומיעוטם באכסניות אחרות, אשר השפיעו, עוררו ויכוחים ופולמוסים, הסעירו ושינו במידה ניכרת את פני הביקורת בספרותנו, ראויים לבדיקה מחודשת מתוך מרחק הזמן, כשם שגם מסכת ההגות הרוחניות שלו לגבי דרך התפתחותה של ספרותנו, טעונה בחינה חדשה.

ובינתיים הוציא "מבחן קורצווייל" לאור את חילופי האיגרות בין קורצווייל ושניים מגדולי הסופרים שהוא העריך והרבה לכתוב על יצירותיהם: ש"י עגנון ואורי צבי גרינברג. איגרות אלה תורמות בלי ספק להכרת קורצווייל האיש ולהבנת דרכו אל הספרות העברית. יש בהם גילויים אישיים שיתכן והצנעה יאה להם, לפחות בעת הזאת, כאשר פרשיות אחרות עדיין קרובות מדי אלינו וכמה מן "הנפשות הפועלות" בהן עודן בחיים. וספק הוא אם חשיפה זו, שהיא אמנם חשיפה שנעשתה בידי קורצווייל עצמו (אך לא בפומבי, אלא רק בתוך איגרות אישיות שלא נועדו לפרסום מלכתחילה), מוסיפה להבנת יצירתו וקביעת מקומו בתוך ספרות זמננו. נפסח אפוא על נקודות תורפה אלה ונתרכז באותם אספקטים התורמים להבנת הפנומן קורצווייל מנקודת ראות ספרותית. קורצווייל הגיע לשיא הבנת הגילוי העצמי דווקא באיגרותיו אל עגנון, שהיה היוצר הקרוב לו ביותר במהותו. לפניו הוא מגלה את ספקותיו ואת חששותיו, לפניו הוא מתלונן על בדידותו הנפשית, על תחושת הזרות שלו מן האווירה השוררת בספרות העברית, שוטח את רגשי התסכול שלו. כידוע, החל קורצווייל לכתוב עברית רק במאוחר: בן שלושים וחמש היה כאשר נתפרסם מאמרו העברי הראשון. בנעוריו כתב גרמנית, סיפורים ומסות, והגיע בשפה זו להישגים מכובדים ראויים כפי שניכר ממעט הדברים שלו בגרמנית שנתפרסמו. אך אחרי שעלה לארץ ישראל ב־1939, ובעיקר אחרי השואה, לא היה מסוגל עוד לעשות שימוש בגרמנית בשפת־יצירתו. המעבר שלו לשפה העברית היה קשה ביותר, רצוף לבטים ומשברים. אמנם הוא ידע עברית משנות נעוריו, אך זו היתה לו "לשון קודש", ולא שפה חיה. עיסוקו בעבודת ההוראה, לצורכי פרנסה, לא הביא לו סיפוק: "... אני במצב לא טוב. בכל שנה, דווקא עם גמר שנת הלימודים, חש אני בתחושות של עבודתי, באי־הסיפוק הגדול שבכל מצבי, אני מונה את כל התכניות שלא הספקתי להגשימן ומרגיש אני איך השנים עוברות מבלי שהגעתי אל אחת המטרות שעמדו לנגד עיני" (עמ' 49). לא פעם הוא חולם על חזרה לכתיבת סיפורים בגרמנית, אך תמיד נרתע מזה. ויתכן שויתורו הסופי המוחלט על תכניות היצירה שלו, בא לאחר שנתוודע אל סיפורי ש"י עגנון: "מצאתי בסיפוריך כמעט כל מה שחפצתי בעצמי לספר, אלא הקדמת אותי והצלחת להגיע בדרך אמנותך הגדולה והנשגבה מה שהיה חי בנפשי, שנים רבות כגישוש הספקני והניסיון שלא עבר את שלב ההתחלה הניסיון... דרך ספריך נכנסתי אל הספרות העברית החדשה" (עמ' 70). מי שקרא את הסיפור היחיד שקורצווייל פרסם בחייו, "בבית הכנסת השאמאניסי", כרך כ"א, תש"ן) יבין מדוע גמר בנפשו

מימין לשמאל: ש"י עגנון, ברוך קורצווייל, אורי־צבי גרינברג (תצלום משנת 1967)

לחזור מניסיונות כתיבת סיפורת: עולמו הרוחני והפרובלמאטיקה שלו היו זהים עם אלה שביצירת עגנון, ואלו באמצעי הביטוי ובלשון הוא לא יכול היה להתמודד עם רבו ומורו.

כאשר החליט להקדיש את כוחו וכשרונו לפרשנות סיפורי עגנון, מצא תיקון לא רק לדרכו־בספרות אלא גם לנפשו. הוא ידע כי בדרך זו יצליח לתת ביטוי לבעיות שהטרידוהו ולהעלות את הפרובלמאטיקה של הקיום היהודי בזמננו. "אני יודע מה אני חייב ליצירתך הגדולה והמבורכת" (עמ' 83), כתב קורצווייל לעגנון במכתב משנת 1963.

אין ספק שקורצווייל היה מבקר בעל טעם מעודן, שידע להעריך יצירה ספרותית מבחינה אסתטית, אך בראש וראשונה הוא חיפש אצל עגנון ואצל יוצרים אחרים שעליהם כתב, את המהות הקרובה לו, את המסר שיכול היה לאמץ לעצמו ולהזדהות עמו. הנה אצל עגנון הוא מצא בעיקר את הלבטים בספרה הרליגיוזית, הרי שאצל אורי צבי גרינברג הוא מצא את מוטיב האובדן, אותו כבר "גילה" קודם לכן גם בשירת ביאליק: "אמור לי, ארוני המשורר: היש לנו תקווה — פשוטו כמשמעו. אין כמוך היודע לענות, ואינני שואל חס ושלום שאלה רטורית, אלא כאדם שחי עוד יום יום, לילה לילה, את החורבן הפיסי הנורא והאדם שאינו יכול להסתפק בפטנטים הפאטריוטיים הרשמי' או בפראזות הרגילות של התבונות, גאה שאר "אוכלי המשיח" (עמ' 101), כתב לאצ"ג באיגרת משנת 1951. "... הענינים בארץ — לקראת תוהו. לקראת ביטול עצמאותה של המדינה. בלי אלוהים, בלי אידיאה מנחה. הרוח שנואה, אבל גם השכל הפשוט שנוא. אלוהינו שבשמים יודע מה ילד יום" (עמ' 102).

מבחינה פוליטית הוא' שאין קורצווייל רואה עין בעין עם אצ"ג. המשורר מנסה לקרבו להשקפותיו, אולי אף להעבירו אל המחנה שלו: "אתה הולך ומשתתף ומחפש ביגצנות כשרוז — וזהו החיפוש שלך

בימים אלה זוהי תעודתו של מבקר בימים אלו של עריבליזן הו"ן וקאטאסטרופות, של התקרבות והאושים בתוך תוכה של "האומה" בציון, של כלרכל הקיצין לשכל ולתבונה ולשרידי יראת כבוד ונימוס הכיל" (עמ' 116). אך ללא הועיל. קורצווייל קרוב אולי לאצ"ג בדיאגנוזה של המצב, אך לא בפרוגנוזה. הוא מתעלם מן הניסיון לכתוב ולהעביר־על־דעתו. אך הוא מתייחס בהערכה הראויה לאצ"ג בזכות כשרונו השירי: "... קשה לתאר מה חזק הוא הרושם אותו מעוררת שירתך, קשה לרמוז על עצמת ההתרגשות התוקפת אותי זה שבועות מאז שאני עוסק בשעותי הפנויות (מעטות, מעטות) בשירתך. לא שהייתי מסכים לכל דבר, אבל הכוח הכביר, הרצינות העמוקה והמעוות, זה מהפנט אותי ממש..." (עמ' 95). שורות אלה נכתבו ב־1950. כעבור חמש שנים חזר קורצווייל ומתאר את התרשמותו העמוקה מהמחזור השירים "בהאי עלמא ובהאי ארעא": "... קראתי ושוב קראתי בהם ואינני מתבייש, דמעות היו בעיני בשעות הקריאה, במחזור השיר "שיר אשה בעקיפה", אבל גם "שיר מולדת — ילדותנו מאז..." וכל שאר הפנינים שבהם קישטת, ארוני המשורר, את הנר הדהונו — הרושם היה עצום..." (עמ' 128).

קורצווייל יודע להבחין בין הסופר האדם, בעיקר כשמדובר באותם יוצרים הקרובים לו ביותר והם עוסקים בעולמו הרוחני. לאצ"ג הוא כותב פעמים אחדות על האיש עגנון: "... מאוד נתאכזבתי מכמה דברים שהוא עשה, ואמרתי לו את הכל המפורש. האמן עגנון עולה בגדולתו על האיש עגנון, והדבר כואב לי..." (עמ' 141). "... יש הרבה דברים שאני סולח לאיש עגנון בגלל הסופר הגדול. גם באותה השיחה הוא טען נגדי על שאני רב יותר מדי עם אנשים ושאין זה לטובתי... דומני שמוטב שלא נקפיד יותר מדי לגבי כל מה שסופר גדול אומר ברגע של חולשה..." (עמ' 144).

יחסי הידידות שבין קורצווייל לעגנון הועבו פעמים אחדות על־ידי חילוקי דעות, ובעיקר סירובו של עגנון לקבל את עמדתו של קורצווייל ואף לפעול כפי שהוא ביקש ממנו. כך אירע, למשל, כאשר לאחר הופעת ספרו של קורצווייל "מסכת הרומאן", פרסם עליו דויד כנעני מאמר ביקורתי שבו רמז כי אהבתו של קורצווייל ליצירת עגנון היא "אהבה אנוכית ושתלטנית, חשודה". קורצווייל זעם, יצא מכליו וביקש מעגנון התערבות: "שלא תשתוק הפעם". עגנון התחמק מלגנות את ד' כנעני, שכן הכיר את האיש, העריך את יושרו ולא יכול היה להחשידו באותן כוונות שתלה בו קורצווייל, והוא מרמז כאילו כתב כנעני מה שכתב רק מתוך נימוקים "מפלגתיים" והמפלגה פוגעת בקורצווייל משום שהוא "יריבה הגדול ושרוב הקוראים וביותר הסופרים מתייראים ממנו" (עמ' 43). וכאן עושה עגנון דיגרסיה ומספר מה שאירע לו לאחר הופעת ספרו "ימים נוראים", שנמצא סופר אחד שמתוך כעס עליו שיסה את אחד המבקרים להאשים את עגנון בפלאגיאט. וכדי להפיס דעתו של קורצווייל כותב עגנון כי זהו "גורלו של כל סופר־אמת שיריביו רבים והטעמים שונים ומרובים. כל מי שחידש דבר אם בחיים ואם בספרות עשוי הוא לשמש מטרה לחצים ואפילו לחצי רעל. ומי כמוך שחידש במחקרי ספרותנו..." (עמ' 44).

אין איש חולק על תרומתו הנכבדה של קורצווייל לחקר יצירת עגנון, להארתה באור הספרות האירופית המודרנית וגילוי משמעויותיה הנסתרות. להערכה מיוחדת ראויות גם מסותיו על הרומאן המודרני בספרות העולם, שהכניסו ממד חדש לתוך הביקורת שלנו. שנויות במחלוקת יותר היו מסותיו על הספרות הארצישראלית החדשה. אמנם, כמבקר שבא מבחוץ, מצויד בכלי־ביניות משוכללים וראייה בלתי־משוחדת, עשוי היה קורצווייל להעלות תרומה יחודית גם בתחום זה, אך בשל גישה קבועה מראש, שלילית, לבסיסה הרוחני והגשמי של הספרות הזאת, לא נסתייע הדבר בידו. אך קורצווייל היה מבקר תקיף, פסקני, בוטח בעצמו ובמשפטיו. הוא לא סבל שום ניסיון לחלוק על רעיונותיו. לאחר שכתב מאמר חריף במיוחד על אחד המספרים הצעירים בשנת תש"ם, נתעורר ס' יזהר להשיב לו, ולהוכיח כי משפטו החמור אינו משפט צדק. קורצווייל לא סלח לעורך "הארץ" על פרסום מאמרו של יזהר, שהוא ראה בו "מאמר השמצה".

זה היה הגיונו של המבקר הפסקני. כך נהג גם במקרים אחרים והמצב הפך כמעט לבלתי־אפשרי. במכתביו לעגנון ולאצ"ג אין הוא שם מעצור לשטף לשונו ומכנה בתארי־גנאי חריפים את אלה שהוא רואה בהם יריביו או שונאיו. ולא רק אותם מבקרים שהעזו לחלוק עליו או לבקר אותו הוא מבטל כאנשים שאינם מבינים דבר בספרות, אך גם אלה שנטו להסכים עמו, או ללמוד ממנו. הוא היה מאשים ב"גנבה ספרותית" ומבקש להשתיקם. בתנאים אלה הצליח רק לבודד את עצמו, לטפח בקרבו תחושה של נרדף ומנודה ולהסתגר בתוך מעגלותיו.

לא אחת מתלונן קורצווייל באיגרותיו על בדידותו, על חוסר תגובה באותה בפריודיקה הספרותית לעבודתו הספרותית, על אדישות האיבה והאופורטוניזם האופפת אותו. אבל הוא עצמו, מדעת וגם שלא מדעת, אך כנראה מתוך כורח פנימי שאינו יכול לגבור עליו, רק מתריף מצב הדברים. "יש הבדידות הנפשית בה אני חי מעיקה יותר על המידה, וכל הטיפשות והגסות שמסביב היא מעל לכוחותי" (עמ' 55), הוא כותב לעגנון ב־1952. אבל, כשהוא תוקף בחריפות לא סופרים חסרי כשרון אלא אישים בעלי ערך מכולל, מתחום הספרות והממסד האקדמאי, אין הוא רואה את העוול שהוא גורם לאחרים ולעצמו. ברגעי רוגז וזעם, אין הוא שם רסן להתפרצויותיו האמוציונאליות המשבש את עצמו בבדיקתו, כביכול מתוך רק הוא שוחר אמת היחיד אמת יהודי בתוך אדירות השחיתות הפשרנות שפשטה בחוגים האינטלקטואליים. לא ייפלא אפוא כי חש עצמו כאותו הנפשות־הפעולות מתוך "ספר־המעשים" של עגנון: "אני מרגיש את עצמי כאילו הייתי הוריאציה פרטאנגטית של סיטואציות אותן ידעת לתאר בספרך", הוא כותב לעגנון ב־1954.

הספר הנוכחי הוא חשיפה־עצמית של קורצווייל. דומה שהיא מוקדמת מדי. אפשר היה לדחותה ולקבוע את עיתויה רק לאחר שתיעשה הערכה מחודשת, אובייקטיבית וצודקת של תרומתו החשובה של ברוך קורצווייל למחקר ולביקורת העברית בתקופתנו.

* ניסיון ראשון בכיוון להקיף את חקר יצירתו הספרותית והביקורתית של קורצווייל ולעמוד על התכונות הרוחניות שביסודה, נעשה על־ידי ג'יימס ס. דיאמונד בעבודת הדוקטור שלו:
James S. Diamond: The Literary Criticism of Barukh Kurtzweil: A Study in Hebrew-European Literary Relationships. Indiana University, 1978.

הנקודה היהודית

יששכר־בער ריבאק: איור ל"עיירה, ביתי החרב", ברלין 1923

מסורת ומחשבה, התחייה היהודית באוואנגארד הרוסי, מוזיאון ישראל.

מאת ניצה מלינאק

תערוכה מעניינת זו קורעת יותר מאשר צוהר אל פרק עלום כמעט בתולדות האמנות, והוא חלקם הפעיל של אמנים יהודים בפרק מפואר, אך קצר־ימים של פריחת האמנויות בתקופת המהפכה הבולשביקית.

למותר לציין חשיבותה של התערוכה מבחינת השדמידה על נבכי־צאגרבויל של תרבותנו, אך מעבר לסיבה זו יש בעצם הרגשים היהודיים המועלים כאן, בפעם הראשונה על במה מוזיאלית, כדי לתקן עוולה היסטורית. וכל הזוכר את ההתעניינות המחודשת, עד כדי סערה תרבותית, שעורר לפני שנים אחדות האוסף של ג'ורג' קוסטאקיס בהסיט את אוסף האוואנגארד הרוסי שברשותו על פני תבל רבה יודע להעריך את השיבה של התערוכה הנוכחית. פרי מחקר האיסוף של רות אפטר־גבריאלי, שיש בה כדי להשלים, להוסיף ולמלא חללים, ובעיקר להעלות את זכרם הנשכח של יוצרים יהודים רבים, מלבד ליסיצקי, גרינברג ושאגאל המוקדם שחלקם הוחשב במהפכה האמנותית כבר הודגש בתערוכותיו של קוסטאקיס.

הארת הנקודה היהודית, היינו הבלטת ההתבססות על מקורות ומוטיבים יהודיים מסורתיים באמנות, ששאיפתה המודרנית המקיפה היתה חתירה למודרניזם ושבירת מוסכמות אקדמאיות, היא עיקרה של התערוכה, המביאה מלבד יצירות מקוריות, שלל של תעודות, מסמכים היסטוריים, ספרים איורים וכתבי־עת נדירים. דוגמת "שמותים" — הביטאון הראשון לאמנות יהודית שנוסד על־ידי טשייקוב — ובן העתקי יצירות אמנות יהודית עממית מסורתית, פרי הקירותיה של משלחת מטעם "האגודה ההיסטורית והאתנוגראפית היהודית", שפעלה בתמיכתו הנדיבה של הברון גינצבורג, במסור זה והלכו הוהודיה שבפלין בין השנים 1912—1914 [illegible] ב־1916. [illegible]

הוא ש' רפפורט, מחבר "הדיבוק", הצליחה לאסוף ולתעד שפע של חומר מגוון בתחום היצירה היהודית העממית: מנהגים, לחנים, תשמישי־קדושה ומצבות. אחד מחבריה, האמן שלמה יודוביץ, התמסר בהעתקת חפצים המשיכים לאמנות היהודית, כגון ציורים על קירות בתי־כנסת בעיירות נידחות וחפצי־קודש. אלה הופקדו במוזיאון הלאומי היהודי בפטרוגראד שעתיד היה לשמש מרכז מחקר, ובשל תמורות העתים עלה בגורלם להיות מונחים כאבן שאין לה הופכין. למרבה המזל, נלקטו חלק מההעתקים וכן רישומים על־פי החפצים שכולם אבות־טיפוס ודגמים של אמנות יהודית עממית מעשי ידי ליסיצקי וריבאק על־ידי הצייר בוריס אהרונסון ונשמרו באוסף הפרטי בניו־יורק. אלה מהווים בעת נתח נכבד של מוצגי התערוכה ומחזקים את הרעיונות בדבר תחייה תרבותית יהודית, שעמדה ביסוד עבודתם של יוצרים גדולים אלה בתחום הציור, האיור, העיטור והתפאורה.

בין המוצגים שכולם נדירים בולטת המגילה "שיחת חולין" מעשה ידי ליסיצקי, עליה טקסט של משה ברודזון. במגילה שנכתבה ב־1917 ניכר המאמץ למזג חדש וישן ולהעלות את רוח כתבי־היד העבריים הנושנים על־ידי שילוב של טקסט כתוב בידי סופר סתם עם איורים מקוריים. שיחת חולין או בשמה האחר "אגדת פראג", נדפסה במהדורה בת 110 עותקים, אחדים מהם על יריעה גלולה באורך של ארבעה מטרים בקירוב, צבועה ביד האמן ונתונה בקופסת־עץ אלון גם היא על־פי עיצובו. כמו כן בתערוכה כריכה מקורית של הספר "שיחת חולין".

יצירה מקסימה אחרת היא כריכה מעשה ידי ריבאק [illegible] וגוסטקי בן־העיירה. כאן משתקפת האמנות [illegible] ב"יהודי הנושן", אמנות שכבגורל תקופתה בן מרה היתה אחריתה.

800 שנה לקרב קרני־חטין

מול חומות ירושלים

מאת יוסף דרורי

שנת 1187 ידועה בהיסטוריה המוסלמית, האירופית והארצישראלית כשנת מפנה ביחסי הצלבנים והמוסלמים בלבאנט. בזכות הכריע מפקד המוסלמים, צלאח אדין, את רוב הצבא הצלבני בקרני־חטין. תוך חודשיים כבש את החשובות שבמבצרות ארץ־ישראל, ובסוף ספטמבר ניצב מול חומות ירושלים בניסיון להבקיעה בפריצה.

ההיסטוריונים דנו רבות בשאלות הקשורות בפועלו של צלאח אדין, אחרות מהן נוגעות לאיכות תפקודו כאיש־צבא, כיצד הצליח בימיו, איך מנצלים בהווה את זכרו האמיתי הבדוי, מה היה שיעור קומתו הפוליטי, ואמנם היתה בימיו הספרות האגדית כלפי אדין תבונה טבועה בו או צורך נפשי של קורבנותיו להאדיר את מעלות מביסם. אופן התקרמותו והשתלטותו על מצרים, סוריה וחלקים ממסופוטאמיה ושאלות אחרות.

כמו במחשבות אף בין הסריבאליסטים חוקרי הצלבנות טוכת הבעיות הקשורות בצלאח אדין למידה

צלאח אדין: אגדות [illegible]

מתבררת של תשומתלב. כחלוף שמונה מאות שנה למפלת הצלבנים בקרני־חטין מתכנסים בירושלים בימים אלה מלומדים רבים, ישראלים וזרים, החוקרים את מסעי הצלב ויקימו כנס בן ימים אחדים המוקדש למסמך הלאומיני במורה. בין נושאי המפגש ומושבים תופסת הערכת שאלות הקשורות בצלאח אדין מקום לא מבוטל.

סופרי מערב־אירופה בימי־הביניים ובעת החדשה הבליטו את צלאח אדין כמביס צבאם בקרני־חטין. עולם האיסלאם לעומתו, הקפיד לכתוב בעיקר את כיבוש ירושלים ומכתירו לפיכך כמחלץ עיר הקודש מטומאת מחליה.

פרשת מאבקיו ומלחמותיו של צלאח אדין אינן רק נושא צבאי ומדיני. יש להם גם היבטים ספרותיים. קרבתו של צלאח אדין וכן לרישום מפורט בספרות המוסלמית. מצביא זה טיפח חבורה של מזכירים וכתבים שסיפקה לו שירותי יחסי־ציבור להם נזקק ביותר. אחרי התבוסה בקרני־חטין רבו הסופרים שביקשו את קרבתו של המנצח. אחד מהם היה הסופר עמאד אדין אלאצפהאני, שפילס דרך למעמד סופר־החצר של המצביא המצליח. עמאד אדין כתב ביוגראפיה על צלאח אדין, שנשמרה בחיבורי ההיסטוריונים במשך דורות, המבוצלת, במקור ובתרגום, להכרת פעולותיו ואישיותו עד ימינו אלה. עמאד אדין ניסח מאהלו של צלאח אדין, החונה מול חומות ירושלים, גם איגרות־בשורה שנשלחו לערים ולארצות השכנות והמתוארות בלשון שגיבה את הישגי הכוח המוסלמי. לפי עדותו ודבריו ביום כניעת ירושלים שבעים איגרות. מכתבים אלה חשובים הן כמעבירי מידע, כמקור להכרת אירועי העבר, אך גם כמסמך ספרותי, אשר באוצר מלותיו, חרוזיו ודימוייו, שימש מופת לשוני ללבלרי הדורות הבאים.

להלן קטעים אחדים מאחת האיגרות שהתקין עמאד אדין, כפי שפורסמה בחיבור "ארוצ'תין" מאת הדמשקאי בן המאה ה־13, אבו שאמה. האיגרת מופנה אל בגדאד, מושב הח'ליף אלנאצר, שמלך בשנים 1180—1225 ואשר נודע בביקורתיותו כלפי צלאח אדין.

האיגרת המובאת בזה מבליטה קווים אחדים מהסגנון של צלאח אדין. יש לשים לב לראייה העצמית המוסלמית הרווחת בלשון שכולה חיוב (טוהר טול בואשה — חכמים ומלומדים — מייחד האל מול מאמיני השילוש), כנגד דימוי הנוצרים שכולו שלילה ולעג (משתחווים לשמש בשל הפנייה למזרח כזמן התפילה, נגועים בטומאה, מתוים על־ידי נבערות), לצורך של צלאח אדין לכפוף את ראשו בענוה מרומה ובהנחתה בפני הח'ליף שנוער לו על הדרך האכזרית הלאאתוקית שבה הגיע לשלטון, ולראותו מבייקורת כי העיר ירושלים התמסרה בהחדה־כניעה ולא נכבשה בסערת קרב ובפריצה להמונים גועשת, כמצופה מלוחם עזרופש.

התרגום אינו מלא, ואף נוטל לו חירויות אחדות מתוך מאמץ לשמר את החריזה והקצב של עמאד אדין ואת לשונו המצלצת.

"הבטיח אלוהים את אלה מכם אשר האמינו ויעשו הישר, כי הקם יקים אותם בארץ תחת המושלים כאשר הקים את אלה אשר לפניהם וכי מכון יכונן להם דתם הנרצה להם והמיר להם פחדם בביטחון" (קוראן, פרשת האור, פסוק נ"ה, בתרגום י.י. ריבלין).

"השבח לאל אשר מילא לעבדיו הישרים את הבטחת התקמה, והביס עם אנשי הייחוד את אנשי השיתוף והטומאה... ואשר את רוצו הגאולה והמיר את הביטחון מפני הבהלה, ואנה את הניצחון המבריק והישגו המהלל לידיד של הח'ליף אל נאצר על־ידי המשרת (צלאח אדין), הנאמן שבעבדי דבריו... ניצחון עצום זה והצלחה נכבדה זו, כבר ספו המלכים הקודמים והדורות עברו מבעד להשיגו ובמבוכה מלקותו ובייאוש מהשגתו. ושוב בעיני הגבוהות שבשאיפות חיזרו על השמתו מלכי האומות. השבח לאל אשר השיב את ירושלים אל הקודשה, ופטרה מהבהאשה, והגשים בכיבושה את שהנפש רוושה... והשכין בה חכמים ומלומדים במקום הנבערים והתועים בפאטריארך האיש הקמורה, ועובדי הצלב המשתחווים לשמש ולאורה, ואולים הגביר על המשפטים התועים את חייליו המאמינים היודעים... הוציא מביתה המקודש ביום השישי את אנשי יום ראשון, והכריז באמצעות אומרי "הוא אלוהים אחד" את אומרי הוא שלישי מבין שלושה... המשרת לא אבה אלא להחיד את כסמם ונשכם ולהכניע מול טגיפה פביסתם את הפריצה אליהם, וסבר כי אין מנוס מלטהר את הארץ הקדושה מטומאת דמיהם, ולהרוג את אנשי ה ולשבות את שפיתם וטפיהם. וכשנתייאשו (הפרנקים) מן ההצלה ופתחו את דלתיה [illegible] המוסלמיים הם יותר משלושה אלפים וכי ישאוחזו כל אשר בעיר מרבש ועד בניה [illegible]

"הסלע המקודש [illegible] כאשר חילצתו — והוריד ביפות העיניים את סלולתו ומסעבתו, ונגלו מכבותו לתרעית, הנבור ביום חילוצו בחודש רג'ב כליל העליה השמימה, ותתגל חשכתו באשרת תפארת המנורה, והכנסיות היו לבתי אלפהגא, ועל־ידי החוזאת קול הייחוד נמחו הנוטשים סימני הכפירה, ונבטל הסלע מן המעצבה, והאל יוזייו מן המכשלה, ויגיר ברכות מה שהיה בו מן הנוטאת והקלקלה. הכבר בבשנו עם ירושלים את כל המבצרות מראוים ועד טריפולי וכל מה שהגבלה בשמלכה מלך ירושלים השכב, ולא נותרה אלא צור, [illegible] והיא בסייגתה דאלוה מרכבת, והלב בהשפלת בכניה יפלא ויתגעש..."

ילדת־הפלא הנצחית של הספרות

הולדת יום, פיוד
מאת קולט
תרגום מצרפתית ואחרית־דבר: אביבה ברק
הוצאת הקיבוץ המאוחד, ספרי סימן קריאה,
הוצאת כתר, ירושלים, 152 עמ'

מאת יורם ברונובסקי

נדמה שמכל הספרויות עשירה הספרות הצרפתית בילדי־פלא ספרותיים. לא רק אחדים ממשורריה הגדולים כתבו את מיטב שיריהם קודם שהגיעו לגיל עשרים, אלא שגם בתחום הקשה יותר של הפרוזה, זה התחום שיצירה בו תובעת הצבר ניסיון רב יותר, עלו במסגרתה של ספרות זו כמה גאונים־ילדים, או כמעט. נדמה שרק בשפה זו יכולה נערה בת שבע־עשרה לכתוב דפים בפרוזה שחיתוכה קלאסי בעליל, ואפילו התכנים עצמם הם נעורים למדי: פראנסואז סאגאן היא רק אחת הדוגמאות הרבות. ייתכן שההסבר היחיד לכך הוא מין גאוניות של השפה עצמה, עובדת היותה של הצרפתית שפה "בוגרת", שהדפוס הקלאסי טבוע בה באורח מולד. אולי כך צריך להבין את מה שרשם פראנסואז מוריאק בהקדשה לקולט — זו הגדולה שבילדי־הפלא הספרותיים של צרפת — כאשר שלח לה את ספרו "חיי ראסין": "לקולט, ספר על מי שקשריה עמו הם קרובים וחזקים יותר משהיא מעלה בדעתה". קולט היתה ידועה בהשכלתה המועטה בקלאסיקה הצרפתית, ולא פעם הביעה את רתיעתה מכל "המשעממים הנכבדים הללו". בהרצאה על מולייר אמרה "מולייר מצחיק אותי הרבה פחות משני הכלבלבים שלי הן מתקוטטים זה עם זה". אך אי־אפשר היה לטעות בזיקתה של הפרוזה שלה למיטב הפרוזה של תור הזהב הצרפתי. מניין באה לה הזיקה הזאת? התשובה היחידה היא מיסטית מכחו. היא באה לה מרוח־השפה, באה מן המורשת הצרפתית הטבועה מלידה. כאן עולה בדעתי שהרעיון בדבר האידאות המולדות, בדבר השפה בבחינת כוח הטבוע מלידה, לא יכול היה להיוולד אלא בראשו של צרפתי. ילדי־הפלא הללו, אם זה רמבו ואם זה ראדיגה, הם ההוכחות הטובות ביותר לטענתו של רנה דקארט.

קולט היא בעיני הגדולה שבילדי־הפלא הללו, אף על פי שהיא התחילה לכתוב בגיל הבשל לגמרי של עשרים ושמונה, בשנת 1901. היא מייצגת את הטיפוס הזה של "ילדת הפלא", וכבר אין זה חשוב אם הגיל תואם את הטיפוס. קולט גם נשארה ילדת־הפלא הספרותית עד זקנתה ועד מותה בשנת 1954, בגיל שמונים וארבע. עד הסוף היא נשארה בעלת הגאונות המידית, הרעננה, המושלמת, הפשוטה, הלשונית והאורתודוקסית הספרותית. ילדת כפר היתה, או כמעט, כאשר כתבה את ספרי קלודין הראשונים, שעוד בעלה חתם עליהם. אך כבר ניכר מתוך העבודים המוקדמים הללו חותמו של האמן. בכתיבה כזאת, בפשטות גמורה כזאת כתבו רק גדולי תור הזהב של המאה השבע־עשרה. האנטי־ספרותית שבכל הסופרים הגדולים היתה חוליה בשרשרת ספרותית לעילא, כאשר קשרים סמויים מקשרים בינה לבין סופרים שמעולם לא קראה, והיו מהלכים עליה שעמום כאשר הגיעה לידי קריאתם.

אין זה אומר כלל שהיתה סופרת "לא מודעת". נהפוך הוא, חוש ביקורת מעולה היה לה, שנראה כי לא הטעה אותה מעולם. חוש זה התגלה כבר בהיותה ילדה קטנה. אם להאמין, ויש להאמין, למעשה שהיא מספרת עליו בפרק העוסק באביה בספר "סידו", המובא בחלקו השני של הספר העברי. אביה, הסרן קולט, היה בעל יומרות ספרותיות שלא הצליח לממשן. לעתים היה האב קורא באוזני בתו הקטנה את יצירותיו. קולט הילדה היתה מקשיבה לאביה ו"מטילה את גזרת הגרשיע": "גם הפעם יותר מדי סמתיתואר". המעשה הזה מזכיר לי את מה שמספר ז'ורז' סימנון על העצה שקיבל מקולט בתחילת דרכו הספרותית. קולט היתה העורכת הספרותית של העיתון "לה מאטן" (שבעלה השני היה עורכו; ראה על תקופה זו ב"הולדת יום", עמ' 58 בספר העברי) שאליו היה סימנון המתחיל מביא את סיפוריו. "יש יותר מדי דימויים יקרים", סחה לו קולט יום אחד, "יש יותר מדי ספרות בסיפורים שלך. תוציא את כל הספרות הזאת מהם

קולט: מערכת של פאראדוכסים

שם ויצא ממך סופר". סימנון, אומן כתיבה שאין משלה, נהג באו לפי עצתו, וכל השאר — הרי זו ספרות.

נדמה שבקולט צריך לדון במסגרת הדיאלקטיקה הזאת, מערכת הפאראדוכסים הזאת, של ספרותיות ואנטי־ספרותיות. היא היתה האנטי־ספרותית שבסופרים, אך כדי להיות כזאת צריכה היתה להקדיש עמל ספרותי עצום ומודעות ספרותית לעילא לכל משפט שכתבה. הרעננות הזאת שבה מצטיינת הפרוזה שלה, המשכיותה שיש לנו עניין כאן ב"ספרות", נוצרה דווקא מתוך תודעה ספרותית טבעית אך משוכללת להפליא. שוב: במסגרת הזיקה בה יכול מושג קלישאי־מעורפל כמו "סופר טבעי" לקבל משמעות מוחשית, כמו מושג אחר שגדישתי לו לעיל, "רוח השפה" או "גאונותה של שפה".

ועם זאת קולט גם ידעה יפה ש"אין היא בלזאק". כך — "אני יודעת שאינני בלזאק" — כתבה באחד הדברים המוקדמים שלה, "בת בלי בית". אכן, ספריה אינם רומאנים גדולים, או אף אין הם רומאנים כלל. רק "שרי" מתקרב למשהו כמו רומאן, ואף כאן קולט לא הצליחה באמת להעניק אמינות פסיכולוגית לגיבור הראשי לכאורה (נדמה שלא שרי אלא אהובתו לאה היא אמינה יותר, אף שהיא בעצם הגיבורה הראשית האמיתית). אין חשיבות לכל זה: את קולט צריך לקרוא לשם הסגנון שלה, לשם ספינת הרעננות הפלאה שגשרשת בכל משפט שכתבה. ההשוואה המקובלת לפרוסט, שאביבה ברק מזכירה אותה באחרית־הדבר היפה שלה, יכולה להתבונן. לפיכך, רק לפן אחד של קולט: לקסמו של המשפט שלה. פרוסט היא' שהיה "בלזאק", ואף גדול מבלזאק ב"בלזאקיות" זו: המבנה האפיון, המרקם, בכל אלה הפליא, וכל אלה חסרים בספריה של קולט. אך הזיקה בין השניים מצויה אי־שם, מבט כמו בין קולט לראסין: במשהו הגאוני־הצרפתי הזה, במאגיה של הלשון, בקסם הדימוי, בשירה המולדת. היא עצמה זיהתה את כל אלה בכתבי פרוסט עצמו, כשם שהוא זיהה אותם בכתביה והתפעל מהם כל כך. בכל בחינה אחרת ההשוואה היא כבעט־גרוטסקית.

"הולדת יום" הוא "רומאן" המדגים את כל שנאמר לעיל. הוא הופיע בתחילת 1928 ונכתב תחת רושם הזוק של הכרך האחרון ביצירה הגדולה של פרוסט. הכרך "הזמן שחזר ונמצא" שהופיע חודשים אחדים לפני הופעת "הולדת יום" ונתן כדי כתיבתו. בהגהה נשא הספר מוטו מתוך פרוסט, מוטו האומר: "אותו 'אני' שהוא אני ואולי אינגו אני כל עיקר..." אך קולט החליפה את המוטו במשפט מתוך הספר עצמו, והוא הניצב כיום בראשו. גם קולט ביקשה לכתוב אוטוביוגראפיה שאולי אינה אוטוביוגראפיה כלל, אבל בכך מסתיימת הזיקה. אני שוק רק מתהילות: שהרי איזו שמחה פנימית התגבה במשפט הפרוסטי. אפילו זה העוסק במשהו טראגי לגמרי, עוברת גם כחוט השני במשפטיה של קולט, ויהיה הנושא שלהם אשר יהיה. שני הסופרים הללו הם סופרים של מנגנון, אלא שפרוסט הוא גם הרבה יותר מזה.

בקושי רב אפשר לכנות את "הולדת יום" בשם רומאן. לקראת האמצע מתחילה להתרקם שם העלילה או מעין־עלילה הקבועה כמעט של קולט: אהבתה של אשה מבוגרת אל גבר צעיר (הנושא של "שרי"). היצירה והקצרה הזאת היא, כמו לעתים קרובות אצל קולט, אמתלה לכתיבה על הכל־מכל, ובייחוד על הוית בית ה על מיני מאכלות ועל "מצבי רוח". כמו תמיד גם כאן קולט היא סופרת של הרגע החולף, של השולי והאקראי, המואר פתאום באור גדול ומשודר. הסקיצה, הרישום הקליל, התיאור, הדימוי הפיוטי, הרי זו כל קולט, אמנית האימפרסיוניזם בפרוזה. וכמו לעתים קרובות נקודת המוצא היא האנאלוגיה שבין חיי קולט לחיי אמה, סידו, הרוח הרוחפת על כל כתיבתה. קולט ידעה זאת כאן, בכל פרק, מקטע מכתב שחיברה אמה. בדרך כלל אלה מכתבים אמיתיים — מכתביה של סידו ראו אור בכרך לחוד בצרפת — אך המכתב הפותח, למשל, הוא "מזויף". קולט ידעה להתחפש לאמה, כשם שידעה להתחפש לסופרת אנטי־ספרותית. התחפשות תמיד מודעת. וביוון ש"הולדת יום" יוצא גם הוא מתוך הקשר היהודי הזה, קולט—סידו. נכון היה לצרף לו את היצירה המאוחרת קצת יותר "סידו" שבו מתוארת האם ויותר בני המשפחה של הסופרת. אמנם אפשר היה לצרף כמעט כל יצירה אחרת של קולט המאוחרת שבה סידו תמיד נוכחת נוכחות מופתית. אך דווקא התיאור של הדמות השולית של האב, שגם הוא כל חייו היו קודש לסידו ובעבודה ביתית את כל כשרונותיו והביא את נטיותיו הטבעיות לעיר ולהוי הבית, הוא שיכול לעורר אהדה תוך קריאת "סידו".

אבל, מעל לכל, "הולדת יום" הוא מעין שיר, שיר כל שמחה ותודות חיים, כמו כל כתביה של קולט. היא היתה זו שגילתה את סאן־טרופה, שנים קודם שהמקום נעשה אופנתי כל־כך. "הולדת יום" מתאר תופעה בסאן־טרופה, בווילה של בעלה השני, אנרי דה ז'ונל, שבו היא מבלה עם חבורה של פאריסאים ספרותיים, מיודידיה, ועם כמה נשים ביזרות עמן הם בפרוזמו יותר האפפיים מאחר אפלטוניים.

"אנו, הבהיריבים הפונים לאורך החוף, אוהבים ארוחות־ערב מאולתרות, כך אפשר לנו לבלות שעה או שעתיים בצוותא, מבלי להפר את שלוות מקומנו. את סוד חיי הקיץ כלנו, שאין בהם מקום להתכנסות של אחרי הצהרים או לנוה של מנוחה, הרי זו פתיחה אופיינית של פרק ב"הולדת יום". קוראי קולט יודעים שתיכף אחרי זה יבוא פירוט של מנות לארוחה מאולתרת שכזאת. ואמנם, בהמשך: נוכל לקרוא על "עגבניות וקישי הודר כתותות המקום" ועל "צנניק מורטאדלה עבה וגרגנטואלה מכובשת" וכו' וכו'.

קולט היא מרכז של פולחן בצרפת, מזה עשורים רבים. כתביה הקלילים, הזינגיים, זכו לכבוד המוזמן לגדולי הקלאסיקאים הם קובצו בכרכי ה"ביבליותק דה לא פלאיאד" של הוצאת גאלימאר, לשכן לצדם של וולטר, של פלובר ושל פרוסט ושל דקארט ושל ראסין. רשימות אלה, ימינים והאמונים ומיני זוטות נחשבים למופת של הפרוזה הצרפתית. לא תמיד יבין זאת מיסוד שאינו אמן על התרבות הזאת ועל עריכה והצרפתית. אך בי שיבין יותיל עד מורה לטעום את טעמה של קולט הקריאה האקראית. הי פה והי שם. בכתביה, תתהפך לו לאוסף מאותם "תענוגות שעל הדך הקלילות מכנים אותם פיסיים" (כשם אחד מספריה של קולט). אכן, הקריאה בקולט היא עונג פיסי. כמו אכילה של "פרק הבצלים המוקדמים" המתואר בהמשך העמוד שכמעט ציטטתי לעיל.

כאן תישאל השאלה כיצד כל זה יכול לעבור לשפה אחרת, ועוד לעברית, שפה שעדיין ניכר בה לא מעט מהמורתיה המקראית, שפה שטבעותיה היא לכאורה הפוכה לבאנות שפתה העדינה של צרפת. אילו נשאלתי איזה סופר צרפתי הכי פחות ראוי לתרגם לעברית, ייתכן שהייתי מכיבה קולט. כסבור שכמובה היא לא יעבור באמת בתרגום. מה טוב שלא נשאלתי מסבר שאביבה ברק עשתה את הלא־אפשרי. חוללה את הנס, והנה "הולדת יום" ו"סידו" בעברית הם קולט צרופה. כקסיכה מושלמת. ברק הקנתה לעברית תכונות ומלאות הבכורות והטבעיות שאי אפשר כמעט להכיר בקיימתן בה. והיא עשתה זאת, בכתם שכל. תוך הקריה על עברית כלאה. כך כגם הלקים והכבירים מיתרגבים אצלה. ואפילו ה"קקבוט הדזהר" המהולל של הפתיחה ל"הולדת יום" הופך ל"צבר הדר"... ואפילו טכות העיתונים הצרפתיים המוכרים ב"סידו" זוכים לתרגום ("מכם על כבי העולמות"), בביצור למצוות המתרגמים המלומדה. זה תרגום מופלא בכל, טוב. הקבר רה של כל המנוחות העשירים של התפריט המקורי לכלים עבריים. מענה. כאשר ארצה לקרוא עמוד של קולט — תאווה האוחזת בי לעתים רחוקות, אך תמיד בכוח רב — לא אחזוק עוד רק לאותו מכבי הכרכים עב־יהודים על ה"פלאיאד" וקפת לקרוא במיטה שהיא המקום האידאלי לקריאת קולט), אלא גם, או בעיקר, לכרכון העברי הכגום והנאה. הלוואי שאביבה ברק תרבה את הקורא העברית בתרגומים נוספים בורשימתה ורשימה הנפלאים של קולט.

העורך: אברהם רמון

שבוע של ספרים
מאת בני ציפר

מקור

לא רחוק ממרכז העיר, סיפורים
מאת אורלי קסטל־בלום
פרוזה אחרת, הוצאת עם עובד, 1987, 167 ע'

יש פרוזה טובה ופרוזה גרועה. פרוזה "אחרת" כמו "תיאטרון אחר" הן תוויות מסחריות למוצר. הנועדות לעורר ריגושים בורגניים מסוימים וציפיות להרשנות ומשתנים מאבדו־אינטלקטואליים על הריסא. אי אפשר מיכום כך שלא להתאכזב מעט מההבטחות האוונגארדיות שמיוחד במקומונים בשבחה של סופרת מתחילה זו, אורלי קסטל־בלום, ש"עם עובד" בחר בה כסופרת הישראלית הראשונה הפותחת את סדרתו החדשה "פרוזה אחרת".

"לא רחוק ממרכז העיר" הוא ספר קצר מאוד, קומפאקטי וקריא, הוא נותן לך בסיומו את ההרגשה שהתגברת על ספרות המתכנה חדשנית, וראה זה פלא, בלי מאמצים רבים — אולי מפני שבסופו של דבר אין הרבה בה מה להתעמק בה. יופיים של הסיפורים טמון בקצבה הצעיר של הפרוזה, בווירטואוזיות של השימוש בעגה תל־אביבית אופיינית, ובהצלחה מבריקה להדביר חרך גיבורי הסיפורים אל מגזר עיזוני מסוים מאוד של גיל המעכה, ולבטא את מצוקותיו הקומיות, את ריקנותו ואת אי־יכולתו להגדיר מה מציק לו באמת באחורי חיי הנוחות והשפע.

גיבוריה של קסטל־בלום הם ממוצעים־להכעיס. הם דוברים בלשון ממוצעת־להכעיס. הם כמו מרגם אוכלי סין בקרי בסטאטיסטיקה כלשהי. במסווה קשת מהם עוסר תמיד הנישגב, המסתכר. אבל בהיותם כה שקועים בבינוניותם, אין בכוחם לפרוץ אליו בלי להיראות מגוחכים עוד יותר. בסיפור הראשון מסריד את אביטל הנפעיר, העישוי הטורי, בית הכנסת שמעבר לקיר דירתו, מותה של הסבתה מסרטן. אך אין באפשרותו לבטא את הגעגועים הבאסאפיסים שלו אלא בגמגומית. קסטל־בלום כבליישה אותם בלשון המרושלת־להכעיס של הנפשות הבדבדות, שאינן "מדברות" אלא בהגאים ילדותיים, הציזיהיתיים, וכנגרם, כאמור, והולומות השעגבים, הבאנאליים־קצת. סמור חולמת על היתקלית (של "אבקת גבהים"), מן הסתם. בסיפור "ידיים גדולות" קופץ העצ־הצורך מן המרפסת מפני ש"נמאס לו מעצמו", וכן הלאה והן הלאה. הרבה הומור שחור ותמימה טבעית, שמחורזנה בוגרים כל־כך אצלנו. צריך כנראה לגיטימאציה של "פרוזה אחרת" כדי שהעורך לא יתקן לך מילים כמו "הביסאעוחן", או "ביי", או "היי".

תעודה

הזמן הצהוב
מאת דויד גרוסמן
ספרי סימן קריאה, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1987, 172 ע'

אופנתי היום להכות על חטאי הכיבוש וכל הקודם זוכה. עיתונאי ירושלמי אחד התחפש לערבי מהשטחים ודיווח על חוויותיו. דויד גרוסמן מפורסם מבחרי שיתוף פעם, ולכן יצא למסע גלוי של הלקאה עצמית פה ושם בגדה וברצועה ובתוך הקו הירוק ומילא בו גיליון שלם של "כותרת ראשית", שיצא עתה בספר לבקשת הקהל האוהב לנקות על־ידי כך את מצפונו. כך גם השטחים נשארים בידינו, וגם אנחנו נראים נאורים ומתייסרים משעה ש"הזמן הצהוב" מונח לנגדי במקרה על הספה בסלון כשבאים האורחים.

יש, במלים אחרות, איזו אי־אמינות בסגנון הגמרה על כך הרבה עשורים. בסגנון המתלהבת כקריאה שקינה סופרה קת ראה. אני כאב לבר שהתחייעות על "הזמן הצהוב" עסוק בכיבוש רב וביכולת עיתונאית לקרוא בין השיטין של דברי המרואיינים את השסואן המסכנות המדרים. גרוסמן הגיע לכל מקום. לגן ילדים ביישוב, לחצרות האחוריות של מסעדות שעובדים בהן ערבים, לחדרי לינה של פועלים ערבים המצטמצמים בתנאים הלא־אנושיים, ולמקרים בודדים שבהם, למרבה האבסורד, הכיבוש של '67 החזיר פליטים לכפרם או איחד כפרים שנחצו על־ידי הקו הירוק. המעט החיובי הזה נחוץ לדראמה שנסתותה כאן באמנות רבה. גרוסמן מרגיש עד כמה ה"זמר", הרחוקים מאותנו והנראים לא־אנושיים (כאותה פקידת־בנק המטיפה לא לעבוד ביום של "ערבושים" באים לקבל משכורת), מדברים בעצם בלשון הגלות שלנו, וגעגועיהם לכפריהם כמה כגעגועיהם של סבינו למקומות מושבם במזרח־אירופה.

גרוסמן כותב עיתונאות על סף הסיפורת ומתחכם לפעמים יותר מדי בהליכה על החבל הדק שביניהם. עד כדי איבוד ההרגשה שהדברים נמסרים בספונטאניות מן השטח. כך, למשל, בסיפור על איש הביטחון הישראלי שתפקידו לאסוף ידיעות בכפרים, והוא לפתע תיעוב מעבודתו ה"מלוכלכת" ביום שנולד בנו. האמנם גם במציאות זה כך? לא רק בפרגמנט התצי־ברותי הזה מתגלה הדראמאטיזאציה הכפויה על הרפורטאז'ה: גרוסמן בא, נדמה, אל הכתיבה של "הזמן הצהוב" עם מלאי של כוסר מוסר־כליותו ואינו מנסה לחדש משהו או לצאת באמת מתחום האמיתות הז'ורנאליסטיות.

לו כפרים שקטים, 12 ימים בפולין
מאת יהודית הנדל
ספרי סימן קריאה, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1987, 102 ע'

גם ספרה של יהודית הנדל נולד מן הרפורטאז'ה, וגם הוא נועד להיות חלק מהפרוטוקול הסנטימנטאלי של הישראלי: גרוסמן ו"הזמן הצהוב" והשטחים הם הקוטב האחד שלו. יהודית הנדל ו"ליד כפרים שקטים" והשואה הם הקוטב השני. כמו גרוסמן, באה הנדל אל המאטריה עם מלאי של דעות מוכנות, רגשות מתפרצים־מראש וחוש למלודראמה העולה על גדותיה בכל רגע ובכל פינת רחוב ובכל מעמד ולו הבאנאלי ביותר, כגון הארכת הפספורט.

סיפור המעשה, רשימות הדרך של הנדל אכן מצפות לסיפור מעשה הנקרא בנשימה אחת, הוא מסע לפולין המזהסית, ובד בבד אתו מסעות שתים ומשנים אל העבר הפרטי והקיבוצי, אל הזיכרונות ואל העוול. התימה המרכזית במסע היא עצם ההשתאות לנוכח המחיקה השיטתית של כל דבר יהודי בפולין. הנדל עושה מתוך מה הזאת מטעמים באין־ספור ואריאציות. למקומות היקרים לה באמת, כגון כפר־הולדתה של אמה, כפר־הולדתו של בעלה, וכן הלאה — אין היא נוסעת מתוך אינסטינקט של פחד שלא תמצא את המקומות תואמים את מה שציירה לעצמה בדמיון עליהם. המסלול שנסעה בו הוא בעצם המסלול השגרתי של התיירים. ורשה, קראקוב, מחנות ההשמדה טרבלינקה ואושוויץ. וגם תגובותיה בכל מקום מהמקומות הללו הן תגובות שגרתיות. אחרי ככלות הכל, ניסיון לקלוט כיצד הכל שלו כל־כך, אדיש כל־כך, לזוועה שהתרחשה שם לא מזמן. ואיך ייתכן ששלושה מיליוני יהודי פולין נמחקו משם כך. ועולם כמנהגו נוהג.

התשובה שהיא מביאה במקוטעין לכל התהיות היא מתחום הקבאי והמקאברי. יש משהו בתחיה היהודית־פולנית המסרב למות, כגון רב־הקומות שנבנה על חורבות בית־הכנסת של ורשה, שלא הושלם מסיבות מסתוריות כאילו קללה רובצת עליו. ויש ההנהג הפולני האומר, כי מיליוני יהודים עודם שולטים בממסד הפולני. והצוירה המצטלבת בפחד לפני התיירים היהודים. הה תוך לנעליים. המצטייר בעיניה כקמה מאוחות על כל הנעליים של המושמדים שראתה לא מכבר באתר מחנה ההשמדה. ביתוס היהודי הנצחי קם לתחייה.

שירה

תנועת השכבות, שירים
מאת שלמה אביו
ספריית פועלים, 1987, 64 ע'

פעם קראו לזה ספרות עדתית, היום, ספרות ים־תיכונית. אך התוכן נשאר כשהיה, ואף התערך קצת. ה"ספרדי" תובע את עלבונו בידי אלה הסבורים שהמפתח אל התרבות בצדי בידם. לכן הכתיבה עצמה, גם בלי שנושאיה עדתיים מובהקים, היא בקונטקסט הזה סוג של מחאה, של התגרות סמויה. אני כותב, משמע אני שווה.

שלמה אביו שוזר את הנימה העדתית בעדינות מסוימת בתוך שיריו, אף פעם לא בצעקנות יתרה, בתוספת הומור. מה היה אומר הרצל, הוא שואל את עצמו, אילו היה בחתונה ישראלית, מאלה שתזמורת מנגנת בה בצעקנות בסגנון טורקי־יווני? אביו נהנה מן הבליל התרבותי הזה, מעצם התערובת הלא־קדושה תגולת העקרונות הנוקשים ומוצא בה את נשמת־אפו של הלבאנט. הכמיהה לסמכותיותו של הלבאנט חוזרת בשירים נוספים בקובץ, כגון בשירי זיכרונות על מסורתיות ארמניות ויווניות באיזמיר של פעם. וכי אין שם הספר "תנועת השכבות" אומר זאת מלכתחילה? תנועת השכבות היא המשקל שכל שכבת תרבות הרובצת מבגירה על קודמתה, עד שנוצר התל הארכאולוגי. התל הוא סיכומו של ההרס והבנייה וההרס החוזר חלילה. כמו האדם הישראלי שהוא סיכום של שכבות תרבות שנהרסו ונבנו בו זו על זו.

אביו אוהב מלים גדולות ומשפטים מפותלים בשיריו, ולפעמים גם תבניות יומרניות שאינן הולמות את פשטות המסר שהן מביאות, כגון בשיר על חוף הנדרים הכתוב בסגנון שירת ספרד הקלאסית. דוגמאות לכך אינן חסרות. והלגיטימאציה הרגשית של בן־השכונות־לשעבר אינה יכולה לכסות עליהן. שירים רבים בוסריים ממש. אחרים הנטפלים לעניינים אקטואליים כגון החזרה בתשובה, טובים אולי להקראה בערבי־שירה בקיבוצים אך לא להתפרסם בספר. כליאה כלשהי של העורך להביע דעה על כל דבר שבעולם לא היתה מזיקה לסאגייזה השירית של אביו.

הגות

פראנץ רוזנצוויג, מבחר איגרות וקטעי־יומן
יוצאים לאור וערוכים בידי רבקה הורביץ
אחרית דבר: נתן רוטנשטרייך
הוצאת מוסד ביאליק, 1987, 398 ע'

Ich bleibe also Jude: משפט המפתח בחייו וביצירתו של פראנץ רוזנצוויג מופיע במכתב שכתב ב־31 באוקטובר 1913 אל בן־דודו רודולף אהרנברג. שנת 1913 היא שנה של התמוטטות והתגלות בדרכו של רוזנצוויג אל היהדות. זו השנה שהחליט לעזוב את ההתמכרות ללימודי התרבות וההגות הגרמנית ולהקדיש את חייו לעמו, ליהדות.

הפילוסופים האכזיסטנציאליסטים שינו את פני הפילוסופיה בכך שהגישו את ההגשמה האישית של הגותם. מכאן שסערות־חייהם הפרטיים נהפכו בידם לחלק מהפילוסופיה שלהם, כשם שאי־אפשר להבין את קירקגור בלי לדעת על משבר האהבה שלו, כך אין להפריד בין רוזנצוויג ההוגה לבין רוזנצוויג הפרטי, המיוסר בגופו וכותב המורד במסכמות. מבחר הכתבים האינטימיים של רוזנצוויג היוצאים עתה לאור בעברית, מספרים את הרקע האמוציונאלי והאישי שהוליד את הגותו. הם מלמדים עד כמה גדול חלקו של האימפולס הסוער, בסופו של דבר, בהתהוותה של תורה פילוסופית שהניעה את אמות הספים של יהדות זמננו. הרי "כוכב הגאולה", בעצם, ספרו הגדול של רוזנצוויג, נולד מתוך שבודדו לחוות, במלחמת העולם הראשונה, הוליך על שיח קצבי ואז הבין לפתע את הקשר בין הבריאה וההתגלות.

הזמן והאיגרות הם לכן חלק לא נפרד מההגות, ולפעמים אף מנוסחים בצורה פשוטה ומובנת עניינים המופיעים ב"כוכב הגאולה" בדרך מסובכת. מספר המכתבים שכתב גדול מאוד. הם מגיעים לאלפים. העדיין לא כנוס במלואם. הורביץ העורכת מסבירה את השפע הזה בחיים האינטלקטואליים והנוספים שניהל רוזנצוויג בתקופה שלפני מלחמת העולם הראשונה, בזמן המלחמה ואחריה. הרי אפילו את "כוכב הגאולה" הוא כתב על גבי גלויות מן החזית. רוזנצוויג כותב מכתבים בשפה סלוחה, פילוסופיות וקיומיות באותה טבעיות ואי־אמצעיות שהוא כותב להוריו, ובכיסוי לאמו, אמו שהתאלמנה. יש מכתבים והם הדי ויכוחים סוערים עם ידידים, יש מכתבים גלובים שכתב מן הבלקאן, כשו שירת בצבא, לאחר שגילה את ההוד של היהודים הספרדים.

בסופו של דבר, מסכמת הורביץ במבוא שלה, לא כתב רוזנצוויג אלא מכתבים. אפילו את מאמריו החשובים כתב כמכתבים פתוחים לאישים שונים. "כוכב הגאולה" הוא יוצא מן הכלל, וב־1920 הוא כותב לארוסתה "אינני מסוגל עוד לכתוב 'ספר'. כל מה שאני כותב נהפך תחת ידיי למכתב, כי מוכרח אני לראות בעיני רוחי את הזולת". המכתב פירושו, לדעת רוזנצוויג, זיקת אני־אתה, ועל ידיו אנו מקרבים את האחוות בין בני־האדם ועמה את הגאולה.

מין

אהוד בן עזר/דני קרמן
חמשים שירי מתבגרים
הוצאת רבגולד־עירית שגיב, 1987 (אין מספור עמודים)

לאחר שלום בטחנות הרוח של אגודת הסופרים בשביל אחדים אלה האחרים משכר הסופרים, מצא אהוד בן־עזר את הדרך להצליח בגדול: פורנוגראפיה. עוד לא הספיק ספרו "ערגה" לראות אור ב"זמורה, ביתן" וכבר הוא מפגיז מכיוון אחד־העם פינת רוטשילד — מקום מושבה של הוצאת רבגולד ושות' שהתמחתה פעם בספרי־לימוד ובכתבי סופר ההשכלה בן־אביגדור. חמשים שירי מתבגרים מאוירים כנגד חמשים שנותיו שלו וחמשים שנותיו של המאייר דן קרמן. הרי לנו מצעד של פאלוסים ושדיים וירכיים פשוקות בסגנון מחוכם קצת יותר מזה שנוהגים מתבגרים — או סוטים — לצייר על קירות בתי־שימוש ציבוריים.

השירים אינם תמיד גסים. בן־עזר ביקש לבטא בהם מצוקות ופחדים אמתיים של מתבגרים: מרד כנגד הורים, אכזבות אהבה ותהיות שונות על החיים. הדברים באים כביכול מפיהם של בנים ובנות מוטרדים ומתקוממים. לא כנגד אי השוויון בחברה או הדיכוי בשטחים. אלא מפני שהחברה אינה נותנת, או מפני שההורים לוחצים. ומדוע אני בוערת מבפנים ומדוע איני יודעת מהו אורגאזם, ומדוע אחרי שעשית אותי גבר אני בכלל לא אוהב אותך?

אלבום

שבע שורות על פלא הירקון, שירים וצילומים מתל־אביב
שירים: רוני סומק
צילומים: מיכאל רורברגר
עיצוב: מישל אופטובסקי
הוצאת אופטובסקי, 1987, 106 עמ'

תל־אביבי עד קצות אצבעותיו הספר הזה. מבריק, שטוח, מתחכם. מה טוב בו יותר — הצילומים או השירים? אלה וגם אלה, כנראה. רוני סומק, מייצג שירת הפופ של הדור העברי הראשון, ליקט מספריו שירים שעניינם המשותף הוא מצבי־רוח עצבתיים תל־אביביים, ומיכאל רורברגר ענה לו בעין־העושה, בסדרת צילומי אווירה מהצד העגמומי של העיר: מרפסות מתקלפות, מדרכות ורגליים, זקנה עם עצב בעיניים.

אין זו תל־אביב הלבנה והמוחצפת של שירי שנות הארבעים־חמשים, אלא מקום של ניכור, של תלוש־כותי־קוא ואשליות לא מתממשות. סומק מדגיש את תערובת הרגשות שמעוררת בו העיר, מרתיעה עד משיכה, ודואג תמיד, כלוקאל־פטריוט נאמן, לאזן. העזובה, למשל, מקבלת בעיניו תמיד מבד מיתולוגי, אגדי. מפני שהיא, ככל שאר המבאי התל־אביבי, חלק מתפאורה מתחלפת בלי הרף של תיאטרון־רחוב נצחי. כמו השפחות באגדה, שבלילה מתחתנות עם נסיכים. מחליף רחוב המסגר את פניו ממרכז לתיקון קארבוראטורים בבוקר למרכז אולמי התחנות סטנטיים בלילה. ברחוב נווה שאנן בתחנה המרכזית מחפשים את נעל הזכוכית של סינדרלה. ובקולנוע מרכז, הנרס האמתי הוא מכול. על הברולים, כש"מצ'יססה מקומי שורק לחיילת הד־ביה". ספר חמוד, עצוב, אורבני על עיר של תעשיית אשליות.

מעולם הספרות והאמנות

שירה רוסית: מחוץ לגבולות

יוסף ברודסקי: פריחה בגלות

מה מצבה האמתי של השירה הרוסית כיום? האמנם קיימת בכלל התעניינות בשירה הנכתבת ברוסיה? ובכן, התשובה היא שרק כשמתעוררת שערוריה פוליטית, כמו במקרה של אירינה ראטושינסקייה שנולצה ממחנה כפייה ויצאה למערב, מתעורר עניין הציבור בספרות הרוסית ובשירתה. אבל, אומר מבקר המוסף הספרותי של ה"טיימס" הלונדוני, הכל יודעים כי בעשרים השנים האחרונות המשורר הרוסי החי החשוב ביותר הוא יוסף ברודסקי המתגורר בארצות־הברית, וכי השירה הרוסית החשובה ביותר שבנמצא מתפרסמת במערב. רק מספר זעום של שירי ברודסקי פורסמו ברוסיה, ומבקרי הספרות הרוסים מצאו עצמם במצב טיפשי ומחר כשנאלצו להצהיר שברוסיה לא קם שום משורר בעל חשיבות מאז מלחמת העולם השנייה. ברודסקי, שיצא את ברית־המועצות ב־1972, מתרגם, כי יוצר שגדל בברית־המועצות עשוי לפרוח בגלות. ב־1980, כשמלאו לו 40, היה למשורר הרוסי היחיד שזכה לפרסום עולמי בחייו. הוא הראשון, ואולי היחיד, במשוררים הרוסים שהטמיע את המודרניזם האנגלו־אמריקאי, ולפיכך בעיני רבים הוא אינו משורר רוסי אופייני. אבל הוא הציב קנה מידה לשיפוט אסתטי, מה שמקשה מאוד על אלה שאינם דומים לו.

קיימים עוד חמשה משוררים בעלי־כשרון במה שמכונה האמיגראציה השלישית, כלומר אותם שיצאו בשנות ה־70 וה־80, ואלה הם: דימיטרי בובישאב, נטליה גורבנבסקייה, יורי קובלנובסקי, לב לוסאף, אלכסיי צווייטקוב. בובישאב, מן הראשונים שצצו בקונסטלאציה הלנינגראדית של ברודסקי, יצא את רוסיה ב־1979 ויצירתו הנרשמת ביותר עד כה היא "טרצטות רוסיות" שהם 91 קטעי שיר בני 10 טורים כל אחד. הוא התחיל כותב אותן בלנינגראד וסיים במילווקי שבארצות־הברית. זהו דיאלוג בין משורר לבין מספר סיבילות המייצגות את המיתוסים הרוסיים. היצירה מסתיימת במלים אלה: "... בחרתי בחירות/ למות אדם חפשי. כה אמרתי".

ביצירתו שנכתבה באמריקה "כוכבים ופסים", פואמה ארוכה, הוא מתאר בביטויים מפתיעים את רשמיו מן הפגישה עם הגאוגראפיה והמציאות של אמריקה. משוררים באמריקה הללו לתרגם מיצירתו, משימה לא קלה בשל רוסטגנונו ועודף האמוציונאליות שלו.

נטליה גורבנבסקייה חיה בפאריס מאז 1976. היא ממלאת תפקיד אידיאולוגי מרכזי בקבוצת האמיגראציה השלישית, מסם עבודה כלוחמת נגד המשטר בשנות ה־60 ומשמשת מזכירה ביצועית של כתב־העת "קונטיננט"). בשירתה אין היא מתעסקת בפוליטיקה. זו שירה לירית טהורה.

קובלנובסקי הוא האחרון בחמשה שיצאו את רוסיה. הוא התיישב בגרמניה ב־1982. חלק מעבודתו המוקדמת הופיע באנתולוגיה מחתרתית באמצע שנות ה־60 ואחר־כך נעלם למשך 10 שנים. ספרו "קץ השמש" מסכם את עבודתו קודם הגירתו ומציג שירה חזקה, דמיון פורה ועין בוחנת. כבובישאב גם הוא משורר דתי באופן מפורש וגלוי.

לב לוסאף, המלמד ספרות רוסית באוניברסיטת 'קולג' שבניו־המפשייר (ארצות־הברית), מתייחד מחבריו בכך שגילה עצמו כמשורר רק בהיותו כבן 30, לאחר שנטש את לנינגראד לפני כעשר שנים. שיריו על לנינגראד עולים על שירי בני דורו. הוא ניחן בהומור יבש ועין חדה לפרטים.

הפחות בחמשה משוררים אלה הוא אלכסיי צווייטקוב. הוא אוהב להשתעשע במשחקי־לשון, לפעמים עד לגבול של כאוס. ספרו האחרון "עדן" קושר את כל שירי הקובץ בסיפור נעוריו ואבודים בעיר פרובינציאלית, כשאת הסיפור מלווה השאלה, שמא עזב שם את האני האמתי שלו.

כל המשוררים הללו יצרו את מיטב שירתם מחוץ לגבולות מולדתם, תוך ניכור לתרבות השלטת בארץ הישנה והעתק אל תרבות חדשה שאף לה הם מנוכרים. מתוך חוויה קשה זו צמחה שירה טובה מאוד.

מעבר לשורה ראשונה זו ניצבת השורה השנייה של משוררים מדרגה שנייה, כמו נעום קורזאבין שהחל את הקאריירה השירית שלו בין כותלי בית הכלא בזמן סטאלין והוא כיום מוקפי המשוררים הרוסיים הכותבים מחוץ למולדתם. מן הצד השני של המתרס ניתן למצוא את האוונגארדיסט, אף הוא לא צעיר ורמות־מפתח בלנינגראד, קונסטנטין קוזמינסקי ואת אדוארד לימונוב. הם עסוקים בהצגה, דרך המלה, העיצוב הגראפי והמעשים שממטר האמיגרה הוא פיליסטרי בה במידה שבזה הוא הסובייטי.

האמיגראציה השלישית אינה מתעניינת ביותר במה שקדם לה, גם הרוסים אינם מתעניינים בהם. יש בקרבם שלושה משוררים מן המעלה הראשונה: איגור צ'ינוב, ספקן קולח ומצוחצח, איוואן אלגין וניקולאי מורשן. שלושתם אזרחים אמריקאיים והם עדיין כותבים שירה רוסית.

כל אלה כותב בהגירה. אבל קיים, כמובן, גרעין של משוררים שבחרו להישאר, למרות שהספרות הרשמית בעטה בהם והקיאה אותם והם משוררים חשובים ביותר. ביניהם שמות כמו: מיכאל ארמין, אלנה שווריץ, אולג אוחאפקין, ויקטור קריולין מלנינגראד, ובמוסקווה סמן ליפקין, אינה ליסניאנסקייה ועוד. משוררים אלה מדברים בשפה שאינה מקובלת על השלטונות ושירתם לא תפורסם כנראה כל עוד יישאר המשטר על כנו. הם הכוחות היצירתיים החיים בתוככי רוסיה כיום. שמותיהם לא יופיעו באירועים הספרותיים בברית־המועצות, ולמעשה הם חשובים כמתים.

העבה"ר: רות אלמוג

תערוכות

בדרכו של המורה

תערוכת בוגרי ביה"ס "תלמה ילין", בורוכוב 5 א', גבעתיים.

מאת נסים מבורך

בגלויים של סימני כשרון צבורתי תוספת ישראל מקום של כבוד, האם להתייחס לתקופה המתקבלת בה. תערוכת בוגרי בית־הספר לאמנויות "תלמה ילין", מעידים ותומכים כי בחלק מן המקרים יהפכו המציגים לאמנים בשלים. למעשה, כבר עתה ניתן להעריך חלק מהם, חרף גילם הצעיר, ביסונם, על לא מבין כי שנחשבים כאן לאמנים מבוססים. בנוסף לכשרון טבעי שכום השוחת זוהי, ככל הבראה, תוצאה של טיפוח כנון של האישיות העצמית מתוך גישה פלוראליסטית כנה, ללא הצמדות לזרם או לאופנה מסוימים באמנות ובשר ליה כמקובל ברבים מבתי האולפנא לאמנות כאן. מבחינה זו ממשיך מוסד זה את דרכו של המורה הגדול אהרן אבני המנוח, הכמותו מעניק הוא לתלמידיו העשרה תרבותית בלא לבוח את ההקניה הקפדנית של המיומנויות הבסיסיות במספר ניכר של תחומים: ציור בצבעי־שמן, אקריל ושמן, פיסול, צילום, ואף איור וציור קאריקאטורות.

ממחישות היטב את המצב החיובי הזה עבודות סדרתיות של מספר תלמידים. למשל, גיא בן נר פיתח מסבע דומם אחד בנקודות־מבט, תהליך השראתי והכם של הפשטה. ותמר גייר מציגה מטאמורפוזות מעניינות על נוף מסוים. שרון ארגוב בודקת יסודות צורניים וכתמיים בדרך דומה תוך פיתוח דמות של כלב. ואילו בצ'י ליי־ליבץ מנה את הסודות שלה על יסוד רמונה העצמית, באמצעות רישומים מעולים ה תצלומים של עצמה במצבי־דיוקה. ורד נסים לעומתה העדיפה לבנות את הוואריאציות שלה על צורתו של כיסא, תוך הרגשה יפה של היסודות המבניים שלו. יש לציין, כמו כן, את הזיקה בין רישומיו של דורון פולומבו לבין רישומיה, בעיקר בתחום הגישה לטונאליות הכתמית את פתרונותיה הכמעט פילוסופיים, של יעל שגב לבעיות של פנים וחוץ, ואת רגישותה של שרון דהמאוי, השמרנית והכמעט לא־תלמידית בציורי־הדומם שלה.

יקצר המצע מלהזכיר כאן את כל הראויים לכך מבין משתתפי התערוכה הנאה הזאת. מכל מקום, היא מפיחה תקוה שייתכן כי אחד ממוקדי הרפורמאציה המקווה באמנות הציור מצוי בין כתליו של אותו בית־ספר.

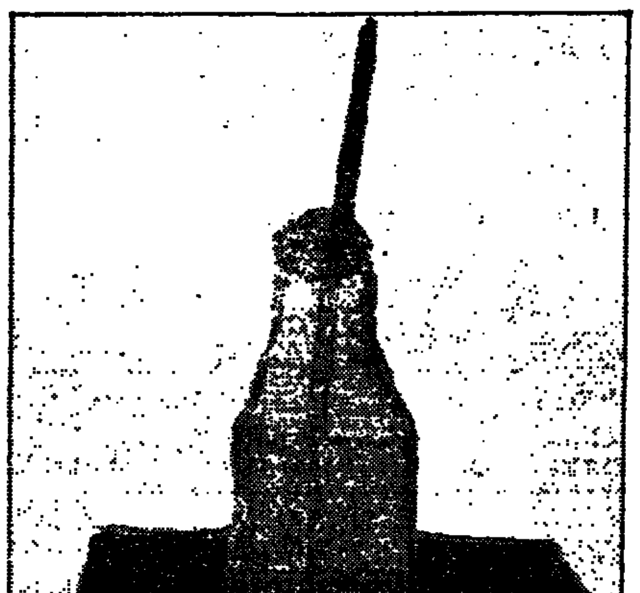
שרון דהמאוי: שמרנות רגישה

לחנים עדינים

מינה ברולד ועודד בראון,
גלריה יפו העתיקה, מול אריה 14.

צבע המים עשוי לנהב את המשתמשים בו לעדינויות מופלגות, לשקיפויות רגישות, לחפשיות בעבודת־המכחול ולצבעוניות מינורית. ואמנם שלוש התכונות הראשונות מצויות בעבודותיה של גב' ברולד. אבל זו האחרונה בולטת בהעדרה ברוב המוצגים, כך שתצלומיהם בשחור־לבן נראים הרבה יותר טוב מאשר המקור. יוצאות מכלל זה שתי תמונות. האחת — דיוקן מעוין, כמעט מונוכרומי, כחלחל, ובתוכו מתפתלות מעין ערבסקות יפות. בעבודה זו הצליחה המציגה לתת גם הבעת־פנים מעניינת, חולמנית. ואלה מלמדים כי מידת מעורבותה האישית בעבודה זו היתה גדולה מבחולתה. העבודה השנייה המתבלטת לטובה בתוך המכלול היא נוף קטן, מדויק, כמעט בלתי־אקוואריל ועם זאת עשיר־אווירה ונעים. שתי העבודות הנזכרות הן בבחינת לחנים עדינים אשר מעין יפות־כינורות צבעים משתלשלת הבוקעת מן המרצבים האחרים, מאיימת לבלוע אותם.

פסלי העץ של עודד בראון הם אמנם אסתטיים מאוד. אך דומה שאין הם אלא גרסה מעובדת ומלוטשת של אותן עבודות מן הסוג "החובבני", אשר יוצריהן נשענים כמעט לחלוטין על הצורה הטבעית של הענף, הגזע, השורש או גוש האבן שליקטו ביער או בשדה. על כן מי שמוכנים עקרונית לקבל כניעה זו למקריות עשויים להתייחס לעבודות אלה בחיוב. לעומת זה מי שרואים במעשי־האמנות "יצירות מותקנות בכוונה תחילה וביישוב הדעת על יסודות הגלויים לעין שנערכו מתוך חשבון מדויק" (י. בורקהארדט "תרבות הרנסאנס באיטליה") ואשר מארגנות את הצורות שבטבע, ואת הצורות האנדרוגניות אשר נופקות מפנימיותו של האמן, לא יסתפקו בחומר של עודד בראון, וזה בדומה לתגובתם למראה אורגן־הצבעים הבלתי מאורגן של רעותו לתערוכה.

מינה ברולד: מעורבות אישית

אירוע של קיץ

תערוכה קבוצתית, גלריית הקיבוץ, ד"ב הוז 25, תל־אביב.

בשלשה מעמיתיו בחר רפי לביא להציג לצדו. אולי מתוך תחושת הזדהות רעיונית ואולי מתוך הערכה לכישוריה. אולם גם ערכיהם של הרעיונות וגם רמתם של הכישורים טעונים איתור.

דגנית ברסט, למשל, מוציאה את כל כוחה על מערכות מעין אופ־ארטיות מתעתעות בשחור־לבן המתייחסות למפלצת של "לוך נס", וטמון בזה רמז כלשהו. משה גרשוני מסתפק, להבדיל, על קוהלת בן דוד בהעיון לטייס אמירות שלה, כגון "את המתים אני שבח" על גיליונותיו המרובבות. יצוין כי כתמיד מעורר אמן זה את השאלה אם אמנם הוא שולט ביסודות הרישום. לעומת זה נדית הדר יודעת, כך נראה, לצייר, אם להתייחס לצמד־דמויות רשומות בקו עדין הזוהרות בשני מוצגיה בתוספת מיני מסרים מיותרים. משלים את התמונה רפי לביא עצמו באמצעות ארבעה לוחות של עץ לבוד, ועליהם שרבוטים בעיפרון, המלווים בכתמי־צבע לבן הדבקות של גזרי־עיתונים.

בכי־ארעות, תערוכה זו היא בחירת קת אירוע קיצי טיפוסי לקטע זה מחופו המזרחי של הים־התיכון.

ספרים טובים

אלבר כהן

נולד בקורפו ב־1895, התחנך בצרפת ולמד משפטים בז'נבה, שבה התגורר מרבית ימיו ובה נפטר ב־1981. במלחמת העולם השנייה העתיק את מגוריו ללונדון, שם כיהן כיועץ המשפטי של הוועדה הבין־משרדית לטיפול בפליטים וכנציג הסוכנות היהודית אצל ממשלות גולות. אחרי המלחמה שב לז'נבה ומילא שורה של תפקידים במוסדות האו"ם. נחשב למספר היהודי הגדול ביותר בלשון הצרפתית. היה מועמד לפרס "נובל" לספרות.

בקרוב!

הנאוה לאדון
רומן רחב־יריעה, שעניינו אהבת הגבר ואהבת האשה. בסגנון כתיבה דקדקני־הדק וברגישות נדירה מתאר המחבר את המאורע החד־פעמי והנצחי כאחד של התקרבות עולם האשה ועולם הגבר, השונים כל כך במהותם, עד להתמזגותם המוחלטת. העלילה מתרחשת בז'נבה, שם מתאהבת צעירה אריסטוקרטית נשואה בסולל יפה־התואר והמבריק, מעסיקו של בעלה. "אלבר כהן מעמיד אותנו אל מול מראה אכזרית וסאטירית, המשקפת את האהבה כתשוקה בתוך מימדיה הטראגיים" (סימון דה בובואר). הספר, בתרגומה המעולה של אליה גילדין.

בני החיל
האם הם אלים, האם בני־תמותה — בני החיל, אשר הזמן אינו יכול להם וכל דבר שהם נוגעים בו הופך לחלום; גיבורים רומנטיים ואוהבי חיים, המבטאים את רוח יהדות המזרח. גיבור הספר, אוכלמססמרים, או פינחס סולל, היהודי הקפלוני העשיר ביותר בכינויים והעני בנכסים, אינו אלא נסיך של הרוח, הטוען כי בעולם שנידון למוות, הערך היחיד שיש לו חשיבות הוא הקשר הדק, המלא אושר וכאב, בין בני־האדם; קשר הקרוי אהבה. תרגם אביטל ענבר.

הספר אשר לאמי
חשבון הנפש שעורך אלבר כהן עם עצמו ועם עברו, המתגלם בדמותה הנפלאה של אמו — אשה גאה במסורת אבותיה ובעורכיה, פאתטית בתמימותה, באהבתה הנצחית לביתה ולבנה, בודדה בעולם זר וקר. בעדינות ימיו מתאר אלבר כהן את רקמת היחסים העדינה בין האם לילד, וכיצד עם התבגרותו, כשעבר מקורפו למרסיי, הפקיר את אהבתה למען ענייני העולם הזה, ונידון להתייסר לנצח בתחושת אבדן ונוחם. תרגמה ניצה בן־ארי.

הו, אחי בני התמותה
אלבר בן העשר, ילד יהודי תמים ונוח להתרשם, יוצא מבית ספרו שבמרסיי ומתעמת, בראשונה בחייו, עם האנטישמיות. בבך תמה ילדותו. עד סוף ימיו הוא עתיד לשאת את חותם העלבון והחרפה — ולהתמודד איתו בצורת ספר זה, שהוא בבחינת סיכום חיים שלמים כיהודי. כהן יוצא מחוויה אישית אל אמת אוניברסלית, עורך מאזן נוקב עם האנטישמיות, מתבונן בעין חודרת אל תוך קרקע גידולה ומנתח את תוצאותיה המחרידות. תרגמה ניצה בן־ארי.

זמורה־ביתן מוציאים לאור
דביר הוצאה לאור

..ספרי מפרש...ספרי מפרש

צמא
עמוס מוקדי

סיפור התגברותו של הנביא עמוס, נביא הצדק האוניברסאלי, בסגנון כמו־תנכ"י המצליח לשבור את מחיצות הזמן ולעורר תובנה של תקופה רחוקה.

ת.ד. 6152, חיפה, טל. 04-530968

..ספרי מפרש...ספרי מפרש

בחירת העורך של הניו־יורק טיימס
אחד הטובים ביותר בין אלפי ספרים היוצאים לאור כל שבוע בארה"ב

הקרקע הבוער/מאת שבתי טבת

The New York Times
Book Review
June 28, 1987 60¢

And Bear in Mind
(Editors' choices of other recent books of particular interest)

"DEMOCRACY IS IN THE STREETS": From Port Huron to the Siege of Chicago, by James Miller. (Simon & Schuster, $19.95.) Deprived of an institutional memory, S.D.S. lives again in this account, which emphasizes the intellectual foundations of the Port Huron Statement, the charter document of S.D.S.

THE LIFE AND TIMES OF MENACHEM BEGIN, by Amos Perlmutter. (Doubleday, $21.95.) A critical biography of the Polish-born politician and ex-terrorist who became Israel's most hawkish leader yet gave up territory for peace with Egypt.

BEN-GURION: The Burning Ground 1886-1948, by Shabtai Teveth. (Houghton Mifflin, $35.) Mr. Teveth, an Israeli journalist and scholar, emphasizes Ben-Gurion's astonishing energy and single-mindedness in the cause of creating the Jewish state.

ALNILAM, by James Dickey. (Doubleday, $19.95.) Mr. Dickey's second novel — it has been 17 years since "Deliverance" — is an extended hymn to air, light, wind and aviation, distinguished by its bravura passages and symbolic suggestiveness.

THE COMPLETE YES MINISTER: The Diaries of a Cabinet Minister, by the Right Hon. James Hacker MP, edited by Jonathan Lynn and Antony Jay. (Salem House, $19.95.) The diaries of their hero, "edited" by the writers of the uproarious British TV series.

OIL & HONOR: The Texaco-Pennzoil Wars, by Thomas Petzinger Jr. (Putnam, $19.95.) Mr. Petzinger, a Wall Street Journal reporter, delivers a personality-filled account of the struggle that won Pennzoil a $10.53 billion court action against Texaco.

AND A VOICE TO SING WITH: A Memoir, by Joan Baez. (Summit, $19.95.) At 44, an artist who captured the temper of the 1960's examines her career from the perspective of what seems our present age of celebrity worship and instant gratification.

הביוגרפיה המקיפה ביותר על חיי בן גוריון
ש
הוצאת שוקן/ירושלים ותל־אביב

תקשור
המרכז ללימודי מקצוע

החלה ההרשמה ל:
- קורס הכנה לבחינות מועצת רו"ח — למועד הבא סופיות א' וב' — מבכירי המרצים
- ביקורת פנימית מחזור ב' — סדנאות בביקורת
- תקשורת ויחסי־ציבור — עתונאות, רדיו, טלוויזיה ויחסי־ציבור
- הנה"ח — סוגים 3,2,1

פרטים והרשמה: רחוב השופטים 24, תל־אביב טלפון 03-266883

صورة عن الأصل

طبق الأصل

ז'דאנוביזם נוסח תיאטרון חיפה

אלמלא היו בתכנו מי שלקשו עליהם את כל הפריווילגיות המוסריות והמצפוניות, ואת הצו־ בוטל על חופש היצירה — היה סיפורה של עפרה ויינגרטן זוכה לכותרות ולתגובות נסערות. אילו היתה ויינגרטן שחקנית ערביה, למשל, שהתיאטרון מס־ רב לחדש את החוזה שלה, בגלל סירובה למלא תפקיד הנוגד את מצפונה והשקפותיה — היו אנשי תיאטרון חיפה מתייצבים בראש הזועקים. ואנו היינו רואים את חתימותיהם המוכרות מתנוססות על כל העצומות גם יחד.

אבל עפרה ויינגרטן, שחקנית צעירה ומוכשרת, סירבה למלא תפקיד של בעלת בית־בושת במחזהו של יוסף מונדי "לילות פרנקפורט העליזים". היא סירבה למלא תפקיד של זונה סאדו־ מזוכיסטית, שבמסגרתו שהיא מגד־ לת נעשים משגלים פרוורטיים, כמין פעולת־נקמה על פשעי הנאצים. למשל, הכאת זונה בשר־ לשלאות בעירוה שלה. ויינגרטן טוענת שאין היא מבינה את כוונת המחזה, והשילוב הלא־

ויינגרטן: לא רוצים

קדוש של פשעי הנאצים, השו־ אה והקמה עוד בה הרגשה שלא תוכל להשתתף בהצגה זו. שחקן אינו רובוט, לכל הדי־ עות, ואף שבתיאטרון רפרטוארי אין הוא רשאי לבחור את תפקי־ דיו — שמורה לו זכות המחאה. עפרה ויינגרטן הקשורה לתיאט־ רון חיפה זה עשר שנים, ומס־ כימה עם דרכו, אומרת שה־ תיאטרון יקר לה והיא אוהבת אותו. רצונה להמשיך ולעבוד בו. אבל היא תוהה הרי תיאטרון חיפה אמור להיות תיאטרון של מחאה; הנה דווקא תיאטרון זה אינו מאפשר לשחקנית להביע מחאה אישית, הומאנית ומוס־ רית.

לעימות עם עפרה ויינגרטן מגיע אולפן "ערב חדש", יהושע סובול, מנהלו האמנותי של התיאטרון, אין ספק בדבר דיעו־ תיו המתקדמות־הליבראליות של סובול. לא־מכבר מיחה בתוקף על העוול בצנזורה שהו־ טילה הקהילה היהודית בדיסל־ דורף על הצגת "הפלסתינאית" שלו. סובול הוא אחד הלוחמים הנודעים למען הנרדפים והמדו־ כאים, למען חופש הביטוי והיצירה. הצדק נר לרגליו של סובול, והוא נותן לכך ביטוי כוד תימתו בכל העצומות. והנה בעימות בטלוויזיה אין הוא מש־ מיע אף טיעון אחד המתקבל על הדעת. הוא רק חוזר ואומר, שוויינגרטן כנראה אינה מתאר־ מה ואינה רוצה עוד לעבוד בתיאטרון חיפה, ואולי זה בכלל נמאס לה. אבל היא חוזרת ומד־ גישה את אהבתה לתיאטרון חיפה ואת רצונה להמשיך ול־ עבוד בו.

סובול אינו טוען שהפירוש שלה למחזה מוטעה. דומה שאין הוא מאזין כלל לטיעוניה. וכך היא טוענת לו בחיטים והוא עונה לה בשעורין. היא מתרג־ שת, נראית על סף הבכי והוא כולו חיוכים מאוזן לאוזן, כמו במין ביטול — כאילו לו הפתר־ לון על הצדק וחופש־היצירה.

אין בפיו תשובה מדוע תיאט־ רון מוחאה כתיאטרון חיפה, הנושא את נס האוונגארד, אינו מוכן לחדש חוזה עם שחקנית, לאחר עשר שנים, ואף מוצא תירוצים שאינם לכבודו של איש. וכל זאת רק מפני שהיא מסרבת להופיע בתפקיד שאין היא שלמה עמו. לעינינו מתנהל־ שת צנזורה ברוח ז'דאנוביסטית, בנוסח ישראלי־חיפאי. אין טעם להזכיר לסובול את האמרה על אלה שיושבים בבתי־זכוכית. שכן המשוכנעים מעל לכל־ספק כי הצדק הוא בעל־ביתם, אינם רואים ואינם שומעים אלא את עצמם.

נכות — ללא ביקורת

לאחר כל המלחמות, בישראל יש כיום 52,000 נכים. אבל גם מספר זה נתון בוויכוח. כפי שרווח לי, כלולים בו גם בעלי־ שני אחוזי נכות. ראוי היה למסור מספרים מדויקים ומעוד־ כנים יותר. מכל מקום, מספרים הם עניין מופשט, שקשה לחוש אותו ולעמוד על משמעו־ תו.

"כביסה תופשית" (יום א') שודרה בבכי צה"ל, המוחישה מה פירושה של פציעה מנקודת־ ראותם של הפצועים עצמם. פגשנו כמה פצועים־נכים ממלח־ מת ששת הימים וממלחמת לבנון — עשרים שנה רבות־ תהפוכות מפרידות בין שתי המלחמות האלה. אבל אם הכוונה היתה להוכיח שיש הבדל בין פצועים לפצועים, הוחטאה המט־ רה.

אמר גבי בשן, שהתנגד למל־ חמת לבנון מתחילתה, ובכל זאת הצטרף אל חבריו הלוחמים: "אני מפריד בין הפציעה שלי לבין דיעותי הפוליטיות, איני מטיל את הפציעה של המערכת".

בשן מספר שהדאגה הראשונה של כל פצוע היא לראש, לאבר המין ולעיניים. סיפורי הפציעה בפי הלוחמים הנכים הם סיפורי אימים. יש בהם גופות ואברים מרוסקים, דם, כאב, תחושה מחרידה של חוסר־אונים. רואים את הנפגעים במגנות בית־החו־ לים. אבל איננו יודעים מה שמתרחש, עד שהפצועים הועלו למסוק. מבחינה זו, אין שוני בין חיים (את שם משפחתו לא תפסתי), פצוע ממלחמת ששת הימים, לבין רני שמעוני הצעיר, פצוע מלחמת לבנון.

הסרטה של "כביסה תופשית" הפעם — כפי שמגדיר זאת הפסיכולוג הד"ר הלל לוי — שבעולם החאן באספה חברית מתמודדים. ההתמודדות עם הנ־ כות קשה. ההתגברות על הנכות השתמעה מכל הסיפורים גם יחד.

אף שכל נכות קשה ומגבילה — התקבל הרושם שלתכנית נבחרו במתכוון "נכים יפים", שאינם רק מתמודדים אלא גם משוקמים מן הבחינה הפיסית והנפשית. לא ראינו נכים שנכנו או משותקים שתהליך שיקומם קשה פי־כמה.

אף שעל הבימה ישבו ארבעה בכירים העוסקים בטיפול בנפ־ געים הנכים, במסגרות שיקומיות שונות — כולל משרד הביטחון — לא נשמעה אף מלת ביקורת כלפי הליכי השיקום השונים. אדרבה, הצופה שאינו מעורב בבעיות היה יכול לחשוב שמע־ רכות התמיכה והשיקום של משרד הביטחון פועלות ביעילות וללא דופי. אולם דווקא דבר־ יהם המסוייגים של רני שמעוני וגבי בשן העלו כי ושרות שאכן יש בלבם טענות, אם כי הן לא נשמעו.

לאחר־מכן התברר לי שאמנם לא הוקדש זמן לביקורת על המערכת השיקומית, שלדברי נכים רבים המזוקקים לה, הפכה למערכת ביורוקראטית, ואיבדה את רגישותה האנושית. נאמר לי שגם אם הטיפול השיקומי הניתן בבתי־החולים הוא ברוב המקרים מקצועי ומ־ סור, אין דואג לנכה לאחר צאתו מבית החולים. המערכת הסוצי־ אלית האמורה לטפל בו לקויה, כמעט אינה קיימת.

מכשה רב, שהיה הפעם ניכוח ואף האויר, שלא כדרכו בסבלנו־ רבה לסיפורים, לא שאל משום־ מה על היחס לנכים במקומות העבודה. האם נכה יכול לקבל עבודה ללא בעיות? מה עושה החברה הישראלית להקל על חיי־ יומיום של הנכה.

"כביסה תופשית" שיקפה ת־ מונה מוגבלת מאוד וחד־צדדית; כאילו עשו כל הנוגעים כמיטב יכולתם שלא להעכיר את האווי־ רה ולהפכה לחיובית מכפי שהיא במציאות. אבל אין די להזיל דמעות תנין על נפגעי המלח־ מות — יש לעשות למענם.

ה"כן" של תום שגב

שגב: מתוח

רם עברון הלך ואת מקומו ב"זה הזמן" ממלא תום שגב. אני תוהה למראה השוני שחל בשגב לאור הזרקורים ובהשראת המצ־ למות. שגב הוא עיתונאי־היסטוריון אינטליגנטי מאוד, המצליח לדו־ בב את מרואייניו. הוא גם מיטיב לכתוב. והנה ב"זה הזמן" הוא יושב קפוא, כאילו הוצא ממוד־ זיאון השעווה. דומה שאין הוא מאזין כלל לדברי המרואיינים, אלא שם לבו לאיתותים נסתרים מאחורי הקלעים, וכל־כולו מ־ תח.

יש לשגב נוהג מעצבן באמת: אמירת "כן", שעליה הוא חוזר כל דקה או שתיים, כאילו הוטל עליו להסכים עם דברי המרואיי־ נים. עד כדי כך שאני יושבת ומחכה בעצבנות גוברת ל"כן" הזה עד שיבוא, ואינני מסוגלת עוד להתרכז בדברים הנאמרים.

הופעתו של בנימין זיגל בת־ כנית איננו ברמות זיגל האיום והנורא, האיש שהטיל אימה על קרבנותיו, עד לידי ויזידיים וה־ תאבדויות. אדרבה, זיגל הוא כנראה בעל אופי, אבל הוא סימ־ פאטי בדרכו המתוחכמת. הוא בן לאותו זן של דמויות ההולכות ונעלמות מנוף החיים הישראלי. הוא מאמין במה שהוא עושה ומ־ אמין שכל מעשיו הם לטובת המדינה. כנראה אין הוא מעוניין בהטבות חומריות. משאת־נפשו לעסוק בפוליטיקה. אולי זה מתמיה, אבל זיגל כבר ראה רפש בימי־חלדו — הפוליטיקה מן הסתם לא תהיה לו חידוש והפתעה קשים לעיכול.

נקרולוגים מקוריים

ראש־הממשלה, יצחק שמיר, מספיד בתוכנית זו את שמואל תמיר ז"ל בסופרלאטיבים מפור־ יים. למשמע דברי הספד אלה אומרים, אני תוהה שמא מוטב היה אילו אמרו המספידים מקצת שבחו של אדם בפניו, ולא רק לאחר מותו. לא היה מזיק אם ההספדים היו כנים ואישיים יותר, ולא בנויים מפראזות זהות. אבל כבר מאוחר מדי לדרוש נקרולוגים מקוריים. מפתיעה לטובה היתה הנערה בת השמונה־עשרה משדרות, שעש־ תה עבודת מחקר על החוזרים בתשובה. היא נשמעה אינטליגנ־ טית. אולי אכן נכון לה עתיד.

העם הקבור בפולין

פולין היא אטרקציה. רבים, גם מאלה שנולדו בארץ, נמש־ כים אליה בחבלי קסם חולניים. מחפשים מה שמוגדר בלשון כללנית — שורשים. החיפוש מורכב וכואב. זה חיפוש אחר אובדן וריקנות איומה, אחר חלל ריק שהותירה אחריה פולין הי־ הודית. באה הטלוויזיה הישר־ אלית ובמסע על פני ערים ועיירות בפולין ב"על נהרות תבל" (יום ה') יוצאת לבקש את אחרוני היהודים בפולין. כמה אלפים בלבד שרדו על פני האדמה ההיא, שרצתה עליה יה־ דות אירופה. "העם הקבור בפו־ לין", אומר הד"ר מרק אדלמן, מלוחמי גיטו וארשה, שהיה זמן מה בחוגי הממשל הפולני, ועד כשיו, כמדומה, הוא מקורב לקבוצת סולידאריות: "העם הק־ בור בפולין אינו ולא יהיה בשום מקום, לא באמריקה ולא בישר־ אל". אדלמן חש שחובתו להיש־ אר בפולין ולעמוד על המשמר.

הראיון עם הד"ר אדלמן נראה לי קצר וקטוע. היה מעניין לשמוע מה עוד בפיו. בינתיים, יוצאים יהודה קווה (תסריט ובי־ מוי) ואסתר סופר (הפקה) אל עיירות פולניות שרוב תושביהן היו יהודים. והנה, "העיר ריקה מיהודים". הם מגלים ארץ זרועה בתי־קברות יהודיים, האוצרים בתוכם היסטוריה מפוארת של קהילה שהיתה בפולין מדורי דורות. יהדות זו שהושמדה, טבעה את חותמה על החיים בפולין — על התרבות המסחר והתעשייה. שום דבר לא שרד ממיליוני בוראים, כאילו לא היו מעולם. רק בסרטים ישנים שצילם העלם היהודי גוסקינר אפשר לראותם. הסרטים מוקר־ נים ומשובצים בתכנית, מלווים בשירי יידיש נוגעים ללב: שירים עצובים, מלאי כמיהות, נושאים כאילו את בשורת המוות והאבדון.

קווה וסופר, מביאים אל המסך את נופי פולין, נופים בירוק זוהר ועשוק, נופים כפריים טיפו־ סיים, נופי עיירות קטנות וערים יפהפיות, כקראקוב. נופי אגמים זוהרים, יערות עבותים ומסתור־ יים. הנופים הפסטוראליים, הרו־ געים — איזה ניגוד משווע לרצח העם שהתחולל ממש כאן. אדמה פורייה זו רוויה בדמם ובעפרם של יהודים. אפילו מזכירים הנופים האלה לרבים סיפורי ילדות על יערות וליקוש אכזבניות — קשה כל־כך להביט בהם ולא להזדעזע. איך לא לחוש באימה התלויה מעליהם כענן שחור ומאיים. קווה וסופר אף מגלים יהודים בודדים שנות־ רו לפליטה. היהודים האחרונים שהתרגלו לחיות שם, אבל לא השלימו. כל אחד מהם הוא סי־ פור טראגי לעצמו.

לנגד עינינו אנשים אבודים, כמו הד"ר שמעון דטבר, שכל משפח־ תו נרצחה בגיטו ביאליסטוק. הוא הקים משפחה חדשה, בנקמה במרצחים. אבל הוא מחפש תמיד יהודים, הם חסרים לו. וכמו הזייט היהודי האחרון בלובלין, ששכניו אינם שוכחים לו את אפו ואת יהדותו. היה עליו להילחם בשונאי יהודים שכינו־ הם. וישנם שומרי הקברים. פו־ לניה זקנה המדברת יידיש, שומרת על קברו של הצדיק ר' אלימלך מלזז'נסק ומספרת על יהודים הבאים אי־משם כל שנה לפקוד את המקום. ויש בתי־ כנסת עתיקים שנשתמרו בכל יופיים. אבל הכל ריק ושומם ללא יהודים. רק השירים המתנ־ גנים מספרים על העם היהודי שהיה והלך אל מותו.

התמודדות עם "קייטרינג"

משנסתיים שבוע הספר, מתב־ רר שספרים הם כיום "מספרים" חוקים והסופרים הם כוכבים. אלישע שפיגלמן (ב"יומן" של ליל שבת) מדווח כיצד נהפכו סופרים לאנשי חברה מקובלים. אלמלא הייתי מתעבת את המושג, היה מתאים לומר במקו־ רה זה "אנשים נוצצים".

מי שהתחרה בסופרים ובמב־ רוזלם שבא לברכם, במסיבת הגן בביתו של המו"ל אוהד זמורה בסביון, היה ה"קייטרינג" המפו־ אר והעשיר. המצלמות זנחות את הרוח, את הסופרים ואת הקוראים האוהדים, ומתפרקות ממש במין התפעלות קרתנית על סידורי הזיקות והפירות ושאר המטעמים. כל פטריה המצטיירות בקלוזאפ מרשימה פי־כמה...מראשו של סופר. כל פחונית נראית מושכת יותר מרבות מן היצירות הספרותיות העומדות על סדר היום.

בכתבה מבולבלת, שעיקרה רשמים אימפרסיוניסטיים מן המסיבה, שהרשימה כנראה את שפיגלמן, הוא חוזר ומתמודד בהצלחה עם ה"קייטרינג". אבל במשך ההתמודדות האצבעונית, נשתכחו הוצאות ספרים חשו־ בות, כמו "כתר", השולטות כיום במידה רבה על שוק המו"לות בשיטות חדישות. "עם עובד", הוצאה עם היסטוריה ויוקרה (אשראי רב, היה אפשר לחשוב שהוצאת הספרים המובילה במ־ דינה היא הוצאת "מעריב". מנהל ליה של הוצאה זו, שאת שמעם לא שמעתי, ולקטורית אחת שלא הצטיינה בדברי חכמה, ומנהלי ייצוא (אריה, הקיצור, כל עובדי הוצאת "מעריב" זכו לכבוד בתכנית, לצד הפלפלים האדומים והירוקים והדובדבנים והאננס. אין ספק, "שבוע הספר" אכן שימש לשפיגלמן השראה

מכתבים למערכת הארץ

יותר סבלנות, יותר עזרה עצמית

השביתה הפוליטית של "הפלש־ תינאים אזרחי ישראל" — בלשון הכרוזים שקראו לתושבים הערביים בירושלים, ביהודה ושומרון ובעזה להצטרף לשביתה — תפעל כחרב פיפיות. היא תפגע, בסופו של דבר, במגמת הגשמתו של השוויון הי אזרחי בין יהודים וערבים בישראל.

שביתה זו, כשאר ההתארגנויות הפעולות הפוליטיות של הציבור הערבי, מעוררת מורתיעה בציבור היהודי. הרוב היהודי לא ישלים עם "יום האדמה", יום השנאה השנתי; עם התפשטות הבנייה המכוונת לחסום את ההתיישבות היהודית; עם התארגנות ערבית על בסיס לאומני, המעודדת חשד של זיקה לגורמים עוינים למדינה.

התביעה לשוויון, המוצדקת כשל־ עצמה, מתעלמת ממספר עובדות שיש להן חלק בהיווצרות הפער.

ראשית, קו ההתחלה של היישוב הערבי היה נמוך לאין־שיעור מקו ההתחלה של היישוב היהודי. "יד מדינה בדרך" הביאה עמה רשת חינוך ותרבות בכל הרמות. היישוב הערבי היה חסר כמעט את כל אלה, והמדינה היתה חייבת לבנות כמ־ בילן את התשתית בכל התחומים האלה. שנית, היהודים אמונים על עזרה עצמית ועל עזרה הדדית. האר־ מגם לא יכלה עיריית אום־אל־פחם למנוע את זרימת הביוב ברחובותיה בעזרת הגרלתה של האגודה ה־ מקומית?

התביעה לסתימת הפער, כשהיא מתעלמת מן העובדות האלה, פוגמת בצדקתה. ערביי ישראל צריכים להתאזר בקצת יותר סבלנות וללוות את מאבקם, למיצוי עקרון השוויון, בקצת עזרה עצמית.

יוסף שקד
ירושלים

העתיד שייך לעוד כפרי ורדים

רומן פריסטר פירסם ב"הארץ" מאמר המתאר את הקמתו המוצלחת של יישוב חדש בישראל, תמרת בקרבת נהלל.

מקימי יישוב זה, ששאבו את ההשראה מאותו מקור שממנו צמח רעיון כפר הוורדים שלנו, נתקלו גם הם בהרבה קשיים ומכשולים שהער־ ימו על דרכם שרים ובעלי־שררה אחרים, אותם בעלי־שררה, ובעיקר דור לוי. אינם יכולים "אותה" מי שאינו זקוק לתמיכתם, גם לא יהיה תלוי בהם — ולכן הוא אויב.

אני אומר זאת כי למדתי מניסיוני בהקמת כפר הוורדים — ובעצם עד היום הזה.

אני מאמין שהעתיד שייך לעוד כפרי ורדים ולעוד יישובי תמרת.

סטף ורטהיימר
נהריה

קרקע אינה מוצר

בכתבתו "אדמת מריבה" (מוסף "הארץ" 26.6) כתב אייל אריליך על מכירת אדמות המדינה לפרטים. כאשר אחד המרואיינים טען כי העניין הוא פוליטי־חברתי ועליו מתמודדות מפלגות, בחר אריליך לראיין רק בעלי תפישת־עולם אחת. אין פלא שעו"ד אמנון גולדנברג ועו"ד ליפקה — שניהם קרובים לליברלים, ושניהם מונו לתפקידים על־ידי שרים מהמפלגה הליברלית — המשפטן רובינשטיין משינוי, הם באותה דעה. מטונה בעלי תפישת־ העולם האחרת לא רואיין איש.

נכון שהבעלות על הקרקע, כבע־ לות על אמצעי־ייצור, היא חלק מתפישת־עולם ולכן הדיונה על דגלי המפלגות כמסרה. אך מצד אחר, הבעלות על הקרקע היא אמצעי, ואמצעי בלבד.

בכלל, קרקע אינה מוצר ככל מוצר, כי לא האדם יצר אותה. ערכה נקבע על־פי החלטות שהחברה ומוסדותיה קיבלו. כבואת היא מוצר חברתי, וכללי־משחק אחרים צריכים לחול עליה מאשר כללי הביקוש וההיצע.

כאשר אייל אריליך מונה את מספר הטוענים שהוזמנו להופיע בפני הוועדה, הוא אינו מודע לאלה, שמסיבות שונות לא הוזמנו, ואינו יודע את דעתם של אלו שהוז־ מנו. עד כמה שידוע לי, רק מומחה בין־לאומי אחד הוזמן להופיע בפני הוועדה. היה זה פרופ' ליצ־ פילד, שאף הוא, כמוני, מנהל במרכז הבין־לאומי לחקר מדיניות־ קרקע. מומחה זה התנגד נמרצות לשינוי הבעלות על הקרקע ומנה סיבות רבות לכך.

את שינוי הבעלות על הקרקע תירצו ברצון להקל על ההליכים הביורוקרטיים אשר בין שיפורם ובין שינוי הבעלות על הקרקע אין דבר אלא תפישת־עולם רכושנית. לפעמים סיבה מוטעית. כגון הפחד שהקרקע תימכר לזרים, פחד נקלה לכשעצמו, מצילה חברה מלעשות טעות גדולה המשפיעה על עתיד סביבתה.

אריה בן הדיין
מנהל במרכז הבין־לאומי לחקר מדיניות הקרקע
תל־אביב

ציונות שפויה בקול רם

רצוני להודות ליואל מרקוס על מאמרו המבריק ב"הארץ" מה־16.6 "אין להזהירים". חבל שכה מעט חושבים ומבטאים זאת בקול רם, כמרקוס.

אין אנו יושבים כאן בזכות המרפקים, המרפקים — וגורמים הרבה יותר חזקים וקטלניים — הופעלו נגדנו במשך דורות וגם בעת האחרונה.

"הציונות השפויה" הבחינה בין זכויות. האם הצד שכנגד הביט ומ־ כיר גם בזכותנו הראשונית והיסודית לפיסת קרקע?

מרקוס ואלה החושבים כמוהו, בכך שהם מתנגדים לשוטם של עקרי איקרית וכירעם, אינם מצטר־ פים לקולותיהם של "הזמניים" ואין הם מקדשים את כל האמצעים על־ מנת להגיע למטרתם: לקיים ולשמר את מדינת היהודים הריבונית למען העם היהודי.

שרה אלדר
עומר

יש לך רווח יומי בבנק לאומי

הצטרף לאחד החשבונות החדשים והמהפכניים של בנק לאומי וזכה ברווח יומי. אתה נהנה מריבית גבוהה במיוחד על היתרה שלך, ריבית נמוכה על יתרת החובה, אתה לא משלם עמלה על הפעולות בחשבון, מקבל הלוואות בתנאים מועדפים וכן

שירות מיוחד - דו"ח הוצאות והכנסות רבעוני ושנתי.
אם אתה לקוח של בנק לאומי, הכנס לסניף והחלף את חשבון העו"ש הרגיל שלך בחשבון החדש "חשבון יומי", ואם אינך לקוח שלנו, אתה מוזמן להצטרף ולזכות ברווח יומי.

לפניך פירוט ההטבות המוענקות לך בכל אחד מהחשבונות החדשים של בנק לאומי:

שם החשבון / מה אתה מקבל	חשבון יומי	פקדון פתוח	חשבון חייל
	חשבון עו"ש לכל לקוח פרטי	פקדון להשקעות יומיות מינימום 1000 ש"ח (יחליף תפ"ס)	חשבון עו"ש למתגייס ולחייל בשירות חובה
ריבית זכות	ריבית זכות יומית 7% שנתית על כל יתרה בין 150 ל־1000 ש"ח*	ריבית זכות יומית 14% שנתית	ריבית זכות יומית 7% שנתית על כל יתרה עד 1000 ש"ח*
משיכת יתר	• משיכת יתר עד 2,000 ש"ח בריבית P+0.75% לחודש • עד 5000 ש"ח בריבית P+1.25% לחודש		משיכת יתר עד 600 ש"ח בריבית P בלבד
פטור מעמלות על פעולות בחשבון	אתה לא משלם על פעולותיך בחשבון**	אין עמלות	אתה לא משלם על פעולותיך בחשבון**
הלוואות***	**הלוואה צמודה** מ־3000 ש"ח ומעלה, ריבית 0.9% צמודה לחודש **הלוואה דולרית** מ־$2500 ומעלה בריבית קבועה 1.5% לחודש **הלוואה שקלית** מ־2000 ש"ח ומעלה בריבית קבועה 2.5% לחודש		הלוואת שחרור עד 2500 ש"ח צמודה למדד ל־30 חודש בריבית צמודה של 6% לשנה
	בתמורה ליתרונות אלה תשלם 3 ש"ח לחודש בלבד		

* ריבית הזכות ב"חשבון יומי" היא 50% מהריבית המשולמת ב"פקדון פתוח" על יתרות של 1,000 ש"ח.
** למעט צ'קים בסכומים של למטה מ־50 ש"ח
*** מותנה בבטחונות כמקובל.
הבנק רשאי להפסיק את התכניות או לשנותן בכל עת

בנק לאומי - רווח יומי